

۴۴۵۴
C

—•••••—

﴿ مهجعة الابرار ﴾

﴿ شرح ﴾

﴿ لجة الاسرار ﴾

—•••••—

﴿ اثر صالح ﴾

﴿ اشبو كتابك طبع ونشرينك حقوق ﴾

﴿ امتيازي بااراده عليه مومي اليه ﴾

﴿ مخصوصدر ﴾

—•••••—

صواب	خطا	سطر	صفحه
بر دیده	بر دیده	۶	۵۷
بویانمزلر	بویانمزلر	۲	۵۸
پر	پر	۶	۵۸
خال	حال	۶	۵۸
کنج	کنج	۱۳	۵۸
خال	حال	۱۴	۵۸
یعنی	یعنی	۲۳	۵۹
ومناسبتدر	مناسبدر	۲	۶۳
قلع	قلعه	۱۹	۶۴
خود	خود	۷	۶۶
آکا	اکله	۱۴	۶۷
اوامر	وامر	۱۶	۶۸
خلخال	خلخال	۱۲	۶۹
وقته	وقته	۱۳	۷۰
اضاقتیدر	اضاقتیدر	۶	۷۴
اشباه	اشا	۹	۷۷
بذیهدر	بذیهدر	۶	۷۹
سکون	سکون	۷	۸۶
رومال	رومال	۱۰	۸۸
تانک	تانک	۲۲	۸۹
پنه	پنه	۲۱	۹۳
رزات	رزات	۱۱	۹۶
سختست	سختست	۱۲	۹۸
پرد	پرد	۱۴	۹۹

جدول خطا و صواب

صواب	خطا	سطر	صفحه
حضراتك	حضراتك	۸	۲
صفه	صفه	۸	۲
اضافت	اضافت	۸	۹
الغافل	لغافل	۳	۵
كیفیتی	كیفیتی	۵	۱۵
مزنده	مزنده	۱۷	۱۶
مرتبه	مرتبه	۲۵	۱۷
مجت	مجت	۹	۲۱
همزه	همزه	۲۵	۲۳
بیاندز	بیاندز	۲۴	۲۵
سخره نك	سخرنك	۱۲	۲۷
مودی	موزی	۱۵	۳۹
خانك	حانك	۲۵	۴۳
بی	بی	۲۵	۴۴
عربیده	عربیده	۱۴	۴۸
حلال	خلال	۶	۴۹
واقع	مواقع	۱۶	۵۰
خوبی	خوابی	۹	۵۱
بركف	برك	۱۱	۵۲
دینور	دینوز	۳	۵۴
بوراده	بواراده	۳	۵۵
اذکانت	اذکانت	۷	۵۶
دیسه لر	ذیسهلر	۲۰	۵۶

صواب	خطا	صفحہ	صفحہ
کاپچہ	کاپچہ	۱	۱
سفلیدن	سفلیدن	۱۱	۱۱
رشحہ	رشحہ	۱۹	۱۹
کرچین	کرچین	۲۱	۱۰۲
عزلہ	عزلہ	۲۵	۱۰۶
العرلہ	العرلہ	۱۹	۱۰۷
غنجہ سی	غنجہ سی	۲۱	۱۰۹
سراسر	سراسر	۱۷	۱۱۰
اطلاق	اطلاق	۲۲	۱۱۱
اصطلاحی	اصطلاحی	۲۰	۱۱۳
رمز و اشارتہ	رمز و اشارتہ	۱	۱۱۴
فیلوب	فیلوب	۴	۱۱۴
الہیہ	الہیہ	۳	۱۱۵
عاصی بن	عاصی بن	۱۰	۱۱۵
بیوردیلر	بیوردیلر	۱۵	۱۱۵
آدمہ	آدمہ	۲۲	۱۱۸
وزندہ	وزندہ	۲۴	۱۲۰
یوناندرکہ	یوناندرکہ	۱	۱۳۶
..	بیت	۲۳	۱۳۸
بکشت	بکشت	۲۴	۱۳۸
بصورہ	بصورہ	۱۰	۱۴۷
اختر	اختر	۶	۱۴۵
اولسہ	اولسہ	۱۳	۱۵۵
ایریشیلہ	ایریشیلہ	۲۵	۱۵۸

صواب	خطا	سطر	صفحہ
الہیدن	الہیدن	۱۵	۱۵۹
ابوعلی	ابوعلی	۱۴	۱۶۴
زقانونش	زقانونش	۲۴	۱۶۶
ارسططالاس الہیاندہ	ارسططالاس الہیاندہ	۷	۱۶۸
معاقب	معتب	۱۱	۱۶۸
سکر	سکر	۱۸	۱۶۹
بین الدفین	بین الدفین	۱	۱۷۱
لدندن	لدندن	۱۲	۱۷۱
شیخوخثہ	شیخوخثہ	۲۱	۱۷۱
استدعا	استدعا	۲۲	۱۷۱
غیردن	غیردن	۲۰	۱۷۲
اورادہ در	اورادہ در	۱۱	۲۷۳
لباب	لباب	۲	۱۷۸
صفائتری	صفائتری	۷	۱۷۳
فضائتری	فضائتری	۱۴	۱۸۳
کمین	کمین	۹	۱۸۶
دوللہ	دوللہ	۱۵	۱۸۶

✽ رجال دوات علیه دن معارف عمومیه نظارت ✽
 ✽ جلیله سی مکتوبی سعادتاو زهت ✽
 ✽ افندیك تقریضلریدر ✽

مولانا (جامی) قدس سره السامی که ✽ پیانه معرفتک زنددل
 آکاء اخلاصی ✽ و خنخانه - قیامتک صدر آرای مجلس
 خاص الخاصیدر (محرره) سلافه زادن علوم درته خم ✽
 قدگان باقیه من جرعه السلف) (نصیب جامی سرمست
 فیض شد آن نیز ✽ لم یبق فی الدن الا العکر للخلف ✽ مفهومک
 مصداق حقیقیسی اوهرق علوم ظاهره و باطنده مقیدات
 مشوره سیله (ان من البیان لسحرا) مدلول شریفک عتود
 معانیستی صورتله حل ایتش و مسودات منظومه سیله (ان من الشعر
 لحکمة) منظوق منینک و جنات مضامینی نوجهله اغارنش
 اولدیغی چار اقطار جهانده متداول ایای؛ اشهار اولان مصنفات
 جلیله سیله منظور و معلوم عالیان و بوجهته علو فضائل و کمالات
 ذاتیه سی مستغنی تفصیل و بیاندر ✽ و مشار الیه کوهر کنجینه
 حقایق ✽ و درر کرانهای دریای دقایق اولان جمله قصاید
 نفسدلرندن (لجة الاسرار) عنوانیه بنام و عوده العقباب
 خواص انام اولان قصیده نضیده لرینک هریدی پیرایه
 طاق بیت عزت ✽ و هر مصراعی دروازه کشای دیوانخانه
 قدسیت ✽ اولغه شایان ✽ و فقط رموز و نکات غامضه سی
 محتاج شرح و عیاندر ✽ بنابرین معارفندان زمانه ک سر بلندی
 عساکر نظامیه شاهانه بیکباشیلرندن ✽ و مکتب اعدادیه
 ملوکانه متحیران معاینندن (السید محمد صالح افندی) قصیده
 مذکوره اوزرینه اشبو و شرح مکملی تألیف و ترتیب

(و مهجته الابرار) اسمیله تلغیب ایتش ✽ و بونده حقا که حقایق مرام
 ناظمی حقیله میدانه قوبدیغندن ✽ و نیجه نیجه فوائد عظیمه درج
 و علاوه ایلدیکندن بشقه لسان فارسینک کافه ضوابط و قواعدینی
 تمام رفوایدیه برابر افصاح و ایضاح ایلش اولسیله خواهشگران
 علوم ✽ و معارف ایچون نه درجه باعث استفاده اولدیغنه مطالعده
 بیوره جق ذواتک شهادت وجدانیدلری کافی اولدیغندن بونک
 ستایش متن متنی معرضنده (لله در امام طالما سطعت) (انوار
 افضاله من علمه السامی) الفاظه اسکرت اسماعنا طریبا ✽ کائنا لخر
 نسقی من صفا الجام) و ثنای شرح کزین دانشینی خصوصنده
 دخی (لله شرح به شرح الصدور لنا ✽ کانه الدر
 اوازهار اکام) (قد اسکر السمع اذ تتلی عجابه ✽
 والسر لاغر و معروف من الجام) منظومه لرینک
 رحیق مزایای نشاط افزالرینی ✽ افراغ ساغر
 حسن بیان ایدرک مؤلفینک مساعی
 جمله سنی تبریک ایدرز

✽ تراب اقدام اهل معرفت ✽
 ✽ مکتوبی معارف محمد زهت ✽

✽ مجلس کبیر معارف اعضای فضائل ✽

✽ انسامندن عزت او خواجه مجید ✽

✽ افندیك تفریض لریدر ✽

(لجنة الاسرار) که بحر خطم حقایق منسحب بر نهر معنادر فضای
بی انتهای عرفانک طوداشمی ✽ و نسخه کبری انسانک اکل
واتمی ✽ مولانا (جامی) قدس الله سره السامی حضرت لریك
منبع ماء حیات جاودانی ✽ و مداد حروف عالیات ایله جاری اولان
قلم نورانی لرندن نبعان و فیضان ایذوب مواد کلمات تاماته روح
و معنی بخش ایلیان نفس مسیحان استفاضه به قابل عوالم حضرات
خجسی سیرایدن سرأر اختیاره ✽ و مشرق انوار تجلی اولان قلوب
ابراه وارد و منصب اولور ✽ مشار ایله حضرت لری صهبای
حقیقت را به سیه سکران (ورق الزجاج و رقت الخمر) قشایها
فتشاکل الامر) نعماتک صفا و اراحسیه حیران و اجنحه باز اوله رقی
کنکره عر شده لانه ساز اولان قدسیان ایله همراز اولدجه
بلا کیف و کم عطیه بیوریلان اسرار و معانی لدنی ذوقندن
عالم ملکوتدن ملکه رجوع و تزلزله ناسوتیله دخی بیلدیرمک
و اینتدیرمک ایچون الفاظ و حروف الباسیه سالك سطوره نظم
و املا بیوروب حال و معنایی حسن صورته مشتاقینه عرض
بیورمشلردر ✽ روح الله روحه اشته بزم باقیده ایچوب مست
و خراب اولنر ملعبه حقا اولان کون و فسادک نقش و آرایشنه
و نمایش و آرایشنه نکه و انفات ایچوب ✽ هرگز نمیرد آنکه
دش زنده شد بعشق ✽ نبتست بر جریده عالم دوام ما ✽ مقام
ناز و نیازینه بکام و خرم اولمشلردر ✽ در سقائین کاسه رندان بخواری
منکرید ✽ کاین حریفان خدمت جام جهان بین کرده اند ✽

متعنا الله بفروضات انفسهم القدسیة انجق محتوی اولدیغی معنی
دلارا و اسرار بصائر کشانک کسولری کاله عجمستاندن معمول
و ملبوس و سالك راه عرفان اولان عشاق ترکستانک اکثر بیسی
ایسه اول زبان اهل جنان ایله مانوس اولدیغی جهتله نکت
و مزایایسته اطلاعندن محروم و مأیوس اولدقلرندن بونلر کدخی
اول لذائذ نعییدن ذوقیاب اوللری نیت خالصه سیه ادبای عصر
و عرفای دهر دن مکتب اعدادیه شاهانه فارسی خواجده سی
بیکباشی ✽ السید محمد صالح افندی ✽ سمند همتی تازیانه
غیرتیه سوق ایذوب مطالعه ایذولرک استفاده ایله جکری صورته
و شرح اصولنده اول مجله مجله نک زبان فارسیدن لسان الطافترسان
ترکی به نقل و ترجمه سنه بذل مقدرت ایشدر ✽ لله دره ✽
طوغر بیسی افندی مومی ایله بو یواده معاشر خیر لئاسه لاحق اولوب
ترجمه سی دخی تحسین و آفرین ایله (مهجده الابرار) دینکه
لایق بر اثر فائق اولدیغی طرف حقیرانه مدن دخی تصدیق
و امضا اولمشدر ✽ حیات ریعدن صور اجسام نشو
ونما بولوب ریاض عالمک نهال درختانی ✽ و کل
وریحانی ✽ نقش حروف اوراق ایله مزین و رنگ
شکوفه نقاط ایله ملون اولوب نشر فوایح
ابتدیکه همیشه خامه همتی انبات
فوا که معنادن خالی قالمیه آمین

✽ مجید ✽

* مخرج اقلام شاهانه فارسی خواجه سی ادبای *
* عصر دن مکرمتلور آفت افندیك تقریضلیدر *

* حضرت صالح فرید زمان *
* آن سہمی محمد مختار *

* سرہزار عساکر فضلا *
* خواجه مکتب صنوف کار *
* یک قصیدہ زمنطق جامی *
* شہرت افزا بلجۃ الاسرار *

* شرح کرد آن قصیدہ رنگین *
* محتوی بر فوائد بسیار *

* هست آن شرح بلجۃ الاسرار *
* صد فی پرز کوہر شہوار *

* نسخہ جانفزای رنگینش *
* شد مسمی بمہجۃ الابرار *

* نشہ بنش مذاق جامی شد *
* آن ریحیق معانی آثار *

* کر زسوید آن کنند سزاست *
* سرمہ دیدہ اولوا البصار *

* رأفان قصیدہ کلزار است *
* شرح شارح بر آن نسیم بہار *

* رأفت *

۱۲۵۲ تصحیح از کتب

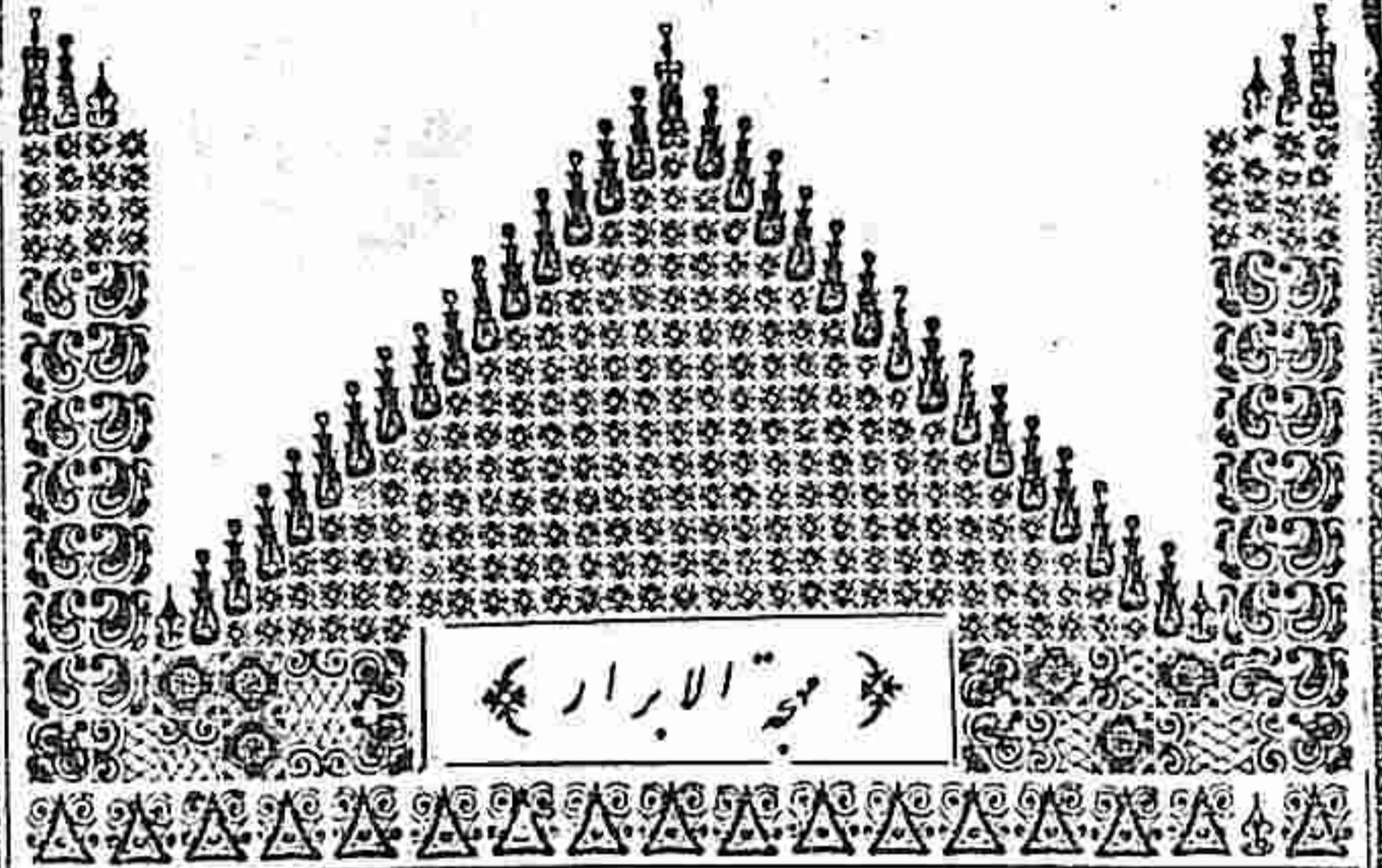
بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد لو اوقفنا اعمال العباد والصلوة علی رسولہ الشافع لواقفین فی ہذا
یوم التمام دعا الہ الذین وقفوا علی دقائق الشرع ثم یلینا علی وجہ التمام
وبعد فقد وقف ہذا الکتاب المسمی بمہجۃ الابرار وقفاً صحیحاً حسیباً
جس شرحاً صحیحاً ووضوئاً فی دارالکتب الخانی جامع ایا صوبہ فیض
علی بابینما سجال الرحمة الوافیہ ابتغاکرہات الملک العفار وبتسالا
بحدیث سید الابرار الکیس من دان نفسہ وعمل لما بعد الموت
وشرط ان یستعمل فیہا وانہ لا یخرج منها فمن بدلہ بعد ما سمعہ فانما
اشتم علی الذین یبدلونہ وذلک فی ۱۲۹۵ھ

و اما العفیر المحمدر جامع الکتاب الملور من صالح العباد ما رآہ
العمد جامع المسکرہ المعلوم لکمال التالی لعمادہ

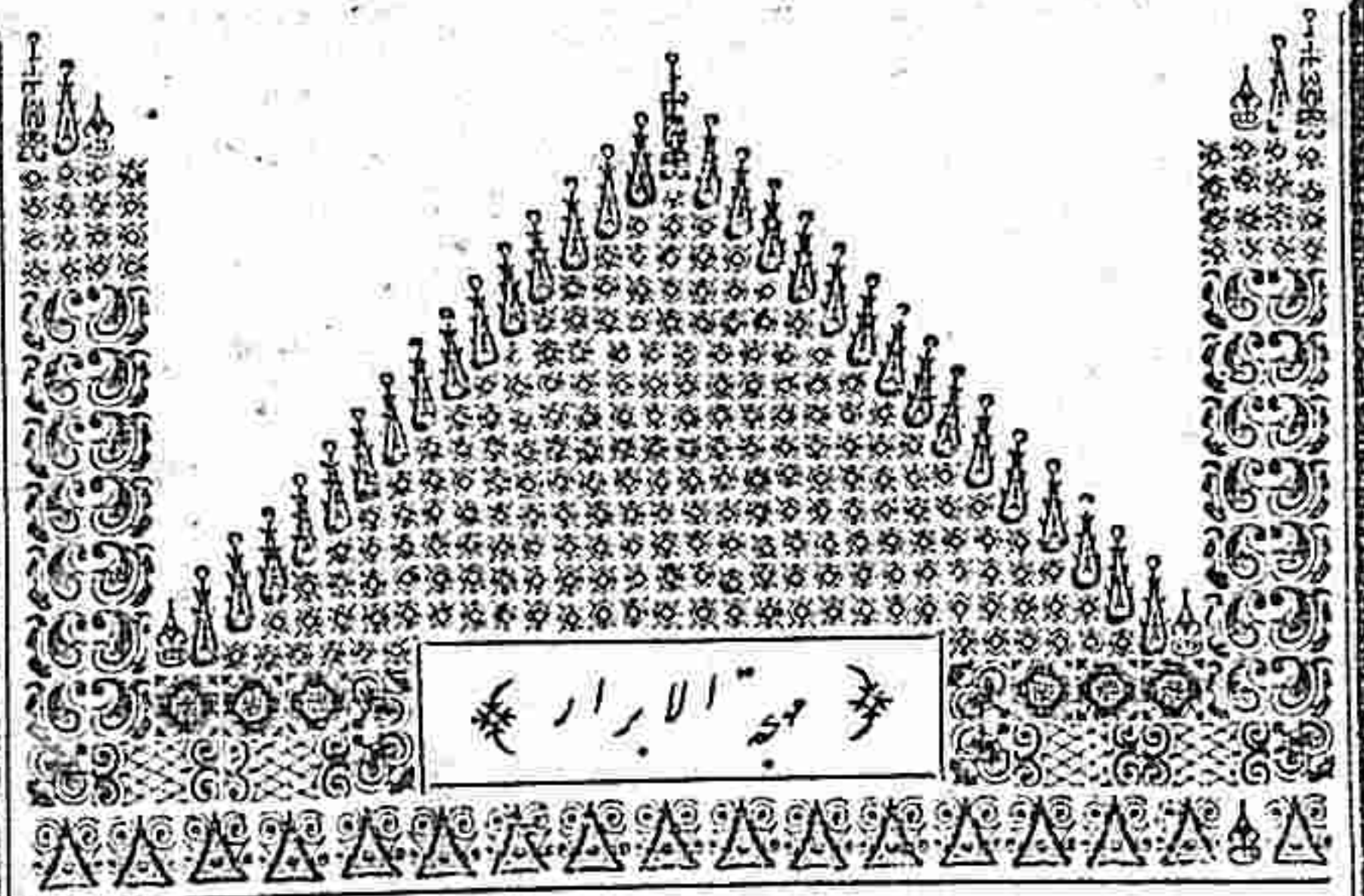
ویوزباشلیق ایله عربی و فارسی خواجه لکنه معاون نصب *
 و چند سنه مر ورنده صاغقول اغالق رتبه سیله مذکور در سوره
 اصالة خواجه تعیین * ودها صکره لری خدمت عاجزانه مباحثه ده
 کائن مکتب اعدادیه جناب شاهانه ده * فارسی وقواعد عثمانیه
 و تاریخ عثمانی * در سارینی تدریسه تحویل بیور یاوب بیکباشلیق
 رتبه سی دخی احسان قلمغله مظهر اولدیغم بونجه نعم جلیله نک
 ادای ذره تشکرنده بره صدق * بیت * (من شکر چون کنم که همه
 نعمت توأم) (نعمت چکونه شکر کند بر زبان خویش) عاجز
 و حیران بواندیغم باهر و عیان ایکن * علو فضائل و کمالات
 ذاتیه سی مصنفات جلیله سیله مشهور و معلوم عالیان اولان *
 مولانا * عبدالرحمن الجامی * قدس سره السامی حضرت تالریک جله
 قصائد نفیسه لرندن * تسبیح دری کبی صمدییتی مشتمل
 * لجة الاسرار * عنوانیله نامدار * قصیده * نصیده لریکه
 جناب (امیر خسرو دهلوی) علیه رحة رب القوی نک قصائد
 بلایه لرندن کذلک یوز بیتی محتوی * و مطلعی اشبو (کوس شه
 خالی و بانک غلغله در دست) (هر که قانع شد بخشک و ترشه
 بحر و برست) بیتی اولان (دریای ابرار) ایله بنام قصیده
 منیغه لرینه نظیره اوله رق انشاد بیور مشلردر * امدی مذاکره سی
 بو عبد فقیر منسر کرده رب قدیر * اولغین بعض اخوان باصفا
 طرف لرندن قصیده مذکور نک بعض رموز و نکات غامضه سی
 حل و کشف ایله تبیین و توضیح اولغی حفته واقع اولان التماسلری
 اوزرینه * بو بایده فقدان بضاعه عاجزانه می اعتراف ایله برابر
 جناب (جامی) کبی بر مخدوم سامینک کلمات حکمت آیاتی
 شرحه قاشمه نجالتدن بشقه برشی منتج اولیسه جغنی
 بالبیان مثبت اذیال اعذار اولرجه بتکرار اولسان افادات

* بسم الله الرحمن الرحيم *

جد و سپاس بی پایان * آفریننده کنکره عرش برین * و آراینده
 فرش زمر دین زمین * حضرت تالریک بارگاه مجد الوهیت
 اکتناهنه * و تسایات فراوان * هر بر کلام احسن نظامی *
 حیرت افزای فصیحی عدنان * و طاق فرسای بلغای سلطان *
 کل صدیرک کلهستان ملاحه * و بلبل معجز بیان بوستان فصاحت *
 افندمن حضرت تالریک جبهه سالی یک امین اولان مبارک روضه
 رسالت پناهنه * و تحیات هزاران * هر بری مستغرق لجه علم و عرفان *
 اولان آل سعادت نشان و اصحاب هدایت عنوان * حضرت انک ارواح طیبه
 پرند باهنه تعظیم بی عد * و تکریم بحد * بعدالرفع و التقدیم *
 بو تراب اقدام علما و عرفا حقیر بیوا به بیکباشی * سید محمد
 صالح * بو صورتله بسط مقال تجز و مسکت ایدر که هنکام
 طفولیتده مهند بخانه بری هما یونه دخالنه مکتب مذکورده
 تدریس اولان علوم متنوعه دن * ذهن ژنک آلوده قاصرانهم
 احاطه اید، یلسدیکی مرتبه بگردن بر قطره اوله رق کسب

و بزرگتر اولان شی معناسنه ده کاور (ودخی) آخری ها اولوب
 وما قبلی الف اولان کلمات فارسیه نك لغنی حذف ایتمک جائزدر
 مثلا ✽ شا، و جا، و ماه ✽ انظر لرنده ✽ شه وجه و مه کی ✽
 کنکر ایوانه و ایوانک شه تسایع اضاعاتی لامیه در ✽
 (معلوم اوله) که اضافت بر اسمی دیگر اسمه ربطا ایتمکدن عبارت
 اولوب اولکیسنه مضاف ایکنجیسنه مضاف الیه دیناور و فارسیده
 دئم مضاف مجرور اولاق قاعده در ✽ و اضافت اوج قسم اوزر،
 اولوب اولکیسی ✽ اضافت بیانیه ✽ ایکنجیسی ✽ اضافت لامیه ✽
 اوجنجیسی ✽ اضافت ظرفیه در ✽ اگر مضاف مضاف الیه ک جنسی
 یعنی مضاف الیهی وغیری بی شامل واصلی اولوب و مضاف الیه
 دخی کذاک مضافی وغیری بی شامل بر جنس اولور ایسه اضافت
 بمعنی (من) اولوب انا اضافت بیانیه دیرلر (قفل زر) کی مضاف
 اولان قفل بر جنسدر که مضاف الیهی اولان زردن وغیری نسنه دن
 دخی اولور کذاک مضاف الیه اولان زردن دخی هم قفل وهم
 غیری نسنه اعمال اولور (ودخی) اضافت تشبیه که
 مشبهه ک مشبهه اضافتی در یعنی بر شیک بر سینه تشبیهنده مبالغه،
 قصدیله مشبهه اولان اسمک مشبه اولان اسمه اضافتی دخی اضافت
 بیانیه در ✽ کعبه دل و همای همت و جواهر حکمت ✽ کی که کعبه کی
 کوکل و همای همت و جواهر کی حکمت دیمکدر و اگر مضاف
 الیه مضانک جنسی اولماز ایسه اضافت بمعنی (لام) در که اکا
 اضافت لامیه درلر ✽ کتاب من و صحیفه کتاب ✽ کی که تک و نسبت
 معناری اشعار ایدر و اگر مضاف الیه مضانک ظرفی اولور
 ایسه اضافت بمعنی (فی) در که اکا اضافت ظرفیه دیرلر (ایام سلامت)
 کی که سلامت کونلرنده دیمکدر (ودخی) مضاف الیه مضاف الیه
 بیننده اکثر اختصاص کامل اولوب و بعضا لادنی ملاسه دخی

✽ بسم الله الرحمن الرحيم ✽

- ۱ ✽ کنکر ایوان شه کز کاخ کیوان برترست ✽
 ✽ رخنه ایدان کش بدیوار حصار دین درست ✽

(کنکر) کاف عربیه نك ضمی ونونک سکونی و کاف فارسیه نك
 ضمی و را ایله هر شیک طبقه طبقه یوکسک یرینه دینور و خاصه
 مناره و حصار قور قولغنه دینور که ✽ عربجه اکا ضم شین و سکون
 را ایله شرفه دیرلر ✽ آخرینه برها زیاده سیله کنکره دخی
 بومعنایه در ✽ جناب خواجه حافظ قدس سره ✽ بیت ✽
 ✽ تراز کنکره عرش میرتند صغیر ✽ ندانمت که درین دامکه
 چه افتانست ✽ (ایوان) عربیده همزه نك کسریله در
 اما جم قح همزه ایله اوقور ✽ صغه و دیوانخانه و شاهنشین
 معنارینه در ✽ جناب ناظم قدس سره ✽ بیت ✽ زکیوان
 برترست ایوان وصلش ✽ خوشامرغی که اورا پرو بالیست ✽
 (شه) شاه اعظمن مخفف اولوب بر اقلیم اوزرینه فرمان فرما و حاکم
 اولان ذات شریفه دینور و حسن و عظمتده فائق الاقران و بهتر

اضافه اولور مثلا زماندن بحث ایدن کسنه نك زمان کندوبی حاوی
 اولق اعتباریله (زمان من) دیومجاز نسته اضافه ایتدیکی کی (ودخی)
 اضافدن عرض اگر بر اسم معرفه به مضاف اولور ایسه تعریف ونیکره به
 مضاف اولور ایسه تخصیص کسب ایدر (کز) فتح کاف ایله
 رزوزنده (که از) دن مخفدر (که) کاف عربینک کسری
 وهاء رسمیه اسم و حرف مابینده مشترکدر اسم اولدیغی حالده
 ذات ذوی العقوله دلالت ایدز (که آمد) کی که کیم کاسدی
 دیمکدر و حرف اولدیغی حالده ایکی شئیک بینی ربط ایچون کلور
 مبتدا ایله خبر و صفتله موصوف کی بونده صفتله موصوفک
 بینی ربط ایلشدر (از) ادوات مرکبه فارسیه دن اولوب عزیزده
 (من وعن) معناسنه حرف جر در که ترکیده (دن) ایله ادا اولور سندن
 و بندن کی ودخی (ادوات) قهاتله اداتک جمعدر که آلت معناسنه در
 جنک ایچون سیف و کتابت ایچون قلم کی و کله نك اقسام
 ثلثه سندن اسم و فعلک ماعداسی اولان حروف معانی به دیرلر که
 کله لری و یا خود جمله لری بری برینه ربط ایدوب و یا خود معنای نه
 خصوصیت زائده و یرمک ایچون استعمال اولور و (ادات) ایکی قسم
 اولوب بری بسیط و دیگری مرکبدر ایسدی بونلردن هر بری
 ان شاء الله تعالی کلدیکی محللرده بیان اولور (کاخ) کوشک و قصر
 معناسنه در کیوانه اضافتی لامیه در (کیوان) فتح کافله ایوان و زنده
 کواکب سیاره دن فلک سابعده کائن زحل بلذینه دینور (برتر)
 فتح با ایله عربیده (علی) و ترکیده اوزره معناسنه اولان (بر) حرف
 جری ایله فتح تا ایله (تر) ادات اسم تفضیلندن مرکب اولوب زیاده
 بوجه و رفیع معناسنه در و بر لفظی تحسین لفظ ایچون مشتقات
 و مصادره دخی داخل اولور (بر کزیده) کی معانی سائره سی دخی
 وارددر (است) همزه نك فتحی و سینک سکونیه ادات خبردر حکم و خبر

معناسی افاده ایدر ترکیده کسر دال ایله (در) لفظی کی لاحق
 اولدیغی برتر کله سنک آخری حرف صحیح اولدیغی ایچون همزه سی
 ساقط اولشدر (رخنها) رخنه نك جمعدر رخنه رانک فتحی و خانک
 سکونی و نون ایله کدک و دلك و ضرر معنای نه در دیوارده
 و غیریده اولسون قلیج و خنجر کی (خنی اولیه که) آخرنده هاء رسمیه
 اولوب ذی روح اولیان هر بر اسم جمعک مراد اولندقد،
 هاء مذ کوره جمع حالنده ساقط اولوب ادات جمع اولان (ها) لفظی
 کتور مکله جمع اولور مثلا (نکته) و (غنجه) لفظلرینک جمعدرنده
 نکتها و غنجهسا کی بونلرده هاء رسمیه بی یازمق غلطدر ولیکن
 (نام) ایله (نامه) نك و داسر معناسنه اولان (لال) ایله (لاله) نك جمعری
 ببنده تحریرا فرق بولنق ایچون حین کتابتده هاء رسمیه لرك
 ابقاسیله نامه ها و لاله ها یا زلیق ارباب قلم ببنده جاری اولان قاعده به
 دها زیاده موافقدر (ودخی) ذی روح اولان هر بر اسم (الف)
 و (نون) ایله جمع اولور * عارف و راست * کله لرینک جمعدرنده
 * عارفان و راستان * کی (دان) لفظی دانستن مصدرندن تانک داله
 قلبی و سینک دخی حذفی و نونک قحیله مشتق اولان داند مضارعندن
 حذف دال و سکون نون ایله مأخوذ امر حاضر در بیل و اعلم
 معناسنه تحتده مستتر توضیح مخاطبی فاعلی و رخنهسا مفعولیدر
 (کش) فتح کافله کز و زنده (که) ادات رابطه سیله ضمیر غائب
 اولان (شین) دن مرکبدر دینه مقید اولوب شهء راجعدر (ودخی)
 ضمیر اسمک یرنی طوتان لفظلردر ایکی قسم اولوب بر قسمی (ضمیر متصل)
 و قسم آخری (ضمیر منفصل) در انشاء الله تعالی کلدیکی محللرده
 بیسان اولور (کش) بوندن بشقه کشیدن مصدرندن فعل
 امرده اولور چک معناسنه (دیوار) فارسیدر ترکیده دخی
 معارفدر شیخ سعیدی * بیت * چه غم دیوار امت را که

باشد چون تو پشتیبان * چه باک از موج بحر آنرا که باشد نوح
 کشتیان * اولند باء مفتوحه عریده (فی) و ترکیده (ده) معناسنه
 ظرفیت ایچون حرف جر در (معلوم اوله که) فارسیده باء مفتوحه
 عربیده باء مکسوره نك ترجمه سیدر یعنی عربیده باء مکسوره نك
 مدلولی اولان الصاق وقسم وظرفیت وسیت وسائر معانی به
 فارسیده باء مفتوحه دلالت ایدر و اوائل مشتقات ومصادره داخل
 اولان (با) دفع التیاس ایچون دائم مکسور او قونق لازمدر (حصار)
 کسرحا ایله قلعه معناسنه عربیدر (دین) کسردال ایله شریعت
 واسلام معناسنه در (شریعت) الله تعالی نك عبادی ایچون مشرع
 یعنی دینده ظرفیت قیلدیغی نسنه در که آنک اوزرینه سلوک
 ایدوب کیدر ل و اول شریعت وضع الهی دیر ل که رسول الله
 صلی الله علیه وسلم کتورمش و آنک وساطتیه متعین اولشدر *
 پس شول نسنه که کتاب وسنتدرا یکیسی دخی شرعدر * زیر است
 دخی (وما اتاکم الرسول فخذوه) مضموننده داخلدر وشولکه
 کتاب وسنتدن علی سبیل الاجتهاد استنباط اولشدر احکام
 فقهیه کبی و یا اجماع علماء آنک اوزرینه منعقد اولشدر بوا یکیسی
 کتاب وسنت اوزرینه مفرعدر * کذا فی شرح پند عطار
 لاسمعیل حتی قدس سرهما * دیوارک حصاره اضافتی لامیه
 وحصارک دینه اضافتی مشبهه بک مشبهه اضافتی قیلندندر
 (در) قح دال ایله ظرفیت ایچون حرف جر در بوند بدیوار
 لفظنده می بانک ظرفیت ایچون اولدیغنه قرینه در * تکم شیخ
 سعدیک * بدریادر منافع بی شمارست * مصرا عنده اولدیغی کبی
 بوندن بشقه (در) لفظی باب معناسنه ده کلور که کتب ورسائلده
 ذکر اولسور مثلاً عجم بر کتاب تصنیف ایلد کده (این کتاب
 برهشتدر) دیر و جنس ونوع و وادی جبل * معنایینه ده کلور

ونحسین لفظ ایچون افعال ومصادر اوائلنه ادخال اولسور
 (درستوده) کبی ویرتمق معناسنه اولان دریدن لفظندن فعل
 امرده اولور (سین) و (تا) ادات خبردر

* ۱ * محصول بیت *

جناب مولانا عبدالرحمن جامی قدس سره السامی حضرت لری
 درر زواهر دین برین ایله مملو عمان الجواهر و بر سبجه دردانه
 کبی صدیق مشتمل اولان اشبو قصیده نصیده لری شریعت بیضای
 محمدیه به کن تعظیم و انقیاد و انما انسته موجب عزت و سعادت
 هر دو سرا و خلاف شرع شریف حرکت ایسه مورث ندامت
 و فلاکت بی انتها اوله جغنی افاده و بیان صد دنده اشبو بیت عنیف لریله
 تصدیر ایدوب بیورر ل که * سلاطین عظامه مخصوص اولوب
 طبقه و ذروه سی زحل ییلدیز نك قصری بولنان فلک سابعدن
 دها بالاتر اولان ایوان و دیوانخانه به رخنه و خلل بیل که رخنه
 مذکور دین برین و شرع کزین حصارنده در * یعنی شریعت
 مطهره ده بیان بیوریلان اوامر علیه الهیه به امثال و انقیاد ایجاب
 و نواهدین دخی پرهیز و اجتناب ایتمامکله حصن حصین کبی اولان
 دیننه رخنه و خلل پیدا ایلیان کیمسه لری الحقیقه کند و سنک شهرستان
 وجودینی هدم و تشریه قصد ایتمش اولور ل * حضرت شیخ سعدی
 * بیت * وجود تو شهر است برینک و بد * تو سلطان و دستور
 دانا خرد * حضرت شیخ عطار * نظم * هر چه باشد در شریعت
 ناپسند * کرد او هرگز مگردای هوشمند * ای پسر مکذار راه
 شرع را * اصل یابی تابگیری فرع را * از شریعت گرنهی
 بیرون قدم * در ضلالت افی و رنج و الم * حضرت شیخ مصری
 * نظم * سرای دین اساسیدر شریعت * طریق حق هد اسیدر
 شریعت * بودر اول قیو در کاه حقه * که بولک ابتدا سیدر

شریعت * دخی بونکه بوبول ختم اولینور * بوراهک انتها سیدر
 شریعت * جهانده چوقدر انواعی علومک * قوسینک
 هماسیدر شریعت * شریعتسز حقیقت اولور الجاد *
 حقیقت کون ضیاسیدر شریعت * حقیقت عرش اعلا در محقق *
 * او عرشک استواسیدر شریعت * جمیع انبیا و اولیایک *
 نیازی رهناسیدر شریعت *

﴿ چون سلامت مانداز تاراج نقد این حصار ﴾
 ﴿ یاسبان در خواب و بر هر رخنه دزد دیگرست ﴾

(چون) واو معروفه ایله نیجه ونصل معناسنه عریده کیف کبی
 ادات استفهامدر (سلامت) سینک قحیله آفات و اکداردن بری
 اواق معناسنه در (ماند) ماندن و یا خود مانستن مصدر زدن
 مشتق قح نون ایله فعل مضارع مفرد غائبدر قالور معناسنه
 و بکزر معناسنه ده کلور (تاراج) یغمایه دینور (نقد) قح نون
 وسکون قافله کامل العیار اولان التون واجه معناسنه در (این)
 کسر همزه ایله قریده مستعمل اسم اشارت اولوب (بو) دیمکدر
 (واسم اشارت) کندوسیه محسوس اولان بر شخصه یا خود
 بر شیمه اشارت اولنان لفظدر * نقد لفظی ماندک فاعلی سلامت
 مفعول صریحی از تاراج غیر صریحیدر (یاسبان) سکون سینله
 آسمان وزنده کیجه تک درنده بری معناسنه اولان (پاس)
 لفظی ایله ادات اسم فاعل اولان (بان) لفظندن مرکب اولوب
 کیجه بکجیسی معناسنه در (خواب) باب وزنده او یقویه دینور
 (واو) بونده معنای حالتی افاده ایدر (بر) بمعنی علی (هر)
 قح ها ایله ادات حصر در (دزد) ضم دال وسکون زا ایله
 خرسز معناسنه در که عریده سارق دینور * دزدیدن مصدر زدن
 فعل امر ده اولسور دیگره اضافتی موصوفک صفتنه در

(دیگر) دالک کسری و کاف عجمینک قحیله غیر و بشقه
 معناسنه در (است) بونده هست کبی وارد معناسنه در
 ﴿ محصول بیت ﴾

بوحصار دینک نقد و متاعی تاراج و یغمادن نصل سلامت قالور
 یعنی قالمازیرا حافظ و حامیسی اولان ذات بر فحواهی (الناس نینم
 فاذا ماتوا انبھوا) و شیخ عطار ﴿ بیت ﴾ مرد ما نراسر بسر
 در خواب دان * کشت بیدار آنکه اورفت از جهان * خواب
 غفلتده اولوب و حالو که قلعه مذ کوره نک هر بر رخنه و کد کنده
 (نوم الحارس عید اللصوص) خصوصی اوزره فرصت بین اولان
 نفس و شیطان رهنان و غارتگرانی وارد ﴿ بیت ﴾ نفس
 و شیطان زد کریماره من * رحمت باشد شفاعت خواه من *

﴿ چیست زرناب رنگین کشته خای زافساب ﴾
 ﴿ هر که کرد افسر زرناب خاکش بر سرست ﴾

(چیست) چه ادات استفهامیه سیله (است) ادات خبریه سندن مرکب
 اولوب ندر معناسنه مقدم خبردر بویته سوال و جواب صنعتی
 وار (چیست زرناب) سوال (رنگین) مابعدیله جوابدر (زر) قح
 زا ایله التون معناسنه در مؤخر مبتدانا به اضافتی بیانیه در (ناب)
 خالص و صافی معناسنه زرنک صفتیدر دخی (صفت) بر اسمک حال و کیفیت
 بیان ایچون اول اسم علاوه اولنان لفظ اولوب و اول اسم موصوف
 دینور (رنگین) کاف فارسیه ایله رنگین وزنده رنگو معناسنه
 محل مدحده استعمالی شایعدر یا نسبت ونون تأکید نسبت ایچون
 کلمشدر (کشته) کاف فارسیک قحیله کشتن لفظندن اسم
 مفعولدر او اش معناسنه در مقلوب و دونمش معناسنه ده کلور
 (خاک) پاک وزنده طپراق معناسنه در و سلیم النفس و متواضع
 کسته به ده اطلاق اولور یاسی وحدت نوعیه در (ز) ازدن

مخفدر من بیایه معناسنه (آفتاب) ماهتاب وزنده، بحسب اللغة
تاب آف معناسنه در که پرتوشمس دیمکدر و بحسب الاصطلاح
شمس معناسنه در و ارباب ساوک عندند، آفتابدن روح و ماهتابدن
نفس مراد اولور کویا که بندنه روح و نفس فایکده شمس و قر
منزله سنده در (هر که) هر کس کدن مخفدر هر کیم که معناسنه
مبتدا (کرد) قحح کافله کردن مصدرندن ماضی مفرد غائبدر
ایادی معناسنه مخفده مستتر فاعلیله برابر جمله سی خبر مبتدا در
(اغسر) بر سر وزنده، تاج معناسنه اولوب کرد فعلتک مفعول
صریحی ز زرناب غیر صریحیدر (سر) قحح سینله باش معناسنه در
و مجازا فکر و خیال معنای بنده کاور خاکشد، کی ضمیر سره مقید
اولوب خاک بر سر شست تقدیرند، در

﴿ ۳ ﴾ محصول بیت ﴿

خالص و صافی اولان التون ندر تأثیر شمسدن رنگین و لطیف اولش
بر نوع طیرا قدر هر کیم که زر خالصدن باشنه تاج ایلدی خاک آنک
باشی اوزرینه در ﴿ یعنی کال خرص و محبتدن ناشی التونی باشنه تاج
کبی قویان و رضای باری ایچون محنته انفاق ایده میان نا کسک
طیراق باشنه اولوب بودنلو کیمسه البته خاک عدلنده بی قدر و بی اعتبار
قالور و یا خود قالسون دیمکدر شیخ عطار ﴿ بیت ﴿ بخل
شاخی از درخت دوزخست ﴿ و آن بشیلاک از سکان مسخست

﴿ ۴ ﴾ کردارد سیم وزر دانامنه نامش کسدا ﴿

﴿ در برش دل بحر دانش اوشه بحر و برست ﴿

(کر) کاف فارسیه نک قححیه ادات شرط اولان اکردن مخفدر
و بر کله آخرینه اوقند، کار لفظی کبی ادات فاعلیت اولور (داد کر)
کبی که عادل دیمکدر و او یوز علتند ده دینور که عریسده، جرب
دیرلر (ندارد) داشتن مصدرندن تانک داله و شینک دخی راء

مقوجه به ادخالیه نفی مستقایدر طو تاز معناسنه فعل شرط (سیم)
جیم وزنده، کومش معناسنه در (دانا) دان امر حاضر بی آخرینه
الف فاعلیت الحاقیه صفت مشبهه در علیم و علام کبی زیاده بلیغی
معناسنه اولوب نداردک فاعلی و سیم مفعول صریحی وزر لفظی
سیم اوزرینه معطوفدر (منه) نهادن لفظندن حذف الفله
نهد مضارعندن مأخوذ نه امری اولانه بریم ناهیه مقوجه ادخالیه
نهی حاضر اولوب قومه معناسنه جزاء شرطدر (نام) اسم
و آد معناسنه ضمیره اضافتی لامیه زیرا ضمیره اضافت جمع
زمانده لامیه در ضمیر دانا یه راجعدر (کدا) کاف عجمینک قححیه
سائل و دلنجی دیمکدر منه فعلتک نام و کدا لفظلری مفعولریدر (بر)
قحح باایله کو کس معناسنه ضمیره مضافدر ضمیر دانا یه راجعدر (دل)
کسر دال ایله قلب و وسط معنای بنده در (بحر) قحح باوسکون حایله
دکز معناسنه عریبدر دانشه اضافتی مشبهه بهک مشبه لفظنه
اضافتیدر (دانش) دان امر حاضر بی آخرینه برشین معجمه الحاقیه
بیش و بیلکوم معناسنه اسم مصدردر و لکن بعض مواضعده اسم
مصدر نفس مصدریرینه استعمال اولور پس بو محله دانش
بیلک دیمک اولور علم کبی و بوشین مصدر به نک ما قبلنی دائماً
مکسور اوقوهق لازمدر زیرا ضمیر غائب متصل اولان شینه التباس
لازم کاور که آنک ما قبلی مقوجه در (او) ضمیر غایب دانا یه راجع
مبتداشده خبری (بر) قحح باایله بحر مقابلی یعنی قره معناسنه عریبدر

﴿ ۴ ﴾ محصول بیت ﴿

اگر عالم و دانا اولان کسسه التون و کومشه مالک دکل ایسه آنک
اسمی سائل و دلنجی قومه زیرا آنک کو کسند، قلبی علم و عرفان
دریاسی اولوب و کندوسی بحر و برک سلطانیدر یعنی اعلی المراتب
اولان مرتبه علم شریفی حائز اولان ذوات کرامه فقر صوریلرندن

ناشی چشم حقارانه نظر ایدرک اسم برنی کدا و جرار قویمه زیرا
انلر صفت جلیله علمه متصف اولسد قلرندن اکرام واجلاله البق
واحرادر لر زیرا (العلماء باقون مابق الدهر اعیانهم مغفوده و آثارهم
فی القلوب موجوده) بیورلشدر شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾
وجود مرزم دانا مثال زرطلاست * که هر کجا که رود قدر
و قیمتش دانسد * تکم مولانا ناظم قدس سره ابن فارض
حضرتلر نیک قصیده خریه سی شرحنده فضائل علم شریفی بیان
صردسنده بیورمشلردر ﴿ رباعی ﴾ علمت حیات جاودان علما *
چشمی بکشا چشمه سار علم آ * چشمه که خورد خضر از آب حیات *
بود آینه من لدنا علما * شیخ عطار قدس سره ﴿ بیت ﴾ یکدمی
بودن بگردان خد * بهتر از صد سال بودن در تنی * مولانا جلال
الملة والدين بیورمشلردر ﴿ مثنوی ﴾ خاتم ملک سلیمانست علم *
جمله عالم صورت و جانست علم * وله * مثنوی * همنشین اهل
معنی باش تا * هم عطایابی وهم باشی فتی * جمله دانایان همین گفته
همین * هست دانا رحمة للعالمین *

﴿ زن نه مردی کن و دست کرم بکشا که زر ﴾
﴿ مرد را بهر کرم زرا برای زیورست ﴾

(زن) قح ز ایله عورت وقاری معناسنه در که مرد مقابلیدر
وزدن لفظنسدن فعل امرده اولور اور معناسنه (نه) نون
مفتوحه وهاء رسمیه ایله حرف نفی در اخرنده بی همزه یاء خطا بدن
بدلدر دکلسین معناسنه زیرا همزه خطاب ایچون کلز یادر کلان
زیرا هاء رسمیدن صکره (یا) یازلدیغندن اول عین بتر اشکلنده
نشان یازیلور (مرد) قح میله آدم وشجیع و بهادر معنارینه در
یاسی مصدریه در (کن) قح کاف ایله ایملک معناسنه اولان کردن
مصدرندن علی خلاف القیاس ضم کافله مشتق اولان کند

مضارعندن مأخوذ فعل امر در نختنده مستتر توضیحی فاعلی
ومردی لفظی مفعولیدر (دست) قح دال ایله یدوال معناسنه در
وفائده و قدرت معنارینه ده کلور (کرم) قح تینله سخا و همت
معناسنه عریدر دستک مضاف الیه در (بکشا) ضم کافله کشودن
مصدرندن مشتق کشاید مضارعندن مأخوذ امر در قح و کشاد
ایلله معناسنه اولنده اولان (با) تأکید ایچوندر (که) حرف تعلیل بهر
قح با ایلله شهر و زننده (و برای) قح با ایلله ادات علتدر لر که
بر حکمک علی اولان شیک اولنه داخل اولور لر عریده لام جاره
مرادفی اولوب و ترکیده ایچون معناسنه در لر (بهر) بهره کبی
حصه و نصیب معناسنه ده کلور (زیور) دیگر و زننده زینت
واسباب زینت معناسنه در

﴿ محصول بیت ﴾

قاری دکلسین آدمک ایلله ده جود و سخا الی آج زیرا التون
حد ذاتنده آدمه مستحقنه کرم واحسان ایملک ونسایه حللی وزینت
و یرمک ایچوندر چونکه آدمک شرف وزینتی هنر و کمال و ادبیه
اولوب حسن و جمالی وسیم و ذهیله دکلدر زیرا (حللی الرجال
الادب و حللی النساء الذهب) بیورلشدر شیخ عطار ﴿ نظم ﴾ باش
پیوسته جوانمردای اخی * زانکه نبودد وزخی هرگز سخنی * در رخ
مرد سخنی نور و صفاست * زانکه در جنت قرینش مصطفاست *
﴿ بیت ﴾ سیاه سن درویش بی برک و نوادن دور ایدن *
صاقلسون آرایش تابوته نخل همت

﴿ کیسه خالی باش بهر رفعت بوم الحساب ﴾
﴿ صفر چون خالیست زرقام عدد بالاترست ﴾

(کیسه) عریدر ترکیده دخی متعارفدر (خالی) تهی و بوش
معناسنه عریدر (باش) باشیدن لفظنندن امر در اول معناسنه

(رفعت) کسر دال ایله رتبه و اعتباری عالی اولوق معناسنه در
 (یوم الحساب) ترکیب اضافی در حساب کونی یعنی روز
 قیامت دیمکدر (صفر) کسر صاد و سکون فایله بوش و خالی
 و هیچه اشارت اولان رقم نقطه سی معنایینه عربی در (چون)
 جیم فارسیک ضمی و وا و مجهول ایله چونکه معناسنه ادات
 تعلیلدر (ارقام) قح همزه ایله رقم جمعیدر (رقم) قحینه
 یازی و حساب ایچون قولانیلان یازی اشارتی معناسنه در عدده
 مضافدر (عدد) صابی و صایاش معناسنه در (بالا) عالی و بوجه
 معناسنه در که پست مقابلیدر (تر) قح تا ایله اسم تفضیل اداتی
 اولوب دائماً آخر کلمه به لاحق اولور و یاش معناسنه ده کاور که
 قوری مقابلیدر

* ۶ * محصول بیت *

روز قیامتده مرتبه ک عالی اولوق ایچون بو عالمده ایکن کیسه نک
 دروننده کنی بذن و اعطا ایله بکله بوش کیسه لی اول مصراع ثانی ارسال
 مثل اوله رق د کر اولمشدر * شویله که چونکه صفر خالیدر انکیچون
 ارقام عدد دن زیاده عالیدر یعنی صفر قوت مطلقه دن خلو و تیردی
 حسابیه آحاد سائره اوزرینه نفوق ایلدیکی کبی سندخی ترک محبت
 ماسوا ایله تیرد اختیار ایدر ایسک روز رستخیزده حسابک بسیر
 اولوب آسان ناسدها محاسبه لریله مشغول ایکن بفضل الله تعالی داخل
 خلد برین اولور سین (معلوم اوله که) علم حسابده بیان اولدیغی
 وجهله اعدادک منفردا آخر برلند، بر معدوده دلالتیری اولدیغی کبی
 صفرک حین انفرادنده بر شینه دلالتی اولدیغی جهله کافه اعداد
 اوزرینه نفوقی و تقدیمی واردر شویله که اعداد طبیعی بی هنگام
 تیریده اوله صفر دن ابتدا اوله رق ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹
 شو وجهله کتب و تحریر اولنور (بودخی) معلوم اوله که ارقامک

عدد، دلالتی حسابیه ایکی قوتی اولوب بری مطلقه و دیگری
 اضافیه در مثلاً اشبو (۷۰) یتش رفته، کآن صفریدی رقمک صاغ
 طرفنده، بولمغله کندوسی هر نقدر قوت مطلقه سیله بر شینه دلالت
 ایترایسه ده رقم رتبه سی حفظ ایلدیکندن اشبه (۷) یدی رقمی
 قوت اضافیه کسب ایلوب (۷۰) یتش اولور

۷ * عاشق همیان شدی لاغر میانش کن زبندل *
 * حسن معشوقان رعنا در میان لاغر است *

(عاشق) عشقه گرفتار اولان آدمه دینور و (عشق)
 افراط اوزره محبت ایلمک معناسند در همیانه اضافتی اسم فاعلک مفعولانه
 اضافتیدر (همیان) درمان و زنده، بیله بغلنان اوزون کیسه
 و کر معناسند در (شدی) ضم شینه شدن مصدر شاذندن
 ماضی مفرد غائبدر اولدک دیمکدر (لاغر میان) سیاه چشم
 قیلندن اوله رق یعنی صفتی موصوف اوزرینه تقدیم و آخر
 موصوفدن علامت و صیفا اولان کسره بی حذفله وصف ترکیبی
 اقسامنددر اینجه بللو معناسنه ضمیره اضافتی لامیه در (معلوم
 اوله که) لسان فارسیده کندوسندن اسم فاعل و یا اسم مفعول
 و یا صفت مشبهه و یا خود اسم منسوب معنایی فهم اولنوب
 وصف ترکیبی دنیلان صفتلر بش قسمدر (اولکیسی) قاعده
 فارسیه اوزره واقع اولان اضافت بیایدلرده یعنی مشبهه بهک
 مشبهه اولان اضافتنده مضافک کسره سی حذف اولدقد
 مضاف ایله مضاف الیهک مجموعی وصف ترکیبی اولور مثلاً آی کبی
 یوز معناسنه اولان (ماهر و) ترکیبده هاسکون ایله اوقوندقد
 (ماهر و) بر کلمه حکمنده اولوب آی یوزلی معناسند در زیر لسان ترکیبده
 (لی و) (او) ادات صفت مشبهه و ادات نسبتدر (ایکنجیسی) قاعده
 فارسیه جه اضافت لامیه صورتنده مضاف الیه مضاف اوزرینه

تقديم اولوب وسكون ايله اوقونه رق مجموعی وصف ترکیبی اولور
 نتکم (بوی کل) عبارسی کلک فوقوسی معناسنه اولوب (کلبو)
 کل فوقولی دیمک اولور (اوچنجیسی) قاعده فارسیه اوزره
 اولان صفتک موصوف اوزرینه تقدیمیه واول صفت ساکن
 اوقمنغله اولوب صفت ايله موصوفک مجموعی براسمه صفت اولور
 نتکم آیدین کوکل معناسنه اولان (دل روشن) عبارسه سنده
 (روشن دل) دینلیدیکی وقت آیدین کوکلو معناسنه وصف
 ترکیبی اولور (دردنجیسی) فارسی امر حاضر لری نیک مفعولی
 تقدیم اولاندقده مجموع کلتین وصف ترکیبی قبلندن برصفت
 اولور (حکمت آموز) (وخرده دان) کبی که حکمت اوکرنجی
 وخرده بیلنجی معنارینه در بونلر فی الاصل (آموز حکمت) (ودان
 خرده) اولوب حکمت اوکرك وخرده بیل دیمکدر وعند البعض
 اسم فاعل مفعولنه مضاف ایکن فاعلیت علامتی اولان (نده)
 لفظی حذف ومضاف الیهی اوزرینه تقدیم ايله در (آموزنده
 حکمت) و (داننده خرده) کبی و (بشنجیسی) فارسی اسم مفعولر یله
 وصف ترکیبی بایلسور (دلکشفنه) و (رخسوده) کبی که قلبی
 اچق و یوز سورمش دیمکدر کاهی امر حاضر اوزرینه ادات نفی
 اولان (نا) لفظی ادخال ايله وصف ترکیبی اولور (نادان آمدم) کبی که
 جاهل کلدک دیمکدر (بذل) قح باوسکون ذال ايله احسان واعطا
 ایلک معناسنه درکن امر ینک همیان ولاغر میان لفظلری مفعول
 صریحلری وزبذل غیر صریحیدر (حسن) ضم حا یله کوزنلکه
 دینور معشوقانه اضافتی لامیه اولوب مصدرک فاعلنه در
 (معشوقان) قاعده فرس اوزره معشوقک جمعیدر زیرا
 بعضا عربی لفظلر فارسی قاعده سی اوزره جمعطور لکن الفاظ
 فارسیه عربی قاعده سی اوزره جمعطور رعنایه اضافتی بیانیه در

زیرا موصوفک صفتنه اضافتی جمع زمانده بیانیه اولور
 (رعنا) قح را ايله جرا وزنده قح همزه ايله ارعن کلسنک
 جمعیدر بون وصالقی واحق خانونه دینور لسان شعراده
 محبوب و محبوبه بی رعنا ايله توصیف استرخادن ناشی نهال تازه کبی
 تمایل اعتبار یله در (در) حرف ظرف (میان) کسر میله بل ووسط
 معناسنه در (لاغر) قح غینله ارق وضعیف معناسنه در میانک
 لاغر اضافتی بیانیه در

﴿ ۷ ﴾ محصول بیت ﴿

عاشقی اودیفک کیسه بی دروننده اولان سیم وزر نی بذل وعطا
 ایتکله اینجه بالی ايله زیرارعنا ونازک اندام اولان محبوبلرک
 حسن وملاحتی بللرینک اینجه لکننده در نتکم خواجه
 حافظ بیورر (مصراع) مویت آن میان وندام که
 آن چه موست ﴿

﴿ نیست سرخ از اصل کوهر تنکه زر کویا ﴾

﴿ بهرداغ بخل کیشان کرده سرخ از آذرست ﴾

(نیست) (نی) ادات نفی ايله (است) خبریه دن مرکب اولوب
 یوقدر و دکادر معناسنه (سرخ) ضم سین وسکون را ايله فرمزی
 رنگه دینور (از) بمعنی من (اصل) لغتده (مایتنی علیه الشئ)
 معناسنه در اصطلاحده راجح و حقیقت و دلیل وقاعده کلبه معنارینه
 کاور (کوهر) کاف فارسیله جوهر وزنده ذات وعقل وادب
 معنارینه در واقسام جواهر دن الماس ویاقوت ولعل وزمرده
 دینور (تنکه) قح تاوسکون نون ايله اچده دن مقدار معین
 کیلان قطعه در که ترکیده کسرنون ايله تنکه بوندن مأخوذدر
 آخرینه برهمزه زائده الحاقیه زره مضافدر (معلوم اوله که)
 آخرنده (ها) و یا خود (یاه) ممدوده اولان کلمه یه اضافت حالنده برهمزه

زائده کتورمک قاعده فارسیه دندر (خواجه جهان) و (صوفی صافی) کبی (کویسا) کاف فارسیه ایله غالباً و کانه و صانکه معنایه در (داغ) یا قی معناسنه در طواره و بعض جسد انسانه اوررل و نشان و علامت معناسنه ده کلور (کیش) کاف ممدوده نک کسری و شین ایله ملت و مذهب معناسنه در سمور و قائم کورک و شمشاد یعنی چشیرا حاجی معنایه ده کلور (بخل کیش) سکون لام ایله بخل مذهبی معناسنه که بخیل و خسیس دیمکدر الف و نون ادات جوسدر (کرده) گردندن اسم مفعولدر ایدلش معناسنه (از) حرف ابتدا (آذر) ذال معجزه مفتوحه ایله آتش معناسنه در که عربیده نار دیرل و عشقندن دخی کنایه اولور

۸ * محصول بیت *

آتون قطعه سی اصل حقیقتندن قرمزی دکادر کویا بخیل و ناکسره عذاب ایتمک ایچون آتشد، قزدرلش بر پارچه در چونکه اتون معدنندن چیقارلقدده طاش و طپراق و قوم کبی بر طاق مواد ایله مخلوط حالند، بولند یغندن رنگین اولوب صکره آتشد، قل و اذابه اولنه رق مواد اجنبیه دن تخلیه و تصفیه اولندقدده کال صفوتندن و جهنده، قرمز یلق و صار یلق ظاهر و نمایان اولور اشته اتونک شو قرمز یلغی کانه بخلابی تعذیب و تنکیل ایچون آتشد، تسخین اولمش بر قطعه ناریه در * حکیم کاملک برندن نه تمسواه عیدر اول عییکه جله هنرل انکله پوشیده و مستور اوله دیو سوال اولندقدن، جوابند، بخلدر دیدی * ونه کونه هنردر اول هنرکه جله عیوبی سترایلیه سخادر دیدی * شیخ عطاسر * بیت * در سخاوت ککوش اگر داری غنا * تا فراید آب رویت از سخا *

۹ * زربود در حیب مارومیل اودر جان و بال *
* لعل آتش رنگ بر کف در دل اوانکرست *

(بود) بودن مصدرندن قح و اوایله علی غیر التیاس فعل مضارع مفرد غایبدر اولور معناسنه لکن بونده است کبی ادات ربط و خبردر (در) حرف ظرف (جیب) غیب و زننده، لبالده واقع اولان کیسه مثلاً و ظرف معناسنه عربیدر (مار) بیلان و حیه معناسنه در زربود مار خبری مار کله سنک اولندن مبالغه قصدندن ایچون چو ادات تشبیهی حذف اولمشدر تکم شیخ سعدینک گلستانده اشبو * عمر برفت و آفتاب تموز * مصراعنده حذف اولدیغی کبی مار یوندن بشقه میار لفظندن مخفف اولوب کتوره معناسنه در (میل) قح میله کوکل برنسنه به محبت ایلمک و بر طرفه ایلمک معناسنه در (در) حرف صله (جان) روح حیوانیدر که حیاتک اصلی و منبعی اولان قسوتدر (وبال) قح و اوایله ثقلت و مضرت معناسنه عربیدر (لعل) بر نوع زینت طاشدر اضافتی بیایده در (آتش) فارسیدر ترکیبده دخی بواسطه معروفدر (آتش رنگ) آتش رنگلو معناسنه وصف ترکیبدر (بر) حرف استعلا (کف) قح کاف ایله ال آیه سی و راحه معناسنه عربیدر و یارمق معناسنه اولان کفیدن لفظندن فعل امرده اولور (دل) بوند، وسط معناسنه در (اخکر) همزه و کاف فارسیک قحله یله اختر و زننده آتش قوری معناسنه در عربیده جره دینور و ماده عشق و مایه محبتدن دخی کنایه اولور (است) بمعنی هست

۹ * محصول بیت *

التون جیید، بیلا ندر حالبوکه بیلانه محبت ایلمک جانه زیاندر و آتش رنگلو زینت اولان لعل ال اوزرنده در اما آنک دروننده

قور و اخگر وارد یعنی کمال محبتدن التونی یا نندن آیرمیان کیمسه
 مالک دوستی و مالدارک دشمنی چوق اولدیغنی بیلدیکندن شاید
 طرارویان کسیمی متوالهاری سزوبده چار پارل دیو دائمًا خوف
 و اندیشه اوزره بولندیغندن کویا قویبنده مار بد کردار و ارکی
 برآن اضطرایدن خالی اولماز * و پرمغه طاقلان خاتم لعلک دخی
 وجهنده ظاهر اولان حرت و قرمز یلغی (کل اناء یترشح بما فیه)
 مألجه دروننده مضمیر اولان آتشدن بر اثر اواش اولوب اثر مذکور
 ایسه (فرع الشیء ینخبر عن اصله) فحوا سنجده همیشه لسان حال ایله
 کندوسنک حقیقتندن صاحب مفتخرنه زینهار روی زیبامه
 مغرور و فریفته اولوبده سیننه پرکینه مده کی آتش پرالتهایمندن
 امین اوله دیو خیر و پر مکده در

﴿ بگذر از ویرانه کتی سلامت کرچه هست ﴾
 ﴿ کنجهاد روی که بره ریک طلسم دیگرست ﴾

(بگذر) کاف فارسیه نك ضمی و ذال معجه نك قحیله گذشتن
 مصدرندن شینک رایه تبدیلیله مشتق اولان کذرد مضارعنندن
 مأخوذ امر حاضر در کج معناسنه (از) بمعنی من جاره (ویران)
 دیوان و زنده خراب اولان محله دینور کتی به اضافتی بیابنده در (کتی)
 کاف فارسیه نك کسر و مدیله دنیا و جهان معناسنه در (کرچه)
 کاف فارسیه نك قحی و رانک سکونی و جیم فارسیه نك کسریله
 اگرچه دن مخفف ادات شرطیه و تسلیمیه در هر تقدیر معناسنه
 و کاف عجمینک کسری و رانک سکونی و جیم فارسیه نك قحیله
 لقیه به دینور (هست) وار معناسنه اولان (ها) ایله ادات
 خبر اولان (است) دن مرکب اولوب وارد معناسنه (کنجهها)
 کنجک جمعیدر (کنج) کاف عجمیه نك قحیله خزینه به دینور
 (وی) ضمیر منفصلی خزینه به راجعدر (که) حرف بیان

(يك) قح یا ایله مبدأ اعداد اولان واحد معناسنه در (طلسم)
 طانک قحی و کسر یله منحل اولماز عهده معناسنه در بعضیلر دیمشردر که
 مسلط لفظنک مقلوبیدر که ایکسینک دخی جوهری قهر و تسلطه
 دلالت ایدر * (ودخی) مقدمه ابن خلدون فصل سادسی ترجمه سند
 تحریر و بیان اولندیغنی وجه اوزره (طلسم) برطاقم استعداداتک
 کیفیتنی بیلکدر که انارله نفوس بشریه یا بغیر معین و یا خود امور
 سماویه دن بر معین ایله عناصرده تأثیره مقدر اولور * بغیر معین
 اولان سحر اولوب بر معین سماوی ایله اولان طلسماتدر * بو عملر
 ضرری موجب و جناب واجب الوجوددن بشقه برکوکبه یا خود
 سائره توجه ایله مشروط اولدقلمری حسبیه عند الشرایع ممنوع
 و متروک و کتابری دخی بین الناس مفقود کبیدر * ودخی نفوس
 سحر نك اوج مرتبه سی اولوب (اولکیسی) آلتسز و معینسز
 اوله رق فقط همت و توجه قلب ایله مؤثر اوللردر که حکما بوکا سحر
 تسمیه ایدر (ایکنجیسی) مزاج افلاکدن یا خود عناصردن
 و یا خود خواص اعداددن بر معین ایله مؤثر اوللردر که حکما
 بوکا طلسم تسمیه ایدر بونک رتبه سی اولکی به نسبتله
 دون وضعفدر (اوچنجیسی) قوه مخیله ده بر تأثیر در که
 صاحبی سائر قوای مخیله به قصد و توجه ایدوب انلرده بر نوع
 تصرف ایله قصد ابتدیی خیالات و صور و اوها می انلره القا
 ایلر صکر بو صور و خیالاتی کندی نفسنک یعنی روحنک قوه
 مؤثره سیله ناظرینک حس و مشهودی درجه سنه تزییل اتمکله
 نظر ایدنلر انلری خارجه موجود کی کوررررر حالبو که خارجه
 برشی بو قدر * تکم بعضیلری خارجه برشی اولدیغنی حالده بستانلر
 و نهرلر و قصرلر کوسنزدیکی حکایه اولنور حکما بو قسمه شعوزده
 و شعبده تسمیه ایدرلر کلسان ترکیده بوکا کوز باغچلیق تعبیر اولنور

خواجه حافظ ﴿ بیت ﴾ کنج عزت که طلسمات عجیب دارد ﴿
 قح آن در نظر رحمت درویشانت ﴿

۱۰ ﴿ محصول بیت ﴾

ویرانه و خرابه کبی اولان جهاندن سلامت کج هر نفدر آند،
 خزینه دل واریسه ده نظر و التفات ایله زیرا آنلرک هر بری
 اوزرنده بر نوع طلسم واردر که اکا ظفر بولوبده، دقانه مالک
 اولقده تلف نفس کبی نیجه خطرل واردر ﴿ تکم شیخ
 سعدی بیورمشدر ﴿ یا کنج بر کبری یادر طلسم عبری ﴿ فی الحقیقه
 ملعبه صیان دینکه شایان اولان بوجهان بی بقانک صورت
 ظاهرده خوب ورعنا کورینان اطراف و اکنافی نیجه مصائب
 متنوعه ایله پر و مشحون اولدیغندن ارتقی آنلرک آرایش صورینه
 نظر و التفات ایلیوب دایما عاقلانه و متبصرانه حرکت ایلیدر
 شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾ جهان کرچه سراسر لاله زارست ﴿
 برهنه پامر و آنجا که خارست ﴿

۱۱ ﴿ هر یکان بینی در کنجی و بردر حلقه ﴾
 ﴿ حلقه ماری حلقه کرده درد هان ازدرست ﴾

(کجا) ضم کاف ایله مکاندن سوآلدر که قنده و زرده معناسنه
 عربیده قح همزه ایله این کبی (بینی) باء ممدوده تک کسریله
 سنی و زرنده کورمک معناسنه اولان دیدن مصدرندن شاذ
 اوله رق مشتق فعل مضارع مفرد مخاطبدر کوررسین معناسنه
 وانف یعنی بیورون معناسنده اسم اولور (در) قیوم معناسنه در
 کنجی به اضافتی لامیه در (کنجی) بر خزینه دیمکدر (حلقه)
 حاء مهمله تک قحی و لامک سکونیه عربیدر ترکیده دخی متعارفدر ﴿
 بینی فعلتک در و حلقه لفظلری مفعول صریحلری و بردر غیر
 صریحیدر حلقه مبتدا ماری خبری (حلقه کرده) حلقه لغش
 معناسنه خیرک صفتیدر (دهان) امان و زرنده اغز و فم معناسنه در

ازدره اضافتی لامیه در (ازدر) لشکر و زرنده بیوک ییلان
 معناسنه که عربیده ثعبان دیرلر

۱۱ ﴿ محصول بیت ﴾

جناب ناظم قدس سره اشو بیت منیفر ایله اموال دنیویه بی
 بر خزینه به و تحصیلنده چکیلان بونیجه تعب و مشقتی بر بیوک ییلان
 ایله مقابله به تشبیه ایدوب بیوررلر که ﴿ ای حریص مال دنیا اولان
 کیسه هر زره ده که بر خزینه قیوسی و اول قیسو اوزرنده بر حلقه
 کوررسین اشته اول حلقه بیوک حیه اغزنده چور کلنش
 بر ییلاندر ﴿ تکم بالق کبی حیه تک بیوک کوچکنی اکل و بلع ایلیدیکی
 حیاة الحیوان نام کتابده مذکوردر ﴿ الحاصل دقینه مطلسمه به
 مالک اولق سوداسنه دوشن دیوانه قیوسنده کی طلسم مسلطه
 ظفر یاب اوله مدیغی صورته خائب و سرگردان اولدیغی کبی
 نحن قسمنا مطبخندن وقتیه تعیین و تخصیص قلمش اولان ارزاق
 مقدره سنه قانع و راضی اولیوبده زیاده لکی قیدنده اولان کیمسته
 دخی نفسنی فم ازدردن حیه اخذی کبی نیجه امور مهمله که به الثانیله
 بنه انجسامند، کندوسنه قح کنجینه مراد میسر اولماغله ارتق
 چکمش اولدیغی ربخ و المدن غیر بیچاره تک الله برشی بکمدیکندن
 افتاده چاه ندامت و خسران اوله جنجی بی شک و کاندر ﴿ جناب ناظم
 ﴿ نظم ﴾ بهر فراغ دل طلب کنج میکنی ﴿ آن کنج را که میطلبی
 کنج ازرواست ﴿ خلق ازدها و صحبتشان کام ازدها ﴿ از کام
 ازدها بهیل رستن ازدهاست ﴿

۱۲ ﴿ حرص کار مور باشد کر روی با آن بکور ﴾
 ﴿ خشو کور خویشان بینی که مور بی مرست ﴾

(حرص) کسر حا ایله آزی یعنی طمع معناسنه در (کار) ایش
 و صنعت معناسنه و کاشتن مصدرندن مأخوذ امر مخاطبده اولور

تخم المعنسانه موره اضافتی لامیه در (مور) ضم میله دور
 وزنده، قرنبجه معناسنه در (باشد) باشیدن لغظندن مأخوذ
 مضارع مفرد غائب در اولور معناسنه (کر) حرف شرط در
 جمله شرطیه او زرينه داخل اولور عریده، کسر همزه ایله (ان)
 شرطیه کبی (روی) فتح را ایله رفتن مصدر نندن علی غیر القیاس مشتق
 مضارع مفرد مخاطب در کیدرسک معناسنه فعل شرط (با) مصاحب
 ایچوندر که علاوه اولدیغی اسم ایله برشینک برابر اولدیغی افاده ایدر
 (بافرزندم رقتم) کبی که اوخلوم ایله برابر کتدم دیمک اولور *
 ووساطت و آیت معناسنی افاده ایابد کده (استعانه) معناسنه
 اولور (با قلم نوشتم) کبی که قلم و ساطتیه یازدم دیمک اولوب (با)
 استعانه ایچون اولمش اولور * (آن) بعیده، موضوع اسم اشارت
 اولوب مشار الیهی حرصدر (کور) کاف عجمینک ضمیمه قیرومزار
 معناسنه در همدخی حر و وحشی معناسنده کاور * تکم عمر
 خیامک شور باعینده واقع اولشدر * رباعی * این قصر که
 بهرام درو جام گرفت * آهو پچه کرد و روبه آرام گرفت * بهرام
 که کور می گرفت همه عمر * بنکر که چه کونه کور بهرام گرفت * (حشو)
 حانک قحیحی و شینک سکونیه برشینک در وننه دینور عریده
 (خویشتن) کسر خا ایله نیتن وزنده مصدر صیغه سی اوزره
 اسم جامد اولوب کند و دیمکدر * تکم استاد بزرگوارم السید الشیخ
 محمد مراد علیه رحمت رب الجواد تألیف بیورمش اولد قلمی قواعد
 فارسیه نامیه بنام اولان رساله مطبوعه زنده اشبو (پس کودن
 و خویشتن مصدر نیند بلکه دو اسم جامدند معنی یکی بالسان ترکی
 شاشقن و معنی یکی کندی) عبارسیله بیان بیورمشدر * ودخی
 حشو کور خویشتن تابع اضافاتی لامیه در (بینی) کور رسین
 معناسنه جزاء شرط در (که) حرف بیان (بی) باء ممدوده نک کسریله

ادات نفی در که عریده (لا) و ترکیده (سز) ایله تعبیر اولنور
 مثلاً بی حد کبی که حد سزدیمکدر (مر) هر وزنده، صابی و حساب
 معناسنه و اعداددن هر عتمده و مرتبه به اطلاق اولنور * مثلاً اللی
 عدده (یک مر) و یوز عدده (دومر) اطلاق اولدیغی کبی * تکم
 اشبو قصیده نک طقسان طقسوز بی بدنده واقع اولشدر
 (است) یعنی هست

﴿ محصول بیت ﴾ ۱۲

حرص و آرز قرنبجه نک ایشیدر اکر سن حرصله قیره کیدرسک
 درون قبری بی حساب قرنبجه کور رسین * حرص لغظلی موره
 جمعیت اولور * زیرا قرنبجه کبی ادخار رزق ایدوب شیء قبل ایله
 تعیش ایدن بر حیوان یوغیش * یعنی حرص و طمعی ترک ایتوب
 قرنبجه کبی دائم جمع و ادخار ایدرسک بعد لوفات درون مزار می
 همسیرتک اولان مورل ایله پرو طولود کندوی دخی صورت نموده
 حشر اولمش کور رسین * زیرا انسان هر نه خلق خبیث و سبوت
 مذمومه اوزره متخنی و مجبول اولور سه روز قیامتده بر حیوان
 شکننده بعث اولور که اول صفت آند، غابلسدر * تکم جناب
 عزیز محمود هدایی قدس سره بو معناده بیومشدردر * نظم *
 نه جان اوزره اولیسر کشی بونده * آنکله قوییسر یارنکی کونده *
 بو قولک صدقته ای اهل عفت * ایدر تا تون افواجا شهادت *
 و تکم حضرت ابراهیم حتی قدس سره معرفت ساند زنده بیورلر که
 اهل حکمت و عرفان دیمشدردر که * رب العالمین حضر تلرینک اسماء
 حسناستدن براسمی جلیل و براسمی جمیل اولوب مظهر جلالی
 جهنم و مظهر جمالی جتسدر چونکه حق تعالی * و علم آدم
 الاسماء کلها * بیوروب بو انسانک مظهر جمیع اسماء اولدیغک
 طیورمشدر * پس جلال و جمال دخی انسانده اولوب هر کیمده

فقیسی غائب ایسه عاقبت آنک سرانجامی آتده در اکر انسانده
 صفت جلال غالب اولوب آندن نشئت ایدن اوصاف ذمیه حیوانیه ایله
 متصف اوله رق و قنغی صفت حکمنده ایکن مسوت ایله بدنن
 خلاص یولورسه نشأت ثابیه ده اول صفت صورتنده حشر اولوب
 مکانی جهنم اولور ﴿ منلاحسد حکمنده اولان ذئب و غضب حکمنده
 اولان کلب صورتی بولور ﴿ اولئک کالانعام بل هم اضل ﴿
 زمره سندن اولوب عذاب الیم ایچنده فالور ﴿ و اکر انسانده صفت
 جمال غالب اولوب آندن نشأت ایدن اوصاف حمیده ملائکه ایله
 متصف اولورسه اول نشأت ثابیه ده صورت انسانیه ده حشر
 اولوب مکانی جنت اولور و اتسا الله دولتی بولور ﴿ اکر انسان
 اوصاف نفس حیوانیه سیله توقیف ایدرسه اصناف عذاب الیم ایله
 متألم اولور که آنک کندی خویدر جهنم ﴿ و اکر انسان قلبنی
 اوصاف بیهیدن تخلیه ایدوب اخلاق الهیه ایله تخلیه ایدرسه
 انواع لذات نعیم ایله متعم اولور ﴿ نظم ﴿ سیرتی کان بر وجودت
 غالبست ﴿ هم بر آن تصویر حشرت واجبست ﴿ جمله اوصاف
 و اخلاق ای پسر ﴿ هر زمان کرد مثل در صورت ﴿ هفت
 دوزخ هست اخلاق بدت ﴿ هشت جنت حسن اخلاق خودت ﴿
 حور و غلمان جالکی اوصاف تست ﴿ مهرومه روحست و قلب
 صاف تست ﴿ خلق نیکو شد بهشت و حور عین ﴿ خلق بد را
 دوزخ سوزان بین ﴿ خلق نیکو خاصه انسان بود ﴿ آدمی
 با خلق بد حیوان شود ﴿ چون شود اخلاق و اوصاف نکو ﴿
 هشت جنت خود تویی ای نیک خو ﴿ کر بخلق بد گرفتار
 آمدی ﴿ هم تو دوزخ هم عذاب سرمدی ﴿ آنچه کفتم
 هست از عین الیقین ﴿ نی زاستدلال و تقلیدست این ﴿

﴿ شتدهان حرص سنجر پر ولی از خاک مرو ﴾
 ﴿ این سخن بشنو که مروی از دهان سنجرست ﴾ ۱۳

(سنجر) قح سین و سکون نون ایله خنجر و زننده ملوک سلجوقیه دن
 بر پادشاهک اسمیدر و اهل عشق اولان کیمسه یه ده دینوردهان
 حرص سنجر اضائفتری بیابیه و لامیه در (پر) بیه فارسیه نیک
 ضمیمه طولوو کثیر معناسنده در وقتحیله قنانه دینور و پریدن
 مصدرندن امر حاضرده اولور (ولی) حرف استدر کدر عز بیده
 (لکن) کبی کلام متقدمدن متولد اولان توهیمی دفع ایدر (از) بمعنی
 من بیابیه خاکک مروه اضائفی لامیه در (مرو) میک قحی
 و رانک سکونیه خراسانده بر شهر آیدر که مرو شاهجهان ایله
 مشهوردر و قح را ایله کتمه معناسنه نهی حاضر اولور (سنجن)
 ضم سین و قح خا ایله سوزو کلام معناسنه در و بالعکس یعنی سینک
 قحی و خانک ضمیمه ده لغتدر (بشنو) شنیده حرکات ثلثه نیک
 جواز یله شنودن و شنیدن و شنویدن مصدر لرندن مأخوذ
 امر حاضردر بو مقامده ضرورت وزن ایچون شینی اسکان
 واجبدر دکلله معناسنه حضرت مولانا ﴿ مشوی ﴿ بشنوا زنی چون
 حکایت میکند ﴿ از جدا بیها شکایت میکند ﴿ (که) ادات تعلیل
 (مروی) روی روی دن یعنی ثلاثی مجر دک باب ثانیهی لفیف
 مفر و نندن قح میله اسم مفعولدر نقل و حکایه اولمش معناسنه
 (است) معنانه مروی لفظنه مروی بطدر دهانک سنجره
 اضافتی لامیه در

﴿ محصول بیت ﴾ ۱۳

خراسان ملکی اولان سلطان سنجرک اغزی طولوا ولدی اما خاک
 خراسان دن طولدی بو کلامی ایشیت و قبول ایله زیر ابو کلام بر اهل
 حال دهانندن نقل و روایت اولمشدر ﴿ و دخی خراسان و عراقین

ولا بتلرینه حکم ایدن ملوک سلاچته که بونلرک دارالملکی اصفهان
 و ظهور لری در تیوز اوتوز ایکی وانقر اضلری بشیوز طقسان ده
 اولوب مدت سلطنتلری یوزالی سکر سنه در * مشار الیه سلطان
 (سنجر) دخی سلاچته دن سلطان (معدن) سنجر در که بشیوز
 اون اوچ سنه سنه تحت سلطنته جلوس ایدرب غز طائفه سیله ایکی
 دفعه یوزبیک عسکرا یله محاربه ایلدیسه ده بامر الله سنجر منیزم
 اولدیغندن منکر اولوب تشندن ایندی و عمر و شهریک تکیه کاهنه
 کیزوب سلطنتدن ال چکدی * سنجر اوچ سنه غز اشقیاسنک حبسنده
 قاهره عظیم زجت یمشقت چکوب عاقبت بشیوز اللی بر سنه سی
 رمضانده فرار ایلدی * لکن کوردیکی محن و آلامک تأثیری کندودن
 زئل اولیوب بشیوز اللی ایکی ربیع الاولنده قولنج مر ضندن فوت
 اولدی * مدت عمری بیسش و مدت سلطنتی قرق سنه در
 حین وفاتده خراسان اوزرینه همشیره زاده سی محمودی استخلاف
 ایتشدر * بورانک تفصیلی منجم باشی تار یئینده ذر

۱۴ * معنی زر اترك آمد معنی کوتزد تو *
 * زامثال امر زرد ترك دنیا بودرست *

(معنی) کله و کلامک مدلولونه دینور و از اسنه الفساط وضع اولنان
 صورت ذهنیه دن عبارتدر بر همزه زئد الحاقیه زر کلمته مضاعفدر
 (زر) کلمه سی قح ز ا یله کلام عربده اترك معنا سنه فعل
 امر در که آنک ماضی و مصدری و اسم فاعل و اسم مفعولی یوقدر
 فقط فعل امر ا یله مضارع اولور (ترك) ضم همزه ا یله باب اولدن
 امر حاضر اولوب فراغت ا یله دیمکدر (آمد) آمدن مصدر
 شانندن ماضی در کلمدی معنا سنه (مقبل) ضم میم و کسر با ا یله
 اقبالدن یعنی افعال باندن اسم فاعل اوله رق بخت و اقبال صاحبی
 اولان آمده دینور یاسی و حدت ایچوندر (کو) ضم کافله موقع

استقامده چه شد و بکارفت معنا سنه در که ترکیده قنی و نیجه اولدی
 وقتده کندی ا یله تعبیر اولنور و جاده عظیمه یعنی اولو و انشاک
 یول معنا سنه کاور طاریوله ادا ت تصغیر ا یله کوچه دینور (زرد) قح
 نون و سکون ز ا یله نزدیک مر ا فیدر که بقین و قریب معنا سنه در
 (تو) عربیسنده انت مثلو ضمیر مفرد مخاطبدر که سن دیمکدر
 (امثال) افعال باندن موافقت و انقیاد ایتک معنا سنه مصدر در
 امره اضافتی مصدرک مفعولنده در (امر) همزه نیک قحی و میم
 سکونیه بیورق و بیورق معنا سنه در زره اضافتی مصدرک
 فاعلنده در (ترك) تانک قحیله براقق و واز بکمک معنا سنه در
 دنیا یه اضافتی مصدرک مفعولنده در (دنیا) کله سی ادنی لفظنک
 مؤنثدر بو عالمه دنیا اطلاق آخرتیه نسبتله اقرب اولدیغنه میندر
 (بودر) ذالک قحیله اصحاب کر آمدن جنذب ابن جناده الغفاری
 رضی عنه الباری حضرتلر یدر (بو) بودن تخفیف اولمشدر پدر
 و بابا معنا سنه در عرب بر معناده مبالغه ایلسه یا (اب) ا یله و یا (ام) ا یله
 تعبیر ایدر * مثلاً ابو الفساد و ام الحباثت و ابو العجب و ابو الهوس
 و ابو الفضول دیر * کویا فساد و خباثت و عجب و هوس و فضول
 اندن تولد ایتشدر ریرا بومعانی یه کثرت ملا بسه و شدت اتصالی
 وارددر (خفی بیورلیه که) شخص معینک ذاتی ادرا که وضع اولنان
 کله (اب) و (ابن) ا یله مصدر اولور ایسه (کنیه) و مصدر اولیوب
 مدح و ذمی ده شامل اولماز ایسه (اسم) و مدح و یا خود ذمی افاده
 ایدر ایسه (لقب) دینور بو محله (ذر) دن مراد خرده قرنجیه
 اوله جتمدر * زیرا مشار الیه حضرتلری خصوصاً فرزندلرینک
 جته لری بغایت صغیر و قصیر ایدیلر

۱۴ * محصول بیت *

زر کله سنک معنا سی عربیله، اترك یعنی ترك و فراغت ایت دیمک

کلدی سنک یانکده قنی بر مقبل که زرامرینه امت لادن ایچون محبت
 دنیایی ترک ایلشدر * یعنی دنیایی ترک ایلان مقبل اصحاب کرام
 ذوی الاحترامدن ابوذر غفاری حضرت تریدر یعنی فارسیده انون
 معناسنه اولان زر لفظی عربیده ترک و فراغت قیل معناسنه
 امر اولغله اشبوا مره امثالاً ترک دنیا ایلان حضرت ابوذر غفاری
 رضی عنه الباریدر * ودخی مشارالیه حضرت تری سابقین الی الاسلامدن
 اولوب اسلامه کلنلرک بشجیسی اولشدر اکابر علما و زهاددن بر ذات
 ستوده صفات اولغله سنه ده عطاسیاسی در تیوز دیناره بالغ اولوب
 بر شبی ادخار ایتمزدی اوتوز ایکی تاریخنده ارتحال دار بقا
 بیورمشدر * بدیعه * حضرت صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه
 ارتحال دار عقبا بیورد قد نصرکه حضرت ابوذر شامه نقل ایدوب
 حضرت عثمان رضی الله عنک زمان خلافتنه قدر اوراده اقامت
 ایتمشیدی * مشارالیه حضرت تری عالم و عامل و امر دینده لائیک لومندن
 قورقز بر ذات اولدیغندن حاکم شام بولان ذاتک بعض حرکاتنه
 تعریض بیورد قلرینه حاکم مشارالیه کوجنوب حقلرنده حضرت
 عثمانه شکایتنامه تقدیمیله ابوذر حضرت تری ربه نام محله
 نفی ایتمشیدی * یانلرنده حرمله فرزندندن بشقه کسه سی اولدیغندن
 حین وفاتسنده انلره بنی بعد الوفات غسل و تکفین ایدوب یول
 اوزرینه براغوب ابتدا ظهور ایدن کسه یه بنی تعریف ایده سز
 دیو وصیت ایلدکده آنلردخی وصیتلری اوزره عمل
 ایدوب جنازه سنی بعد الغسل و التکفین یول اوزرینه کتوردیلر *
 مکر کبار صحابه کزیندن عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه عراقدن
 عمره قصدیله مکه مکرمه یه کلور ایکن اتفاقاً اول کونده مشار
 الیهک جنازه سی اولدیغنی محله کلوب کیفیتی سوال ایدوب وقوع
 حالی اوغلی ایله حرمتدن استماع ایلدیکندن ابن مسعود حضرت تری

کریمه وزاری ایلیرک * صدق رسول الله * تمشی و حدک و تموت
 و حدک و تبعث و حدک * دیهرک همان رفقا سیله برابر حیوانلریندن
 نزول و نمازینی ادا ایدوب اوراده تودیع خاک مغفرت بیورمشدر *
 رحمة الله علیه * ودخی قلبی محبت دنیادن خالی اولان کیمسه یه غنای
 ظاهری راه خفته مانع اولماز * نتمک حضرت مولانا قدس سره
 بیوررل * مشوی * چیست دنیا از خدا غافل بدن * نی قاش و نقره
 و فرزندوزن * وینه بو مضمونده (الدنیاماشغاک عن الله) بیورلمشدر
 * نظم * هی الدنیا اقل من القلیل * وعاشقها اذل من الذلیل * تصم
 بسحرها قوماً و تعمی * فهم متخیرون بلا دلیل * جناب ناظمک عزیز
 مشارالیهی تخصیص بالذکر بیورملری زروا بوذر کله لرنده جناس
 اولدیغنی ایچوندر * بوخسه کافه اصحاب رسول الله حضرت اتک نزد
 شریف لرنده سیم و زرخاک و مدرله برابر بلکه دهسا کتر ایدوی
 و سیم اول یارغار سید البشر * حضرت صدیق اکبر افسدمن
 بالجمله ماملکرینی راه خداده بذل و اتفاق بیورد قلری و نیجه نیجه
 مناقب جلیله لری کتب سیر و خصوصاً مناقب چهار یارده مفصلاً
 تحریر و بیان اولمشدر * بیت * هر دم از ما صد درود و صد سلام *
 بر رسول و آل و اصحابش تمام *

۱۵ ﴿ زربده و زرخش اولادال زارالب بینه ﴾
 ﴿ دیده باشی قفل زراز بهر فرج استرست ﴾

(بده) باحرف تأکید (ده) دادن و یا خود کسر دال ایله دهیدن
 مصدریندن مشتق اولان دهد مضارعندن مأخوذ فعل امر در
 ویر معناسنه زرمفعول صریحیدر (واو) عاطفه (فخش)
 فانک ضمی و حانک سکونیه حدی متجاوز عظیم القبح اولان
 قول و فعل معناسنه در (اولادال زنا) ترکیب اضافی عربی در زنا

چو چتاری دیکدر که بیج تعبیر اولسور (را) تخصیص
 ایچوندر (لب) هب وزند، طوداق معناسنه در بیدک مفعولیدر
 (بید) بستن و یا خود بندیدن مصدرندن مأخوذ امر مخاطبدر
 بغله معناسنه (دیده) دیدن مصدرندن مشتق ماضی
 متیددر و چشم کبی کوز معناسنده اسم اولور (ودخی)
 معلوم اوله که ماضی ایکی نوع اوزرینسه اولوب نوع اولی
 (ماضی مطلق) و نوع ثانسی (ماضی مقید) در ماضی
 مطلق شول ماضی در که آنک معناسی قرب و بعد و توسطدن
 برشی ایله مقید اولیه و بوکا ماضی شهودی دخی دیرلر که متکلمک
 رأی العین کوردیکنی و یا خود کورمش کبی بیلدیکنی خبر و یرن
 صیغه در * مثلا سکون نون ایله (خواند) کبی که اوقودی
 معناسنه در * و ماضی مقید اوج نوع اولوب اولکبسی (ماضی
 مقید بالترب) ایکنجیبسی (ماضی مقید بالبعد) اوچنجیبسی
 (ماضی مقید بالتوسط) در * ایدی ماضی مقید بالترب شول
 ماضیدر که ماضی مطلق آخری مفتوح قلوب و اول قلمه به
 علامت برهء رسمیه زیاده قنور و بوکا (ماضی نقلی) دخی دیرلر که
 متکلمک سماع ایله بیلدیکنی بیان ایدن صیغه در * (خوانده)
 کبی که اوقومش معناسنه در * و ماضی متید بالبعد شول
 ماضی در که ماضی مطلق اولنبر (می) لفظی زیاده قنور
 و بوکا (حکایه عن حال الماضی) دخی دیرلر * (می خواند) کبی که
 اوقودی ایدی معناسنه در * و ماضی مقید بالتوسط شول
 ماضی در که ماضی مقید بالبعد آخرینه برهء رسمیه زیاده قنور
 و بوکا (حکایه ماضی نقلی) دخی دیرلر (می خوانده) کبی که
 اوقومش ایدی معناسنه در * (قفل) قافک ضمی و فافک
 سکونیه کلید معناسنه عریدر زره اضافتی بیایه (فرج) فانک

قحی و رانک سکونیه انسانک عورت یرینه اطلاق اولور کیدرک
 خانونک قبلنده اغلب اولشدر و قح را ایله انشراح و شادمانی
 معناسنه در استره اضافتی لاییه در (استر) قح همزه ایله دستر
 وزنده دایه معروفه در که قاطر تعبیر اولور عریده بغل دینور
 و جامه ایچنده اولان استاره دخی دینور که جامه نك ایچ یوزیدر
 ۱۵ * محصول بیت

التون و یرده کلام فحشدن و ادزنا لک اغزنی قیا زیر کورمش
 اولور سنکه التون کلید قاطرک فرجی ایچوندر * یعنی جنس اولان
 قسراغک فرجی همجنسی اولیان حیوانک مقاربتندن محافظه
 ایچون اغنیا التون کلید ایله بند ایلدکری کبی سندخی کندی
 ناموسنی حفظ و وقایه ایچون صفت نیمه ذمیه ایله متصف اولان اشخاص
 رزیه به سیم و زراعطاسیله آنک دهاتی بندایدوب زبان پرزیانندن
 خلاص اوله سین * نتمک شیخ سعدی کلمستانده بیورر * بیت *
 باید اندیش هم نکوی کن * دهن سک بلقمه دوخته به * و له * بیت *
 سخن آخر بدهن میکدرد موزیرا * سخنش تلخ نخواهی دهنش
 شیرین کن * (ودخی) سعابت و نیت یعنی قو و جلیق اخلاق
 رزیه دن پک بیوک بر معصیت اولدایغندن بونکله مألوف اولنلرک
 دارالنعیمدن محروم و تبعیدقلنه جقلری حدیث صحیحده وارد اولشدر

۱۶ * کرچه خوش باشد زر ابر کن که خود ابر است تاج *
 * بهر ابراهیم وزر نعلین پای آزرست *

(کرچه) هر تقدیر (خوش) خوب و کوزل معناسنه در (ابرا)
 کسر همزه ایله افعال بایندن مصدر در بعید ایلک معناسنه و خسته بی
 صاغ و درست ایلک معناسنده کاور (خود) خاء معجمه نك ضمی
 و و او مجهول ایله شد و زنده بونده تأکید ایچوندر و ذت و نفس
 و آشناسمعارینه کاور (تاج) سلاطین سالفه نك باشترینه

کیدگری مجوهری کسویه دینور جمی کسرتا ایله تیجاندر
 (است) معناده تاج لفظنه مرتبطدر (ابراهیم) جناب
 خلیل الرحمن علی نبینا وعلیه السلام حضرت لرینک اسم شریف لریدر
 (نعلین) کله سنده اولان یانست ونون تأکید نسبت ده
 اوله بیلور یاخود قح لام ایله نعلک تنیه سی اوله رقی ایکی
 پاپوج دیمکده اوله بیلور ترکیده نالین دیدگری نعلینک محرفیدر
 وزر مبتداسنک خبریدر (پای) پای وزنده ایاق معناسنه در قوت
 و قدرت معناسنه کلور (آزر) همزه ممدوده نک وزانک قحیه
 ابراهیم علیه السلام عوجه لرینک اسمیدر و پد لرینک اسمی تاریخدر
 شارح قاموس دیر که آزره اب اطلاق عادت عرب اوزره جاری
 اولشدر * نعلین پای آزر اضافتری لامیدر

﴿ ١٦ ﴾ محصول بیت ﴿

هرقدر النون خوش وایو ایسه ده سن انی کند و کدن بعید ایت
 زیرا ابرالفظی ابراهیم کله سیچسون تاج اولوب زر لفظی دخی آزر
 لفظنک ایغنک نعلینیدر * یعنی عربیده بعید قح معناسنه اولان
 ابرالفظی حضرت خلیل اللهک اسم شریف لری اولان ابراهیم
 کله سنک جزء اولی واقع اولغله کانه مبارک باش لرینک تاجی مثابه سنده
 اولش اولور * وفارسیده النون معناسنه اولان زر لفظی ایسه
 حضرت خلیل الرحمنک عیملرینک اسمی اولان آزر
 کله سنک جزء اخیری واقع اولغله کویا قدم نحوست توأمک
 نعلینی مقسامنده بولنش اولدیغندن شایان اعتبار دکدر *
 الحاصل افسر سر سعادت حضرت ابراهیم ایله نعلین
 پای آزر بت تراش میاننده فرق عظیم اولدیغی اظهر
 من الشمسدر (مصراع) بدین تفاوت ره کز بجاست تابکجا *
 ودخی ترجمه ابن زیدونده مذکوردر که مأمون خلیفه نک کاتبی

اولوب بلاغت و فصاحت و حکمتده عصرینک وحیدی اولان
 سهل ابن هارون التونی بوجوهله ذم ایدوب التون الدن اله
 انتقال ایدر بدتاع بی وفادر * والتونک عربیده اسمی ذهب
 اولغله ذهاب کنک معناسنه اولوب اسمنده شامت واردر * والتون
 اکثریا لثیم و خسیس اولنره کیدوب استخیابی ترک ایدر و کندوبی
 حفظ و حراست ایدنره مکر و آشوب پیدا ایتدن خالی دکدر *
 و ابلیس علیه الالعنه نک انسانی صید ایلدیکی داملردن بردامدر
 ولسان عربیده التونک براسمی دخی اجر اولوب (اهلاک الرجال
 الاحران) مثل اولشدر کرچه اجراندن مراد لثم و خردر *
 لکن لفظ اجر النونه دخی اطلاق اولور دیمشدر * انتهى *
 (ودخی) برکون جناب امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه زمان
 خلافتلرنده خزانة بیت الماله کیروب جمعیت سیم وزری کورد کلرنده
 * یا حرا یا بیضاغراغیری * بیورمشلردر * یعنی ای زر زرد رخسار
 وای نقره ناتمام عیار جلو دلربا و عشوه عقوبت فزایله غیره
 غرور و یریکزدیمکدر

﴿ ١٧ ﴾ ازر پاپیشه مجوحاجت که جودش عارضست *
 * میوه کی آرد درخت خشک کز باران ترست *

(ریابیشه) ریاضعتلی یعنی مرائی دیمکدر (مجو) ضم جیم ایله
 جستن مصدرندن مأخوذ استمه معناسنه نهی حاضردر اولنده کی
 میم مقووجه ادات نهیدر (حاجت) جیمک قحیه کشینک محتاج
 اولدیغی شیئه دینور فارسیده بایسته و ترکیده کرکلو تعبیر اولور
 (جود) جواتمردلک ایلمک معناسنه در ضمیر ریابیشه به راجعدر
 (عارض) کسر را ایله عوض و بدل جهتیه و یریلان عطیه به
 دینور عربیدر و فارسیده یکاق معناسنه در جود مبتدا عارض
 خبریدر (میوه) میمک کسر ایله یمش معناسنه که عربیده ثمر

وفا که در دیر (می) کاتک قحیله استفهام بچوندر چن و نصل
معناست انکار موقفنده ایراد اول نور و یاتی به دخی اطلاق اول نور
و پادشاه اعظم معناست ده کلور و عرییده فعل مضارعی نصب ایدن
حروف اربعه دن بریدر (آرد) فتح و اوایله آوردن مصدرندن
حذف و اوایله فعل مضارع مفرغ غایبدر کتورر معناست و اوایله
آورده جائزدر (درخت) داک کسری و رانک قحیله اغاج
و شجر معناست در خشکه اضافتی بیاید در آرد فعلنک درخت
فاعلی و میوه مفعولیدر (خشک) خانک ضمی و شینک سکونیه
قوری و یابس معناست در و ناکس و بخیه و درشت طبیعتو اولان
آمده دخی دیر (کز) که ادات رابط صفت و از معنی من (باران)
یغمور و مطر معناست در و باریدن امر حاضر اولان بارلفظنک
آخرینه برالف و نون زیاده سیله صفت مشبهده اولور (تر) قح
تا ایله یاش معناست در که قوری متقابلیدر و علی طریق الکتابه
مردار و ملوث و فاسق کسه یه ده اطلاق اولور

﴿ ١٧ ﴾ محصول بیت ﴿

ریاضعتلیدن یعنی مرئی اولان کسه دن حاجت طلب ایله زیرا
انک جود و سخاسی ذتی اولیوب برعوض و غرض نمونده در
نصل میوه کتورر بر قوری اغاج که یغموردن یاش اوله ﴿ یعنی
ایچروسی قوریمش اولان اغاجک اوزری یغموردن کسب ایتش
اولدیغی رطوبتله تازه نوبده میوه دار اولسی حد امکانده اولدیغی
کی جود طبیعتسی اولیوب انجق خلق کندوسنه سخنی دیسونلر دیو
تصغله اظهار سخاوت ایلیان قوجه مر ایتنک دخی رضای باری
ایچسون بر کسه یه خیر و منفعتی اولسی عدیم الامکاندر ﴿ از جلاء
الروح ناظم ﴿ بیت ﴿ ریایشه چوازشوق و محبت لافدو کرید ﴿
مبین جز چشمه سار کذب و بهتان چشم کریانش ﴿ الحاصل ریاکارک

جود عارضسته فریفته اوله رق حصول حاجت ایچسون دو کیلان
آبر لر و ایدیلان رجا و نیاز لر ﴿ مصراع ﴿ در سنک خاره قطره
باران اثر نکرده ﴿ منطوق قبحه آنک قاب سنکینه عدم تاثیرندن
ناشی بیهوده یه صرف اولمش اولور ﴿ و دخی حقیقت ریاکورمک
معناست اولان رؤیتدن مشتقدر یعنی کشی طاعتنی پنهان
ایتیوب خلعته ارائه ایدوب کوسرتمکدر که اول عبادتک آثارندن
کندویه بعض تعظیم و مدح و ثنا کی تمذحات کثیره حاصل اوله
فضولی رحمه الله ﴿ بیت ﴿ کمال حسن مشرب عاری اولقدر تعرضدن ﴿
ریاهلینه هم چوق اعتراض ایتک ریادندر ﴿

﴿ لب نیالیند اهل همت از خوان خسان ﴿

﴿ در خوردندان انجم کرده ماه و خورست ﴿

١٨

(نیالیند) بولاشدرمق معناست اولان آلودن مصدرندن
واو حذف اولنوب یرینه برالف و یا کتورلمکله نفی استقبال جمع
غایبدر بولاشدرمز لر معناست اصلی مدهمزه ایله آلایند کله سیدر
اولنه نون ناقیه داخل اولغله همزه سی یایه قلب اولمشدر (و دخی)
اولنده همزه اولان کلمات فارسیه یه باء زائده و یا خود باء امر و یا خود
میم نهی و نون نفی داخل اولدیغی وقتده همزه مز بوره یایه تحتانی یه
منقلبه اولور مثلا بیاموخت و بیاموز و بیاموز و میاموز
کله لنده همزه یایه منقلب اولدیغی کی (اهل) منسوب و تعلق
واقربا و ماهر و استاد معنارینه در (همت) هانک کسری و قحیله
بر خصوصک فعله چبقارلسنی ضمیرده قصد ایله سعی ایتک معناست در
اهلک مضاف الیهیدر (خوان) نان و زننده سفره معناست درگاه
اولور که نه کر محل و اراده حال ایدوب محازا طعام مراد ایدر لر
بوراده اولدیغی کی بوندن بشقه خواندندن فعل امرده اولور
اوقومعناست (خسان) خشک جمعیدر (خس) خانک قحیله

نا کس و بد کوهر معناسند در ویابانی اوت و چور چوب و کوهستانه
 نشئت ایش اشخص معناسند زنده کاور ﴿ نیالیند فعلنک اهل
 همت فاعلی و لب مفعول صریحی و از خوان غیر صریحیدر (درخور)
 دالک قحی و رانک سکونی و خاء معجزه نك ضمی و واو مجهول و را ایله
 لایق و سزاوار و مناسب معناسند در (دندان) قح دال ایله
 خندان و زنده دیش معناسند در که عربیده کسر سین ایله (سن) دینور
 اوتوز ابکی در که یکر می سکزی حروف عربیه و دردی حروف
 بحمیه مقابله سند در (انجم) همزه نك قحی و نونک سکونی
 و جیمک ضمیمه بحمک جمعیدر نیم نونک قحی و جیمک سکونیه یلدز
 معناسند در فارسیده اختر و ستاره دینور (کرده) کاف فارسیه نك
 کسری و رانک سکونی و دالک قحیه بر نوع یوفقه اتنک معناسند در
 بوندن بشقه دکر می اولان نسته یه ده دیر ل ماهه اضافتی بیانیه در
 (ماه) نیرا صغر در که آیدر عربیده قر دینور محلی فلك اولدر و شهر
 مراد فیدر که سنه نك اون ایکی حصه سندن بر حصه سنه دینور
 (خور) ضم خا ایله شمس معناسند در و یمک معناسند اولان خوردن
 مصدرندن فعل امر ده اولور در خور داندن انجم تسابع اضافاتی
 مجازا لامیه لدر در خور مبتدا کرده خبریدر

﴿ محصول بیت ﴾ ۱۸

اهل همت اولان کیمسه ذنی و نا کس اولان کیمسه لک سفره سنده
 بولنان طعاملرندن اکل ایلک شویله طور سون دودا قلینی بیله
 بولاشدر مزل ﴿ مصراع ثانی بی ارسال مثل اوله رق بیور مشلدر
 زیرا کورمز میسین که یلدز لک دیشلر نك لایق انجم شمس و قرك
 جور کیدر حاصل معنی ادانی و اسافل سفره لینه بلاد دعوت زیاب آسا
 واروب قونمقدن کال حذر اوزره اولوب اما خاتم کبی مشهور عالم اولان
 بر ذات سخاوت نهادنک نعم بی امتنانندن اکل و تناول ایلک عین شفا در ﴿

شیخ عطار ﴿ نظم ﴾ ای پسر هر کر مخور نان بخیل ﴿ کم نشین در عمر
 بر خوان بخیل ﴿ نان ممسک جمله ر بنحست و عند ﴿ پیشو دندان سخنی نور
 وضیا ﴿ تا نخواندت بخوان کس مر و ﴿ وز پی مر دار چون
 کر کس مر و ﴿ خواجه حافظ ﴿ بیت ﴿ دولت از مرغ
 همایون طلب و سایه او ﴿ زانکه بازاغ وزغن شهر دولت نبود ﴿
 شیخ سعدی ﴿ قطعه ﴿ نخور د شیرینم خورده سک ﴿ و ر بسختی
 ببرد اندر غار ﴿ تن به بیچاری و کرسنکی ﴿ بنه و دست پیش سفله
 مدار ﴿ (معلوم اوله که) اقسام عالم اطلاق اولنان اجسام شمس
 و قروکواکب مثل و بر طاقم اجرامه اطلاق اولنور که اجرام مذکور
 کواکب ثابته و سیاره یه و قویر قلی یلدز لره تقسیم اولمشدر ﴿
 (کواکب ثابته) دیوشول یلدز لره اطلاق اولنور که سماء
 متعلق اولد قلیری موقعلرینی دائماً حفظ و وقایه ایدوب کندولرینه
 مخصوص اولان ضیا ایله مضی اولورلر ﴿ و کواکب مذکور دن
 هر بر لر بینه بر شمس کبی نظر اولنه بیلبوب حتی بتون دنیایی ضیادار
 ایدن شمس دخی شمس مذکور دن بریدر دیرلر (و کواکب سیاره)
 دیوشول بر کوکبه اطلاق اولنور که آنلرک حد ذاتنده ضیاسی
 اولوب طبعاسیاه جسملر ایسه ده شمسدن و کواکب ثابته دن
 اقتباس نور و حرارت ایدوب شمسک و کواکب ثابته نك اطرافنده
 دوران ایدرلر و جناب ناظمک دخی ﴿ در خور دندان انجم کرده
 ماه و خورست ﴿ مصراعنده انجم دن مراد عالیلری الله اعلم
 کواکب سیاره اولوب کواکب ثابته دکلدر ﴿ چونکه هر بر کوکب
 ثابت شمس مثل و ناریه بر عالم مستقل اولوب یعنی شمس کند و اطرافنده
 دوران ایدن و بر بر لر یله ابعاد مختلفه ده کائن کواکب سیاره بی
 اضائه و تسخین ایلدیکی مثل و هر بر کوکب ثابت اطرافنده دخی
 کوکب سیاره موجود اوله رق کوکب ثابت انلره مرکز اولغله انلری

اضائه و تسخین ایدرو (قویر قلی بلدزلر) دخی کواکب
سیاره دن اوله رق حرکتلیله شمسک اطرافینده برقطع ناقص
طولانی رسم ایدوب اکثر حالده قویر قلی و صاج مائلو ضیائشرا بتکرلیله
(کواکب زنبیه) و (کواکب شعریه) تسمیه اولمشلردر *
بو بحثک تفصیلی مراد ایدن هیئت کتاب لرینه مر اجعله ایضاحات
مطلوبه حاصل ایدر

۱۹ * طامعان از بهر طعمه پیش هر خس سر نهند *
* قانعاً تراخته بر شاه و وزیر کشورست *

(طامعان) طامعك جمعیدر حر یصلردیمکدر (طعمه) ضم طایله
غرفه و زنده بیه جک نسنه به دینور (پیش) باء فارسیه نك کسرلیله
اوک و ایارو معناسنه در و عاقل و متفطن و ماضی و مستقبل
معنارینه ده کلور خس بو مقامده بمعنی بشیل و فرومایه (نهند)
نهادندن مشتق فعل مضارع جمع فاعلدر قورلر معناسنه در *
طامعان فاعلی و سمر مفعول صریحی از بهر طعمه غیر صریحی و پیش
ظرفیدر (قانعاً ترا) قانعك دیمکدر چونکه راتخصیص ایچوندر
(خنده) خانك قحلیله خندن مصدرندن مشتق اولدیغنه نظراً
اسم مفعول صیغه سی اوزره و یاخود خندیدن مصدرندن مشتق
اولدیغنه کوره فعل امر صیغه سی اوزرینه برهاء رسمیه زیاده سیله
اسم مصدر اولوب ضحك و کوله معناسنه در (وزیر) امیر و زنده
خواص پادشاهیدن دستورا عظم و صاحب مهر مفخم اولان ذات
عالیقدره دینور (ودخی) مفخم باشی تاریخنده مسطوردر که دولت
اسلامده ابتدا وزیر لفظی خلفاء عباسیه دن یوزاوتوز ایکی
سنه سنده بریحی خلیفه اولان ابو العباس السفاحک و زیری ابوسله
حفص ابن سلیمانله اطلاق اولمشلردر * و بولفظک اشتقاقنده
اختلاف اولوب کیمی دیر که معاونه معناسنه اولان موازره لفظندن

و کیمی حمل معناسنه اولان کسر و او ایله وزارتدن یاخود نقل
معناسنه اولان وزردن مشتق کویا که وزیر سلطان طرفندن
متکفل تحمل حمل و ثقل اولدیغیچون اطلاق اولمش اوله و کیمی
دخی دیر که قحلیله وزر لفظندن مشتق کور که وزر متاعب و مهالکدن
خلائق التجا ایتدکلی طایفه دیرلر سلطان دخی وزیره اعتما
ایتدی ایچون اطلاق اولمشلردر تهی * کشوره اضافتی لامیددر
(کشور) کسر کاف ایله مهتر و زنده اقلیم معناسنه در که یدی
حصه اعتبار اولسان کره ارضدن بر حصه در (ودخی) قدمای
حکما کره ارضی اختلاف لیل و نهار اعتباریله خطا ستوان تقدیر
ایله یدی اقلیمه تقسیم اولمشلردر * و متأخرین جغرافین یدی
اقلیمین دهها اوزاق اولان محلاک مسکن اولدیغنی بلوب الشمس
یدی عرضنه وارنجیه تقسیم ایدر کیمیکرمی رت اقلیم تعیین ایتدیله *
بورانک تفصیلاتی استیانلردخی کتب جدیده جغرافیاء طبعه سیله
معاودات کامله آله بیاورلر

۱۹ * محصول بیت *

حریص و طمعکار اولنلریه جکدن ایچون هر دنی و نا کسک او کند،
باش قورلر یعنی اظهار تذلایلله سرفرو ایدرلر ارزاق مقدره سنه
راضی و قانع اولنلرک یسه شأ و وزیر اوزرینه خندسی واردر *
نتکم ناظم قدس سره دیگر برقصیده لرند، بیوررلر * بیت *
تاج و تخت سلطنت را خواب بیننده و خیال * شب چو آسایند
سر بر خشت و تن بر بوریا * وله * نظم * یارب زدو کون بی نیازم
کردان * و زافسر فقر سرفرازم کردان * در راه طلب محرم رازم
کردان * زان ره که نه سوی تست بازم کردان * شیخ
سعیدی قدس سره بیورمشلردر * قطعه * ای قناعت
توانکرم کردان * که ورای تو هیچ نعمت نیست * کنج صبر
اختیار لقمانست * هر که راضی نیست حکمت نیست *

﴿ ماکیان از بهر دانه میبرد سرزیر خاک ﴾
 ﴿ قهقهه بر کوه و بر در شیوه کبک نرسد ﴾

(ماکیان) کسر کاف ایله خاکیان و زنند، طاروق دیدکاری حیواندر (دانه) جبهه معناسنه در ارپه و بغدادی کبی (برد) ضم با ایله کتور مک معناسنه اولان بردن مصدرندن قحح با ایله کتورر معناسنه فعل مضارعدر (می) لفظی مضارعه دخوانده ادات حالدر واستمرار ایچسوند، کاور شیخ سعد بنسک * هر نفسی که فر و میرود بمد حیاتست * فتره سنه اولدینی کبی و فعل ماضی به دخوانده زمان ماضیدن حکایه ایچسوند (زیر) کسر زایله اشاعی معناسنه در و کیرلو و پوشیده معناسنه ده کاور * ماکیان میبردک فاعلی و سبر مفعول صریحی از بهر دانه و زیر خاک لفظاری متعلقات فعلنددر (قهقهه) قافزک قهقهه لیه قهقهه دیو آواز ایله تکرار بتکرار کولک معناسنه در (کوه) کاف عربیه نک ضمیه طاغ معناسنه در که غر بیده جبل دینور کاف عجمیه ایله پنجس معناسنه در (واو) عاطفه در (در) بوراده وادی و دره معناسنه در (شبوه) شینک کسر یله طور و قاعده و قانون معنارینه در (کبک) کافک قححی و بانک سکونی و کاف فارسیله ککلاک قوشنه دینور (نر) قحح نون ایله ارکک معناسنه در شیوه کبک نراضاتلری لامبه و بیابانه در

﴿ محصول بیت ﴾

طاروق دانه ایچون باشنی طبراق الله کتورر یعنی چوبلکده دانه بولورم امید یله باشنی درون خا که کتورر برجه بولوق ایچون نیجه مشعت و مزات اختیار ایلر ایمدی طاروغک اشبو حمال احتیاج مآلنه طاغلرده و دره باشلرنده خرامان اوله ورق قه قه ایله کولک انجق ارکک ککلاک شیوه و عادتیدر * از بهر استان ناظم * حکایت * کو کر جینه

نیچوندر که ایکی یاوریدن زیاده کتورر مورسین طاروق کبی زیاده به قدرتک یوقیدر دیدکلرنده جوانده، ککو کر جینک یاورسی پدر و مادرینک قورسغندن بیروطاوغک پلیجی هر راست کلدیکی مز بله دن بیوب کچنور ایمدی بر قورسق انجق ایکی یاورسی بسلیه بیلوب یارم مز بله دن بر کونده بیک پلیج اشتمک ممکندر دیمش * ﴿ قحح ایله ﴾ خواهی که شوی خلال روزی * هممخانه مکن عیال بسیار * دانی که درین سراچه تنک * حاصل نشود حلال بسیار * لکن طبرمذ کورده هر نقدر لسان حال ایله * ع * اگر خواهی سلامت در کارست * مآلنی کویا ایسه ده * بیت * هر کس بقدر خویش گرفتار محنت است * کس رانداه اندبرات مسلی * فحوا سنجده او بیچاره دخی پنجه شاهین قضان بروجله خلاص اوله مز * بیت * دیدی آن قهقهه کبک خرامان حافظ * که ز سر پنجه شاهین قضا غافل بود *

﴿ نفع عامه عامه را اولیست آری دم خر ﴾
 ﴿ خوش مکسر ایست لیکن کون خر را در خورست ﴾

(نفع) قحح نون ایله فائده لندرمک معناسنه عریبدر (عامه) تشدید میله خاصه مقابلیدر هر کس و جبهه معناسنه در نفعک عامه به اضافتی مصدرک فاعلنه در (را) ادات مفعول و یا خود ادات تعلیلدر (اولی) قحح همزه ایله زیاده لایق و مناسب معناسنه در نفع مبتدا اولی خبری است ادات خبردر (آری) اوت و نعم معناسنه جوابده مستعملدر و آوردن مصدرندن حذف واو ایله فعل مضارع مفرد مخاطبده اولور کتورر سین معناسنه (دم) ضم دال ایله قویرق معناسنه در عریبده دوامدن فعل امر اولور و قحح میله نفس معناسنه در خره اضافتی لامیه در (خر) خا تک قححیله اشک و حار معناسنه در و مجاز افهم و ادربی اولیان کیمسه یه ده دینور و خریدن

لفظندن صاتون آل معناسنه فعل احده اولور (مکسران)
 سنک سور یچی یعنی سنکک معناسنه وصف ترکیبی افسامندن
 اولوب اصلنده رائنده مکس ایدی چونکه (مکس) میک
 وکاف فارسیه نك قحله لریله سنک که عربیده ذباب ولسان
 چغتا ایده کسرتین ایله جبین دیرلر ادات اسم فاعل اولان نون
 ودال وهاء رسمی بعد الحذف معنای عام ترکیبندن معنای خاص
 علیه به نقل ایچون مفعولی اولان مضاف الیهی تقدیم ایله مکسران
 اولدی جمیع مشتقاتدن اولان وصف ترکیبیلده بوقاعده
 جاریدر یاسی وحدت ایچون اولوب دم مبتدأ مکسران
 خبریدر (لکن) کسرلام وسکون یاوکسر کاف ایله حرف
 استدراکدر عربیده لکن کی کلام متقدمدن متولد اولان
 توهمی دفع ایدر (کون) ضم کاف ایله دبرومقعد معناسنه در
 خره اضافتی لامیه در (کون خر) درشت وناهموار و بی ادرك
 ونادان کسنه یه اطلاق اولور ❖ تکم شیخ سعدینک (شو)
 کر بی هنر مال کند کبر حکیم ❖ کون خرش شمارا کر کا وغبیرست ❖
 بیتند مواقع اولشدر بونده اشک دبری معناسنه در (درخور)
 لایق ومناسب معناسنه در

❖ ۲۱ ❖ محصول بیت

عوامک نفع وفائده سی یه عوامه مناسبدر و بویله اولدیچی
 مسلدر مصراع ثانی ارسال مثلدن زیرا حارک قویروغی برخوش
 سنکلکدر امانه کندو دبریسه لایقیدر یعنی خیانتک اکر امینه
 کندوسی کی خینه دردیملکدر

❖ مرد کاسب کر مشقت میکند کف رادرشت ❖

❖ ۲۲ ❖ یهر ناهمواری نفس دغل سوهان کرست ❖

(مرد) آدم کاسیه اضافتی موصوفک صفتنه اضافتیدر

(کاسب) سعی و عمل ایله رزق طب ایدیچی معناسنه در (که)
 حرف بیان (از) بمعنی من ابتدا (مشقت) فتح میله رنج
 ومخت وصیقتدی معناسنه (میکند) ایلر (کف) آوج ❖
 ودست معناسنه عربیدر (را) ادات مفعولدر (درشت)
 دالك ورائك ضمیر لریله درست وزنده غلیظ وسرت وقبا وخشین
 نسنه معنالیکنه در مرد میکندک فاعلی کف ودرشت مفعولدر
 (ناهموار) دوزومستوی اولیان شیء معناسنه در (یا) سی
 حرف مصدر (ودخی) (یا) حرفی صفاتک آخرینه لحوقنده
 مصدریت ادتی اولوب خوابی کی کوزلک دیملکدر واسملک
 آخرینه کاد کده محلیت اداتی اولور کلی ودرختی کی کاتک
 واناجاق دیملکدر ❖ وترکیده مصدریت ومحلیت معنالیخی افاده
 ایدن (ناک) و (لاق) اداتلریدر (یاسمناک) و (لیوناق)
 کی همزه سی اضافت ایچوندر (نفس) فتح نون وسکون فایله
 جان وروح معناسنه در جسد وعند وجوهر معنالیکنه کاور
 (دغل) قحینه مکار ومعیوب وخبائت وفساد وقلب الحق
 معنالیکنه در ناهمواری نفس دغل اضافتبری لامیه و بیایددر
 (سوهان) ضم سینله سوزان وزنده دور بی واکه تعبیر اولنان
 آت معناسنه وتخفیف ایله سوهن دخی جائزدر (کر) کاف
 فارسیله ادات اسم فاعل اولوب (سوهان کر)
 دور یچی معناسنه در

❖ ۲۲ ❖ محصول بیت

کسب ایدیچی اولان کسنه که رنج ومختندن آوجنی دور بی کی
 درشت وغلیظ ایلر ایدی اولیله ناهموار اولان المکار وحیله کار
 اولان نفس اماره ایچون دور بیملکدر ❖ یعنی کسب اقوات بومیه
 ایچون جدوسی ایله تعبدن الیه حاصل اولان ناسورلر نفس

اماره و مکاره بی تربیه و اصلاح ایچون کویا برا که در * تکم
 ناظم قدس سره جلاءالروح نام قصیده زنده بیورمشلردر *
 * بیت * ترانا هست ناهمواری در خود غنیمت دان *
 در شیهای دور چرخ را کانت سوهانش *

﴿ ۲۳ ﴾ ساغر عشرت بود از نسب بر کف آبله *
 * وقت آنکس خوش که راحت یافته زین ساغرست *

(ساغر) قح غینه لاغر و زنده قدح و پیاله معنایه عشرته
 مضافه (عشرت) حسن معاشرت و مجلس ایدوب نفیس
 طعام و شراب تناول ایتمک معنایه در (آبله) سیولجه تعبیر اولان
 کوچک چبانه دینور * آبله بودک فاعلی و ساغر مفعول صریحی
 از کسب و برکب مفعول غیر صریح بیدر (وقت) زماندن بر مقدار
 مفروضدر که فارسیده هنگام دیرل آنکسه اضافتی لامیه در وقت
 مبتدا خوش خبری ادات خبری محذوفدر (که) حرف بیان و یا خود
 حرف تعلیلدر (یافته) ماضیدن قسم یعنی ماضی منقول اولوب
 بولش معنایه در (است) ادات خبری یافته به مقید اوله رق
 زین ساغر راحت یافته است تقدیرنده در

﴿ ۲۳ ﴾ محصول بیت *

* جناب ناظم بو بیته اله کی قبارجخی قدحه تشبیه ایدوب
 بیوررل که * سعی و کوشش ایله کسبدن اله حاصل اولان
 ناسورل و قبارجقلر عشرت قدحی کبی نشئه ویریحیدر
 ودخی ایکنجی ساغردن حالت و محلیت علاقه سیله باده مراد
 اولنور اول کیمسه نك وقتی خوشدر که آوجنده قدح کبی چبانلر
 و ناسورلردن محذون و مکدر اولیوب راحت و آسایش بولشدر *
 یعنی (حرف المرء کتبه) فحوا سنجه وجه جلالدن نفعه نفس و عیالی

﴿ ایچون ﴾

ایچون کسب ایتمک عبادات مفروضه دن اولدیغنی بیلوبده مشغول
 اولدیغنی کسب و کارینک خساست و صعوبتندن اصلا غناک اولیان
 کیمسه کویا ساغر صم اذن باده حرا نوش ایتمش کی دائماً نشئه مند
 و خوشحال اولور * زیرا کسب و کاره عار ایلوب مع الاقدار
 کشت اسواق و بازار ایدرک ذل سوال ایله خلقی بیزار ایلین
 بظالین حیواناته ملحق بلکه حیواندن دخی ارزادر * زمشوی شریف
 رمز ال کاسب حبیب الله شنو * در توکل از سبب کاهل مشو * تکم ترک
 سوال و کسبه اشتغال خصوصنده حضرت امام علی کرم الله
 وجهه * بیت * بقول الناس لی فی الکسب عار * فقلت العار
 فی ذل السؤال * و ابوالعیال احق ان یحمل * وینه * لا ینعص
 الرجل من کاله اذا حل لعیاله * بیورمشلردر * صائب رحمه الله
 * بیت * بیکاری و توکل دورست از مروت * بردوش خلق
 میفکن زنهار بار خودرا *

﴿ فرج رابند از کلو کن کز زنان سعتری ﴾
 ﴿ ۲۴ ﴾ فارغست آنکس که قوت او زنان و سعترست *

(فرج) انسانیک عورت محله اطلاق اولنور (را) ادات
 مفعولدر (بند) قح با ایله باغ و دو کم و حیلله وریا
 و عهد و رهن و قوشاق معنایرینه کور (کلو) کاف
 فارسیده نك قحی و لامک ضم و مدیله بوغاز معنایه در * کن
 امرینک فاعلی تحتنده مستر تو ضمیری و مفعولری فرج را و بند
 لفظلری و غیر صریحی از کلو لفظیدر (زنان) عورتلر معنایه در
 صفتیه مضافدر و زدن مصدرندن صفت مشبهده اولور اوریحی
 معنایه (که) بیانیه (سعتر) قح تشبیه استر و زتنده
 زبق دیدکری آلتدر که بعض عورتلر بلرینه بغلیوب انکله
 بر برلرینه جماع ایدرل ایش یاه نسبتله (سعتری) زبق

قوالنان خاتونه دبرل (فارغ) اشتغالی ترك ايله بوش طوران
آمده دینور (قوت) ضم قاف وسکون واوايله حوت وزنده
بدنی طوته جق مقصداری غدايه دینور جچی اقوات کلور ضمه
اضفتی لامیه در (ز) ابتدایه (نان) اتسکدر که عر بیده
ضم خایله خبز دبرل (سعت) بوند، معروف نبات اسمی
اولوب عامه ذعت دبرل که اشتها ایچون تناول اولور

﴿ ۲۴ ﴾ محصول بیت ﴿

فرجی بوغازندن بغله زیرا زبجی عورتلردن فارغدر اول کیمسه که
آنک قوت وغداسی اتک وسعتدندر ﴿ یعنی اطعمه نفسیه به میل
ورغبت ایتمسوب یا لکن نان خشک ايله قاتق مقاسنده سعت، قانق
اولان کیمسه ریاضت ايله نفسنه غلبه ایتمش اولغله ارتق تابع
شهوت اولمقدن خلاص اولش اولور (ودخی) الله تعالی
حضرتلری نفسی اصلنده درت بیک ییل جوعله مبتلا ایدوب
تربیه، قلمش واعتراف ربوبیت ایتدومشدر ﴿ پس هر نه زمان
شهوای یوزندن طوق اولوب وهواسنه مساعده بولسه معصیت
دکل عصمنا الله تعالی بلکه کفره بلکه ادعای ربوبیت داعی اوور ﴿
نتکم نیجه لینه واقع اولدی جشید ونرود وفرعون وامثالی کی ﴿
بوسیدندر که قرآن عظیم الشانده کلور ﴿ ولوبسط الله الرزق
لعباده لغوا فی الارض ﴿ ودمشدر که شهوت بطنه مساعده
بولدجقه شهوت فرج ضبط اولماز ﴿ شیخ سعدی ﴿ قطعه ﴿
اندرون از طعام خالی دار ﴿ که درون نور معرفت بینی ﴿ تهی از حکمتی
بعلت آن ﴿ که پری از طعام تابینی ﴿ وامیر علی شیرنوابی ﴿ بیت ﴿
بادهان خشک و چشم تر قناعت کن از آنک ﴿ هر که قانع شد بشک
وترشه بتر و برست ﴿

﴿ هر که را خرساخت شهوت نیم خردل کو بعقل ﴾
﴿ خود بفهم خرده دانان نیم خردل هم خرست ﴾

(هر که را) هر کیمسه بی که (خر) بواراده بی ادراک
معناسنده در (ساخت یاپدی ساخت فعلتک شهوت فاعلی هر که را
وخر لفظاری مفعول صریح خریدر (شهوت) برنسنه به میل
ورغبت اولمسیدر (نیم) میم وزنده یارم ونصف (خردل)
خا ودانک فتحه ری ورائک سکونیه بعضی طعامه لذت ویرمک
واشتها ایچق ایچون استعمال اولنان برنوع تخم در (کو) ضم
کاف فارسیه ايله سویله معناسنده در (عقل) برنور روحانیدن
عبارتدر که نفس انسانی انک وساطتیه علوم نظریه و ضروریه بی
ادراک واذعان ایدر انک ابتدای وجودی ولدک رجده استکمال
خلقتله هنوز جنین اولدیغی هنگامدر بعده تدریجیه بلوغی وقتنه
قدرتزايدونما اوزره اولور اولنده کی (با) ظرفیت ایچوندر
(بفهم خرده دانان) بفهمیده کی یاده ادات ظرفیت فهمک
خرده دانانه اضافتی مصدرک فاعلنه در (خرده دانان)
خرده دانک جمعدر خرده دان وصف ترکیبدر اصلنده داننده
خرده ایدی خرده بیلجی یعنی اهل دقت و مزایاشناس کسنهل
دیگدر (نیم خردل) ترکیب اضافیدر خردل لفظتک نصفی
دیگدر (هم) دخی (خرست) خرفظیدر

﴿ ۲۵ ﴾ محصول بیت ﴿

هر کیمسه بی که شهوتی بی ادراک ایلدی اکاعقلده یارم خردل
سویله زیرا شهوتک مغلوبی اولان کیمسه ده یارم خردل قدر عقل
یوقدر تحقیق اهل دقت اولنلرک فهمنده خردل لفظتک نصفی
خرفظیدر که احق و بی ادراک دیگدر ﴿ یعنی معناده عبدالبطن
والشهوة اولان کیمسه نک ظاهرده حر و آزاد اولدیغنسک نه شرفی

وارد چونکه شهوت نفسانیه امور سافله دن اولغله صاحبی
دخی خوار و ذلیلدر آنکچون طائفه صوفیه سلوکارینی ریاضتله
بدأ ایدر لر مش * شیخ عطار قدس سره * نظم *
آنک باشد در کف شهوت اسیر * کرجه آزادست اورا
بنده گیر * آن بود ابلهترین مردمان * کز پی نفس هوا باشد
دوان * و بعضی شعراء عرب دیمشدر * بیت * و مایفیع
الاصل من هاشم * اذکانت النفس من باهله * یعنی هاشمی الاصل
اولدیغنک قائده سی اولماز نفسی باهله دن اولدقدنصره * و باهله
عربدن دنائت ایله معروفه برقبیله در که عظام میتة نک مخنی یعنی
ایلکنی چیقاروب اکل ایدر لر مش * حکایه * عبدالملک ابن مروان
زماننده حجاجک توصیفیله خراسان و ایسی اولان قتیبه
بن مسلم باهلی که سخنی وحلیم و عاقل و نیک سیرت بر ذات اولوب
قبیله باهله دن اولسندن غیر بر عیب ایله معیوب دکل ایدی *
مرویدر که بر کون تندخوی بر اعرابی ایله لطیفه قصه ایدوب
یا اعرابی بنم کی امیر و باهلی اولمق سنی مسرور ایدرمی دیدی
اعرابی بدخوی دخی بومقوله قبیله دینه دن اولمغی قبول اتم دیدی
بعده قتیبه یا خلیفه لک ایله قبول ایدرمیسن دیدی اعرابی خلیفه لک ایله
دکل شرقسندن غربه قدر دنیایی زیر قبضه تصرفه المق
شرطیله دخی باهلی اولمغی قبول و ارتکاب ایلم دید کده قتیبه
یا اعرابی اگر باهله دن اولورسک اهل جنت اولورسین دیسه لر
قبول ایدرمیسن دیوب اعرابی بر مقدار تفکر دنصره بنم باهلی
اولدیغمی اهل جنت بتلامک شرطیله قبول ایدرم دید کده قتیبه
خنده و قهقهه ایدوب اعرابی به خلی احسان ایلمش رحمة الله علیه *

* سفله را منظور نتوان ساختن کوخو پروست *
* میخ رابر دیده نتوان کوفتن کواز زرت *
۲۶

(منظور) نظر اولمش معناسنه در (نتوان) توانستن مصدرندن
ممکن دکادر معناسنه نفی استقبالدر * اصلنده نتواند ایدی بوراده
دالی حذف اولمشدر (ساختن) یایقی و قلیق معناسنه در (کو)
که اودن مخفقددر ضمیر منظور راجعدر (خوبرو) کوزل یوزلو
معناسنه و صف ترکیبدر (میخ) کسر میله اکسر و قاذق معناسنه در
(بر دیده) کوز او زینه دیکدر (کوفتن) کاف ممدوده نک ضمی
و فانک سکونی و تانک قتیله اورمق و ضرب ایلمک معناسنه مصدردر
مضارعی فتح با ایله کوبد و امر حاضر کوب کلور (کو) که ایله
اودن مر کبدر (که) ادات تعلیل (او) ضمیر غایبی میخه
راجع (است) ادات خبردر

۲۶ * محصول بیت *

دنی و فرومایه اولان کیمسه بی خوبر و در دیواندن نظرنی آیرمیه رق
منظورک قلیق مناسب دکلد زرا اکسری التوندندر دیو کوزه
اورمق جائز کلددر * یعنی هر جایی و هزار آشنا اولان
محبوبی حسن بی بقاسندن اوتوری بر آن و بر لحظه کوزینسک
او کندن آیرماق روا و لایق اولدیغنی مؤکد مصرع ثانی بی ارسال
مثل طریقله بیورمشلرددر * شویله که میخ زینه اعتبار
ایدوب کوزینه قاقان شخص بی ادراکک دیده سی نابینا اولوب
جهانی کورمن اولدیغی کی بویله محایب مبتزله ایله الفت وانسیت
ایدن کیمسهنک دخی آرتق چشمه عالم کورنمز اولوب ایشسندن
و کوجندن آواره و دور و بوجهته احبابندن دخی کریزان و مهجور
اوله رقی قدر و بی شرف اوله جفی آزاده قید سطوردر * تکم
صیحح الوجه اولئر ملتحمی اولوب اولکی رونق و بها زائله و حسن
و جمال مضمحل اولسه عشاق انلردن بیزار و کلتسان املری خارزار
اولور * پس دوراندیش اولئر بومعنا بی قبل الوقوع ملاحظه

ثقلت و یرمیه رك كندندن عالم و فاضلت اولان كینه دن علم
و معرفت و تهذیب اخلاق او كرن او كیمسه هر نقدر مال و جا، و سال
جهتیه سسنگ مادونكده ایسه د، نتكم دینلشدر ﴿ مصراع ﴾
نه مال ایله در نه سال ایله در بكم اولوق كمال ایله در ﴿ زیرا تعدیه
عار اولماز كورمز میسین كه مجلدك كتاب صحیفه سی اطرافه چكدیكی
التون جز كینك استقامتی بطوغری جدول نخته سندندر ﴿ جناب
جامی ﴿ نظم ﴾ مشوباكم از خود مصاحب كه عاقل ﴿ همه صحبت
بهر از خود كزیند ﴿ گرانی مكن بابه از خود كه اوهم ﴿ نحوه كه
باكثر از خود نشیند ﴿

﴿ نیست قدر عالی و دون جز بمقدار هنر ﴾
﴿ قصر شه را پاسبان بر بام و دربان بردرست ﴾

(عالی) علودن اسم فاعل اولوب قدرك صفتیدر (دون)
ضم دال ایله اشاعجه دیمكدر (جز) جیمك ضمیه غیر معناسنه در
(مقدار) كسر میله برنسنه نك اندازه و اولچسنه دینور (با)
مصاحب ایچوندر (هنر) ضم ها ایله معرفت و صنعت معناسنه
مقدارك مضاف الیهیدر (قصر) فتح قائله كوشك و كاخ
معناسنه شهه اضافتی لامیه در (را) تخصیص ایچوندر (بام)
طام و سقف دیمكدر (دربان) قیوجی (بر) عند و یان
معناسنه در

﴿ ٣٢ ﴾ ﴿ محصول بیت ﴾

قدر و مرتبه نك عالی و دون اولسی هنر و معرفتكم مقدارندن غیریه
دكدر پادشاه قصرینك بكجیسی كوشك یاننده و قیوجیسی قیونك
دبنده در ﴿ یعنی كینك خدمات عالیده، استخدا م اولمنسه سبب
كدوسنك كسب و تحصیل آیش اولدیغی معلوما تیدر زیرا قصر
پادشاهینك نظافت و حراسته مأمور اولان كینه نك محلی بالای

سطح یعنی قصر هم ایونك یوقاروسی اولوب وقیوسی محافظه سنه
تعیین قلنان شخصك دخی بری سرای قیوسنك یانیدر ﴿ بیت ﴾
هست درین دائرة لاجورد ﴿ مرتبه مرد بمقدار مرد ﴿ از بوستان
شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾ نه هر كس سزاوار باشد بصدور ﴿
كرامت بفضلت و رتبت بقدر ﴿ بیت ﴾ هنرمند
اولیان ممتاز اولور می اهل عالیدن ﴿ چنده هر كیه همقدر
ورد و یاسمین اولز ﴿

﴿ ٣٣ ﴾ ﴿ حکمت اندر ریختن تهذیب عقل و جان تست ﴾
﴿ قصد و اعط زجر اصحاب و اكد بر منبر است ﴾

(حکمت) كسر حا ایله بوند، سر خفی معناسنه در بوندن بشقه
حکمت صوفیه قائلده اشیا بی حقیقی اوزره معرفته دیرلنتكم
حدیث شریفده کلور ﴿ رب ارقی الاشیاء کاهی ﴾ بوکا حکمت
ذوقیه دیرل كه سائر علوم کسبیه کی کسبله حاصل اولز بلکه
موهبة الهیه در كه سالك اكله حقه و وصولندن صکره نائل اولور
فاما اول کیمسه لر كه حکمتی (تحقیق العلم و اتقان العمل) دیو تفسیر
ایدرل تحقیق علمه عند التکلمین حکمت نظریه دیرل كه انك بیاننه علم
كلام تکفل اولشدر و اتقان عمله حکمت عملیه دیرل كه آنك
تفصیلی علم فقه در عهد، قلمشدر بو حکمت ذکر اولنان حکمت
ذوقیه نك مقدمه سیدر زبر علم و عمل حقیقه بابد و قرآن عظیم
الشاند، کلور ﴿ و اتوا البيوت من ابوابها ﴾ و بر محلده دخی کلور
﴿ و انقوالله و یعلمکم الله ﴾ و حدیث شریفده واقع اولشدر
﴿ من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم یعلم ﴾ صدق رسول الله ﴿ اندر
فتح همزه ایله ادات ظرفیه در (رنج) فتح را ایله کنج و زننده رنجیدن
مصدرندن امر صیغه سی اوزره انخته و آزار معناسنه اسم مصدر در
(نن) بن و زننده، کوده و بدن و جسد معناسنه در (تهذیب) پرشی

اصلاح ایدوب خالص ایلک معناسنه در که اصلاحی سببیه صوت
حسنه به افراغ اولنور اضافتی مصدرک مفعولنه دز قصدک واعظه
اضافتی مصدرک فاعلسنه در (واعظ) وعظ ونصیحت ایدیچی
معناسنه صفتدر (زجر) فجر وزنسنده منع ونهی ایلک وصوت
وآواز ایله طرد ایلک معناسنه در اصحابه اضافتی مصدرک مفعولنه در
(اصحاب) قح همراه ایله یاران وجاعت واتباع دیکدر (لکد)
لامک وکافک قح لریله پتمه معناسنه در (منبر) کسر میله خطبه
اوقومق ایچون خطیب افندینک جامعه چیقوب اوتوردیغی یوکسک
بردر * لکن بمقامده کرسی معناسنه اولسی دهها مناسبدر

﴿ ٣٣ ﴾ محصول بیت

وجوده ایدیلان رنج و الملک سبب و حکمتی عتعل وجانکه صفوت
واعظافت ویرمک ایچوندر * مصرع ثانی ارسال مثلدر ناصح
وواعظک قصدی جاعتنی مناهیدن زجر و متعذر و حالبو که پتمه سی
کرسی به در * یعنی قات اکل ونوم وکلام کبی امور ایله وجوده
ویریلان ریاضات شاقه دن مقصد ایچق توسن نفس سرکشی
زیر لجامه آلوب زبون ایدرک و امر الهیه به رام و مطیع قلیق
ایچوندر * بیت * اقبل علی النفس واستکمل فضا یلها * فانت
بالنفس لا بالجسم انسان * صائب * بیت * زن دست بردار جارا
صفاده * که آینه چشمست آینه دارا * وله * بیت * بهمت
جسم را همرنک جان کن در سبکرو حی * بیزین فرش باخود
این غبار عرش جولانرا *

﴿ ٣٤ ﴾ ناقص وکامل نه یکسانند در قطع امور *
* آنچه از شمسی آیدنه حد خنجرست *

(ناقص وکامل) اولان کیمسنلر (نه یکسانند) مساوی دکلردر
(در قطع امور) مصلحتلری بتورمکنده (آنچه) اول نسنه که

(از شمسی) قلیچیدن (می آید) کور یعنی حاصل اولور
(نه حد خنجرست) خنجرک حدی دکادر

﴿ ٣٤ ﴾ محصول بیت

قطع امور ورؤیت مصالح جهسورده کامل ایله ناقص
مساوی دکلردر زرا اول نسنه که سیفدن وجوده کور خنجرک
حدی دکادر * قلیچ کوروب بتورمش اولدیغی ایشی خنجر
بتورمکه قادر اولدیغی کبی عاقل ودور اندیش اولان ذاتک دخی
بالرأی الصائب رؤیت ایدوب اکل ایش اولدیغی امور و مصالحی
احق و غبی اولان کسه هیچ بروجله بتورمکه مقتدر اولمن *
ایمدی هربر امری اهل واربابنه تفویض واحاله ایلک لازمدر که
انجامنده شامتی کورلیه نتم (لله درمن قال) (اکل عمل رجال)
و (اعط آلعوس باریها) (والناج الرأس والحمال للقدم)
دینلشدر شیخ سعدی * قطعه * ندهدهوشمند روشن رای *
بفروما به کارهای خطیر * بوریا باف اکر چه بافندست *
نبردش بکارگاه حریر *

﴿ ٣٥ ﴾ چون کنند اهل حسد طوفان طریق حلم کبر *
* کاه موج آرام کشتی راز ثقل انکرست *

(چون) چونکه (کنند) ایلر (حسد) محسودک نعمتی زائل
اولوب حاسده انتقالی تمنی ایتکدر که ابواب سبعة جهنم مقابله سنده
واقع اولان صفات سبعة مذمومه نک بریدر (طوفان) افراط
ومبالغه اوزره یاغان یغموره اطلاق اولنور بونده غوغا و عریده
معناسنه در (طریق) یوله دینور حله مضافدر (حلم) کسر حا ایله
انسانده اولان یواشغله دینور و عتعل معناسنه مستعملدر سبب حلم
اولدیغی چون (کبر) که کاف فارسیله کرفتق مصدرندن
امر حاضر در طوت دیکدر (کاه) کاف فارسیله وقت وزمان

معناستند در (موج) قح میله فوج وزنده دگر طالغهنه سنه دینور
 جعی امواج در اضطراب معناستند ده کاور (آرام) آرامیدن
 مصدر زدن امر صیغه سی اوزره اسم مصدر در طور مق و سکون
 و قرار معناستند در کشتی به اضافتی مصدر ک فاعله در (کشتی)
 دستی وزنده کمی و سفینه معناستند در وضع کافله کور شه دینور
 (را) تخصیص ایچوندر (ثقل) کسر تا ایله آغراغه دینور
 مابعد بنه مضافدر (انکر) قح لام و سکون نون و قح کاف
 فارسیه ایله کمی تیمور بنه دینور که سفینه بی آنکله ضبط و ربط ایدرلر
 خانقاه و تکیه و باقردن بیوک صحنه و تریه به وام الفساد اولان
 شخص ثقیله دخی دینور

﴿ ۳۵ ﴾ محصول بیت ﴿

چونکه سنک زوال نعمتی استی ان کسسه لر غوغا و عربده
 ایدرلر ایسه سن حلم طریقنی طوت زیرا دریانک تموچی و قنده
 سفینه نک قراری دریاه آندیغی تیمورنک آغراغنددر ﴿ یعنی سکا
 حسد ایدرلر معارضه و مخالفت اوزره اولورلر ایسه انلره مقابله
 بالئله قاتلشمسوب خواجه حافظ شیرازی قدس سره نک استو
 ﴿ آسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست ﴿ بادوستان تالطف باد شمنان
 مدارا ﴿ بیت مشهور زری و (واحسن لمن اساء الیک) مضمونیه
 عمل ایدوب سید الاخلاق اولان حلم ایله معامله و مجامله ایلك لازمدر
 زیرا بیلزمیسن روزگار شدیدک هنگام ظهر یله بحرك حین
 تموچنده سفینه نک قرار و سلامتی انجق انکرینک نقلتنددر خواجه
 حافظ ﴿ بیت ﴿ غمناک نباید بود از طعن حسود ای دل ﴿ شاید که
 چو وایینی خیر تو درین باشد ﴿

﴿ ۳۶ ﴾ با حسود ان لطف خوش باشد ولی نتوان با آب ﴿

﴿ کشتن آن آتش که اندر سنک و آهن مضمیرست ﴿

(لطف) ضم لامله رفیق و ملائمت ایله معامله ایتمک (بآب)
 صو استعانه سیله (کشتن) ضم کافله اولدرمک و تبه له مک
 و آتش ایله استعمال اولند قده سوندرمک معناستند در (آتش)
 فارسیدر ترکیب اود دیرلر (سنک) کاف فارسیله رنگ وزنده
 طاش معناستند و تمکین و وقار و مجازا قدر و قیمت معناستند ده کاور
 پوراده چاقق طاشی مراددر (واو) عاطفه (آهن) قح تینله
 تیموره دینور (مضمیر) ضم میله اضماردن اسم مفعولدر دروند
 کز نیلان سره دینور

﴿ ۳۶ ﴾ محصول بیت ﴿

حسد ایدرلره لطف ایله معامله ایلك ایوشیدر اما صو ایله سوندرمک
 ممکن اولماز اول آتشیکه طاش و تیمور دروننده کز ایتمشددر ﴿ یعنی چقماق
 طاشنک درون آبد، طور مسیله ایچروسنده مکنون و محنی اولان آتشی
 محو و زائل اولدیغی کبی حسود بی سودک دخی سینه پر کینه سنده
 مضمیر اولان نارحسدنی آب لطف ایله بالکلیه ایجاد واطفا ایلك ممکن
 دکاسدر ﴿ اعاذنا الله من شر حسد اذا حسد آمین ﴿ نابی
 ﴿ بیت ﴿ حسد قلب عدو و لطفه اولماز زائل ﴿ سنکده مضمیر
 اولان آتسه آب ایتمز اثر ﴿ بجانب جامی ﴿ بیت ﴿ کرحسود
 ازفته آتش زدجهائرا باک نیست ﴿ آتش نمرود کز آرمدا بر اهریم را ﴿

﴿ ۳۷ ﴾ کرئه همکار بانیکان زهنمای چه سود ﴿

﴿ ۳۷ ﴾ یک مسیح ابراء اکه کرد دیگر اعورست ﴿

(همکار) قح ها و سکون میله عمل و صنعتده برابر اولان کسسه به
 دینور (بانیکان) ایولر ایله (همنام) اسمداش دیمکدر زیرا
 (هم) ادات شرکتدر (چه) نه (سود) بونده فائده
 و منفعت و سودن مصدر زدن سوردی معناستند ماضیده اولور
 (دیگر) یا ایله ویاسز دخی غمیر معناستند در تکرار اولان

نسنه نك ايكنجيسندن ديكره تسيير اولنور ايكندى نمازينه
 نماز ديكر ديرلر بدخي نماز معناسنه زيرا كوندز نماز رينك
 ايكنجيسيدر زيرا ابتدا صلوة ظهر اقامت اولمشدر (مسيح)
 قح ميله حضرت عيسى عليه السلامك اتب شريفلر ديمن
 و بر كلري سيبيله تسميه اولمشدر * و دجاك دخي اوغور سزلغندن
 ناشي اتبيدر (ابراء) افعال بائندن خسته بي صاغ و درست ايلك
 معناسنه در اكهه اضافتي مصدر ك مفعولاندر (اكه) قح همزه
 وسكون كاف و قح ميله انان كوز سز طوغان آده دينور
 (كرد) ايلدي معناسنه (اعور) قح همزه وسكون عين ايله
 يکچشم يعني بر كوزلو كشي به دينور

﴿ ۳۷ ﴾ محصول بيت ﴿

اگر ايول ايله عملده برابر دكل ايسك آنلر ايله آد داش اولقدن
 نه فائده واردر يعني يوقدر زيرا بر مسيح كه حضرت عيسى عليه
 السلام در انان كوز سز طوغانلره باذن الله كوز اعطسا ايدردي
 و ديكر مسيح كه دجالدر بر كوزي كوردر * ايمدي انبياه عظام
 و اولياء كرام حضراتي ايله همسيرت وهم فعال اوليو بده مجرد همنام
 اولق كشي به فائده و منفعت و يرمنز زيرا منفعت و يرمنش اوليادي
 حضرت عيسى على نبينا و عليه السلام ايله همنام اولسي دجال كذابه
 فائده و يروپ يد مبارك حضرت مسيحن ظهوره ككلان
 معجزات باهره كبي يد كذابدن دخي حاشا معجزه نك ظهوري لازم
 كلوب بو تقدير جه خبيث مر قوم جمله دن اول كند و چشم نابينا سني
 آچوب كورك بلای عظيمندن خلاص اولوردي اسماعيل حتى
 قدس سره ﴿ نظم ﴾ ﴿ نامي رضوان افندي اولغله ﴾ ﴿
 جنت معني به خازنمي اولسور ﴿ طسوتالم حرفلري اوچر
 اولاش ﴿ هنر و عيب موازنمي اولسور ﴿ حضرت عيسى

﴿ عليه ﴾

عليه السلام حين دعوتده قومك وقوعبولان طلبنه بناء بر نيجه زمان
 اول دار آخرته ارتحال بيورهش اولان حضرت عزيز عليه السلامي
 قوه جليله معجزه سيله احيا ايلك و كذلك چاموردن مصنوع قوش
 صورتنه او فليوب باذنه تعالى افاضه روح ايله احيا ايتك و اكهي
 يعني انان طوعه اعمالي و ابرصي علتلرندن خلاص بيورهق و صو
 اوزرنده يورءك كي نيجه نيجه معجزات باهره اظهار بيورمشدر
 و جناب حق ﴿ ربنا انزل علينا مائدة من السماء ﴾ ﴿ مصداقجه نعم
 جليله مائده بي انزال بيوروب مذكور مائده دن بك چوق كيسه لر
 اكل ايلديكي حالده ينه بفيضه تعالى اصلا اكسلز و اكل ايدن خسته لر
 مبتلا اولد قلري در تلردن قور تيلور ايدى * و دخي آخر زمانده نزولي
 اشراط ساعتدن اوله رق حضرت عيسى عليه السلام شام شريفك
 طرف شرقيسنده واقع مناره بيضا عننده مبارك ايكي اللري ايكي ملك
 مكرم قنادرينه يايتمش اولديغي حالده جانب سمان شرف نزول
 بيوروب شام شريف جوارنده فيق اسميله مسمي اولان محلك
 يقوشنده دجال لعني كند و لري قتل ايلد كد نصكره قيسامت
 علامترينك بك بيوكلرندن عد و اعتبار اولسان و امر ظهور لري
 آيت جليله ﴿ قرأنيه ايله منصوص بولنان بأجوج و مأجوج طائفه
 كشيده سيدر * حضرت عيسى بيروزنده اراده الهيه تعلق ايتديكي قدر
 معمر اولد قد نصكره مدينه منوره ده ترك حيات مستعار ايله آخرته
 انتقال ايدرك حضرت عمر رضی الله عنك قبر شريف ياننده دفن
 اولسه لر كر كدر * و دخي حضرت عيسى عليه السلامك ترجمه
 احوال عليه لري و نيجه نيجه معجزات جليله سي كتب تفاسير و توار يخده
 مفصلا تحرير و بيان اولمشدر *

﴿ خلاق نيكو كيرد آن كزنيك كيرد تربيت ﴾

﴿ ۳۸ ﴾ ﴿ شير حكمت نوشده آن كام الكباش مادرست ﴾

(خلق) ضم خا ايله خوی و طبیعت معناسنه در * نیکویه
 اضافتی بیانیه در (نیکو) ابو معناسنه (آن که) اول کیمسه که
 (زینک) ایودن (کیرد) طوتار (تربیت) اخلاق و کیفیات
 روحانیه و جسمانیه بی کاله ایرشدرمک و کاله ایرشدرمکه مناسب
 اولان حالانه مظهر فخلق معناسنه در حکمته اضافتی مشبه بهک مشبهه
 اضانتیدر حکمتک معناسی اوتوز او چنجی بیته هر ور ایلدی
 کیردک فاعلی آنکه و مفعولی شیر حکمتدر (کام) کیمسه معناسنه
 اولان که ايله عریبه ضم همزه ايله والده و اصل معناسنه اولان
 ام لفظ نیدن هر کبدر (ام الكتاب) اصل کتاب و لوح محفوظ
 و سورة فاتحه شریفه و مجموع قرآن کریم معناسنه در (مادر)
 فتح دال ايله انا و والده معناسنه در

﴿ ٣٨ ﴾ محصول بیت

ایوخوی طوتار شول کیمسه که ابو اولان کیمسه دن تربیت طوتار
 حکمت سودینی ایجر اول کیمسه که فاتحه شریفه آنک اناسیدر
 یعنی فاتحه شریفه ده مندرج اولان حق ایق و دقایق الهیسه به
 و مندرج اولان رموز و اشارات فرقا بیه کسب اطلاع و وقوف
 و موجیله عمل ایدوبده درون و بیرونی آداب حسنه و اخلاق
 مستحسنة ايله تزین و تحلیسه ایلیان عارفان مظهر اسرار قرآن
 عظیم الشان اولور * پیشوای اولیاء امام علی المرتضی
 رضی الله عنه * کل ماکان فی کتاب الله فهو فی فاتحه الكتاب
 وکل ماکان فی فاتحه الكتاب فهو فی بسم الله الرحمن الرحیم وکل ماکان
 فی بسم الله فهو بالباء وکل ماکان فی الباء فهو فی نقطه الباء
 وانا لنقطه تحت الباء * بیور مشلدر *

﴿ ٣٩ ﴾ فعل نیک از نیک خویان جو که در تصریف دهر *
 * مشتق اندر صورت و معنی بوفیق مصدرست *

(فعل) ک معنای لغویسی کار و ایش دیمکدر * واصطلاحیسی
 کلمه نیک اقسام ثلثه سندن اسم و حرفک ماعداسی اولان یعنی ذاته
 منسوب و زمانه مقارن اولدیغی حالده برایشه و یا خود بر حال و کیفیته
 دلات ایدن کلمه در * مثلا اسان ترکیده (او کړندی)
 و فارسیده (آموخت) و عربیده (تعلم) فعل ماضیسی کبی
 (از نیک خویان) کوزل طبیعتیلردن (جو) طلب ايله (که)
 زیرا (تصریف) صرف قواعدی اوزره کلمه نیک شکلنی بشقه
 کلمه لره تبدیل ایتکه ذیرل (دهر) اصلنده عالمک مبدأ و جودندن
 انقضاسنه دک اولان مدتک اسمیدر صکره هر مدت کنیده استعمال
 اولندی زمان ایسه مدت قایله و کثیره اوزرینه واقع اولور *
 دهری دیرل بقاء دهره ذاهب اولاته بوراده دهرله هر اد زماندر
 قال الله تعالی ﴿ وما یملکنا الا الدهر ﴾ ای الذمان (مشتق)
 ضم میله اشتقاقدن اسم مفعولدر اشتقاق بر کلمه بی کلمه آخردن
 اخراج ایلک معناسنه در مثلا مصدردن ماضی و مضارع و اسم فاعل
 و اسم مفعول مشتق اولدیغی کبی ماضی و مضارعه مشتق و مصدره
 مشتق منه دینور (اندر صورت) شکلده صورت دخی ایکی کونه اولوب
 بری محسوسدر که انسان و اکثر حیوان آنی ادراک ایدر انسانک و فرسک
 بالمعاینه صورتلری کبی * و بریسی معنیدر که خاصه ادراک
 ایدوب عامه ادراک ایلز انسانک مختص اولدیغی عقل و روتی کبی *
 (معنی) کلمه و کلامک مدلولنه دینور (وفق) فتح و او ايله برنسنه
 برنسنه به او یغون کلمک و موافق اولق معناسنه در (مصدر)
 فتح میله مصدر میی و اسم مکاندر *

﴿ ٣٩ ﴾ محصول بیت

ایو ایشی کوزل خویلوردن طلب ايله زیرا قاعته علم صرفده
 مشتق اولان کلمه صورتده و معناده مشتق منه موافقتدر * یعنی دأما

علماء عرفا ایلہ ہم صحبت اولہرق تہذیب اخلاق ایدوب کندوی آنلہ
بکرت زیر اللفظ مشتق صورت ومعنادہ مشتق منہنک یعنی مصدر ینک
حکمنی اخذ ایلر ﴿ مثلاً ینک معناسنہ اولان (دانستن)
مصدرندن بیلدی معناسنہ (دانست) فعل ماضیسی مشتق وکنک
معناسنہ کلان (آمدن) مصدر شاذندن کلدی معناسنہ شاذ
اولہرق مشتق اولان (آمد) فعل ماضیسی وھکذا صیغ سائرہ مشتق
منہنک حکمنی اخذ ایلر

﴿ خارخار شک درون دل بود جانرا چو کر ﴾
﴿ معنی آن کز برای شک بود زان رو کرست ﴾

(خار خار) زارزاروزنندہ اضطراب قلب معناسنہ در شکہ اضافتی
بیاتیدہ در (شک) فتح شنبیلہ بر قولک صحیلہ کز بی بینندہ شبہہ
ایتمکدر یقین آنک مقابلیدر (درون) دالک فتحیلہ ایچرہ معناسنہ در
(کر) فتح کاف فارسیلہ ادات شرط و اویوزعلتی معنارینہ در
(معنی آن کہ) کر لفظنک معناسی کہ (برای شک) شک ایچون
(بود) اولور (زان رو) اوسبیدن دیمکدر

﴿ محصول بیت ﴾

شک وکنک اضطراب وخیلانی درون دادہ روحہ اویوزعلتی کبیدر
یعنی ابرشی ظندن عاری اولہرق یقینا پیلنر ایسہ اطمینان قلب حاصل
اولہمیوب انسائندہ واقع اولان شبہہ الم واضطراب درونہ سبب
اولہجنی بی ریب وکنکدر

﴿ هست مرد تیرہ دل در صورت اهل صفا ﴾
﴿ آن زن ہندو کہ از جنس سفیدش چادرست ﴾

(تیرہ دل) قارہ کوکالی معناسنہ وصف ترکیبی اولوب مردک
صفیدر (هست) لفظی ہندویہ مر بوط اولوب مرد تیرہ دل
آن زن ہندوست کہ تقدیرندہ درو بعضا (ہا) لفظی کبی وار

معناسنہ دہ کاور خواجہ حافظ ﴿ بیت ﴾ بہست ونیست مر نیجان
ضمیر خوشدل باش ﴿ کہ نیستیت سر نیجام ہر کان کہ ہست ﴿
(اہل صفا) صفا اہلی یعنی پاک و صافی اولوب اخلاق حمیدہ ایلہ
متصف اولان کیمسہ بہ دینور کہ اولیاء اللہ مر ادر (ہندو) ہانک
کسری ونونک سکونی ودالک ضمیلہ آتیق ہند مملکتندہ تولد ایلیان
کیمسہ لہ دینور اما ہسند دہ تولد ایتمیوب مؤخر توطن ایلہ آنلہ
وانساندن ماعداتیمور وقلیج کبی ہندک امتعہ و اشیای سائرہ سنہ
یا ایلہ ہندی اطلاق اولنوب و اویاہ ہندو دیمک جائز دکادر وسائر
اشایہ مثلاً تیمورہ وقلیجہ ہندی دیرلہ ہندو دیمزل ﴿ (کہ) بیانیہ
(جنس) کسر جمیلہ موجود اتدن بر صنف و قسمہ دینور صفتہ
مضافدر (سفید) کسر سنبیلہ آق و بیاض معناسنہ در
ومجازا ظاہر و آشکار معناسنہ دہ استعمال اولنور ضمیرہ مضافدر
ضمیرنہ راجعدر (چادر) جیم فارسیلہ عورتلرک بورندکلری
آق بزہ دینور وخیمہ معناسنہ دہ کلور

﴿ محصول بیت ﴾

قارہ کوکالی اولوبدہ اہل صفا صورتندہ بولنان کیمسہ اول ہندلی
عورتدر کہ آنک فراجہ می بیاض جنسندندر ﴿ یعنی سیرت
مستحسنہ ایلہ کندوسنک شب مظلم کبی اولان قلب تیرہ سنی اصلاح
وتنویرہ سعی وغیرت ایتمیوب مجرد جلب دنیا ایچون صورت
ظاہرہ سنی تزین ایلایان شخص کراہ اول سیاہ وزشت اولان
جہرہ سنی سترایتمک ایچون بیاض فراجہ بہ بورنمش ہندلی عورت
کبیدرنتکم شیخ سعیدی بیوررل ﴿ بس قامت خوش کہ زیر چادر
باشد ﴿ چون باز کنی مادر مادر باشد ﴿ وچناب ناظم قدس سرہ
آخر برقصیدلرندہ بیورمشلردر ﴿ بیت ﴿ جمال دل طلب کننی جمال
کل کہ چون خورشید ﴿ جمال دل شود تابان شوند آفاق حیرانش ﴿

✽ ۴۲ ✽ هر خلیل کاندر عمل بینی ز نقصان دلست ✽
 ✽ رخنه کاندر قصر بینی از قصور قیصرست ✽

(خلیل) خا و لامک قچه لایله اکسک و نقصان وضعف معناسنه در
 (کاندر) که اندردن مخفدر (عمل) قحینه فعل ایله هر اد قدر
 وعند البعض فعلیدن اخص در زیرا فعل بقصد و بغير قصد
 اولانه شاملدر (بینی) کورر سین بعض نسخه ده (یابی) واقع
 اولشدر که بولور سین معناسنه (نقصان) ضم نون ایله اکسک
 و اکسک وضعف معنای نه در اضافتی مصدرک فاعلنه در (قصر)
 قح قافله بونده گوشک معناسنه در (قصور) ضم قافله قباح
 ایتک و نقصان معناسنه در و نسنه تک بقیه سی و قصرک جمی اولوب
 قصرل معناسنه ده کبور اضافتی مصدرک فاعلنه در (قیصر)
 قح قافله رومی لغتده شول معصومه دینور که قبل اولاده والده سی
 فوت اولوب والده سنک بطنی شق ایله اخراج اولانه سلاطین
 رومک آک اولکیسی که اغستوس ایله مسمادر بو طرزه ظهور ایتکله
 قیصر ایله تلقیب اولندی مؤخر اطلاق اوله رق روم پادشاهلرنده
 عم خاص اولدی عجم شاهلرینه کسری و هند پادشاهلر رای و چین
 پادشاهلرینه فغفور دیندیگی کبی

✽ ۴۳ ✽ محصول بیت ✽

هر ضعف و خللی که ایشکده کورر سین قلبک ضعف
 و نقصانسدندر هر رخنه و ضرری که قصرده کورر سین یا خود
 بولور سین قیصرک یعنی معمارینک عجز و قصورندندر ✽ ایشته
 بونک کبی کشی کندی اعمال و افعالنه بر حلاوت وجدانیه
 بوله میوب و اعمالک دخی بارگاه اجابت دستکاه ربانیده قبوله مقارن
 اولسامسی نیتسده خلوص بولنمیوب اول عمل ریا ایله آلوده
 اولدیغندندر ✽ زیرا آدمک نیتی خلوصه مقارن اولدیجه ایشدیگی

✽ اعمال ✽

اعمال حسته سی دخی حقیقتده بی رونق و بی حاصل اولغله نزد الهیده
 حسن قبوله قرین اولیه جنی بی اشتباهدر ✽ یعنی قصرده رخنه
 و کدک مثلوه واقع اولان قصور و نقصان قصر مذکورک قیصری
 یعنی باقی و معمارینک قصور و عدم اهتمامندن نشئت ایلدیگی کبی
 اعمال و افعالده ریا کبی وقوعه کلان حالات قیجه دخی اقام
 وجودک امیری اولان قلبک عدم خلوصندن نشئت ایلدیگی بدیهدر ✽
 بر کیمسه امام حنبلی حضرت لرینه اخلاص ندر دیو سوال ایلد کده
 ✽ الاخلاص هو الاخلاص من آفات الاعمال ✽ دیو بیوردیلر یعنی
 اخلاص اولدر که عملک بی ریا و سمعه اولغله آفات اعمالدن خلاص
 اولمقدر ✽ شیخ عطار ✽ نظم ✽ پاک کرداری عمل را از ریا ✽
 شمع ایمان ترا باشد ضیا ✽ هر که را اندر عمل اخلاص نیست ✽
 در جهان از بندگان خاص نیست ✽ خواجه حافظ ✽ بیت ✽
 حافظ بحق قرآن کز زرق و شید با زای ✽ باشد که کوی دولت
 با مخلصان توان زد ✽

✽ ۴۳ ✽ نفس ظلمت رو و بحبل الله زنجش بازماند ✽
 ✽ رشته خورشید بندبال مرغ شیره ست ✽

(نفس ظلمت رو) قرانلغسه کیدیچی نفس دیمکدر (حبل الله)
 حبل حاء همسله تک قحی بانک و لامک سکونتر ایله ایپ و رسن
 معناسنه در لفظه الله اضافتی لایمه در علی طریق الاستعاره قرآن
 عظیم الشان و فرقان جلیل العنوانه اطلاق اولنور بورانک ایضاح
 و بیانی مراد ایلیان استعاراتی شامل اولان رسائله مر اجعت
 بیورسون (با) استعانت ایچونددر (جیش) جیمک ضمیمه جنبیدن
 مصدرندن حاصل مصدردر که حرکت معناسنی افاده ایدر (باز)
 بوراده کبر و وینه معناسنددر و آچق و شاهین معنایرینه کلوب
 و بازیدن مصدرندن فعل امرده اولور (ماند) قالدی معناسنه

ماضیدر (رشته) کسر را ایله ایلاک و خیط معناسنه در (خورشید) کنش معناسنه لفظ مر کبدر معلوم اوله که بولنظده سکر لغت اولوب جله سی کنش معناسنه در که بولردر (خور) (خر) (شید) (شد) (خورشید) (خورشد) (خرشید) (خرشد) رشته خورشید کنشک ایلاک کبی اولان اشعه سیدر (بند) فتح باایله باغ و دو کم معناسنه در (بال) بمعنی جناح طائر همدخی سائر حیوان قنادی معناسنه ده کلور بند بال مرغ تابع اضافتی لامیه لدر (مرغ) صیغ ضمیه قوش و قحیله چابرو چمن معناسنه در شیریه به اضافتی بیانیه در (شیره) سکون باایله براسه در که عربیده وظواط و خفاش دیر اصلنده هاء رسمیسز کجه اوچیچی معناسنه وصف ترکیبی ایدی بعده براسه معناسنه نقل اولتجه علامت نقل برههء رسمیه الحاق اولندی شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾ کریند بروز شیره چشم ﴿ چشمه آفتابراچ، کا، ﴾

﴿ ۲۳ ﴾ محصول بیت ﴿

ظلمته کیدی اولان نفس اماره موجب جبل الله ایله عمل و حرکت ایلمکدن کبر و قالدی یعنی امتناع ایلدی خورشیدک ایلدی براسه نک قنادینک باغیدر ﴿ زیرا کور من مین خفاش نور شمسی اصلا قبول ایتوب دائما ظلمات لیلده طیران ایلدی کبی راه حقهء شیره صفت کور و لیسک اولان نفس اماره دخی شمس بی زوال حقیقت اولان حضرت قرآن عظیم الشانک احکام جلیله سیله عمل و حرکت ایتمکدن امتناع ایدر اما هوایه مائل و عاقبت کاردن غافل اولدیغندن مستبجات اکامستحسن کورینوب ظلمات منهیه اته پویان و دیوان اولور ﴿ عصمنا الله تعالی من ظلمات انفسنا شیخ سعدی ﴿ بیت ﴾ نور کیتی فروز چشمه خور زشت باشد چشم موشک کور ﴿ و دخی حق تعالی کندی کتاب مینده تثبت و جبل مینده تمسک ایتدی

ترغیب و مخالف کتمکدن ترهیب ایدوب کلام قدیمده بیورمشدر ﴿ الم ذلک الکتاب لرب فیہ هدی للمتقین ﴾ ﴿ واعتصموا بحبل الله جمیعا ولا تفرقوا ﴾ ﴿ صدق الله العظیم ﴾ و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که ای امت واصحابم تحقیقا بوقرأ نک براوحی الله تعالی نک بدند، در ﴿ و برطرفی سزک الکرده در اکا محکم تثبت ایلکز که تحقیقا سز قرآن ایله عامل اولدقد نصکره هر کر آزوب ضلالته دوشم سکر و لبته هلاک اولر سکر و بیورمشدر که کیمکه قرآن عظیمی اوقیوب از پر ایدرسه و حلالتی حلال و حرامنی بیلوب مقضاسنجه کیدرسه حق تعالی آنی قرآن ایله جنه ادخال و کندی اهل بیتدن ناره مستحق اولان اون کسه به شفیع ارسال ایدر ﴿ صدق رسول الله ﴾

﴿ ۲۴ ﴾ بی کاهی را زجرم دیگری از روی جهل ﴿ ﴿ سرزنش کردن نه رسم عاقل و دانش ورست ﴿

(بی کاهی را) بر قباحتمسزی (زجرم دیگری) بر غیرک جرمندن ایچون (از روی جهل) جهالت سینندن (سرزنش کردن) لوم و تو بیخ ایلمک (نه رسم عاقل و دانشورست) عاقل و عالمک رسم و عادت دکلدر (سرزنش) باشه قاتق معناسنه سرزدن مصدر مر کبندن حاصل مصدر در عربیده تو بیخ دیرلر (دانشور) علمو یعنی عالم ذمکدر ﴿ زیرا (ور) فتح و اوایله ادات نسبتدر ﴿ ۲۴ ﴾ محصول بیت ﴿

بر بی کاهی بر غیر کیمسه نک جرم و قباحتی ایچون جهالت سیبیله بلا سبب تو بیخ و سرزنش ایلمک عاقل و دانا اولان کیمسه نک رسم و عادت دکلدر حضرت ناظم قدس سره بو بدتی ایضاح ایچون بیت ثانی بی تا کید و تمثیل طریقله آیتان بیورمشدر ﴿

﴿ کرم را کش می توان عین کرم خواندن چه عیب ﴾
﴿ کر بزعم مردمش ام الخبائث دخترست ﴾ ۴۵

(کرم) قح کاف و سکوم را ایله درخت انکور یعنی ماده شراب مشهور اولان آصمه معناسنه عربدر ﴿ تکم مست صهبای عشق و حقیقت و سکران باده عرفان و محبت اولان شیخ ابن فارض قدس سره حضرتلرینک قصیده هیمیه خریه لرینک مطالی بولان اشبو ﴿ شربنا علی ذکر الحیب مدامه ﴿ سکرنا بها قبل ان یخلق الکرم ﴿ بیت منیلرنده واقع اولشدر ﴿ و یاش اوزم معناسنه ده کلور (را) ادات مفعول (کش) که اشدن مخفندر (توان) تواندن مخفف ممکن اولور معناسنه (عین) قح عینله برسنه نک ذات و نفس و حقیقتنه دینور کر مه مضافدر (کرم) کاف و رانک قحله لر یله ماینبغی اولان نسندی لا لغرض افاده ایتمکدر ﴿ آنکچون جلب منفعت و دفع مضرت ایچون هبه مال ایلیانه کریم دینزل ﴿ آنکچون اهل حق بیور مشاردر که افعال حق معلل بالاعراض دکادر و بر کیمسه بر غیره سکین هبه ایلسه که اول غیر ذکر اولسان سکین ایله کنندی نفسنی هلاک ایدر اولسه اول و اهبه کریم دینزل کذا فی روح المشوی (خواندن) اوقومقی معناسنه در (چه عیب) نه نقیضه واردر (زعم) زانک جرکات ثلثه سیله سوبلک معناسنه در هم صدق وهم کذب اولان سوزده مستعمل اولغله اضداد دندر و اکثر محقق اولیوب مشکوک و مظنون اولان مجله استعمال اولنور مرده اضافتی مصدرک فاعله در (شین) دختره مقید اولوب کر مه راجعدر (ام الخبائث) قاعده عربیه اوزره ترکیب اضافی اولسوب هر برر ذالنک والده سی مقاعنده اولان شرابک کنیه سیدر زیرا ضم همزه ایله (ام) انا و مادر و (خبائث) خبیثه نک جمعی اوله رقی حر دارلر و افعال نامسز معناسنه در

(دختر) دالک ضمی و خانک سکونی و تانک قحیه قزو بنت معناسنه در

﴿ ۴۵ ﴾ محصول بیت ﴿

اوزومه که ذات کرم و عین نعمت اطلاق ممکن و جائز ایکن انسانک شرابه بنت عنبر دیوسو بلمسندن ذات عنده نه عیب ونه قباحت واردر ﴿ یعنی سیره سندن منهی و حرام اولان خریه لرینک دهرک خدای تعال حضرتلرینک مباح و حلال قلسدیغی و بکمز و ناردک کبی نیچه حلال اولان شیر اتخاذا اولسان اوزومه ده باده کبی حرام نظریله باقه رقی تقیح و تویخ ایلک کار عاقل اولدیغی کبی کریم الذات و نیک سیرت اولان بر کیمسه نک دخی دختر و فرزندنی والدیننک تادیله مؤدب اولیوب آنلرک کسب ایتمش اولدقلری شرف و حیثیتی ضایع ایتمسینه بی قدر و اعتبار اوله رقی هدف تیرملامت اولدیغی کبی بی جرم و کاء ابوینتی ده فرزندنا پسندی سیدله آماجکاء تویخ و سرزنش ایلک شرعا و عقلا جائز دکادر زیرا بیچاره پدر و مادرینک فرزندنا هموارندن چکدیگی نجلت کندینه یتر ایکن بر قانده زید و عمروک سنک طعنیله مجروح الخاطر اولساری انصاف دکادر صائب رحمه الله ﴿ بیت ﴿ مادر از فرزندنا هموار نجلت میکشد ﴿ خاک سر بالانیارد کرد از تقصیر ما ﴿ شیخ سعدی قدس سره ﴿ قطعه ﴿ زنان باردارای مر دهشیار ﴿ اگر وقت ولادت مارزایند ﴿ ازان به ستر بتزیدک خردمند ﴿ که فرزندنا هموارزایند ﴿

﴿ هر چه می یابی زوی آن خاصیت کش ممکن ست ﴾ ۴۶
﴿ طعن او برفقند هر نا ممکنی مستکر ست ﴾

(می یابی) بواورسین معناسنه مضارع در زاء مکسوره بمعنی من (وی) قح و او ایله ضمیر غائب منفصلدر (خاصیت) منفعت

وفائده مخصوصه معناسنه در (کش) (که اش) مخفیدر
 (ممکن) حد قدرتدن خارج اولیان نسنه ضمیر خاصیته راجعدر
 (طعن) قبح طایله برینک عیب وقصورینی بیان ایدوب بدنام
 ایتک (فقد) نقد وزنده موجود نسنه بی غائب ایتک وبولماق
 اوزره آرامق معناسنه در * اضافتی مصدرک مفعولنه در *
 (نامکن) ممکن اولیان نسنه زیرا (نا) عریده (لا) وترکیده
 (دکل) معناسنه ادات نفی در کاهی صفاته وکاهی افعاله
 وکاهی جوامده داخل اولور (نابینا) و (نادان) و (ناکس)
 کبی (مستکر) استنکار مصدرندن ضم میم وسکون سین وقبح
 تاوسکون نون وقبح کافله اسم مفعولدر انکار اولمش معناسنه
 طعن مبتداسنک خبریدر

۴۶ * محصول بیت *

هرنه شبکه ممکن اولان خاصیتی سن آندن بولورسین هر ممکن اولیان
 شیک فسدانی اوزرینه بر غیرینک طعن ایلمسی مستکر در *
 یعنی توفیق الهیه حصه ولی تحت امکانده اولان بر نسنه دن
 بولمش اولدیغک خاصیته ومنفعت مخصوصه نک مثلنی بر غیر کیمسه
 کندوسنده عدم حصولی سببیه طعن ومرت ایلمسی عند العرفا
 ناروا اولدیغدن مستکر ومستبعد در * خواجه حافظ * بیت *
 کرجان بد همدستک سیه لعل نکردد * باطنیت اصلی چه کندبد کهر
 افتاد * وله * بیت * کوهر پاک باید که شود قابل فیض * ورنه
 هر سنک وکللی لؤلؤ ومرجان نشود *

۴۷ * نیست کره از بهر همراهی که کوبی عز من ست *
 * نیست شر از بهر همخوابی که کوبی اشترست *

(کره) قبح کافله بر نسنه دن خوشنماق (همراه) رفیق
 ویول ارقه داشی یاسی مصدریه (کوبی) سویلرسین (مزمن)

میک ضمی وزانک سکونی ومیک کسریله بونده کوترم معناسنه در
 (شر) قبح شینله خیر مقابلیدر (همخوابی) اویقوارقه داشاغی
 (که) بیاتیه (کوبی) سویلرسین (اشتر) همزه نک قبحی
 وبانک سکونی وخالک قحیله اغزی بد قوقان کشی به دینور
 ونام وغمز ونقال کیمسه بده اطلاق اولور

۴۷ * محصول بیت *

رفاقتدن ایچون کوترمدر دیرسین کره وفسادکلدر دخی برابر
 اویومقدن ایچون اغزی بد قوقولیدر دیرسین شروظم دکلدر *
 یعنی کوترم اولان کیمسه بی رفاقت ویولداستغه قبول ایتمز ایسک
 معزورسین وعدم قبولکده دخی سنی کیمسه تعیب اینز *
 زیرا سالت راه خدا اولان کیمسه طریق حقه کوترم کبی متکاسل
 اوله رق * قطعه * ان البطالة والکسل * احلی مذاقامن عسل *
 ان لم تصدقنی فسل * عن کسل عن کسل * منظومه سنک
 خوای شیرینله ذوقیاب اولغله بطائنه وتکاسل ایلیان کیمسه بی
 رفاقتنه قبول ایدرایسه آنک بطائت وکسالتی کندوسنک
 دخی مطالب عالییه وصوانه مانع قوی اولمش اولور * واغزی
 بد قوقان کیمسه ایله همخواب اولمقدن دخی امتناع ایدرسک بینه
 معزورسین زیرا اشتر اولان کیمسه نک رایحه کریمه سندن قرینی
 متأذی اولدیغی کبی نسامک نیمه وسهاتی دخی کندوسنی حقیر
 وردیل ایلدکن بشقه همدم وهم صحبتی اولان کیمسه نک اسرار
 نهانی سنی افشاواظهار ایلسیله آیددخی محبوب ایدراسته نمت
 وسعایت صفت انسانیه به یاقشیمان اخلاق ذمیه دن غایت بدوفنا
 برخویدر نیکم * السعایة قبیحة وان کانت صحیحة * دینلشدر *

* سهله کرجلت کشد زآثار فعل خود کشد *
 ۴۸ * کلغنی را روسیه از دودیا خاکسترست *

(سفله) کسر سینله ناسک ارادل و فرومایه لرینه اطلاق اولور
 (کر) ادات شرط (نجلت) خاء معجه نك قحی و جیک
 سکونیه اوتانق معناسنه در (کشد) قح کافله چکر معناسنه
 مضارعدر (آثار) اثرک جهیدر (اثر) قحینه برنسنه نك
 وجودینه دلالت ایدن نسنه به دینور و حدیث و خبر معناسنه ده
 مستعملدر و کسر همزه ایله ایاق ایزی معناسنه در آثار فعل خود
 تابع اضافتی لامیه لدر (کلخن) ضم کاف فارسی و سکوت لام
 و قح خاء معجه ایله آتشگاه جام یعنی جام اوجاغی که ترکیه کاف
 عربیله کلخن دینور یا نسبت وراثتخصیص ایچوندر (رو) ضم
 را ایله وجه یعنی یوز (سیه) و سیاه قاره نك معناسنه در (دود)
 ضم دال ایله سود و زننده تون و دخان معناسنه در و عربیده
 کوجک قور تجزله دینور (یا) زید ایچوندر (خاکستر) کافک
 کسریله نازکتر و زننده کل ورماد معناسنه در که آتشدن
 حاصل اولور

﴿ ۴۸ ﴾ محصول بیت ﴿

اگر سفید و آبلق اولان کیمسه نجات چکر سه یعنی اوتانور سه بنه
 کند و فعلک اثرلندندر زیرا کورمن مین کلجینک یوز نك سیاه
 اولماسی توتندن و یا خود کولندندر ﴿ یعنی کلخنی مشغول اولدیغی عمل
 خسیسی سببیه ملوث اولوب بین الناس منفور و بی اعتبار اولدیغی
 کبی ناموسنی وقایه اتمیه رک ارادل ناس ایله الفت و نیت ایدن
 کیمسنه نك دخی سوقرنی سببیه رسوای عالم اولماسی بی اشتباهدر
 شیخ عطار ﴿ نظم ﴿ هر که کرد کوره انکشت کشت ﴿
 جاء از دودش سیاه و زشت کشت ﴿ از ملامت تا بمانی در امان ﴿
 ﴿ باش دائم هم نشین صالحان ﴿ صائب ﴿ بیت ﴿ شد ز وصل
 غنچه کلبو جامه باد سحر ﴿ در نیامیزی درین کلشن باهل دل چرا ﴿

﴿ ۴۹ ﴾ کوش حکمت کن طابنی دیده صورت پرست ﴿
 ﴿ حفظ کور از شاهدان خوش نوایش از کرست ﴿

(کوش) بوراده ضم کاف فارسیله قولق معناسنه در و استماع
 معناسنه اولان کوشیدن مصدرندن و کاف عربیله چاشیق
 معناسنه کلان کوشیدن مصدرندن فعل امرده اولور
 حکمت مضافدر (حکمت) کسر حا ایله بونده علم
 و قرآن مراددر (طلب) قحینه استمک و میل و رغبت ایلك
 مغالزیه عربیدر بوندن بشقه فارسیده استمک معناسنه کلان
 طلبیدن مصدرندن فعل امرده اولور کن امر نك مفعول اولی
 اولوب مفعول ثانیه کوش لفظیدر (بی) ادات نفیدر (دیده)
 کسر دال ایله بوراده کوز و چشم معناسنه اسمدر و کورمک معناسنه
 اولان دیدن لفظندن اسم مفعول دخی اولور همزه سی اضافت
 ایچوندر (صورت پرست) وصف ترکیبی اولوب صورته طایبی یعنی
 انجق ظواهر اشیا بی کورچی معناسنه در (حظ) حانک قحی
 وظانک تشدید یله بهره و نصیب معناسنه در کوره اضافتی لامیه در
 (کور) اعمی و بی چشم معناسنه ترکیده ده مستعملدر (از) بمعنی من بیایه
 (شاهدان) قاعده فرس اوزره شاهدک جهیدر شاهد عربیده
 شهادت ایدیغی یعنی بر خصوص وقوعسنده حاضر اولوب حاکم
 حضورنده دیگر بر کیمسنه نك قولنی تصدیق ایدیغی اولان کیمسنه به
 دینور و فارسیده خوب و دلبر معناسنه در که بوراده دخی مراد بودر
 خوش نوایه اضافتی موصوفک ضفته در که بیایه در (خوش نوا)
 کوزل آوازلو معناسنه وصف ترکیبیدر چونکه خوش کوزل
 معناسنه و (نوا) قح نون ایله نغمه و آهنگ و آواز معناسنه
 و اون ایکی مقام موسیقی دن بر مقام ایدر (بیش) کسر با ایله آرتق
 زیاده به دینور (کر) قح کافله صاغر در بی عربیده اصم دیرل

حظ کور مبتدأ پیش خبریدر (است) ادات خبری پیشه
مقیددر

﴿ ۴۹ ﴾ محصول بیت ﴿

قرآن عظیم الشان و مواعظ حکمت نشان استماع ایلمکه لایق بقولای
طلب ایدوب ظاهرین و صورت پرست اولان کوز طلب ایلمه زیرا
محبوبان خوشنودن کورک حظ و نصیبی صاغرین ده از یاده در *
یعنی شاهدان نزهتگاه انس و حقیقت اولان ذوات رشاد تسماتک
حضور سامیله رینه وارمزدن مقدم آنلرک کلمات قدسیت آیات
عالیلهنی استماع و قبول ایلمکه شایان بر کوش جان پیدا ایدوبده
و عمال اولان طلب مستمع ایچون اولان حظ و نصیب مجرد رویه بارکلهنی
مشاهد ایدنک حظندن ده از یاده در * ابراهیم حتی قدس سره بیوررلر که
(ای عزیز) معلوم اولسون که اهل حکمت و هیهت اتفاق اوزره دیمشردر که
افلاک بری برنی محیط و تماس بوانوب حرکتلهی مختلف اولغله هر بر
فلک بشقه بریده دن صدا و یروب نغمات جانفز الاله نسبح و تهلیل
ایدوب علی الدوام کریمیت عشق یزدان ایلمه رقص و دوران ایدرلر *
وافلاکک بویله حالاتی اصحاب ارضاد آلات و ریاضات ایلمه استماع
و تماشا ایدوب نیجه اسرارینه اطلاع و وقوف تحصیل ایتشردر *
وافلاکک اصوات و نغماتین پرده لایله ضبط ایدوب اصول و فروع
مقامات اعتباریله بری برینه حکیمانه مزج ایدوب ارواح ایچون
نیجه بیک گونه معجون ولذتی شربتله یاپوب هر بر مقام جانفزایی
نیجه درده دوا و نیجه مرصه شفا و نیجه طبعه صفا و نیجه قلبه جلا
و نیجه روحه غذا بولشردر و یوعلمه طب روحانی و هندسه روحانی
و قوت روحانی و فن موسیقی دخی تسمیه قتلشردر * ﴿ نظم ﴾
موسیقی حکمته دأرفندر * بیلنه بیلینه روشندر * نیجه اسراری
وارادراک ایده جک * برکاور سینه لری چاک ایده جک * زیر و بالاسی

هوادر اما * دأر او اورمی هواسر دنیا * حکمتی جانده روان
مضمردر * آکلر لغفنی اول کیم کردر * کوش قیل نغمه سنی
مرغانک * اقتضایله رایسه انسانک * نغمه بر منطق روحانیدر *
نغمه نیک لذتی وجدانیدر * کر حقیقتله اولور سسک سامع *
اولز اوقات حیاتک ضایع *

﴿ چون فتد زاهنک صحت تاررک بر عودتن ﴾
﴿ زخه بهر سازان آهنگ زخم نشترست ﴾

(چون) چونکه (فتد) ضم همزه ایلمه اقتضادن مصدرندن فعل
مضارعدر همزه سی لاجل الخفیف ساقط اولمشدر دوشر معناسنه
(آهنگ) همزه ممدوده و هسانک قحی ونونک سکونیه خواننده
و سازنده تفسیرینه دینور و قصد و اراده و طرز و روش معنارینه
آهنگیدن مصدرندن صیغه امر اوزره اسم مصدرده اولور (صحت)
صادک کسر یله کسر و رخنه کبی بر طاق عیب و نقیضه دن بری
و سالم اولای معناسنه در (تار) بوراده ساز قلی معناسنه در بوندن
بشقه ابریشم تلی و وتر قوس و بولانق صو و ارغج و فرارمش
معنارینه ده کلور که اضافتی بیسانیه اولوب نده فعلنک فاعلیدر
وز آهنگ و بر عودتن افطالری مفعول غیر صریح لیدر (رک)
فتح رای سکون کاف فارسیه ایلمه طمر و عرق معناسنه در (بر) استعلا
ایچوندر (عود) ضم عینله لاغوته نوعندن اون الی کریشلی
بر سازمش خواجه حافظ * دانی که چنک و عودچه تقریر میکنند *
مصراعنده واقع اولمشدر ابتدا عربده عود ایلمه الحان فرسی اجرا
ایدن نضر بن حارث بن کله در تنه اضافتی بیانیه در (تن) نایک
فتح یله بدن و جسم معناسنه در (زخه) فتح زایلمه نغمه و زنده
نخه دن و بونوزدن یا نیش ساز چاله جتی کوچک چویدر عربده
کسر میله مضراب دیرلر (بهر) ایچون (ساز) ساختن

مصدرندن خانك زايه قلبيله صيغه امر اوزره اسم مصدر در يابق
 وقلق معناسنه در اسم اشارته اضافتي مصدر ك مفعولنه در آنك مشار
 الهمي تازر كدر (زخم) زانك قحى و خانك سكونيله ياره و جراحت
 معناسنه نشتره اضافتي لاميه در (نشتر) كسرونون و سكون شين
 وقع تا ايله طهر دن قان آله جق آلدركه بيشتر دن محفدر

۵۰ * محصول بيت *

چونكه لاغوته كبي اولان بدن آدمي اوزرنده تل ككى اولان طهر
 صحت قصدندن دوشوب يعنى صحتي زائل اولور ايسه آنك صحت ياب
 اولسيچون استعمال اولان زخمه نشتر ياره سنك روشي وعادتيدر *
 يعنى حفظنا الله تعالى علل جسمانيه دن بري عارض اولسييله وجود
 انسان صحتدن قالدبغى حالده بر طيب حازق بالايجاب قان المي كبي
 تدابير حكيمانه سييله اول مر ضك دفع وازاله سنه چاره جو اولق
 و مشكلترين امراض اولان علل روحانيه كه اخلاق ذميه و رديه دن
 عبارتدر ايمسدى بر حكيم روحاني عيسى دمه كال تسليم و انقياد
 ايدوب آنك تربيه مر شمدانه سييله سراجة قلى خاشاك رذائلدن
 نظهر و تخليه و اوصاف ممدوحه ايله تحليه و تصفيه اتمكه همت
 و غيرت ايلك اهم امور دندر شيخ عطار * نظم * رنج اندك را
 بكن غمخواري * ورنه بيتي عجز در بيماري * درد سر را چون
 بجويد كس علاج * خوف آن باشد كه بد كردم از اج * جناب
 جامي رحمة الله عليه * بيت * تن اگر بيمار شد بر سر مياريدم طيب
 * اي عزيزان كارتن سهلست فكرتن كنيد *

۵۱ * نقش پهلو نسخه تفصيل رنج تن بست *

* جامه چاكي را كه تا صبح از حصيرش پسترت *

(نقش) نونك قحى و قافك سكونيله برنسته بي بر قاچ شي ايله
 الاجه ايلك معناسنه در * پهلو يه اضافتي لاميه در (پهلو)

باء فارسيله نك قحى و هسانك سكوني و لامك ضميله يان يعنى قولنق
 ايله قالحه باشري بيتنده اولان قطعه بدن معناسنه در * وقع
 لام ايله شم و بلده به دينور و اصفهان ايلته در لر و اهل حال معناسنه ده
 كلور بين المحققين راه په او ي طريق عظمه اي اهل حقيقه اشارتدر *
 و سنبل زاده و هي افسدى مر حومك تحفه سنده * پهلو بنك دخي
 شيرازيري * كلانه نظر اشبرازك و نواحي سنك اسميدر كه په او ي لساني
 اكاه نسوبدر (نسخه) نونك ضميله كتابك و مكتوبك بر قطعه
 صورته دينور و مرضي دفع همچون باز ياوب باشه و كردانه طاويلان
 دعا به دخي دينور تفصيله اضافتي قاعده فارسيله اوزره يعنى آخر
 مضاف كسره ايله او قه رق عربي كلمه نك عربي كلمه به اضافتيدر *
 (تفصيل) تفعيل و زننده برنسته بي بيان ايلك معناسنه در *
 مابعدينه اضافتي مصدر ك مفعولنه در (رنج) رانك قحى و نونك
 سكوني و جيم ايله درد و علت معناسنه در تنه اضافتي لاميه در
 (بس) بانك قحى و سينك سكونيله چوق و كفايت ايدر معناسنه در
 (است) ادات خبر (جامه) قفنان و اثوابه دينور (چاك)
 يرتق و يرتج معناسنه (يا) وحدت (را) تخصيص (كه)
 ربط (تا) انتهاي غايت ايچوندر (صبح) صادق ضمي
 و بانك سكونيله فجر صادق وقتنه و اول نهاره دينور (از) بمعنى
 من بيانيه (حصير) فتح حايله معروف بردوشمه در كه ساز اعدن
 ايشنور تركيده دخي حصير دينور فارسيله بورياديرل ضمير
 معنده پستره مقيد اوله رق پشترش تقديرنده اولوب جامه چاكي به
 راجعدر (پستر) باء فارسيله نك كسري و سينك سكوني و تانك قحى
 و را ايله دوشك و دوشمه معناسنه در كه عر بیده فراش و بساط ديرل

۵۱ * محصول بيت *

يان طرفك نقشى بدن مشقتك تفصيلك نسخه سي اولق كافيدر

اثواب و اوربای برتق اولان کیمسه به که آنک دوشکی و بساطی
حصیردندر * یعنی فقیرک مال دنیادن مالک اولوب کیمه و کوندز
عریان اوله رق اوزرنده یاتوب قالدیغی حصیرکهنه سینک وجود
فقیره تأثیر ایلش اولدیغی نقشی فقیر بیچاره نك فقر و احتیاجدن
چکدیگی محنت و مشقتک شرح و تفصیلی مین برنسخه در *
جناب ناظم قدس سره * تاج و تخت سلطنت را خواب بیند و خیال *
شب چو آسایند سر بر خشت وتن بر بوریا *

۵۲ * خوش بود خوشبو هر صورت که باشد چون عبر *
* کش بسهوار غافل تصحیف خواند عنبرست *

(خوش) ابو (بود) قح و اوایله اولور معناسنه مضارعدر
(خوشبو) صفتی موصوفی اوزرینه تقدیم ایله اضاعتسزجه
وصف ترکیبدر کوزل فوقو او معناسنه بودک فاعلی در خوش مفعولدر
(با) یعنی ظرفیت (هر) ادات سوردر که داخل اولدیغی اسمک
افرادینی استیعاب ایدر عربنده (کل) کلمه سی کی (چون) کی (عبر)
عینک قحی و بانک کسریله کوزل رایحدلو بر ترکیبک اسمیدر که عنبر
مرادفیدر (کش) که حرف بیانیله ضمیر شیندن مرکب اولوب
ضمیر عبره راجعدر (بسهوا) یا کلمه (ار) اکردن مخفف حرف
شرطدر (غافل) اسم فاعلدر قلت تحفظدن ناشی ترک ایدیچی
ودقت ایدیچی معناسنه (یا) ادات وحدت (تصحیف) تفعیل
وزننده بر کلمه نك خطاً نقطه لینی تبدیل ایدرک معناسنی تفسیر
ایلکدر (خواند) خواندن لفظندن قح نون ایله فعل مضارع
مفرد مذکرفاعل و مفرد مؤنث غائبدر او قور معناسنه زرافارسیده
مذکر صیغه سی مؤنث صیغه سیله مشترکدر تکم ثنیه صیغه سی
جمع صیغه سیله مشترک اولدیغی کی (عنبر) قح عیله قنبر
وزننده طیب معروفک اسمیدر بونک ماده سی بعض جزائر

هند جبالنده اولان بال آریلری خوشبو اولان برچوق
نیاتاندن رعی ایله حاصل ایلدیگی عسلدر که کثرت باران سببیه
قوانلرینی سیل صوبی دریایه کتوردکده اجزاء عسلیه سی
محو اولوب اجزاء شمعیه سی باقی قالدقده موج ساحله آتوب آند
بولورمش * زیرا بعض عنبردره آری قنادی و یاغی وقو پروغی
مشاهده اولورمش متقدمینه کوره بونک ماده سی بردابه بحیره نك روٹ
وفضله سیدریا خود دریادن زفت کی قینایوب دهنیتی سببیه صوبک
اوزرنه چیتوب منجمد اولدقده موج سوروب ساحل دریایه براغورمش
۵۳ * محصول بیت *

عبر کی کوزل رایحدلو اولان شی هر قحی صورتند اولور سده
بنه کوزل اولور زیرا بر غافل کیمسه خطاً ایدرک غیر لفظنی تغیر
ایله عنبر او قور سده بر ضرر یوقدر یعنی لفظنی تفسیر ایله
معناسنده بر تغیر کلز زیرا عنبر لفظی عبر مرادفیدر * یعنی
عبر کی طیب طینت اولان بذات نیک سبت بر اجمل ایترک
صحت جانکاهنه گرفتار اولوب اندن شاننه لایق اولیان معامله
کستاخانه کورسه اول کریم الذاتک قدر و شرف ذاتینسه اصلا
برخلل و ضرر ترتب ایلز شیخ سعدی رحمة الله علیه * قطعه *
گره زمند زاو باش جفا بی بند * تامل خویش نیازد و درهم
نشود * سنک بد کوهرا کر کاسه زرین شکند * قیمت سنک نیفزاید
وزر کم نشود * بیت * پاک طینت نشود عاقبت کارش بد *
پنه چون کهنه شود کاغد قرآن کردد *

۵۳ * کوس ناموس ارزنی از چرخ انجم بر کذر *
* چون دف رسوایست این بر جلاجل چنبرست *

(کوس) ضم کاف عربی ایله مشهور کوب کی بونک طاوله دینور
ناموسه اضافتی بیانیله در (ناموس) قاموس وزننده شریعت

وعفت وعصمت و محرم اسرار و نام و شان معنای نه عربی در (ار)
 حرف شرط (زنی) اورمق معنای نه اولان زدن مصدر و شاذندن
 مضارع مفرد مخاطبدر و فعل شرطدر اوررسك معنای نه (چرخ)
 جیم عجمیتك قهیمیه فلك و آسمان معنای نه در و حرکت
 دوریه سی اولان شیلرك مجموعنه اطلاق اولنور (انجم) قح همزه
 و سکون نون و ضم جیمیه کواکب یعنی یلدزلر معنای نه در که مفردی
 نجم در (برکذر) برتأکید ایچوندر (کذر) ضم کاف فارسیه و قح
 ذال ایله گذشتن مصدر تائی شینسندن شینك رایه تبدیلی ایله
 فعل امر در کج و صاوش معنای نه (چون) ادات تعلیل (ذف)
 قح دال ایله معروف آلت لهور ترکیده دخی دف تعبیری مشهور در
 (رسوابی) ضم را و سکون سین ایله رسوابلق و رذلت و اعتباردن
 دوشمك در (پر) ضم باه فارسیه طلومعنای نه (جلجل)
 جیم و لامك قحی و جیمك کسریله کوچک چاك و دف پوللری
 معنای نه جعدر بونده علی طریق تشبیه کواکب مراد در مفردی
 ضم جیمیه بلبل و زننده جلجل لفظی در (چنبر) قح جیم
 فارسیه ایله محیط دائره اولان نسته یه دینور دف و فوجی و طبل
 قصناعی و فلك و هاله کی و دوران هیئته و حلقه یه دخی
 اطلاق اولنور *

۵۳ * محصول بیت *

اگر عفت و عصمت کوسنی اورر ایسك یلدزلرك فلکنندن صاوش
 چونکه پوللر ایله طولوی یعنی کواکب ایله مزین اولان فلك رسوابلق
 دفیدر * یعنی عالمده اهل عفت و نزاهت اولق استیان ذات عالی
 همت کواکبله مزین اولان چرخ دون و بی و فایه سرفرو ایلویوب
 انجق اول خالق هفت آسمان و اول رزاق هرانس و جان اولان
 خدای منان حضرتلرینه توکل تام ایله ربط قلب ایدرك كافة امورنده

کمال استقامت اوزره بولنور که آب رو و عز و شرف دخی بوند: در
 خواجه حافظ قدس سره بیوررلر * بیت * برو از خانه
 کردون بدر و نان مطلب * کین سیه کاسه در آخر یکشد مهمانرا *
 عرفی شیرازی رحمه الله * بیت * خاک از فلك بخواه و مراد
 از زمین مجوی * ماه از زمین بجواه و فاز آسمان بخواه *

۵۴ * سوی معنی رو که کرماند بصورت باسپند *
 * کی کند دفع کزند آن نقطه کاندر مجرست *

(سوی) سینك ضمی و یا ایله یعنی جانب و طرف حذف یا ایله دخی
 جائز در رو امرینك مفعولیدر (معنی) بوراده حقایق کونیه
 والهیه معنای نه در (رو) قح را ایله رفتن لفظندن فعل امر در کیت
 معنای نه و ضم را ایله وجه یعنی یوزه دینور (که) زیرا (کرماند)
 قح نون ایله بکزر ایسه ده بصورت صورتده (با) ظرفیت
 ایچوندر (سپند) سینك کسری و باء تجمیه نك قحی و نونك
 سکونیه یوزرلك تخمی که اصابت عینی دفع ایچون اطفاله بخور کی
 یا قرر آتسه یاندیغند، چتر دیسی سار یانان نیا تادن زیاده در
 * بیت * ای صبا مشتی سپندی بر سر آتش بریز * کر پرسد
 یا رحال صائب دلشنه را * (کی) نصل (کند) ضم کافله ایلر
 معنای نه (دفع) صاومق معنای نه کدك مفعولیدر و ماندك مفعول غیر
 صر بحلری بصورت و باسپند لفظ لریدر (کزند) کاف فارسیه نك
 قحی ایله کتند و زننده ضرر و الم و آفت معنای نه در دفع کزند،
 اضافتی مصدرک مفعولانه در (نقطه) نونك ضمیمه نك و حرف معجمه نك
 اوستنه و یا آتسه وضع اولنان کچوک نك معنای نه در و محل و موقع
 معنای نه ده کاورماند و کند فعلینك فاعلیدر (که) ادات ربطدر
 (اندر) همزه نك قحی و نونك سکونیه فی کی ادات ظرفدر
 (مجر) کسر میله منبر و زننده بخو ردان معنای نه اسم آتدر *

۵۴ ﴿ محصول بیت ﴾

معنی جاننده کیت زیرا اول نقطه که حجر لفظند، در هر نقدر ترقیم
 و تحریرده یوزرک تخمینه بکزر ایسه ده نصل دفع ضرر اید، بیلور ﴿
 یعنی چشم ظاهر بین ایله ظواهر اشیا به نظر ایدوبده، انلرک خواص
 و حقا بقندن غافل اولوب قاله زیرا کورمز میسن که بخوردان
 معناسنه اولان حجر لفظند، کی جیک نقطه سی هر نقدر بحسب الصورة
 یوزرک تخمینه مشابه ایسه ده لکن من جهة المعنی بینرند، فرق اولدیغی
 اظهر من الشمس در الهم ارنا الاشياء کاهی ﴿ ودخی معنی انسانک
 قلب و روحنده اولوب یوخسه جسد ولساننده دکادر ﴿ زیرا جسدنده
 اولان صورت ولساننده اولان لفظدر ﴿ معنی و حقیقت یاننده
 لفظ و صورته اعتبار یوقدر ﴿ بلکه لفظک کالی معنی و صورتک
 جالی حقیقت ایله در ﴿ و صورتک مذموم اولدیغی بی معنا اولسیله در
 و الامعنا به مقارن اولان صورت مقبولدر ﴿ ایه مقارن اولان
 قشر کی آنکیچون کیسه محفف شریف و کسوة کعبه الله و امالی
 معظمدر ﴿ زیرا سریان برکت ایله حرمت بولوب لفظ ایکن معنی
 و صورت ایکن حقیقت رتبه سن احراز ایلسلردر ﴿ ننکم شیخ
 سعدی قدس سره بیورر ﴿ قطعہ ﴿ جامه کعبه را که می پوشند ﴿
 اونه از کرم پیله نامی شد ﴿ باعزیزی نیست روزی چند ﴿
 لاجرم همچو او کرامی شد ﴿ و ارواح انسانیه تفاسیرت اوزره
 اولوب بعضیسی بدنن بعد المفارقت حریق بالاسار اولقدن غیر
 یامن و بعضیسی دخی دنیا، کسب ابتدیی جلا و صفوت مقداری
 معتبر اولور زیرا آخرتده هر کک صفت باطنیسی تشکل ایدوب
 حاله مناسب اولان صورت ایله ظاهر اولسه کر کدر ﴿ از منوی
 شریف ﴿ رو بمعنی گوش ای صورت پرست ﴿ زانکه معنی برسر
 صورت پرست ﴿ جان بی معنی درین تن بی خلاف ﴿ هست

همچون تیغ چوپین در غلاف ﴿ چون غلاف اندر بود با قیمتست ﴿
 چون برون شد سوختن را آنتست ﴿

﴿ کم نشین ز امثال خود ایمن که باشد در رقم ﴾
 ۵۵ ﴿ مثل خنجر خنجر اما بهر قطع خنجر است ﴾

(کم) کافک قحیله آزو قلیل و ناقص معناسنه در وعر بید،
 کم یله مقدار دن سوال اولور کم خبریه و استفهامیه کی (نشین)
 نونک کسری و شینک قحیله نشستن لفظندن علی خلاف التیاس
 فعل امر در اوتور معناسنه (امثال) قح همزه ایله مثنک جمیدر
 (مثل) میک کسری و ثنک سکونیه بر شینک بکزی و مانندی
 معناسنه خوده اضافتی لامیه در (ایمن) همزه و میک قحیله
 و یانک سکونیه امین معناسنه در (که) زیرا (رقم) رانک
 و قافک قحیله یاز و یازمق معناسنه در (خنجر) حاء مهمله نک
 قحیله سنجر و زننده نامی کلو معناسنه در که بوغازده طعام کج، جک
 مجرد (خنجر) خاء معجه ایله وزن مذکور اوزره معروف
 آلتدر و قجه دخی اطلاق اولور (اما) همزه نک قحی و میک
 تشدیدیه حرف شرطدر و تفصیل ایچون دخی اولور (قطع)
 قافک قحیله کسمک معناسنه در خنجره اضافتی مصدرک
 مفعولنه در

۵۵ ﴿ محصول بیت ﴾

کند و امثالندن امین اولدیغک حاله، آز اوتور ز پرا خاء معجه ایله
 بچاق و قلیج معناسنه، اولان خنجر لفظی هنکام تحریرده حاء مهمله ایله
 بوغاز معناسنه اولان خنجر لفظی کی اولوب انجق من جهة
 اللفظ و الصورة فرقلری بر نقطه ایله ایسه ده لکن خاء معجه ایله اولان
 خنجر لفظی اشیا قطعی ایچون مستعمل بر آلت جارحه اولغله
 ابکیسی بیننده من جهة المعنی فرق کلی وارددر ﴿ بیت ﴿

اگر محرمی زو بیک نقطه غافل مشو * که محرم بیک نقطه مجرم بود *
یعنی کشتی تجارب کثیره ایله بر کیمسه نك احوال و اخلاقه و قوف
نام حاصل آیمد بجه مجرد آنک حسن کفتار بیه صورت زیبا سته فریفته
اوله رق اول کیمسه بی امین بیلوب کند بینه محرم زار ایدنمکده کان
حزم و احتیاط اوزره بوانوب (الحزم سوء الظن) مضمونیه عمل ایلمک
لازمدر * زیرا (آفة الٹیء من جنسه) دینلشدر * بیت *
بدنفس مباش و بدکان باش * وزفته و مکر در امان باش *
شیخ سعدی * قطعه * توان شناخت بیک ساعت از شمائل مرد *
که تا کجاش رسیدست پایگاه علوم * ولی زباطنش ایمن مباش و غره
مشو * که خبیث نفس نکرده بسالها معلوم *

۵۶ * طعن از کس خوش نباشد کرچه شیرین کو بود *
* زخم نی بر دیده سخاوتست ار همه نی شکرست *

(طعن) قحط او سکون عینله بر کیمسه بی زبان دراز اتله قدح
و تعیب ایلمک معناسنه در (از کس) کیمسه دن (خوش
نباشد) ابو اولماز (کرچه) هر نقدر (شیرین کو) طلو
سویلیچی معناسنه وصف ترکیبدر اصلنده کونده شیرین ایدی
(بود) اولور ایسه ده (زخم) یاره معناسنه نی لفظنه مضافدر
(نی) قح نون ایله نای لفظنک محقق اولوب مطلقا قماش معناسنه در
همدخی بردودک ادبدر عربده مزماز دینور بودخی بر قاچ نوع
اولوب و شاه و منصور و کرفت و قوال دخی آنک
افرادنددر * حضرت مولانا * بشتوازی چون حکایت میکند *
از جدایها شکایت میکند (بر دیده) کوز اوزرینه (سخت)
سینک قحی و خانک سکونیه کوچ و دشوار و محکم معنارینه در (ار)
ادات شرطه کاسبق (همه) قحینه هب و جبه معناسنه در (نی شکر)
نی کله سنک شکره اضافتی بیایه اولوب شکر قاشی معناسنه در *

۵۶ * محصول بیت *

جناب ناظم قدس سره شخص طاعنی نی شکره و کلمات تعریضانه سنی
نی مذکورک در و نند: بی شکره تشبیه ایدوب بیورر که بر کیمسه دن
طعن و تشنیع ابو اولماز اگر چه طاعن طلو سویلیچی اولور سه ده
ز برا قامشک کوز اوزرینه اولان یاره سی مشکدر هر نقدر معهود
قامش بتون شکر ایسه ده * یعنی اگر چه طعن صفت قبحیه سیله
منصف اولان طعان بدفعه الک طعن و تشنیعندن خلاص ممکن دکل
ایسه ده بته کشتی شخص لثیمک طعنه سر رشته اوله جق حر کتده
بولنیمسوب هر حال و زمانده وقایه ناموس ایدوب حرف کبرانک
دست و زبانندن هر نه وجهله ممکن ایسه تخلص کریبان ایلمک
مقتضای شعار انسانیتدر تکلم (رحم الله امرأ عرف قدره ولم يتعد
طوره) بیورلشدر و بر کیمسه کند و سنک عیوب کثیره سندن
اغراض عین ایدوب اصلاحنه همت ایتیموده لغرض برد کریسنک
معایب و مساویسنک ذکر و تعداد ایتیمکله برده ناموسنی هتک ایله
نجل و شرمسار ایلمک شان انسانیت دکلدر از سبجه صبیسان
* بیت * خلق ایچنده بوندن ارتق عیب اولور می بر کشتی *
کندی عیبی وار ایکن ذکر ایله عیب دیگری * شیخ سعدی
* قطعه * نیندمدعی جز خویشتر را * که دارد پرده پندار
در پیش * کرش چشم خدایینی بخشند * نیند هیچ کس عاجزتر
از خویش * وله * بیت * سخن آخر بدهن میگذرد مودبرا *
سخنش تلخ نخواهی دهندش شیرین کن *

۵۷ * کر عروج نفس خواهی بال همت برکشا *
* ک آنچه در پرواز دارد اعتبار اول پرست *

(عروج) عنیک ضمیمه خروج و زننده صعود کی یوقارو چیمق
معناسنه نفسه اضافتی مصدرک فاعلنه اولوب خواهینک مفعولیدر

(نفس) جان و روح و ذات معنای بنده در (خواهی) خاء
 معجه نك بين الفتح والكسر اما له سی و او معدوله ایله خواستن
 مصدرندن سینك هایه قلبیه فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب
 و مفرد مؤنث مخاطبه در استرایسك معناسنه فعل شرط (بال)
 طیورده قناد و جناح و نسانده قول و عضد معناسنه در بوندن بشقه
 نشوونما بولوق معناسنه اولان بالیدن مصدرندن فعل امر دخی اولور
 و بحر حبشه، کائن برنوع غایت ابری و بیوک بالقدر و عرییده قلب
 و فوآد معناسنه در همته اضافتی بیاییده در (همت) برنسنه اوزرینه
 جمع خاطر ایتکدر شوپله که خلاقی خاطره کلیه و بومقواه همت دن
 مراد تخلف ایتمز * دیمشردر که بعض نفوسك بحسب الفطره بعض
 امور غریبه به اختصاصی واردر که غیریده بولماز * نتمک هندستانده
 بعض قوم واردر که برنسنه خصوصنده اهتمام ایتسدر خلقدن
 عزلت اختیار ایدوب همترک اول نسنه جانبنه صرف ایدرر و اول
 نسنه دخی اهتماملری اوزرینه وجوده کلور * و بوقبیلدندر که
 سلطان محمود غزنوی دیارهنده غزا ایتدکده برشهره مصادفه
 ایتدیکه هر بار که اقا قصد ایتسه مریض اولوردی سرندن سوال
 ایتدکده اول شهر اهلنسه، بعض جماعت واردر که صرف همت
 ایتدکده، مقتضای همتلری اوزره مرض واقع اولور * پس
 دفعنه چاره طلب اولندقدده سلطانك بعض اصحابی ضرب طبول
 کثیره ایله تشویش همته رأی ایتدی * سلطان دخی حیلّه
 مذکوره ایله عمل ایتدکده مرضی زائل اولوب مدینه بی استخلاص
 ایلدی * کذا فی روح المشوی (بر) تا کید ایچسوندر
 اوائل مشتقات و مصادره داخل اولور (کشا) کاف عربینك
 و یاخود فارسینك ضمیه کشودن و یاخود کشادن مصدرلندن
 امر مخاطبدر آج و قح ایله معناسنه جزاء شرطدر فاعلی تحتد،

مستتر توضیحی و مفعولی باز لغظیدر (کایجه) که آنچه دن مخفقدر
 (که) ادات تعلیل (آنچه) اول نسنه که (در) ادات ظرف
 (پرواز) باء فارسیه نك قحی و رانك سکونی و او معدوده ایله
 اوچوق معناسنه در و قناد آچیجی معناسنه وصف ترکیبیده اولور
 (دارد) داشتن مصدرندن سینك رایه قلبیه فعل مضارعدر
 طوتاردیمکدر (اعتبار) همزه نك کسریله افتعال و زنده، مصدردر
 بویله یرلده عدایلك معناسنه در (اول) همزه نك و او مشدده نك
 قحیه برنسنه نك ایتداسنه دینور که آخری مقابلیدر (بر) قح باء
 فارسیله قناد (است) ادات خبر *

﴿ ۷۷ ﴾ ﴿ محصول بیت ﴾

اگر نفس اماره نك سفیلدن علوی به چیغسنی استرایسك همت
 قناینی آج زیرا پرواز و طیران ایتکده، اول اعتبار طوتان یعنی
 مقبول و معتبر اولان شی قناددر * یعنی اگر نفس اماره و مکاره نك
 زبیه و تزکیه ایله حنیض مذات و سفلیتدن خلاص اولوب اوج
 عزت و رفعتنه عروجنی مراد ایلیمان مرد سعادتند بومطلب
 اعلانك حصوانه عقل قاعمر کفایت ایتسوب طابری مطلوبه
 ایصال ایدر برمر شد. کامل و مرئی فاضل لازم اولدیفین بیلوب
 قلبی قرار ایدوب حسن ظن ایلدیکی بر شیخه بیعت و آنک امر بنه
 کمال اطاعت اوزره اولوب نفس خسیسك قطع مراتب عالیّه
 ایلمسچون اولابال همتی کشاد ایلک لازملر * (نتمک المرء بطیر
 جهنمه کان الطیر بطیر بجناحیه) دیمشدر * شیخ ابراهیم حتی
 قدس سره معرفتنامه لرنده بیوررلر که (ای عزیز) معلوم
 اولسونکه اهل الله دیمشردر که انسانك ایکی روحی واردر که
 حکمای اسلام آنک برینه روح حیوانی و برینه روح انسانی دیرلر
 اما آنلرک روح حیوانی دیدکلری جوهر برینشار لطیفدر که بدنده

اولان حیات وحس و حرکت ارادیه بی حاملدر و بزبوروحه نفس شهوانیه و نفس بهیمه اطلاق ایدرز * پس بونفس ابدانه مشرق بر جوهر در که بدنک باطن و ظاهر بنه برابر اشراق ایلد کده حالت بقظه حاصل اولور و بدنک یا لکن باطنه اشراق ایلد کده حالت نوم حاصل اولور و بدنن اشراقنی بالکلیه قطع ایلد کده حالت موت حاصل اولور (سبحان الصانع الحکیم) و اما حکمائک روح انسانی دیدکری جوهر نفس ناطقه در که اول ذاتسده هر نقدر ماده دن مجرد بر جوهر ایسه ده لکن کندی افعالده ماده به مقارندر و انجق (اماره) و (لوامه) و (ملهمه) و (مطمئنه) و (راضیه) و (مرضیه) و (کامله) اسماسیله تسمیه قلنان بونفسدر * و بر نیجه صفات ایله متصف اولدجه بواسمائک بریله ذکر اولمشدر * پس اگر بونفس ناطقه اول نفس شهوانیه نک مطیع و متقادی اولوب اکا هر حالده مرافقت و موافقت ایله رکنک تحت حکمنده بولندیسسه بوکا (اماره) دیرل * و اگر امر تکلیفی تحتسده ساکن اوله رق حقه تابع اولوب لکن هنوز آمده میل شهوات فانیسه قالدیسسه اکا (لوامه) و اگر بومیلی زائل اولغله نفس شهوانیه ایله معارضه ده متانت بولوب و کندی عالنه زیاده میل ایله قابل الهامات اولدیسسه بوکا (ملهمه) و اگر نفس شهوانیه نک حکمندن چیقهرق مقام عبودیتیه و اصل و اضطرابی ساکن اولوب شهواتی کلیتله فراموش ایتدیسسه بوکا (مطمئنه) * و اگر بوندن ترقی ایدرک مقاماتی نظرند محو ایله جمله مر ادا تندن کیچوب فانی اولدیسسه بوکا (راضیه) و اگر بو حالی کمان بولوب عندالله مقبول و عندالناس محبوب التلوب اولدیسسه بوکا (مرضیه) و اگر جمع کمال ایله متصف بولنوب و تکمیل عباد ایچون خلقه رجوع ایله امر اولدیسسه بوکا (کامله) تسمیه ایدرل * و بونفس

ناطقه نک ظاهری و مر کبی وارد در که اول نفس شهوانیه من بوره در و باطنی وارد در که روح در و روحک باطنی (سر) و سرک باطنی (سرالسر) و سرالسرک باطنی (خفی) و خفینک باطنی (اخفا) در * اما بر نسنه نک باطنی آنک حقیقی و ماده سیدر * مناسریرک باطنی خشب قطعه لری و خشب قطعه لری نک باطنی شجره و شجره نک باطنی عناصر از بعه در * پس بوامر واحد ربانی غایت لطافتده بولندیغی حالنده (اخفی) تسمیه اولنور و بر درجه تنزل ایدوب بر مقدار تکشف ایلدیکی حالنده (خفی) و ایکنجی درجه تنزل ایدوب اندن زیاده تکشف ایلدیکی حالنده (سرالسر) بعده کذلک تنزلنده (سر) بعده کذلک تنزلنده (روح) بعده کذلک تنزلنده (قلب و نفس ناطقه و لطیفه انسانیه و حقیقت انسان) دینلور که بودرجه ده اسماء اربعه ایله تسمیه اولنور * و اگر بر درجه دخی تنزل ایلدیسسه نفس اماره تسمیه اولنور * عصمنا الله تعالی من شر الاماره آمین و بوروح اعظم که آنک حقننده حق تعالی * قل الروح من امر ربی * پیورمشدر بوامر ربانی بر سریز دانیدر که آنک کنه و ماهیتن حق تعالی انجق کنندی نفسک بیان خواص عبادینه طیورمشدر *

* کسندن بنیاد دولت رابود سبیل عظیم *

۵۸ * رشحه کلک عوانان کرچه بس مستحقرست *

(کندن) کافک قهی ونونک سکونیه مصدر در قازمق و تخریب ایلک معناسنه در بنیاده اضافتی مصدرک مفعولته در (بنیاد) بانک ضمی ونونک سکونیه اساس و تمل و بنا معناسنه در دولته اضافتی بیانیه (دولت) دالک قحیله مال و رتبه و اعتبار صاحبی اولق معناسنه در (را) ادات تعلیلدر (بود) ضم باوقیح و اوایله فعل مضارع در اولور معناسنه (سبیل) فتح سینله باب نایدن

آقق و جربان ایتک معناسنه در و مصدرک اسم موضعنه موضوعتی
 حسبیله جربانی چوق اولان صوبه ده اطلاق اولنور فارسیده
 سیلاب دیرل عظیمه اضافتی بیانیه در مبالغه ادات تشبیه حذف
 اولنوب چون سیل عظیم تقدیرند: در (رشحه) رتک قتی
 و شیک سکونی و حاء مهمله ایله طملا و قطره معناسنه کاکه اضافتی
 لامیه اولوب بودک فاعلی و سبل مفعولدر (کلک) کافک کسری
 و لامک سکونیه عموما قامش خصوصاً قلم اولان قامسه دینور
 عربیده یانک قحیله یراعه دیرل عوانانه اضافتی لامیه در (عوانان)
 قاعده فرس اوزره عوانک جومیدر (عوان) عینک قحیله
 معاونت ایدیچی و یاردیچی معناسنه در (کرچه) هر تقدیر (اس)
 بانک قحیله چوق دیکمدر (مستخر) استخر اردن ضم میله
 اسم مفعولدر حقیر اولش معناسنه

﴿ محصول بیت ﴾ ۵۸

قلله معاونت ایدنلرک قلمک سزنیسی اگرچه زیاده خوز و حقیر
 ایسه ده براهل دوات و ثروتک اساس اقبالی تحریب ایتک ایچون
 برسیل عظیمدر * یعنی اشرف صنایع اولان صنعت کتابنده
 بولان ذواتی حیثیه لرینه لایق حرمت و رعایت ایله مطیب خاطر قلمق
 لازمدر * زیرا انلرک هنکام تحریرلرند، قلم مشکین رقلرندن آوازرم
 و حزیله جریان ایلیان مه داد سواد تقابلی هر تقدیر بحسب الصورة
 برخال عنبر حاک کبی غایت اصغر و مستحقر ایسه ده (ع) که آب چشمه
 حیوان درون تار بکیست * مضمونندن غافل اولوب منشی حقیقی
 اولان کیمسه یراعه یراعه سیله بر کیمسه نک نائل مر ام اولسنه همت ایدر
 ایسه باذن الله شاهد مقصودینک رونما اولسیله بکام اولور * وانلره
 لازم کلان رعایتده قصور ایچوب پنجه عتاب قلمرینه گرفتار اولمندن
 احترازا ایتک لازمدر زبرار شحه قلمری بحسب الصورة سیاه اولدیغندن

نظر کوته بینانده حقیر کورینور ایسه ده لکن قلمک من جهة المعنی
 ﴿ ن و انم و ما بسطرون ﴾ آیه کریمه سی و ﴿ لولا التلم لما قام الدین
 ولا صلح لعیش ﴾ حدیث شریفه قدری اعلاقلند ایغندن اصحاب علیه
 و ارباب قلمه رعایت مخصوصه ده بولمق لازمدر * از بلبل ناعه شیخ
 عطار قدس سره ﴿ نظم ﴾ قلم کفنا که من شاه جهنم * که تاج
 و تخت رامن ترجمم ﴿ قلم غواص دریای معانی ﴾ سخنهایش همه
 چون در کانی * از جلاء الروح ناظم ﴿ بیت ﴾ حذر کن ای عوان
 از نوحه مظلوم و اشک تر * که میترسم کند کاری دعای نوح
 و طوفانش * (خنی) اولیه که قلم مشکین رقلک قطع امور
 و تسویه مصالح جمهورده سیف صارم کبی عظیم تأثیری اولدیغنی
 نکته سنه مبنی عربیده ایکی سنه برافظله صیغه تثنیه اوزره اقطعان
 اطلاق ایلشدر از سبحة صبیان ﴿ بیت ﴾ اقطعان سیف
 و قلدر ثقلان انسله جن * نیران آی و کونشدر ملوان لیل و نهار *

﴿ نیست از مردی عجز دهر را کشتن زبون ﴾ ۵۹
 ﴿ زنکه فائق کشت بر شوهر معنی شوهرست ﴾

(از) زائددر (مردی) آرمک (عجز) عینک قحیله پیره زن
 و قوجه قاری معناسنه در اشبولفظک معانی کثیره سی قاموسده بیان
 اولمشدر دهره اضافتی مشبه بهک مشبهه اضافتدر (دهر) بمعنی
 زمان و مدت و بلاتهایه اولان زمانه دینور (را) ادات صله
 (کشتن) کاف عجمینک قحیله اولمق معناسنه شدن کله سنک
 مراد فیدر (زبون) زانک قحیله عجز و زنیسنده پک ضعیف
 و قوتسز معناسنه در لکن بو مقامده مغلوب معنایی و یرلسی مناسب
 کوریلور (که) حرف بیان (فائق) هر نسنه نک کزیده و اعلاسنه
 اطلاق اولنور (کشت) کاف عجمینک قحیله شدلفظی مراد فیدر
 (بر) حرف استعلا (شوهر) شینک قحیله جوهر و زنیسنده

ار و زوج معناسنه (با) حرف ظرف (معنی) بوند،
حقیقت معناسنه در *

۵۹ * محصول بیت *

زمانه قوجه قاریسنه ضعیف و مغلوب اولق شان آدمیت دکلدر
ز برا زوجسه غالب و فائق اولان خاتون حقیقتده ار کبدر *
انکجسون دیمشردر که برخانه ده ماکیانندن آواز خروس کلسه
اوخانه ده فلاح قالز * یعنی دائما حال و شانی مکرو حیلده دن
عبارت اولوب ایله فریب اولان عجزوز دهرک حقیقتده ملعبه
صیان دینکه شایان اولان زینت صوریسنه فریفته اوله رق
نعم جلیله باقیه اوزرینه ایشار و اختیار ایلمک کشتی به موجب
ندامت و مورث فضاخدر زبرا * الرجال قوامون علی النساء *
مضمون شریفی او زره استیلاء و تسلط رجالک شائیدر و حدیث
صحیحده کاور * لن یفلح قوم تملکهم امرأه * ولکن امرأه ایچی
نوعسدر که حقیقی و حکمیدر پس رجولیتی ناقص و مرثی قاصر
اولسردخی زنانه ملحقدر آنکچون ظاهرده ضبطزن و باطنده
قع هوای نفس ابدر کیمسه کیابدرو خلافی دخی بوکا قیاس اولنه
یعنی نیجه زنان واردر که عقل کامل و تصرف تام ایله رجال
حکمنده در * شیخ عطار * نظم * این جهانرا چون زنی دان
خوبرو * خویش را آراید اندر چشم شوی * مقبل آن مردی که
شد زین چفت طاق * پشت بروی کردو دادش سه طلاق * بر تو بادا
ای عزیز باهنر * کرچین مکاره باشی بر حذر *

۶۰ * راه عزات پوی و خرم زی که چندین قهقهه *
* کبک ازان دارد که دور از خلق برکوه و درست *

(عزات) ضم عینله بر کیمسه ایله اختلاط ایتیموب بریره چکلمک
معناسنه در * راهک عزانه اضاقتیله در (پوی) پویدن لفظندن

امر مخاطبدر سرعت و شتاب ایله معناسنه (خرم) خاء معجزه نك
ضمی وراء مشدده نك قحیله مسرور و شایان و خوشحال
معناسنه در (زی) زانک قحیله زیستن مصدرندن امر مخاطبدر
یشا و برحیات اول معناسنه (که) تعلیل (چندین) چند ایله
این دن مرکب اولوب بو قدر معناسنه در (قهقهه) قافلرک
قحیله قه قه دیو آواز ایله کولمک در (کبک) کافک قحیله ککلمک
قوشی در (دارد) طوتار فاعلی کبک در (که) تعلیل (دور)
اوزاق (خلق) قحخ خا ایله بمعنی مخلوق (بر) اوزره (کوه)
کاف عربیله طاع و جبل معناسنه (در) قحخ دال ایله بوند،
طاغ مغاره سی معناسنه در *

۶۰ * محصول بیت *

خلقدن عزات و ازو ایولنه سکر دوشادان و خوشحال اولدیغک
حالده یشا و معمر اول زیرا ککلمک قه قه ایله کولدی آنک ایچون
طوتار که مخلوقندن دور اولوب طغلرده و مغاره درونلرنده کندی
عالمده در * یعنی صحبت جانخراشی روح روانه عذاب ایم اولان
بر طاق اشرا زاسله الفت و صحبت ایلمکدن اجتناب ایله کشتی به اختیار
کوشه وحدت ایدوب دائما کندی حالیه مشغول اولق خیر اودر
شیخ بهاء الدین آملی * بیت * صحبت نیکانت از نبود نصیب *
باری از هم صحبتان بدشکب * نتم * من اختار العزلة فالعزلة *
بیورلشدر کافال محمد الغزالی رحمة الله علیه * ان الناس یفسدون
ما یحصلک من العبادة والطاعة ان لم یعصمهم الله فعلیک بالعزلة
عن الناس والاستعانة من شر اهل هذا الزمان * شیخ سعدی
* بیت * کسی کبر آرام دل در کار * که از صحبت خلق کبر
کار * خواجه حافظ * بیت * بیز خلق وزعتما قیاس
کار بکیر * که صیت کوشه نشیمان زقاف تا قافت *

﴿ قلعه ﴾ بوعالم کیم کوکل قیدین چکر سین محنت و غمدر ﴿ فناسر
 عالی سیرایله برخوشجه عالمدر ﴿ کوروب تهالغی قبر ایچره نفرت قیله
 اولمکدن ﴿ طریق انسی طوت کیم هر آوج طبراق برآمددر ﴿ شیخ
 بهاء الدین آملی ﴿ نظم ﴿ کر تو خواهی عزت دنیا و دین ﴿ عزت
 از مردم عالم کزین ﴿ عزت آمد کنج مقصودی حزین ﴿ ای که اگر
 بازهد و علم آید قرین ﴿ عزت بی عین علم آن ذلتست ﴿ و ر بود
 بی زاد زهد آن علستست ﴿

﴿ حبس نیل کنبدی از کربه می شو غرق آب ﴾ ۶۱
 ﴿ شب چومرغی کاشیانش غنجه نیل و فرست ﴾

(حبس) حانک قبی و بانک سکونیه منع ایلمک معناسنه مصدر در
 لکن بونده محبوس معناسنه در نیله اضافتی ظرفیه (نیل)
 کسر نون ایله فیل و زنده چویت اوتی و کوک و کبودرنک معناسنه
 و مصدر، اولان نهر مشهورک اسمیدر و قح نون ایله نائل اولوق
 معناسنه در (کنبد) کاف فارسیه نک ضمی ونونک سکونی، و بانک
 قحیله قبه معناسنه در نیل کنبد اصلنده کنبد نیلی ایدی ضرورتدن
 ایچون مضاف الیه مضاف اوزرینه تقدیم اولندی آسماندن
 گایه در یاسی خطاب ایچوندر (کربه) کاف فارسیه نک کسری
 و رانک سکونیه بکا و غماق معناسنه اولان کریستن مصدرندن اسم
 مصدر در (می) زائد (شو) شدن مصدرندن امر در اول معناسنه
 (غرق) غینک قحی و رانک سکونیه مغروق معناسنه آبه مضافدر
 (مرغ) میک ضمیله بمعنی قوش و طیر یاسی وحدت نوعیه در
 (که) حرف بیان (آشیان) شینک کسریله ماکریان و زنده
 لانه کبی قوش یووه سی و وطن معنارینه در ضمیر مرغه راجعدر
 (غنجه) غینک ضمی ونونک سکونیه بر کدر مک و طوب ایتمک
 معناسنه در کل غنجه لینه غنجه تسمیه سنک مناسبتی بودر همزه

مجتلیه اضافت ایچوندر (نیلوفر) نونک کسری و لامک ضمی و فانک
 قحیله عامه نک لوفر دید کبری چیچکدر آفتابک طلوعنده صودن
 ظهور ایدوب چیچک آچار و غره بند، بنه صویه چکیلور و دیرلر که
 صویه چکلدیکی وقت بر قوش کلوب اولدیغی موضعه قونوب
 آرام ایدر صودن ظهورنده قالنوب کیدر ایش

۶۱ ﴿ محصول بیت ﴾

کبودرنک اولان قبه ده محبوس سین اغماقدن صویه غرق اول بر قوش
 کبی که کجه اولنجه آنک یووه سی صوایچنده نابت اولان لوفر
 چیچکی غنجه سیدر ﴿ یعنی بوجهان بی وفایه بر کره چشم عبرتله
 نظر ایلان روشن نظران ﴿ مثنوی ﴿ این جهان خود حبس
 جانهای شماست ﴿ هین روید آن سو که صحرای شماست ﴿
 فحوا سنجه تن جانه محبس و تنه دخی بوعالم قفص اولدیغین فهم
 ایدوب بوعالم ملکده کسب کمال ایله اول وطن اصلی طرفته میل
 و محبت ایلر ﴿ تکلم خواجه حافظ دیوانده بیورر ﴿ بیت ﴿
 بال بکش او صغیر از شجر طوبی زن ﴿ حیف باشد چو تو مرغی که
 اسیر قفصی ﴿ بوا مر شکک حصول بیز اولیسی انجق اول چاره
 ساز درد مندان و اول دستگیر مستندان اولان جناب خدای منان
 حضرت تزلزلدن استمداد و استعانه اولق سزین محال اندر محالدر ﴿
 بنابرین شب تاب سحر چشمه خواب کیر میوب مانند دولاب سینه
 سوزانله نالان و چشم خونبار ایله کریان اوله رق کندوسنی درون
 آبد نابت لوفر چیچکینک غنجه سی کندینه آشیان اولان مرغ
 معهود کبی غرق لجه خوناب ایلیلدر تا کیم شایان مرحمت
 الهیه اوله تکلم حضرت مولانا قدس سره مثنوی شریف تزلزله
 بیورر لر (مثنوی) چون خدا خواهد که مایاری کند ﴿ میل
 مارا جانب زاری کند ﴿ نانکریدا بری خندد چن ﴿ نانکرید

طفل کی جوشد لبین ❖ گفت فالیکو کثیرا کوش دار ❖ تابریزد
 شیر فضل کرد کار ❖ ای خنک چشمی که آن کریان اوست ❖
 وی همایون دل که آن بریان اوست ❖ آخر هر گریه آخر خنده
 ابست ❖ مرد آخرین مبارک بنده ایست ❖ هر کجا آب روان
 سبز بود ❖ هر کجا اشک دوان رحمت بود ❖ باش چون دولاب نالان
 چشم تر ❖ تاز سخن جانت بر روید خضر ❖ اشک خواهی رحم کن
 بر اشکبار ❖ رحم خواهی بر ضعیفان رحم آر ❖ ویند خستید اللهم دن ناشی
 هنگام سحرده دو کیلان خون سر شکک نزد الهیده اولان فضیلتی
 بیان صد دند، لسان الغیب خواجه حافظ قدس سره دیوان حقایق
 بیانگرنده بیورر ❖ بیت ❖ کریه شام و سحر شکر که ضایع نکست ❖
 قطره باران ما کوهر یکدانه شد ❖ عرفی شیرازی ❖ بیت ❖
 چهره را از آب با قوت ندامت برفروز ❖ چون کل روی دلارایان
 ز تشویش نگاه ❖ صائب ❖ بیت ❖ هیچ قفلی نیست نکشاید
 باه نیم شب ❖ مانده در عقده دل این قدر حیران چرا ❖
 وله ❖ بیت ❖ بنومیدی منه از دست خود دامان شهارا ❖
 که از خاک سیه کلهای رنگین میشود پیدا ❖ محرره المذنب الفقیر
 ❖ بیت ❖ اگر اینسه جهانی پرسراسر برف عصیانم ❖ شمس
 رحمتک یارب آتی بر آنده محو ایلر ❖

❖ منکرانرا واردات عارفان نبود قبول ❖

❖ کافرانرا معجزات انبیاکی باورست ❖

(منکران) منکرک جمعیدر (منکر) میمک ضمی و کافک
 کسر یله انکار مصدر زدن اسم فاعلدر بتدیکنسندن ناشی
 اوبله دکلدر دیو عناد ایلان کیمسه به دینور (را) تخصیص
 ایچوند (واردات) بونده اولیاء اللہک قلب عالیترینه لایح
 اولان فیوضات الهیه مراددر عارفانه اضافتی اسم فاعلک

مفعولندهدر (عارفان) عارفک جمعیدر بونده مردان خدا
 وعارف بالله مراددر ❖ خواجه حافظ ❖ بیت ❖ عارف از پرتوی
 رازنهائی دانست ❖ کوهر هر کس ازین اعل توانی دانست ❖
 ودخی اسمعیل حتی قدس سره پند شرحنده بووجهله بیان
 بیورمشارکه ❖ عند العلماء معرفت جزئیاتیده وعلم کلیاتیده استعمال
 اولند یعنی علم معرفتدن اشرفدر زیراعلم ایکی مفعوله متعددی در که
 بری حق و بری عبددر ❖ زیرا عبد اکل اودر که آنده بقاء رسم
 اوله یعنی کنندی جانبینی ملاحظه دخی بولنه یوخسه محو مطلقده
 قالیه معرفت ایسه مفعول واحده متعددر بو یوزدن اگر حقه
 نعلق ایدر ایسه کوندن و اگر کونه تعلق ایدر ایسه حقدن محتجب
 اوابق لازم کلور چونکه علم اشرفدر ❖ جناب ناظم قدس سره
 عارفان دیمبوب عالمان دیمک لازم ایدی ولکن ابتداده علماء رسومه
 علماء دیمک عرف اولغله انلردن تمیز ایچون عالم بالله اولنره عارف بالله
 وعالم باحکام الله اولنره علماء دیدیلر ❖ پس عارفک معرفتی عالمک
 عیندن کلیدر زیرا عارف اهل حکمتدر که اشیایی علی ماهی علیه
 بیلش واسما وصفات و ذات حتی بقدر الطاقه البشریه فهم ایلشدر ❖
 زیرا معرفتی تقوی وعمل صالح وسلوک اوزرینه منی اولدینغندن
 علمنه شبهه طاری اولماز ❖ فکر عقلی اهلی اولان ایسه بردالده
 طورمز وحق شناس اولیان کیمسه به عارف دیمزلر کرک ایسه عارف
 تخاص ایلسون و علوم وقوانین عملیه بی و رسوم عرفیه بی ایلسون ❖
 زیرا مقصود اصلی علم الهی دروهر نسنه که کندینه مخصوص اولان
 کالدن عاری اوله کا طلاق اولنان اسم مجرددر ❖ اندهی بالخالصه ❖
 (کافران) کافرک جمعیدر (کافر) عرب فانک کسری و عجم قحیه
 اوقور مؤمن اولیانه دینور ومنعم حقیقی جات نعمته حضرت لرینک
 نعمت لرینی انکار ایدن کیمسنه به دینور وظلمتیه هر شی ستر

ایلدیکچون کجه به دخی اطلاق اولور و تخمی زمینده کیرلر دیکچون
 اکنجی به دخی دینور (معجزات) معجزه نك جوعدر (معجزه)
 میك ضمی وعینك سکونی وجیمك کسر یله اعجاز مصدرندن اسم
 فاعلدر انبیاء عظام علیهم السلام حضرتندن صادر اولان خارق
 عاده به اطلاق اولور که خصم منکر تحدی وانکاره مبادرت
 ایلد که عاجز قلمق ایچون اطم-ار ایدر لر آخرنده می هامب الغه
 ایچوندر انبیایه اضمافتی لامیه در (انبیا) همزه نك قحیله
 نینك جوعدر (نبی) فعیل بمعنی فاعلدر ضرب بابنك
 مهموز لاندن همزه یابه قلب اولوب ادغام اولمشدن ارباب
 حقیقت تعریف نبدیه بووجهله تعیر ایدر لر که (انبی هو الانسان
 الکامل المبعوث من عند الله الی خلقه لدعوتهم الیه و خلاصهم
 من الجهل والظلمة) یعنی نبی خلقی حقه دعوت وظلمت کفر و کدورت
 جهلدن تخلیص ایچون من عند الله مبعوث اولان انسان کامله دیر لر
 (می) فین ونصل (باور) باء موحدیه ممدوده نك وواوک
 قحیلر یله اینانق وتصدیق معناسنه اولان باوریدن مصدرندن
 امر صیغه سی اوزره اسم مصدردر * است بمعنی هست *

﴿ ۶۲ ﴾ محصول بیت *

عارقلردن وارد اولان انفاس قدسیه بی منکر لک اخذ و قبولی اولماز
 یعنی استماع و قبول ایاز لر پیغمبران عظام حصر اتندن صادر اولان
 معجزاته غیر مسلم اولنلرک نصل ایمانی وارد * یعنی پیغمبران ذیشان
 علیهم الصلوة والسلام حضرتندن ظاهر و باهر اولان معجزات
 علیدره مؤمن اولیانلر محضا تعذرندن اینانمقلری کی اهل انکار
 پر ادبار اولنلر دخی ورته حضرت انبیا اولان اعزه کرامت کلمات قدسیت
 آیاتلر نبی تصدیق و قبول ایلر لر * حضرت مولانا * مثنوی *
 کار پاکارنا قیاس از خود مکبر * کرچه مانددر نوشتن شیر شیر *

جبه عالم زین سبب گمراه شد * کم کسی زابدال حق آگاه شد *
 همسری با انبیا برداشتند * اولیا راهمچو خود پنداشتند *
 قصد جنک انبیا می داشتند * جسم دیدند آدمی پنداشتند *
 گفته اینک ما بشر اینان بشر * ما و ایشان بسته خوابیم و خور *
 جناب فضولی * قلعه * باک ایتمکه ارباب خطا صفحه قلبن *
 اظهار کرامت قلوب اهل نظراما * ظالمه اظهار کرامت اثر ایتم *
 قیلزدل فرعونی منورید بیضا * نسل الله الارشاد الی طریق
 خواص الابد * ودخی شیخ ابراهیم حتی قدس سره معرفت اعد لرنده
 بیور مشلر که اهل عرفان احوال قلبی غیرت و حیتلرندن کندی
 ارالنده اشارتله سویلشوب کتابلرنده بیله رموز ایله یازمشلر در تا کیم
 بیگانه بولنان اهل نفس آنلر عقل فاعلر نیجه سوءظن ایله دیمسونلر که
 آزمشلر در جناب حافظ قدس سره * بیت * سخن شناس نه دلبر
 خطاینجاست * چویشنوی سخن اهل دل مکو که خطاست *
 زیرا که اهل عرفانک کتبی اهل ونا اهل یدینه دوشوب کندی
 نفسین بیلیان جهلا اول عبارات ایله ادعای عرفان ایده جکلرین
 سزمشلر در * پس طریق معرفت مندرس اولوب واضح اولسون
 و کندیلر د نصکره طاب عرفان اولانلری ارشاد ایچون جهانده
 نائب قالسون قصد یله اول بابده نیجه کتاب تالیف ایدوب اصطلاحاتی
 لؤلؤ ترکی دیزمشلر در * تا کیم درر غر زندن اول آشنلر بهره مند
 اولوب صفایاب اولسونلر زیرا که هر عنک اصطلاحاتی اهلندن سماع
 و تعلمسز یلمز ایکن طالسب عرفان اولانلر بو علم قلوب اصطلاحاتی
 اهل دلدن تعلمسز مطالعه سندن ذوق ایله تماما سزمشلر در که
 گانه کندیلر وضع ایدوب یازمشلر در * بیت * مر شد کامل اولنیجه
 نایاب * سکا مر شد یشور شمعی کتاب * بیت * صائب مطلب
 روی دل از کس که درین عهد * روی که نکردد ز کسی روی

کتابت * واما کوکل احوالی رمز و واشارته نطق و کتابت
ایلیان اهل عرفانک نیجه کلماتک عوام ناس ا کلامد یغندن محبت لرندن
محروم اولوب کتاب لرندن ال اوز مشلردر * حال بو کیم آنلر نور
ایمنی بولد قلرندن حق ایله باطلی فرق وتمیز فیابوب نفس لرین
ومولارین بملشردر و اهل جهل ایسه اهل عرفانی کاهی ردوانکار
و کاهیجه قبول اید، کلمشردر * و یوانکار و محبتده نیجه اسرار
و حکمت واردر که اهل دل آنلری بملشدر * پس عارفه لایق
دکادر که اسرار محبتی اهل جهله اظهار اید مکر اول مجنبه که
کندی ذراعنی فصد ایلد که آنک ذراعندن قان روان اولشدر
حالبو که اول مرتبه محبتده کندی علوم و عرفانی واحوال دل
وجانی کوکل بولندن جذبه ونوق ایله حصول بولشدر * زیرا که
عم قلوب آنجق علم حالدر که تذکره قابوبه طولشدر و علوم عتلیه
ایسه تعلم وتفکره حاصل اولشدر *

۶۳ * فقره فقره از کلام شیر مردان کوش کن *
* زانکه بر بوجهل جهل آن ذوالفقار حیدر ست *

(فقره) کسر فاوسکون قافله بونده روایت و حکایت معناسنه در
جمعی قمع فایله فقار لفظیدر ایکنجی فقره اولکی فقره نک تأکید
لفظی سیدر (کلام) قمع کافله سوز و قول معناسنه در کتب نحویه ده
(ماتضمن کلین بالاسناد) تعریفیه معرفدر که کرک مفید و کرک
غیر مفید اولسون علی قول بنفسه مکتفی اولان سوزه دینور که
اسنادی متضمن تام و مفید اولان سوزدن عبارتدر و دخی کلام
جمله دن اخص در پس هر کلام جمله اولوب هر جمله کلام دکادر
(شیر مردان) شیر مردک جمعیدر (شیر مرد) اضافتسز
یعنی سکون را ایله دلیر و بهادر کیسه دن کایه در و اهل سلوک عندند،
اول ذاته اطلاق و انور که عالم ملکوت و جبروت لمر بقنده کونا

کونا کرم و سرد مجاهدات چکوب و عالم لاهوت اقلیمارنده چکیلان
ریاضات شاقه سیر و سفر و سیاحتن ترش و تلخندن ذاتفه دار و حظوظ
نفسانیه دن فارغ و از کار لهیه ایله مستأنس و دو جهازک نعیمی آنک
عندنده ناچیز و بی اعتبار اوله ایسته بوندن مراد جناب شاه ولایت
امام علی رضی الله عنه و کرم الله وجهه افندمن حضرت لریدر
(کوش کن) استماع ایله (زانکه) اول سیدنکه (بر بوجهل)
جهالت و نادانی باباسی اولان ابو جهل ابن هشام علیه مایستحق
اوزرینه (آن) اسم اشارتک مشار لهی فقره در (ذوالفقار)
(ذو) صاحب معناسنه اولوب حالة رفعی و او و حالة نصبی الف
و حالة جری یا ایله اعراب اولان حروف سته معتله دن بریدر
(ذوالفقار) اصلنده عاصی بن منهک و بر روایتده منهک سنی
اولوب غزوه بدرده کندوسی طعمه شیر شمشیر اولغله سیف مذکور
نامزد خاصه همایون بیوردلقدده حضرت فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم افندمنک طقوز قبضه قلیج لرندن بری اولوب صکره
حضرت علی به احسان بیوردلر اورته سنند، فقرات ظهر کبی
فقره لر اولغله ذوالفقار تسمیه اولندی * سیف مذکور علی روایه
بلقیسک حضرت سلیمان علیه السلامه اهدا ایلدیکی بش سیفک
بری اولوب اول سیفدر (ذوالفقار) و (ذانون) (و مخذم)
(رسوب) و (صمصامه) در (حیدر) قمع حا ایله
صفدر و زنده شیر و ارسلان معناسنه در مراد شیر خدا جناب
علی المرتضی کرم الله وجهه حضرت لریدر ذوالفقارک حیدره
اضافتی لامیه در

۶۳ * محصول بیت *

حضرت علی رضی الله تعالی عنهم کفتار حقیقت رفتار لرندن فقره
فقره استماع و قبول قیل زیرا ابو جهل پلیدک اول فقره لر

عدم قبول وانکاری نه کند و سنی تبه و هلاک ایتکده حضرت
 حیدر کرارک ذوالفقار لری کبی سریع الأثر بدر * یعنی مدینه علوم
 ظاهره و باطنه نک بابی و مدخلی اولان جناب امام علی رضی الله تعالی
 عنه و کر الله وجهه نک کلمات حقیقت آیات لری کوش جان ایله استماع
 و قبول قیلان طالب صادق ایچون سبب شرف و سعادت نازین اولوب
 و محضات عندندن اول کلمات طیبه لری اصفا و قبول ایلیان بدینته
 موجب اسف و ندامت عظمی اولور * زیرا اشد کی که ابو جهل
 شقاوت پیشه نک کمال استکبار و عندندن ناشی کلمات طیبه جناب
 مر تضویه بی اصفا ایلیوب انکار ایدیشی نه کند و سنی عاجلا هلاک
 ایلمکده ذوالفقار صفدر کرار کبی سریع الأثر اولدی * اول سر کرده
 مشرکین اولان ابو جهل دوزخ قرینک هلاکی غزوه عظیمه بدرده
 وقوع بولشدر * (ودخی) علماء سیر رحیم الله اول غزوه
 مبار که بی شویله بیان بیور مشرکدر که غزوه بدر کبری هجرت
 سنیه نک ایکنجی سنه سی ماه رمضانک اون ایکنجی جوه ایتسی
 کونی التمش درت مهاجرین فحام ایکیوز قرق بر قدر انصار
 کرامدن جمع اوچوز بش عدد مبارز ایله مدینه دن حرکت وزیب
 زین مطیه عزیمت اولدیله بوسفردن غایت مرام قافلہ بی نهب
 واغتنام اولغله مهمات قویه ایله چیقلیوب حتی لشکر نصرت پرورده
 یالکز اوچرأس آت ویتمش دوه بولغله بالناوبه سوار اولدیله *
 فنه مشرکین تمام بیک نفر اولوب بوزرأس آت و بوزالی دوه لری
 وار ایدی اکابر قریشدن اوچهلوانک یعنی شیبه و عتبه و عتبه نک اوغلی
 ولید جهه عظیمه حضرت حمزه و حضرت علی به طاقت کتوره میهرک
 سیف جهانستان حضرت حمزه و علی ایله میدانده مقتول
 اولدیغک طائفه قریش کورنجه جهه سی بردن اهل اسلام اوزرینه
 جهه و هجوم ایلیه رک طرفین کمال کر میتله جنکه کیرشد کلرنده

جناب حق حضرت جبرائیل و حضرت میکائیل علیهم السلامی
 ابلق و کوزل آتله بنمش و باشلرینه بیاض عامه ل صارمش انسان
 صورتنده برچوق ملائکه کرام ایله عسکر اسلامه اعانه و امداده
 ارسال بیورمش ایدی * اصحاب کزین ملائکه کرام ایله برابر
 کمال شجاعتله اعدانک کثرتنه باقیوب همان قیون سور یسنه
 کیرمش شیر ژیان کبی جهه و هجوم کوسر دکار یسنه بناء آز مدت
 ظرفنده دشمن لشکرینک جهه سی مغلوب و منهزم و اکثر یسی سیوف
 غزاه موحدین ایله مقتول اولوب ایاقرا لشدن محقر و مخذول قالدی *
 علیه الصلاة والسلام اقدمن نزد والارنده بولان اصحاب کزیننه
 کیمدر اول مرد دلیر که بزه عتل عینده ابو جهل پلیددن خبر کتور ب
 صفا بنخش خالرا اوله بیورد قلرنده خدمت کزار ناقبت محمود
 عبد الله ابن مسعود رضی الله عنه تکفل خدمت ایدوب میدان
 هجماده مرد دل و خون آغشته زخم خورده لر ارا سنده ابو جهلی
 خا کسار مزانده خواروزار یاتمش بولوب حضرت ابن مسعود آتی
 کوردیکی کبی بی اختیار صدر سینته سنه او طور دقده ابو جهل
 کوزین آچوب نه بالامحله صعود ایلمش سین و بی سنم سین قتل ایدن
 نبی او کیمسه قتل ایلدی که بنم نیره جان ستانم آنک کوش سمندنه
 یتمزدیدی که مرادی زبردستی ملائکه ایله شکست اولسد قلرین
 افاده درزیرا ابو جهل نیره برق نهای حضرت میکائیل ایله اندخته
 چاه جهنم اولشدر * حضرت ابن مسعود هر نقدر شجاع و دلیر
 ایسه لده اما بغلری کللی و کند اولغله کاه ابو جهلی ربوده چوکان
 شمشر ایدمه مدی ابو جهل تیغ تیرینی زبردن ابن مسعوده حضرت تلیرینه
 و یروب بنم شمشر سیر تیرم ایله امضای عزیمت ایله هم سنک ایشک بتوب
 هم خیلی منتدر بکادیو نیاز ایلینجه مشار ایله حضرت لری دخی
 ابو جهلی کندی سیفله فرسوده شمشر ایلدی * لله در من قال

(من سل سيف ابغی قتل به) صائب رحمه الله ﴿ بیت ﴾ ظالم
 از شمشیر ظالم خویش کرد در خنه دار ﴿ از برای زهر خود تریاق کردد
 جسم مار ﴾ اول وقت داده اول عنید پلید بتمش باشند، ایدی
 و برادر بد اختری عاص ابن هشام دخی قتل اولندی ولکن عکر مه
 بن ابی جهل قح مکه کونی کند و زو جندی ام حکیم شفاعتیه
 مظهر عفو و امان و متعاقبا دخی نائل اعلان اولغله اصحاب کرام دندر
 رضی الله تعالی عنه ﴿ مصراع ﴾ خدا قادر در ایلرسنک خارادن
 کهر پیدا ﴿ اول سردار اهل فسادک سرمقطوعی ثقیل وزشت
 اولوب ابن مسعود حضرتلری دخی رقیق الحثمان وضعیف التركیب
 اولغین کتوره مد کلرندن بر ریسمانه بند ایدوب کشان کشان درگاه
 رفیع الشان سلطان انس و جانه عزیزت ایله سر بریده ابو جهلی
 خاک قدم رسول الله صلی الله علیه وسلم بر اقد قلرنده پیغمبر من
 علیه الصلاة والسلام جبین سای محراب ملکوت اولوب بش کره
 سجده شکر ایلدیلر

﴿ نکته های پست کامل هست طالب را بلند ﴾
 ﴿ نقطه های پای حیدر تاج قاف قبرست ﴾

(نکتهها) قاعده فرس اوزره نکته نك جمعیدر (نکته) نونك
 ضمی و كافك سکونیه فکره استخراج اولوب قلبه مؤثر اولان
 لطیفه و دقیقه به دیرل خواجه حافظ ﴿ مصراع ﴾ هر سخن
 وقتی و هر نکته مکانی دارد ﴿ نقطه معناسنه ده کلور پسته
 اضافتی بیانیه در (پست) بآ فارسیه نك فتحی و سینک سکونیه
 الحق معناسنه در علی طریق الاستعاره دنی و خسیس آمه دینور
 کامله اضافتی لامیه در (کامل) اسم فاعلدر اجزاسی تام اولان
 شیء دینور (هست) است کبی ادات خبر اولوب بلند
 مقید اوله رق بلندست تقدیرنده در (طاب) ده اسم فاعلدر

خواهنده یعنی استیجی معاسنه (را) ادات صله در (بلند)
 بانك ضمی و لامك فتحیه یوکسک و عالی معناسنه در (نقطهها)
 نقطه نك جمعیدر (نقطه) حرف معجه نك اوسته و یا آتته
 وضع اولنن ان کوچک بنك در پایه اضافتی لامیه (پای) ایاق
 و اساس معناسنه در حیدره اضافتی لامیه (حیدر) دن مراد
 جناب غضنفر محراب علی ابن ابی طالب حضرتلریدر قافك قبره
 اضافتی لامیه در و بعض نسخده قاف یرینه فرق واقع اولشدر که
 قح فایله باشک دپه سی معناسنه (قبر) عنبر و زنده جناب صفدر
 غالب علی ابن ابی طالب رضی الله تعالی عنهم غلاملری اسمیدر بشیر
 ایله اول حضرتک قبوجیلغی خدمتیه مشرف ایدیلرودخی نکتهها
 مبتداسنک بلند خبری ﴿ نقطهها مبتداسنک تاج خبریدر ﴾

﴿ محصول بیت ﴾

انسان کامل و مربی فاضلک کند و مقام عالیترینه نسبتله کویا
 ناچیز و بی اعتبار کبی اوله رق لسان حقیقت بیانلرندن صادر اولان
 نکات و رموزات لطیفه طالب حقیقی ایچون عالی و برتر در زیر اعلی لفظنک
 نهایتنده و لیسله کویا ایاغی مشابه سنده اولان حرف یانک تحتندی
 نقطتینی قنبر کله سنک اولنده می قاف حرفنک فوقنده بولند بگندن
 کانه نقطتین مر قومین لفظ مذکورک تاجی مقامنده در ﴿
 یعنی سرچشمه اولیا مقتدای اصفیا حضرت امام علی کرم الله وجهه
 افندمرک و آنلرک اثر سعادتترینه اقتضایدن ذوات رشادت
 سمانک سیرت حسنه جناب قنبرده بولان بنده مخلصترینه خیر محض
 اوله رق استعداد و قابلیتترینه نظرا بیورمش اولسد قلمی کلمات
 پر بر کاتلری اول سالکان راه خدایک نزد مساهاتلرنده تاج مجو
 هر بندن ده سالعز و مقبولتریندر ﴿ متعنا الله بکلماتهم الشریفه
 و باسرارهم اللطیفه آمین ﴾ جناب حافظ ﴿ بیت ﴾ قدر مجموعه

کل مرغ سحر دان بوس ﴿ کده هر کو ورق خواند معانی دانست ﴾

﴿ ۶۵ ﴾ خاک یاران شو که پشت کبر و کینت بشکنند ﴿
﴿ کل اغبر چشم نصرت را غبار لشکرست ﴾

(خانیاران) خاک راه یاران تقدیرند، در خاک اضافه اضافتی لامیه
(یار) دوست و محب و معین معناسنه در ﴿ لکن بونده مردان
خدا مراد در واعانه ایلک معناسنه اولان یارستن مصدرندن فعل
امر ده اولور (شو) شدن مصدر شاذندن فعل امر در اول معناسنه
(که) ادات تعلیل (پشت) بیه فارسیه نك ضمی و شینک سکونیه
ارقه معناسنه در عریسه طانک قحیلله ظهر دیرل بورادندر که
مأبون اوغلانده پشت دیرل (کبر) کافک کسریه نفسی
بسوک کورمک معناسنه در که ابلیس صفتیدر و اولواق و عظمت
معناسنه کور (واو) حرف عطف در ودخی حرف عطفک ماقبلی
حرف صحیح اولور ایسه حرف عطف تلفظ اولن یسوب ماقبلنک
ضمه سیله اکتفا اولنور اگر ماقبلنده حروف املادن یعنی (واو
یا الف ها) دن بری بولنور ایسه مثلا (ابرو و چشم)
و (پاودست) و (صوفی و ظریف) و (عاقلانه و حکیمانه)
کبی اول زمان حرف عطف ضمه ایله تلفظ اولنور ﴿ (کین)
کسر کافله بغض و عداوت معناسنه در تایی خطابه اضافتی لامیه در
(شکنند) شینک کسری و کافک قحیلله قیرمق معناسنه اولان
شکستن مصدرندن شاذ اوله رق قیرم معناسنه فعل مضارع در بیه
مکسوره ادات استقبالدر نختنده کائن اوضمیری فاعلی و کبر و کین
لفظلری مفعولریدر (کل) کافک ضمی و حانک سکونیه کوزه
چکه چک سرمه به دینور اغبره اضافتی بیسایه در (اغبر) عنبر
ورنده پایدار اولیوب غبار کبی زائل و ذاهب اولان شیئه اطلاق
اولنور و توز رنگنده اولان بوز شیئه ده دینور (چشم) جیم

فارسیه نك قحیلله کوزوعین معناسنه در نصرته مضافدر (نصرت)
نونک ضیمه امداد و غلبه و معاونت روحانیه معناسنه مصدر در
(را) ادات صله (غبار) غینک ضیمه توز معناسنه در که
فارسیه کاف فارسیه نك قحیلله کرد دیرل لشکره اضافتی لامیه در
(لشکر) لفظنده و معناده عسکر کیدر ودخی کل مبتداسنک
غبار خبری (است) ادات خبردر

﴿ ۶۵ ﴾ محصول بیت ﴿

دوستلرک ایاقلری التده طپراق اول زیرا بوخصلت ممدوحه سنک
کبر و عظمتکک و کین و بغضکک ارقه سنی قیرر چونکه نصرت
و غلبه کوزینه سرمه انبج عسکرک ایانکک توزیدر ﴿ یعنی
کورمز مبین قیشین پایمال اولغله بی قدر و اعتبار اولان اونا چیز
طپراق ایام صیفده آفتاب عالمتابک نظر کیمیا اثرینه مقابل دوشمکین
زمین مز لادن غبار حالنده رقص کان سوی آسمانه صعود ایدوب
کوزلر و باشلر اوزرینه قوندیخی کبی حضیض رذیات استکباردن
اوج تواضع و فروتنی به عروج ایله ارتفاع قدر و شرف مطلب
اعلاسی دخی انبج خواجه حافظ قدس سره نك ﴿ آنانکه
خاکرا بنظر کیمیا کنند ﴿ آیا بود که گوشه چشمی بما کنند ﴿
بیت مشهور لرین حسب حال ایدرک مردان خدانک درگاه فیض
اکتاهلرنده هزار عجز و افتقار ایله سک اصحاب کهف کبی جبهه سای
اوله رق آنلرک حلقه صحبت پر بر کتیرینه داخل اولوب نظر کیمیا
اثرلرینه مظهرتیه بر فوای ﴿ من تواضع رفعه الله ﴿
اول سعادت سرمدی حاصل اولور ﴿ نتم شیخ سعدی
قدس سره کاستاننده پورمشدر ﴿ بیت ﴿ سک اصحاب کهف
روزی چند ﴿ بی نیکان گرفت و مردم شد ﴿ ودخی کبر
ام العیوب واعظم ذنوبدر که اخلاق ذمیه نك منشأ و مادریدر

وآفات قلوبك انقل واكبريدر بوبردن خلاص بولان كوكل
هرمضدن بعید وهرکردن بریدر آنکچون اولیاء کرام ازاله
کبرده اهتمام تام ایدرردی وطریق ذل وافتقاره کیدرردی ❖
زیرا که حق تعالی بیورمشدر که ❖ والله لا یحب کل متکبر
جبار ❖ وحدث قدسیده بیورمشدر که ❖ الکبرياء ردائی
والعظمة ازاری فن نازعی فی واحد منهما ادخله ناری ❖
وحضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر که
حق تعالی جمیع شرلی برخانه ده وضع ایدوب انک قوسین کبر
ایلشدر ❖ از بهارستان ناظم قدس سره ❖ قطعه ❖
جمعت خیرها همه درخانه ویدست ❖ آن خانه را کلید بغیر
از فروتنی ❖ شره ابدین قیاس بیک خانه ایست جمع ❖ وازرا کلید
نیست بجزمانی و منی ❖

❖ ۶۶ ❖ لشکر انعام نادیده بانکی تفرقت ❖
❖ دفتر شیراز نا کرده بسادی ابترست ❖

(لشکر) اضافتی موصوفک صفتنه در که بیسانیه در
(انعام) کسر همزه ایله نعمتی غیره ایصال ایتمکدر اول غیر
ناطق اولوق شرطیه پس (انعم فلان علی فرسه) دینلز
(انعام نادیده) وصف ترکیبی اولوب انعام کورمامش
معناسنه در (بانک) کاف فارسیله صحیح و آواز بلنده دینور
(باء) مفتوحه مصاحبث ایچوندر (یا) ادات وحدت نوعیه
(تفرقه) تانک قحی وقانک سکونی ورائک کسر یله بری
برندن آرمق معناسنه تفعیل بایندن مصدردر (دفتر) دالک
قحیله بری برینه ضم اولمش صحیفه رک هیئت مجموعه سنه دینور
لسانمزده دفتر تعبیر اولنور جمعی دفاتر کلور ❖ شیخ سعدی رحمه الله
❖ بیت ❖ برك درختان سبز در نظر هوشیار ❖ هرورق

❖ دفترست ❖

دفترست معرفت کرد کار ❖ مابعدینه اضافتی بیانیه در (شیراز)
شینک کسر یله کتابک بیراقلرنی ضبط ایتمک ایچون مجلد رک بر نوع
صنعتیدر صائب رحمه الله ❖ بیت ❖ اگر نه مدبسم الله
بودی تاج عنواتها ❖ نکشتی ناقیامت نوخط شیراز دیوانها ❖
(نا کرده) یا پلامش معناسنه (بسادی) بر روز کار ایله دیمکدر
(ابتر) همزه تک قحی و بانک سکونی و تانک قحیله بوراده پریشان
وطاغلمش معناسنه در وعقبندن قطع اذرتی قالمیان وحسن ذکر دن
منقطع اولان کیمسه یه و خاصر و زبان دیدیه ومغلسه اطلاق اولنور
❖ ۶۶ ❖ محصول بیت ❖

احسان کورمامش اولان عسکر برصدا ایله طاغیلور لر زیر اشیرازه
یا پلامش دفتر بر روز کار ایله پراکنده اولور ❖ یعنی کورمز میسن
اوراق کتب پراکنده و پریشان اولماستچون شیرازه ایله ربط و ضبط
اولندیغی کبی بر خدمته نصب و تعیین اولتن کیمسه لر دخی خدمت
معینه لنده دقت و دوام اوزره بولنلر ایچون بر منطوق ❖ الانسان
عبید الاحسان ❖ هر بر لرینه حال رینه چسبان حسن معامله
ومکافات ایتمکله امر یسنه رام ومطبع قلیق لازمدر ❖ شیخ سعدی
❖ بیت ❖ بنده حلقه بکوش از نوازی برود ❖ لطف کن
لطف که بیکانه شود حلقه بکوش ❖

❖ ۶۷ ❖ ناپسندی کر رسد از یار روشن دل چه یاک ❖
❖ نیست عیبی آب صافی را که خاشاک آورست ❖

(ناپسند) نامقبول و نامستحسن معناسنه در یاسی وحدت نوعیه در
(کر) ادات شرط (رسد) قح را ایله رسیدن مصدرندن
مضارعدر ابریشور معناسنه از حرف جری رسد فعلنه متعلقدر یارک
روشن دله اضافتی بیانیه در (روشن دل) موصوفک صفتی
اوزرینه تقدیمیه سیاه چشم قبیلندن اوله رق و وصف ترکیبدر

آیدین کوکلو یعنی قلب سلیم صاحبی معناسنه در (چه باک)
 نه خوف و احتراز وارد در (نیست) دکلد در عیبی ده یازنده در
 (آب) صوم و معناسنه در واستعاره طریقله رونق و لطافت
 و وقار و فیض معناسنه ده کاور صافی به اضافتی بیانیه در
 (صافی) خالص و پاکیزه نسته به دینسور (را) ادات صله
 (که) صفتله موصوف پیننده ادات رابطه در (خاشاک آور)
 وصف ترکیبدر چورچوب کتوریچی معناسنه زیرا خاشاک
 سپورندی به دینسور و (آور) قح و او ایله آوردن لفظندن
 کتور معناسنه فعل امر در

﴿ ۶۷ ﴾ محصول بیت ﴿

قلبی صافی اولان دوستدن اگر بر نامقبول شی ابر بشورسه دوستلغنه
 نه ضرر وارد در زیر صافی و براق صویه عیب دکلد در که چورچوب
 کتور بچیدر * یعنی صافی و براق صویک حین جریاننده اوزرنده
 بعضا خس و خاشاک مقوله سی بولنسی ماء مذبور حقتده عیب
 و نقیضه اولدبغی کبی صافی ضمیر و روشن دل اولان محب صادقدن
 دخی حکمة ناکاه بر ناپسند ظهسورنده آنی تو ییخ و سرزنش
 ایلمکی بروجمله جائز کور میوب اندن اغراض عین بلکه آنلره محبتی
 برکال ایلمک شان مروت و کمال فتوتدر * شیخ سعدی
 ﴿ بیت ﴾ دریای فراوان نشود تیره بسیل * عارف که بر بختتک
 آبت هنوز * و له * مثنوی * از خدادن خلاف دشمن و دست *
 که دل هر دو در مشیت اوست * کرچه تیراز کان همی کزرد *
 از کانداری نسد اهل خرد * ﴿ نظم ﴾ عیب یارانی کوروب ای
 یارجان * ایلمسک کیمسه به فاش و عیان * مرده کیم هر عیبیدن
 اولدک خلاص * بوهنزابرسنی یار خواص * عفو ایدر مرد خطا
 پوشی خدا * بویله در قول رسول مجتبی * حضرت مولانا

﴿ مثنوی ﴾ ظن نیکو بر بر اخوان صفا * کرچه آید
 ظاهر از ایشان جفا * این خیال و وهم بد چون شد بدید *
 صد هزاران یار را از هم برید *

﴿ ۶۸ ﴾ دل پیرو رهبر فیض نونبوکز نخل خشک *
 ﴿ می خورد خرما می ترمرم که عیسی پرورست ﴾

(پرور) باء فارسیه نك قحی و رانك سکونی و واوک قحیه بسلمک
 و تربیت معناسنه اولان پروردن مصدرندن فعل امر در تربیت ایله
 معناسنه اولنده می باء مکسوره تا کید ایچوندر فاعلی تحتنده مستر
 تو ضمیری و مفعولی دل لفظیدر (فیض) قح فاء و سکون با ایله
 هبه معناسنه در حق تعالی حضرت تلیرینه فیاض دینور که وهاب دیمکدر
 نونبو، اضافتی موصوفک صفتسه در (نونو) نونک قحی و واوک
 سکونی و بانک قحیه یکیدن یکی به دیمکدر اصلی از نونبو یعنی از حرف
 ابتدا سنک حذفیله تخفیف اولنوب نونو دینلشدر تکم سرتسر اکا
 قرینه در زیر بودخی از سرتا بسردیمکدر که تا انتها غایت ایچوندر
 و انتهایه ابتدا لازم اولغله از تقدیر اولغنه باعث بودر زیر از ابتدا غایت
 ایچوندر (کن) که از مخففیدر (نخل) قح نون و سکون خالیله
 خورما افاجی معناسنه خشکه اضافتی بیانیه در (خشک) خانک
 ضمی و شینک سکونیه قوری و یابس معناسنه در (خورد)
 خوردن لفظندن قح را ایله اکل ایلمر معناسنه فعل مضارعدر (می)
 لفظی مضارعه دخواننده زمان حاله دلالت ایدر اما ماضی د، ادات
 حکایتدر و کاه اولور که مضارعهده باء استقبالیه معناسنی افاده ایدر
 و کاه اولور که مقام استمرارده مستعملدر بونده می کبی و (مضارع) شدبکی
 زمان ایله کله جک زمانه شامل اولان زمان عمومی به دلالت ایدن
 صیغه در لسان ترکیده اصول تصریفی ماده اصلیه نك آخرینه
 (را) علاوه سیله مفرد غایبی و (لر) علاوه سیله جمع غایبی

حاصل اولور (یازر یازر) کبی و (حال) شمیدی
 زمانه دلات ایدن صیغه در اصول تصریفی ماده اصلیه نك
 آخرینه (هاء) رسمیه کتورلد کد نصره (یور) علاوه سیله
 مفرد غائب و (ل) ايله جمع غائب اولور (یازه یور یورلر)
 کبی و (مستقبل) کله جك زمانه دلات ایدن صیغه در اصول
 تصریفی ماده اصلیه نك آخرینه (های) رسمیه علاوه
 اولدقد نصره خفیفلرده (جك) وثقیلارده (جق)
 کتوریله رك مفرد غائب و (ل) ايله جمع غائب اولور (کله جك
 کله جکلر) و (یاز جق یازه جقلر) کبی کذا فی قواعد العثمانيه *
 (خرما) ضم خا ايله ترکیب دخی بو اسمله معروفدر (مریم) میك
 فتی و رانك سکونیه امام قوم و عالم ملت اولان عمرانك کریمه سی
 اسمیدر که واده حضرت عیسا در علیهما السلام و مریمك معناسی عابده
 دیمکدر و والده سی اسمی حنه در هومی ایها حنه حامله ایکن زوجی
 عمران فوت اولدی * منبع صدق اعجاز اولان فم مفتخ حضرت
 فخر عالمین شرف صدور ایدن * خیر نساء العالمین اربع مریم بنت
 عمران و خدیجه بنت خویلد و فاطمه بنت محمد و آسیه امرأه
 فرعون * حدیث بشارت تحدیثیه حضرت مریمك عند الله
 علوشان و ارتفاع رتبه و منزلتی اعلان بیورلشدر * و مریم خوردك
 فاعلی خرما مقول صریحی از نخل غیر صریحیدر (که) ادات رابط صفت
 (عیسی پرور) عیسی تربیب ایدیچی معناسنه و صفت ترکیبدر (عیسی)
 عینك کسریله عبرانی یا خود سر یا نیدر که سید و مبارک معنارینه در
 ﴿ ۶۸ ﴾ ﴿ محصول بیت ﴾

تازه به تازه اولان فیض الهی ایچون طفل دلی بساله زیر قوری
 خرما انا جندن ترونازه خرما اکل ایدر شول جناب مریم که حضرت
 عیسی علیه السلامی تربیت ایدیچیدر (ودخی) کتب توارینده

بیان اولدیغی وجه اوزره حضرت مریم حنین صبارتسده
 تیره لربنك زوجی اولان زکریا علیه السلامک تحت تربیه لرند، اولوب
 مؤخر حضرت مریم بیود کده درون مسجدده ذاتنه مخصوص
 اوله رق بر حجره تخصیص و تعیینیه جناب مریم مذکور حجره ده
 حضرت معبود حقیقی به هر در لوطاعت و عبادتله مشغول و جناب
 مریمك یاتنه حضرت زکریا علیه السلامدن غیری کیمنه نك کبرسی
 ممنوع ایدی بعض وقت جناب زکریا علیه السلام حضرت مریمك یاتنه
 موسمك غیری یمشکر کویوب بو یمشکر نره دندر دبو سوال بیورد قازنده
 ﴿ هو من عند الله ﴾ جوانی و پرر ایدی حق تعالی حضرتلری
 بر کون جبریل امینی بر کنج بکیت صورتده حضرت مریمك اولدیغی
 محله کوندروب قرآن کریم ناطق اولدیغی وجهله حضرت مریم
 عمرنده هیچ کور مامش اولدیغی بر ذلتک نههاجه یاتنه کلکسندن طولابی
 زیاده سیله قورقوب سن کیمن سندن الله صغورم دینجه حضرت
 جبریل علیه السلام کتدوسنك جبریل امین اولدیغی بیلدر کد نصره
 جناب مریمك اغزندن و بعض اقواله کوره ققتانی یقاسندن افوروب
 قدرت حقله حضرت مریم حامله و بعده بیت لحم نام محله که قدس
 شریفه پک بقین بر آویدر آند، وضع حال ايله حضرت عیسی علیه السلام
 مهد جهانی تشریف و تنویر ایدوب حضرت مریم بو صورتله پدر سزجه
 چوجق طوغرمش اولسندن طولابی خلاقک طعنی قورقوسندن
 زیاده سیله محزون مکسدره اولدیغی حالده حضرت عیسی
 علیه السلامی آلوب مملکتته کیرر ایکن راست کلنلر طاشلر آتوب تعریض
 ایتک استمشلر ايسده، حضرت عیسی افندمرن بشکله والده سی او موزنده
 بولدیغی جهتهله قدرت بالغه الهیه ايله نطقه کلوب صائب رحه الله
 ﴿ بیت ﴾ زدعوی بسته کرد دچون زبان معنی شود پیدا * بکفتار
 آورد خاموشی مریم میبهارا * بن اللهک قوایم والله بکا کتاب انزال

ابدوب بنی پیغمبر ذیشان قلمشدر دیوتکلم ایلد کسده آرتق قومی کندوسنه نعر یض ایلمکدن کف بدایتش لر ایدی وحضرت مریم رضی الله عنهما نیک عمر شریفی اللی اوچ سنه قدردر * زیرا حضرت مسیح: حامله قاله قلرند، اون اوچ یا شنده ایدی صکره مخدوم مفتحه یله اوتوز اوچ سنه دن زیاده، معمر اولوب حضرت عیسی نیک جانب سمایه رفعلرندن صکره دخی الی سنه بر حیات اولشدردر * حضرت عیسی افندمرک احوال علیه لری کتب تفاسیر وتوار یخده مفصلا بیان اولمشدر * ودخی جناب ناظمک بویدندن مراد عالیبری ای طالب عرفان معنوی اگر سندخی نفس محمدی یه مظهر اولش بر مر بی * کامله بیعت ایله وجو می تسلیم ایدرسک اولدخی مظهر اولدیغی نفس عالی بی سنک اغز کدن ویا خود قولاغکدن القا ایلد کده اول ساعت سنده می میت عورت مثابه سنده اولان روح سلطانی اول ذاتک ارمترنده اولان روح سلطانی سی واسطه سیله حامله اولوب استعداد که کوره برولد تولد ایلر که بین المرشدین اکا (ولد قلب) دیرل * پس اگر اول ولد قلبی قابلیتک اقتضاسی ومربیتک همت علیه نسی ایله مذکر اوله رق مدت قلیله ظرفنده تولد ایتدیرر ایسک سنکادخی مسیحا صفت اولان ولد قابک تربیه سیچون والده * مکرمه حضرت عیسیا به احسان بیوریلان نعم جلیله الهیه کی نوبنو فیوضات نامتناهیة احسان بیوریلوب اول طفل دل تعبیر اولسان ولد قلبین علم وکلامی اولان علم لدنه واقف وحقایق الهیه به کامی حقها عارف اولور سین دیمکدر الله اعلم * شیخ عطار * نظم * یادحق آمدغدای روح را * مرهم آمد این دل مجروح را * مؤمنان کز خدا بسیار کوی * نایابی دردو عالم آب روی * ذکر الاخلاص می باید نخست * ذکر بی اخلاص می باشد درست * اشتیاق حق بود ذکر دلت * کوش تا این ذکر کرد حاصلت *

﴿ کافری دان نفس سرکش را که لازم آیدش ﴾
 ﴿ سرکشی چون سرکش کافی که اندر کافرست ﴾

۶۹

(کافری) بر کافر (دان) بیل (نفس سرکش را) باش چکیچی یعنی اطاعتسز اولان نفسی (که) اوله نفس که (لازم آیدش) اکالازم کلود (سرکشی) اطاعتسزک (سرکش) کافه مضافدر (چون سرکش کافی) بر کافک سرکشکی کبی (که) اوله کاف که (اندر کافرست) کافر لفظنده در

۶۹ ﴿ محصول بیت ﴾

اطاعتسز اولان نفس اماره بی بر کافر بیل که اکا سرکشک لازم کلور بر کافک سرکشکی کبی که اول کاف کافر کله سنده در * یعنی کافر لفظنده می کاف حرف الف زیاده سیله (کا) اولوب کویا سرکشک لازم کلدیکی کبی نفس اماره بالسوء دخی همت مر شد کامل ایله تربیه اولیوب نامقام راضیه ومراضیه وارمد * صاحبنه رام ومطیع اولدیغندن اطاعتسزک آنک لازمه حللندن اولور عصمنا لله تعالی من شرور انفسنا آمین * نیکم امام بو صیرمی رجوه الله قصیده * برده مبار که لرنده بیورمشلدردر * نظم * وخالف النفس والشيطان واعصهما * وانهما محضانک النصیح فاتهم * ولاتطع منها خصما ولا حکما * فانت تعرف کید الخصم والحکم *

﴿ ساغر عشرت مرزن بازن که کرهست از نخست ﴾

۷۰ ﴿ رازدار شر عفت آخراز ساغر غرست ﴾

(ساجر عشرت) عشرت قدحنی (مرزن) اورمه (بازن) عورت ایله (که) اوله عورت که (کرهست) هر نقدر ایسه ده (از نخست) ایتدادن (نخست) نونک وخانک ضمه لر یله اول وابتدا معناسنه (رازدار) سرطوتیجی یعنی صاحب راز واهل سر معناسنه مابعدینه مضافدر (سر) کسر سینله کیرلو اولان نسنه به دینور عفته مضافدر (عفت)

عينك كسرى و فاء مشدده نك قحيله قبايخدن پرهيز ايدوب كبرو
 طور مق معناسنه در (آخر) خانك قحيله تفرير و تا كيد افاده ايدر
 و عاقبت و انجام معناسنه ده كلور (از ساغر) قدح دن (غر) عينك
 قحيله فاحشه قارى معناسنه در و فاسد التلب اولان كيمسنه به ده دينور
 ۷۰ * محصول بيت *

عورتله عشرت قدحنى اورمه زيرا هر نقدر عورت ابتدا دن عفتك
 سرينى محافظه ايلسه بيله انجاننده بر قدح ميدن فاحشه اولوب
 هتك ناموس و افشاي سرايلى در كاردر * يعنى زنان ايله همبزم
 اولوب عشرت ايتدره زيرازن هر نقدر ابتدا دن عفيفه و مستوره
 ايسه ده اعظم كبا ر دن اولان باده بي نوش ايلد كد نصكره آرتق
 كندوسنك اول حال عفت و مستور تى بتون بتون زائل اولديغندن
 اسرار خفيه سنى كتم و اخفايه مقدر اوله ميوب افشاسيله هتك
 پرده ناموس و عار ايلش اولور * تنك شيوخ عطار قدس سره
 پسندامه لرنده * نظم * جامى پراي پسر باب ميار *
 از خدای خویش آخر شرم دار * در مكش آن آب آتش رنگ را *
 ترس آن آتش كه سوزد سنك را * و بلبيل نامه لرنده دخى
 بيور مشلردر * نظم * شرابى را كه بدمستى صفاتست * حرامش
 دان اكر آب حياست * حرام از بهر آن كردندى را *
 كبا او باش ميخوردند ويرا * نشاطى خار غم نيرزد * عروس
 بكشبه ماتم نيرزد * مكن مستى ميان بزم او باش * كه مستى ميكند
 اسرار هافاش *

۷۱ * بهره از جنسيت افزايد كه چون در فصل دى *
 * مهر عريان باشد از وى حظ عريان او فرست *

(جنسيت) چيكن كسرى و نونك سكونى و ياء مشدده و تا ايله جنس
 اولق معناسنه در (جنس) نوع دن اعم اولانه ديرل كه نوع آنك

بر ضربى يعنى بر صنفى در انسان حيوانك ضربى اولدبغى كپي
 وليكن حقيقت متخذه افرادينه دخى جنس دينلور * ارالرنده بعض
 اوصاف و احوال ايله اختلاف و امتياز اوليحق تنك (لر جل جنس
 و المرأه جنس) ديرل (افزايد) همزه نك قحيله افزودن
 مصدر ندين مضارع در زبايد ايدر معناسنه (كه) بيان (چون)
 ادات علت فصل ديه مضافدر (دى) دالك قحيله شتبعنى قيش
 (مهر) كسر ميميله كنش و آفتابه دينور بوندين بشقه مر جت رشفتت
 معناسنه و قح ميميله عريده كابين يعنى نكاحه دينور (عريان)
 عينك ضميله برهنه يعنى چيلاق معناسنه در (باشد) اولور باشدك
 مهر فاعلى و عريان مفعول صريحي و در فصل دى ظرف زمانيدر *
 (وى) ضميرى كنش راجعصدر (حظ) خانك قحى و طياء
 مشدده ايله نصيب معناسنه مبتدا عريانه اضافتى لاميه در *
 (او فر) كثر و وفرت معناسنه اولان و فر مصدر ندين اسم تفضيل
 اولوب خبر مبتدا در

۷۱ * محصول بيت *

همجنس اولقدن نصيب زياده اولور چونكه فصل شتاه شمس
 عريان اولور ايسه آندن چيلاق اولانلرك حظى زياده در * يعنى
 كشى به دائم ابناء جنسيه الفت و اختلاط ايلكده فائده زياده در
 چونكه كورمز ميسين شمسك ايام شتاده جايج از بر سحر ابدن
 ظهورنده لباس كهنه ايچنده صغوقدن دتره يان فقر او بچار كان
 گروهى اعلا سمور و سنجاب كوركلر كيان اغنيا و توانكراندين
 دهازياه محظوظ و ممنون اولورلر * تنك * لاتصاحبوا غير
 ابناء الجنس * بيورلشدر صائب * بيت * شهر طاوس را آخر
 مكسران ميكند * فخر بر عريان نسان از جامعه رنگين مكن *
 خواجه حافظ * بيت * نخست موعظه پير مجلس اين حرفست *

که از مصاحب ناجنس احتراز کنید ❖ نابی ❖ مصراع ❖
 ینہ همجنس بیلور بر برینک مقصدارین ❖ اسمعیل حتی
 ❖ بیت ❖ اوله ناجنسیله هرگز مشترک ❖ همنشینک کنندی
 جنسکدن کرک ❖ (معلوم اوله که) ایکی نسته اراننده انتظام
 واتصال اولوق والفت واجتماع بولمق یا مناسبت ظاهره ویا مناسبت
 باطنه حسبیله در یعنی باذاتده ویا صفاتده ویا افعالده ویا احوالده
 ویا امر اتبده اشتراکله در ❖ محکدر که امام غزالی قدس سره
 قدس شریفده بر کبوترله بر زاغی کوردیکه بر بر لینه متصل اولمشار
 وانس بولمشار بواجتماع جنسین البت بر مناسبتده مبنیدر دیوالیه
 اشارت ایدوب اول ایکیسی بر لزندن حرکت ایتدیله کوردیکه
 ایکیسیده لنگ در پس یلدیکه اول اجتماع بو عرج مناسبتیه ایمش
 ❖ بیت ❖ همه مرغان کنند باجنس پرواز ❖ کبوتر با کبوتر باز باز ❖

❖ دل مکن باژنده پوشان بد که جاسوس دلند ❖
 ۷۲ ❖ بهر جاسوسی چوشه کاندر لبس چاکرست ❖

(دل) کوکل (مکن) ایله (باژنده پوشان) یمالو البسه کیانله
 (بد) کوتی (که) زیرا (جاسوس دلند) کوکل جاسوسلریدر
 (ژنده پوشان) زاء فارسیه نك قمچیله یمالو کیچیلر معناسنه وصف
 ترکیبدر (بد) بانك قمچیله فناو کوتی معناسنه در مکن نهی حاضرینک
 دل و بدل مفعول صریحلری و باژنده پوشان غیر صریحیدر
 (جاسوس) شره دأثر اولان سری نجسس ایدن کیمسه به دینور
 آنان مبتداء محذوفنک خبریدر مابعدینه مضافدر دلندده کی (ند) است
 خبریه نك جمعیدر (بهر) ایچون (جاسوسی) جاسوسلق (که)
 ادات ربط صفت (لباس) کسر لامله بدن اوزرینه کیه جاک
 اثواب معناسنه عریبدر چاکره اضافتی لامیه در (چاکر) قح کافله
 قول و بنده معناسنه در

۷۲ ❖ محصول بیت ❖

یمالوا اثواب کیسان فقرا به قلبکی بدو کوتی ایله زیرا آنلر جواسیس
 قلوبدرلر چونکه پادشاه نجسس احوال عالم ایچون بنده سی ایا سنده
 تبدیله چه شددر ❖ یعنی لباس کهنه ایچنده بر صاحب حال و اهل دل اولان
 فقرایی کوردکده چشم حقارتله نظر ایدرک درونکدن سوء ظن
 و بغض و عداوت کبی شیلر کچوره رک بونلرک حقنده افکار فاسده به
 دوشمه ❖ زیرا طائفه خرقة پوشان یعنی درویشان دلیشان
 هر قدر صوره ظاهرده پریشان ایه لرده لکن بواطن علیه لری
 ❖ اتقوا فراست المؤمن فانه ينظر بنور الله ❖ فحواي شريفه
 انوار الهیه ایله منور اولوب نور فراسته احوال قلبیه به واقف اولمربله
 شاید آینه قلب عالیبری غبار آلود اولور ایسه اول کیمسه مظهر غضب
 الهی اولور حق تعالی الله چونکه خدای متعال حصر تلری مخلص
 اولان عبادینک دل آگاهلرینه تجلی بیور مسیله اول ذوات ولایتسمات
 دخی قوه قدسیله لبله حقایق اشیا بی عارف و فطانت فطریه لریله
 سر ائر قلوبه واقف اولورلر ❖ بنا برین مشار الیهم حق لرنده بد دل
 و بد کبان اولمقدن بغایت احتراز واتقا اوزره اولوب ازدل و جان
 آنلره محبت ایلمکله کنندی سودیره رک کعبه دللرینه کیرمکی پک بیوک
 صفا و سعادت ییلوب حج معنوی ایتکه سعی ایتلیدر حضرت
 مولانا ❖ مثنوی ❖ دل نکه دارید ای بی حاصلان ❖ در حضور
 حضرت صاحب دلان ❖ پیش اهل دل ادب بر باطنست ❖
 زانکه ایشان بر سر ائر فاطنست ❖ پیش اهل تن ادب بر ظاهرست ❖
 که خدا زیشان نه ازرا ساترست ❖ بی ادب گفتن سخن با خاص حق ❖
 دل میراند سیه دار دورق ❖ از خدا جویم توفیق و ادب ❖ بی ادب
 محروم کشت از لطف رب ❖ ❖ نظم ❖ بوالعجبدر صحبت
 ارباب دل ❖ کیم اولور مفتوح انده باب دل ❖ هر نه معنی اولسه

خاطره نهان * اولور اول مجلسده البته عیان * بونلره مکشوفدر
هرزشت و خوب * اولر بیلر زیا جواسیس التلوب * خواجه
حافظ * بیت * کلید کنج سعادت قبول اهل دلست *
مبادکس که درین نکته شک و ریب کند *

۷۳ * چاره درد دفع خواطر صحبت پیران بست *
* رخنه بر یا جوج بستن خاصه اسکندرست *

(چاره) مدد و تدبیر معناسنه در (دفع) دالک فتحیله صواب
معناسنه در خواطره اضائی مصدرک مفعولنه در (خواطر)
خاطره نک جمعیدر (خاطره) افکار و تدابیر و ساوس کبی انسانک
درونه لایح اولوب جولان ایدن شیئه دینور (صحبت) ضم
صاد ایله لغته مطلق ملازمدر بر ساعت اولور سه ده آنکچون اکثر
علماء اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم حفته بومعنائی اخذ ایدوب
کثرت صحبتی اولمیانه دخی اطلاق ایشلردر و عرفده کثرت ملازمت
و طول لبثه دیرلر آنکچون مصاحبت و اصلحاب اجتماعدن ابلقدر
زیر اجتماعده طول لبثت معتبردکلدر * بعدذا صحبت ایکی وجهله در
بری قبل الکمال اولان صحبتدر که امور لازمه دندر بری دخی
بعد الکمال صحبتدر که امور واجبه دن دکلدر آنکچون اکثر علماء بالله
تکمیل سلوکد نصره عزات اختیار ایشلردر دیشلردر که سبب صحبت
جنسیتدر پس شول کسنه که اخص اوصافده مثل طاعت و معرفت
کبی آخره مجانس اولوب آنک حسن حالیه مخلاق اوله شکر بلیغ
لازمدر (پیران) پیرک ج-حی اولوب مرشدان طریقت
علیه معناسنه در و مسن و اختیارده دینور (بس) فتح با ایله کافی
معناسنه (رخنه) کدک (یا جوج) ضم جمیله یافت ابن نوح علیه
السلام اولادندن بر قبیله پدرینک اسیدر و دخی یا جوج و ما جوج
ابو البشر آدم علیه السلام احتلامدن خلق اولمشدر * زیر ابر کون

حضرت آدم لاجل الحکمه محتم اولمیر یله نطفه لری ترابله ممتزج اولدی
واندن حق تعالی برزن خلق ایدب و یا جوج و ما جوج آنک نسلندن
کلدی * پس یا جوج و ما جوجک یا لکز بابا طرفندن بز اتصالی
واردر * و آنلری کرمی ایکی قبیله اولوب اسکندر ذوالقرنین سدی بنا
ایتد کلرنده انلردن بر امت اهل ایمان اولغله ذوالقرنین انلری حالمی
اوزره ترک ایتکلکه ضم تا ایله ترک اطلاق اولندی که تاتار طائفه سیدر
کذا فی روح المشوی * (بستن) بغلق رخنه بستک مفعول
صریحی و بر یا جوج غیر صریحیدر (خاصه) بر نسته یه مخصوص
اولان قوت و تأثیر و منفعته دیرلر اسکندره اضافتی لامیه در *
(اسکندر) کسر همزه ایله ابو آدم معناسنه لفظ رومی سدر
ودخی خنی اولیه که اسکندر ایکی اولوب بر یسنگ اسمی صعب
ولتمی ذوالقرنیندر که بمن ده پادشاهلق ایلان ملوک چیردن بر پادشاه
عایشان اولوب حضرت ابراهیم علیه السلامه ایمان کتورمشدی
و (حیر) کسر حاء مهمله و سکون میم و فتح یا ایله ملکتمنده بر عظیم
قبیله نک اسیدر مر ویدر که جناب اسکندر ذوالقرنین بطحاء مکه یه
واصل اولوب حضرت ابراهیم مکه ده اقامتیله اخبار اولدقده
تواضع امر کبندن نزول ایدوب ماشیا حضرت ابراهیمه ملاقی
اولدقده حضرت ابراهیم جناب اسکندره سلام و یروب اعتناق
ایلدی آنکچون ابتدا اعتناق حضرت ابراهیم عنیه السلامدن
صادر اولمشدر دیشلر * جناب ذوالقرنینک بوتند، اختلاف اولوب
لکن بر صالح کیسه اولدیغنده اصلا اختلاف یوقدر حضرت خضر
آنک وزیر اولوب جستجوی عین حیات ایلاری و خضر اول
صوبی بولوب و ایچوب ذوالقرنین ایچمیدیکی مر ویدر * و ذوالقرنین
تسیه اولدیغنک سبی دنیانک ایکی قرنتی یعنی شرق و غربی کردیکی
ایچوندر (ودخی) بو یئنده مذکور اولان اسکندر دن مراد

دخی حضرت ذوالقرنیندر * و دیگری دخی آخر ملوک یوندر که
 حکماء اشراقینک خانی اولان افلاطون الهینک شا کردی و رئیس
 مشائین اولان ارسطونک شا کردی اولغله فلاسفه دن بر حکیم
 مذهب آدم اولوب واجب الوجود، و وحدانیتنه مسلک حکما اوزره
 مقر اوله رق اجدادی کبی کواکب و اصنامه عبادت ایتزدی *
 اما بر پیغمبره ایمان کنوروب و بر شریعتنه تشبث ایتدیکی معام
 دکلدر * پدیری اولان فیلفوسک فوتند نصره یونان و روم پادشاهلغنی
 کندوده جمع ایلدیکندن اسکندر یونانی و رومی اتمیله مشهوره و صکره
 آخر ملوک فرس اولان دارانک اوزرینه دخی سفر ایدرک دارانک
 ولایتن الدی امدی اشبواسکندرک سنی اوتوز آلتی و مدت سلطنتی اون اوج
 سنه مقداری زماندر * خواجه حافظ شیرازی قدس سره * بیت *
 آینه سکندر جام نیست بنکر * نابر تو عرضه دارد احوال ملک دارا *

۷۳ * محصول بیت *

خواطر نفسانیه و وساوس شیطانیه بی دفع ایلکده، مشایخ کرامک
 صحبتی کافیدر زیر یا جوج اوزرینه رخنه و کدک بغله انجق اسکندرک
 خاصه سیدر * یعنی حضرت اسکندر ذوالقرنین سدیاً جوجی بنا
 بیور ملریله قوم مر قومک اوزرینه غلبه ایلدکاری کبی سپاه شیطان
 اولان نفس و هوا یا جوجلرینک اوزرینه دخی ظفر انجق اسکندر
 سیرت اولان مرتدان طریقت و پیران حقیقتک حضور لامع
 النورلینه کمال آداب و مسکنله داخل و غنجه صفت دهان بسته
 و خاموش اوله رق آنلرک درج حکمتلرندن صادر اوله جق کلمات
 حکمت آیاتی کوش دل ایله استماع، حسن قبول ایتکله ممکن اوله بیلور *
 فنی * بیت * ارسطو سیرایسه کده، سد نطق ایت پیش کاملده *
 فلاطون حقیقت بنه، نقل ماجرا اولماز * والامر شد کاملک همتی
 اولقسزین نفس و شیطان عد و اکبرلینه غلبه ایلک ممکن اوله من

﴿ نظم ﴾ ایله بر صاحب درونه اندساب * کیم سن لظنندن
 ایتسون کامیاب * بنده، استعداد همت یوق دیمه * جوهر مد،
 قابلیت یوق دیمه * قلب سخنه کار ایدر فیض نظر * شمسی کور
 خرابی ایلر اعل تر * مثنوی * کرتوسنک صخر و عمر مر شوی *
 چون بصاحب دل رسی کوهر شوی *

۷۴ * جان پزمرده ز فیض پسر یابدر زندگی *
 * خضر از ان خضرست کزوی سبزه خشک اخضرست *

جانک پزمرده به اضافتی بسایه در (پزمرده) باء فارسیه نک قتی
 وزاء فارسیه نک سکونیه صولش و متغیر الحال و محزون معناسنه در
 فیضک پیره اضافتی لامیه در (یابد) یافتن مصدرندن فانک بابه
 قلبیه فعل مضارعدر بولور معناسنه جان فاعلی زندگی مفعول
 صریحی ز فیض غیر صریحیدر (زندگی) زانک کسری ونونک
 سکونیه دیر لک و صاعلق معناسنه در آخرنده می کاف فارسیه هاء
 رسمیه دن مبدلدر (خضر) خاء معجمه نک قتی و ضادک کسری
 و یا خود سکونیه بلیان ملکاتک لقیدر واتب اسماقبیلندندر و لکن
 اسم مجرد کبی دکلدر مدحی و یا ذمی اشعار ایدر مشار ایله حضرت تلرینک
 نبوتنه، و حال حیاتنه، اختلاف اولمشدر * و خیالی چلبی حاشیه سنده
 کاور (ذهب العظماء من العلماء الی ان اربعة من الانبیاء فی زمره الاحیاء
 الخضر والیاس و عیسی و ادریس فی السماء) پس بوندن نبوتی دخی
 راجح اولق لازم کلدی حضرت موسی ایله مجمع البحرینده کوریشوب
 رفاقت شریفه و مصاحبت لطیفه سی قرآن کریمده، مندرج اولان
 خضر علیه السلام بونلر اولدیغنی و پادشاه زاده اولوب جناب
 ذوالقرنینک طایب زاده سی و وزیر ی بولدیغنی بعض مورخین بیان
 ایلشدر * خضر تسمیه بیورلدیغنسک وجهی کندوری بقیضه
 تعالی آب حیات ایچد کد نصره قیامت قدر طول عمره نائلیتله برابر

اوتوردیغی بر نقد خشک و کیهدن خالی ایسه ده سبزه زار اولوب
تروتازکی بولوردی زیرا حیات حقیقه اربابنک حیاتی اجزاء عالمه
ساریدر (از) بونده تعلیل ایچوندر (خضرست) خضر در
(که) زیرا (زوی) حضرت خضر دن (سبزه) سینک
فتی و بانک سکویله یشیل و اخضر معناسنه در خشکه اضافتی بیاید در
(خشک) خاک ضمیله قوری معناسنه در ضدی تر در مجازا
ناکس و بخیل و درشت طبع آدمه دخی دیرل (اخضر) همزه نک
قحیله یشیل و سبزه و چترار و سبز زار معنالیته در سبزه مبتدا
خشک خبریدر

﴿ ۷۴ ﴾ محصول بیت ﴿

محزون و غمگین اولان جان مر شد کاملک فیضندن حیات بولور حضرت
خضر اولسیدن خضر در که آندن قوری اوت تازه اولور ﴿ یعنی
حضرت خضر علیه السلام قدم سعادت تو املریله تشریف بیوروب
با صد قلری برلده یشیل اوتلر بتوب چنستان اولدیغی کبی اگر خضر
فرخ بی کبی مظهر علم لدنی او اش بر پیر روشن ضمیر و خسته تدبیری
بولوب اصحاب کهفک قطمیری کبی جبهه سای زمین مسکنت اوله رق
هزار نیساز ایله کندنی بند لکه قبول ایتدیره بیلان مر د سعادت مند
هجوم لشکر نفس و هوا ایله خراب و بیاب اولان شهرستان وجودنده
ماند اسیر محکوم و مغموم اولان او بیچاره امیرالبدن بولنسان قلبی
اول ذات خسته صفاتک صحبت پریمن و بر کتیه قید اسارتدن بالخالص
کالاول امیر کشور وجود قیلان کیسه مانند خضر علیه السلام
مظهر حیات جاودانی اولور یسرنا الله من هذه السعادة آمین ﴿
﴿ بیت ﴾ خواجه حافظ قدس سره ﴿ بیت ﴾ آب حیوان
تیره کون شد خضر فرخ بی کجاست ﴿ کل بکشت از رنگ خود باد بهارا
ترا چه شد ﴿ ناصرالدین ﴿ بیت ﴾ فراز و شیب این راهست بسیار ﴿

اگر مردی خضری بدست آر ﴿ مشوی شریف ﴿ پیر اباکذین
بی پیران سفر ﴿ هست بس پر آفت و خوف و خطر ﴿ چون گرفت
پیر همین تسلیم شو ﴿ همچو موسی زیر حکم خضر و ﴿ نفسی
﴿ بیت ﴿ عطفه مغرور اوله افلاطون وقت اولسک اکر ﴿
بر ادیب کاملی کورد کده طفل مکتب اول ﴿

﴿ ۷۵ ﴾ بوی درویشی نداری خرقة پشمین چه سود ﴿
﴿ چند پیچی پشک در نافه که مشک از فرست ﴿

(بوی) ضم با ایله قفو و رایحه و امید و محبت و آرزو معنالیته
در ما بعدینه اضافتی لامیه در (درویش) لغتده فقیردر که غنیک
مقابلیدر ولکن عرفده طریق فقر و فزایه سالک اولان اهل تبحر در ریاسی
مصدریه در اصانده قاپویه دوشنبی معناسنه وصف ترکیبیدر زیرا
(در) قیوو (ویش) و اوک کسریله دوشنک معناسنه اولان ویشیدن
لفظندن امر در (نداری) طوتماز سین معناسنه نفی مستقبل بوی
مفعولیدر (خرقه) کسر خایله پارچه و یماندن یا پاش بر نوع
اثوابدر ترکیده دخی معروفدر همزه مجتلبه ایله ما بعدینه اضافتی
پسایه در (پشمین) قح باء فارسیه ایله صوف و بوکدن یا پاش
نسبه به دینوریاسی نسبت و نونی تا کید نسبتدر (سود) ضم سینله
فائده و منفعت معناسنه (چند) جیم فارسیه نک فتحیله سؤال
عن المقدارده استعمان اولنور نیجه به دک ونه وقت قدر معناسنه
(پیچی) باء فارسیه نک کسریله بوکک و خلقه لمق معناسنه اولان
پیچیدن لفظندن فعل مضارع مفرد مخاطبدر بوکوب خلقه رسن
معناسنه (پشک) باء فارسیه نک کسری و شینک سکونیه آهو
یعنی جیران و قیون فضله سنه دینور پیچی فعلنک مفعول صریحیدر
(نافه) انسان و حیوان کو بکنه دینور و در یسی کورک اولان
حیوانک قازنی التسنده اولان در یلرده دینور (که) حرف رابط

صفت (مشك) ميک ضمی و کسری به عطر معروف در وقت فتح میله
 قر به و طلوم معناسنه در * ودخی مشک خطا و ختن و ثبت و چین
 و لایترنده اولان آهوی مشکینک که عرب اکا غزال المسک دیر
 نافه سی و کوبکیدر همیشه سنبل تراوتلارل * میر صاب
 تبریزی * بیت * خطادن کچدی جیران قانی مشک ایلدی
 صائب * دین عصیانی طاعت کفری ایمان ایاک اولماز * منقولدر که
 حضرت آدم علیه السلام ارضه اهباط اولند قلرنده جمله و حوش
 کلوب زیارتلریله مشرف و دعایله مقتم اواسدیلر * و آهوردن
 بر نوع که آهوی مسکدر زیارت ایتد کسده حضرت آدم آنلر
 ایچون دعا وار قارین ید مبار که لریله مسح بیوردی بوسیدن
 بو خاصه ظهور ایتدی * و حقیقت مسک بر قاندر که آهونک
 سره سنده سنه ده وقت معروفده مجتمع اولور * اول سره معدن
 مسکدر که هر سنه شجره میوه دار اولدیغی کبی سره دخی حامل
 مسک اولوب مسک ظهور ایتکه باشلد قده آهومسک کامل ایدنجه
 قدر مر یض اولور * دیمشدر که اول و لایترک اها ایسی مسک رفتنده
 ضرب اوتاد ایدوب تا که آهوانلره سورینوب نایجه اوراده ساقط اوله *
 و مسک از فر جانب شرقده ثبت دید کبری و لایتنده اولوب آهونتدن
 هند طرفنه مسافت ایدوب مسکی اول طرفده القایلد کده آب
 و هواسنک تأثیرندن ردی یعنی الحقیق و رایحه سی خفیف اوله رق ثبت ده کی
 کی از فر اولماز ایمش (ازفر) عنبروزننده تیز رایحه لو اولان شینه دینور

٧٥ * محصول بیت *

درویشک ققوسی طومار سین یعنی درویش حقیقی دکلسین صوف
 و یوکسدن طوقمش خر قه نک نه فائده سی وارد نجه به دک آهو
 و جیران فضله سنی اعلامسکدر دیو کوبیککده بو کوب مدور ایدر سین *
 یعنی حقیقت درویشلکدن بی خبر اولوب مجرد جلب منافع دینویه سیچون

خر قه و تاج کیکله صورت صوفیان و درویشانده بولمق
 بشیمانلقدن بشقه برشی متنج اولوز * نتمک شیخ سعدی قدس
 سره بیورر * قطعه * ای هنرها نهاده بر کف
 دست * عیبهارا گرفته زیر بغل * تاجه خواهی خریدن
 ای مغرور * روز در ماندی بسیم دغل * ودخی بعض اعمال واردر که
 اخلاصله اولغله مرعای طیبیدن حاصل اولان لبن طیب کیدر *
 و بعض اعمال دخی نفاقدن صادر اولغله مرعای خبثدن حاصل
 اولان لبن خبث کیدر * و عمل اگر چه شرائط ظاهره سی حسبیله
 پاک کورینور فاما نفاق و ریا و اغراض فاسده ایله سر کمین کبی
 اولور * پس عملک طیب اولدیغی یا اصلی مشروع و یا نفاقدن
 پاک اولدیغندر خبث دخی بو کا قیاس اولنه * پس مر تاض اولان
 کیمسه آهو کبی رایحه دار نسنه تناول ایتماشدر و لکن امعاء انسان منبع
 رایحه جنت اولان قلبه مجاور اولغله قلبده حاصل اولان حال طیبیدن
 کسب رایحه طیبه ایلر * بلکه جیع وجودینه طیب ساری اولور *
 نتمک ارواح طیبه دخول و نزول ایتدیکی مواضعدن رایحه طیبه اشتیام
 اولور مش * ودخی انسان کاملک قلبنده رایحه کریمه به آرزو
 یولند یغندن دأمار رایحه طیبه دن احتیظ ایدر و بوبله ذات شریفلرک
 وجود مبارک لری کدورت و کشفندن طیب و طاهر اولمق حسبیله فضلات
 بدینه لرنده بله رایحه مسک اولور مش * جناب ناظمک دخی (ع) چند بیچی
 پشک در نافه که مشک از فرست * بیورد قلمی بو کامینی در * شیخ سعدی
 * بیت * اگر مشک خالص نداری مگو * و کر هست خود فاش کرد
 دیوی * ودخی شارح مشوی جناب اسمعیل انقروی قدس سره (منهاج
 الفقرا) نام کتاب حقیقت نصاب لرنده بیورر که شیخ الندن خر قه کیمک
 سنتدرو مخالف سنت دکادر * بو فوالمک صدقی ام خالد رضی الله عنها
 حضرت تلرندن عنعنه ایله روایت اولنان حدیث صحیحدر که حضرت

پیغمبر علیه السلام بر نیجه قفتانر هدیبه کتورادی انلرک ار استده
 برسیا، کوچک خرقه وار ایدی * حضرت علیه السلام جمله به
 خطابا کیم استر بوقتانی اگا کیدورهیم بیورد قلرند جمله سی ساکت
 اولدیلر * پس جناب پیغمبر کتورک ام خالدی بیوروب بی حضور
 نبوی به کتورد کلرند اول حضرت دست مبارکریله اول قفتانی بکا
 کیدر دیلر * معلوم اوله که خرقه و کسوه ایکی نوعدر بری خرقه تبرک
 و بری خرقه ارادت خرقه تبرکی اول کیمسه لر کبرلر که * من تشبه
 بقوم فهو منهم * مقتضا سنجه مرید حقیقی به تشبه ایدر اول
 شرطله که مجلس فقرایه حاضر اولوب آنلرایله مصاحبت ایلیسه
 تبارکت صحبت فقرایله خرقه ارادته مستحق اوله * و خرقه ارادت
 آکا دیرلر که روز و شب اول درویش شیخند خدمتده و حضورنده اوله
 بر درویش که شیخ ارادتنده و صحبت و خدمتده اوله آکا مرید دیرلر اما
 بشرط آنکه اول خرقه (تبدیل الشکل لاجل الاکل) اولیوب بلکه انکسار
 نفس و اصلاح قلب نیبیله اوله * تکم شیخ عطار قدم سره بیوررلر
 * بیت * ای که در بر میکشی پشمینه را * پاک ساز از کبر اول سینه را *

۷۶ * ناز پرور در هوی بانفس نتواند غزا *
 * زن که باشد لایق معجزه مرید مغفرت *

(ناز پرور) ناز و نعله بسلسان آمده دینور وصف ترکیدر
 (هوی) قحچین و قصرله عشقدر که خیرده و شرده اولور ومد
 ایله (هوا) زمین و آسمانک اورته سیدر و دخی عناصر اربعه دن
 بریدر (تواند) توانستن لفظندن حذف سین ایله نفی مستقبلدر
 قادر اولماز معنایه (غزا) دشمنه جنک و قتال ایلمکه کتک معنایه در
 ناز پرور نتواندک فاعلی غزا مفعولی بانفس در هوا غیر صریح لریدر
 (زن) عورت (که) ادات رابط صفت (باشد) اوله (لایق)
 ضرب بابک اجوف یا بیستندن اسم فاعلدر مناسب اولیجی معنایه

معجزه اضافتی اسم فاعلک مفعولسنه در (معجز) میمک کسری
 و عینک سکونی و جیمک قحچله عربیه مخصوص بر نوع باش اورتوسنه
 دینور (چه) کسر جیم فارسجه ادات استفهامدر نه معنایه
 (مرد) قحچ میله آدم معنایسنه مابعدینه اضافتله در (مغفر)
 کسر میم و سکون غین و قحچ فایله زره کلاهته دینور

۷۶ * محصول بیت *

آرزوی شهوانیه سنده ناز ایله بسنجی اولان کیمسه نفسیه غزا ایتمکه
 قادر اوله مز زیر باش اورتوسنه لایق عورت زرخ کیه جنک
 ارد کلدر * یعنی عدو اکبری اولان نفس اماره سنی دآتما آرزو و اشتها
 ایلذیکی شیرایله بسلبه رک توانا و بهادر قیلان کیمسنه ارتق نفس
 اماره سنک مغلوب و محکومی اولمش اولدیغندن بردها ننگ ایله غزا
 و جهاد اکبر ایلمکه قدر تیاب اوله من * و دخی وجود انسانی ایکی
 عالمدن عبارت اولوب بری عالم روح و بری عالم جسد دریس هوانک
 عالم جسد دن عالم روحه طوغری حرکتی جسد دن تعلقنک انقطاعنه
 و اندن تولد ایدن اخلاق زمیمه و صفات قبحه ننگ زوالنه دلالت ایدر *
 زیرا اخلاق و صفاتک قیامی هوا ایله در اولادک قیامی پدرا ایله
 اولدیغنی کبی چونکه هوی ارادن چته آکا تابع اولنره پریشاناق
 کلوب بو پریشانلقده روحه جمعیت واردر * عسکر عدو منهنم
 اولدقده عسکر اسلامه جمعیت حاصل اولدیغنی کبی * پس هوی
 ایله نفسک علاقه سی اولدجی روح مرادندن جدا در و یونندن فهم
 اولنور که کاهجه * نفسک مطیبتک فاروق بهسا * و قحچیه بعض
 مساعدات حاصل اولور فاما نفس اگا مغرور اولبه زیرا هر رضاعک
 غایتی فطام و هر اقصانک نه سابتی انصرام در خصوصاً که روحه
 تزل واقع اولسنه قاعده حکمهای الهیه بودر که میزان شریعت
 و قانون طریقت او زره تشدید ریاضت و مجاهده ایدرلر تا که علوم

تازه ایله مشرف اولور * لاسمعیل حتی قدس سره * بیت *
 شمشیر غز! چکمیچک نفس عمدویه * شری طوق نور شهر وجود
 ایچره قویه * شیخ عطار قدس سره * بیت * کار نفس
 بد همه شور و شریست * جنک بانفسک جهاد اکبرست *

۷۷ * در جوانی سعی کن کربی خلل خواهی عمل *

* میوی نقصان بود چون از درخت نوبرست *

(جوان) جیک ضمیمه کج و تازه معناسنه دریاسی مصدریه (کن)
 ضم کاف ایله امر در ایله معناسنه تختنده مستتر توفاعلی وسی مفعولی
 در جوانی ظرف زمانی در (کر) حرف شرط (بی خلل) بی
 رخنه و بی قصور معناسنه (خواهی) و او مجهوله ایله استمک
 معناسنه اولان خواستن لفظندن سینک هایه قلبیه مضارع مفرد
 مخاطبدر (عمل) عینک و مینک قحبه فعل وایش معناسنه
 خواهی نک مفعولسیدر (نقصان) ضم نوله اکسک معناسنه
 (بود) بودن لفظندن قح و او ایله شاذ اوله رق مضارع اولور
 معناسنه (چون) چونکه (درخت) دالک کسریله اناج و شجر
 معناسنه در نوبره اضافتی بیابنه (نوبر) قح نوله عنبر و زنده تر فنده
 میوه به دینور بمقامده تازه معناسنه در

۷۷ * محصول بیت *

اگر عملک بی خلل اولد یعنی استر ایسک جوانلقده طاعات
 و عباداته سعی ایت چونکه تازه اناجک میوه سی بی نقصان اولور *
 یعنی یکی شمش اولان نهان نازه نک میوه سی قورومغه باشلامش
 اولان قوجه قارت اناجک میوه سندن دهبالد بز اولدیغی
 کبی جناب خواجه حافظک * نظم * شب صحبت غنیمت دان که
 بعد از روز کار ما * بسی کردش کند کردون بسی ایل و نهار
 آرد * بهار عمر خواه ای دل و کره این چن هر سال *

چون سرین صد کل رعنا و چون بلبل هزار آرد * نظم دل آراسن
 کوش هوشنه منکوش ایدوب فصل ربیع کبی پر طراوت و لطافت
 اولان عهد شبابک بردمی برعالمدن بهتر ایدو کن یقن ایدرک حظوظات
 نفسا نیه سندن بتل و انقطاع ایدن جوان سعادت مندک مخلصانه
 ایلدیکی عباداتی نزدخدای بی نیازده آوان پیری و شیخوخیتده سست
 اندام اولوب محسرانه (ایت السباب يعود یوما فاخبره بمافعل المشیب)
 مال محال اشتهانی کویا اوله رق هزار عجز و قنهور ایله ایتدیکی
 عبادت بی حلاوتندن دهاز یاده مقبولدر * تکم اسمعیل حتی قدس
 سره بیورر * بیت * اوله کور راه حقه تیرروان * بردکل
 پیر ایله سلوک جوان * و شیخ سعدی بیسور مشردر * بیت *
 جوان گوشه نشین شیر مر در راه خداست * که پیر خود نتواند ز جای
 خود برخاست * وله از کتاب بوستان * نظم * غنیمت شمار
 این کرامی نفس * که بی مرغ قیمت ندارد قفس * مکن عمر
 ضایع بافسوس و حیف * که فرصت عزیزست والوقت سیف *
 نکه دار فرصت که عالم دمیست * دهی پیش دانا به از عالمیست *
 جواناره طاعت امر وز کبر * که فردا نیاید جوانی ز پیر *
 فراغ دلت هست و نیروی تن * چو میدان فراخست کوی بی بز *
 خواجه حافظ قدس سره * بیت * ای دل شباب رفت و نچیدی کالی
 ز عمر * پیران سربکن هنری ننگ و نام را * ازتان و حلوی شیخ
 بهاء الدین آملی رحمه الله * نظم * حالیا ای عندلیب کهنه سال *
 ساز کن افغان و یکچندی بنال * چون نکریدی ناله در فصل بهار *
 در خزان باری قضا کن زینهار *

۷۸ * عالم عالی مقام از بهر جر خواند علوم *

* چون علی کش معنی استعسلا و کار او جرست *

(عالم) داننده یعنی بلایی معناسنه اسم فاعلدر ما بعدینه اضافتی بیابنه در

(عالی مقام) اصلنده ترکیب اضافی ابدی صکره صفتک موصوفی
 اوزرینه تقدیمیه وصف ترکیبی اولوب بوجه مرتبه لی معناسنه
 عالمک صفتیدر (جر) قمع جیمله چکسک و کندویه طوغرو
 تحریک ایتسک و برکله بی مکسور ایتسک و کندوسنی تذلیل ایده جک
 ایش ایشلک معنارینه در (خواند) خواندن مصدرندن قمع نون ایله
 او قور معناسنه مضارعدر فاعلی نحتنده عالمه راجع اوضمیرغائبیدر
 ومفعول صریحی علوم وغیر صریحی از بهر جز لفظ سیدر (علوم)
 عینک و لامک ضمیر ایله علك جمعیدر (علم) کسر عینله بیلک
 معناسنه در (چون) کبی (علی) قمتینله عربیده حرف جردر که
 داخل اولدیغی اسمی کسره ایله او قودر و بوندن بشقه عالی و بوجه
 اولدی معناسنه فعل ماضیده اولور (کش) (که) حرف
 رابطیه (اش) ضمیرغائبندن مرکبدر و ضمیر معنایه مقید اولوب
 علی به راجعدر (استعلا) کسر همزه ایله بر نسنه نك یوقاروسته
 چیققی معناسنه مصدردر (واو) حالیه در (کار) ایش معناسنه
 مبتدادر ضمیره اضافتی لامیه و جر خبریدر

۷۸ * محصول بیت *

بوجه مرتبه لو اولان عالم جردن ایچون علومی او قور یعنی تحصیل
 علم ایلر ایلده او کیمسه علی حرف جری کیدر که معناسی استعلا ایچون
 اولوب حالبوکه آنک ایشی جردر * ودخی پیغمبریمز علیه الصلوة
 والسلام طلب علم شریف حقنده * طلب العلم فریضة علی کل مسلم
 ومسلمة * و * کن عالما او متعلما و ساعما و لاتکن رابعا فتهلك *
 و * اطلبوا العلم و اوبوا الصبن * حدیث شریفلرین بیورمشلردر *
 و فضائل علم بر کیمسه اوزرینه خفی دکلدرز بر علم انسانیه مختص
 اولوب علك ماعداسی اولان مثلاً شجاعة و جرأت وقوة و شفقت کبی
 جمیع خصالده انسان و سائر حیوانات مشترکدر * و علم شریف

* صاحبی *

صاحبی پروتقویه تفریب ایدوب آنکه عندالله کرامت وسعادت
 ابدیه به مستحق اولور * صاحب مذهب امام اعظم رحمة الله علیه
 حضر تلزندن (کیف عرفت العلم) دیوسؤال اولدوقده جوانده
 * باربعه اشیاء الاول نملقت کتلق الکلب والثانی تواضعت کتواضع
 الهرة والثالث صبحت کصباح الغراب والرابع صبرت کصبر الحمار *
 بیورمشلردر * وتعلم علم زماننده نیندن لازمدرزیرا * انما الاعمال
 بالنیات * فخواستجه نیت جمیع افعالده اصلدر * نتکم حدیث
 شریفده وارد اولمشدر که * کم من عمل بتصور بصورة اعمال
 الدنیا و یصیر بحسن النیة من اعمال الآخرة و کم من عمل بتصور
 بصورة اعمال الآخرة ثم یصیر من اعمال الدنیا بسوء النیة *
 ایمدی طالب علمه لایق اولان اشبو حدیث شریف مقتضای
 عالیستجه عامل اوله رق علم شریفی جر منافع دنیویه سیچون تحصیل
 ایتجوب ایتجی طلب علم ایله رضاء الهی نیت بعده نفسندن ازاله جهل
 ابتد کد نصکره نشر علوم ایله سائر ره دخی ابصال نفعه نیت ایله تا که
 * خیر الناس من یفیع الناس * سرینه مظهر اوله و بعد التحصیل ده
 موجیله عامل اوله * شیخ عطار قدس سره فرماید * بیت * هر که
 علی دارد و نبود بران * از طریق عقل باشد بر کران * ودخی
 طفلان آموزند کان علم و ادبه خفی اولسیده که تحصیل علم شریف
 ایچون الی خصلت لازمدر که خصال مذکور ه اشبو قطعه د
 بیان اولمشدر * قطعه * علم را هرگز نیابی تا نباشد شش خصال *
 حرص و افر فهم کامل جمع خاطر کل حال * شفقت اسناد باید
 هم درس خوانی مدام * لفظ را تحقیق خوانی تا شوی مرد کمال *

* مفتی تردامن از مستی نوازده همچود فی *

۷۹

* دفتر خودیواد فی تردامن آری دفترست *

(مفتی) افسانصدردندن ضم میله اسم فاعلدر مسائل دینیه تک

جواب شرعی برین بیان ایلان عالم کسند به دینور تردامنه اضافتی
 بیانه در (تردامن) مقام عالی کبی وصف ترکیبدر کله واحد حکمنده
 اولغله مقنیک صفتیدر آلوده چرکاب فسق و فجور اولان کیمسند به
 دینور که اهل عرض و عقیف معناسنه اولان خشک دامن مقابلیدر
 (مست) قح میله باده مثلور بر نوع مسکرات ایچمهکله عقل و ادراکی
 کتمش اولان سرخوشه دیرلریاسی حرف مصدر در (نواز د)
 نونک قحیله ساز چالمق و تغنی ابلك و اوخشماق و تلطیف ابلك
 معنارینه اولان نواختن مصدرندن خاتک زایه قلیله فعل مضارعدر
 بومقامده ساز چالار و تغنی ایلمر معناسی مراد در فاعلی تحتند مستر
 اولان اوضمیریدر که مفتی به راجعدر و مفعول صریحی مصراع نایده
 واقع دفتر لفظی و غیر صریحی از مستیدر (همچو) ادات تشبیهدر
 (دف) دالك قحیله دائره معناسنه در که معروف آله لهودر
 ترکیده دخی دف تعیری مشهوردر (دفتر) دالك قحیله بری برینه
 ضم اولمش نیجه اوراق مشتمل نسخده به دینور که لسانزده دخی
 دفتر تعیر اولنور جمعی دفاتر کاور خوده اضافتی لامیه در (خود)
 کند و دیمکدر (را) علامت مفعولدر دفک تردامنه اضافتی لامیه
 دف مبتدا (آری) حرف تصدیقدر که جوابده مستعمل اولوب عریده
 قحیله (نعم) و ترکیده (بلی) و (اوت) معناسنه در دفتر خبر مبتدا در
 ﴿ محصول بیت ﴾

فاسق اولان مفتی مستلکندن دفترینی دف کبی چالوب نغمه ایلمر
 زیرا فاجر کیمسندک دفینه کندوسنک دفتریدر ﴿ یعنی عملیه عامل
 اولوب نفس و هواسنه تبعیت ایدرک ام الحیائت اولان شرب خمر کبی
 ارتکاب معاصیه مست مدام اولان عالم کیمسه کمال مستی و بیخود لغندن
 بی پروا کند و دفتر و کتابی دف کبی چاهرق رقص و نعمات ایلمر
 و بو حال بویله در زبرا کندوسنده خوف الله اولوب دائمناهی

و ملاهی ایله اوقات گذار اولان لایالی عنذنده خطا ایله صواب و دف
 ایله کتاب یکسان و سیان اولدیغندن آرتق بی قید و احتراز کند و دفتر
 و کتابی دف کبی چالغده باشلار ﴿ بونسکله برابر کشی به لازم اولان عالم
 اولان ذاتک صورت ظاهرینه نظر ایلیوب همان اندن صادر
 اولان کفتار حتی استماع و قبول ایدرک موجبله عمل ایلمکدر ﴿
 تکم شیخ سعدی قدس سره کتاب گلستاند بیوررل ﴿ قطعه ﴿
 کفت عالم بکوش جان بشنو ﴿ ورنمساند بکفتنش کردار ﴿ مرد
 باید که کیرداند کوش ﴿ ورنوشته است پند بر دیوار ﴿

﴿ فلسفه چون اکثرش آمد سغه پس کل آن ﴾
 ۸۰ ﴿ هم سغه باشد که دارد حکم آنجا اکثرست ﴾

(فلسفه) قح فالیه وسوسه و زننده علم حکمت طبیعیه و الهیه در
 (چون) ادات تعلیل (اکثر) قح همزه ایله چوق معناسنه اسم
 تفضیلدر ضمیر فلسفه به راجعدر (آمد) کلیدی معناسنه ماضیدر
 (سغه) قحیله عمل و ادراک خقیف اولسوق و جهل
 و نادانی معناسنه در (پس) ادات تفضیلدر که مابعدنده می
 جمله نک ماقبلنده می جمله بی تفصیل ایده چکنی افاده ایلمر لسان عرییده
 (ف) حرفیله و ترکیده (امدی) اداتی ایله ادا اولنور (کل) کافک
 ضمی و لامک تشدیدیه بر اسم مفرد در که جمیع اجزائک شمول
 و استغراق اوزره اسمیدر آن اسم اشارتک مشار الیهی
 فلسفه در (باشد) اولور فاعلی کل و مفعولی سغه در (که)
 زیرا (دارد) طسوتار (حکم آنجا) اول مکانک حکمنی
 (اکثرست) اکثردر

﴿ محصول بیت ﴾ ۸۰

چونکه فلسفه لفظنک اکثریسی سغه در امدی لفظ مذکورک
 کلبسی دخی سغه اولمش اولو ﴿ زیرا اکثر ایچون حکم کل واردر ﴿ یعنی

حروف خسته دن مر کب اولوب حکمت معناسنه دلالت ایلین
 فلسفه لفظ مفردی فل لفظیله بی عقل و ادراک معناسنه دال اولان
 سغه لفظندن مر کب فرض و اعتبار اولند قده فلسفه کلمه سنک اکثر
 حروفی کندینک جزو اخیر اولان سغه لفظنسنده بولنش اولغله
 جزو اخیر مذکور فل جزو اولنه نظرا جزو اعظم واقع اولوب
 و اکثر ایچونده حکم کل اولدیغی فاعده سنه ناء فلسفه لفظی دخی
 کندونک جزو اعظمی اولان سغه لفظنک حکمی اخذ ایلدیکندن
 ارتق لفظ مذکور کلبسی دخی سغه اولش اولور

﴿ فلسفی از کنج حکمت چون بفلسی ره نیافت ﴾ ۸۱
 ﴿ می ندانم دیگر را سوی آن چون رهبرست ﴾

(فلسفی) یاه نسبتله حکیم معناسنه در (از کنج حکمت) حکمت
 خزینه سندن (چون) چونکه (بفلسی) برپوله و بر منقره دیکندر
 چونکه (فلس) فانک فحی و لامک سکونیه پول و منقر معناسنه
 عربیدر (ره) یول و طریق (نیسات) بولدی فاعلی فلسفی
 و مفعول صریحی ره و غیر صریحی از کنج حکمت و بفلسی کلمه لیدر
 (می ندانم) اصلنده نمی دانم ایدی ضرورت وذن ایچون نون نافیله
 تأخیر اولمشدر بيلم معناسنه نفی حال نفس متکلم و حده در (دیگر را)
 بر غیر بنسته (سوی آن) اول خزینه طرفته (چون) نصل (رهبر)
 وصف ترکیبدر دلیلی و مر شد معناسنه در

﴿ محصول بیت ﴾ ۸۱

فلسفی چونکه حکمت خزینه سندن برپوله بیله بول بوله مدی
 بيلم که بر غیر بنسته اول خزینه طرفته نصل رهبر اوله بیلور یعنی حکمت
 الهیه به وقوف و اطلاع نام حاصل ایتدم دیودعوای حکمت شناسی
 ایلین کیسه نک کندوسی احسان الهی اولدیجه حکمت الهیه
 خزینه سندن بر نبره جکه بیله نائل اوله مدیغی حاله، بر غیر بنسته اول

کتر مخفی معرفتسه نصل رهبر اوله بیلور بيلم ﴿ نتکم
 خواجه حافظ قدس سره بیورر ﴿ بیت ﴿ مرز دم ز حکمت که
 ذروقت مرک ﴿ ارسطو دهد جان چو بیچاره کرد ﴿ ودخی یونان
 کاهنلری طرفندن یدی کشی به (سوفوس) نامی و بر یلوب حکمای سببه
 اطلاق اولمشیدی که هفت دانا یان یونان دیک اولور مؤخرأ (سوفوس)
 اسمی جناب حقه مخصوص اولوق مطالعده سیله حکمایه بواسم چوق
 کوریه رک فیلسون تعیر اولمشدر که محب حکمت و کمال دیکندر
 و (سوفوس) عالم و حکیم و صاحب کمال معناسنه در ﴿ ال ابتدا
 فیلسون نامنی الان اصحاب (سلیمان ابن داود) علیهما السلام
 اخلافتدن تحصیل کمال ایدوب رؤسای حکمای الهیندن اولان
 فیثاغورث ایدی

﴿ حکم حال منطقی خواهی ز حال فلسفی ﴾ ۸۲
 ﴿ کن قیاس آرا که اصغر مندرج در اکبرست ﴾

(حکم) حانک ضمیمه قضا معناسنه در که شونسنه شوبله در دیکندن
 عبارتدر حاله مضافدر حال اول معنادر که من غیر تصنع و لا اجتلاب
 و لا اکتساب قلب اوزر بنه وارد اولور حزن و قبض و بسط و هیت
 و انس کبی حال متغیر و منحول اولغله حال دینلدی نتکم مقام ثابت
 و مستقر اولغله مقام دینلدی یعنی حال دوام اوزر بنه اولوب
 صفات نفس ظهور ایتد کده زائل اولسه حال دینلور دوام اوزره
 اولان ملکه به مقام دینلور مابعد بنه اضافتی لامبدر (منطقی)
 قح میم و آخرنده یاه نسبتله علم منطقه آشنا اولان کیسنده به دینلور
 (و علم منطقی) معلومات حاصله دن مطالب مجهوله بی اکتسابده ذهنی
 خطا دن حفظ ایدن بر فن اولوب فائده سی فکر و نظرده خطایی
 صوابدن تمیزدر (خواهی) استرسک معناسنه فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 (فلسفه) لغت یونانده محب علم معناسنه اولان فیلسوف لفظندن

تعریب و مشتق در (ودخی) علوم عقلیه دن اولان علوم فلسفه باشلوجه درت علی شاملدر اولکیسی (منطق) ایکنجیسی (علم طبیعی) اوچنجیسی وراه طبیعیاتده اولان اموره یعنی روحانیاته متعلق (علم الهی) در دنجیسی فنون اربعه بی یعنی علم حساب و علم هندسه و علم هیئت و علم موسیقی مشتمل اولان (علوم ریاضیه) در * ایمدی علوم فلسفه تک اصولی فنون سبعة مذکورده دن عبارت اولوب جمله سنک اقدمی منطعدر * (کن) ضم کافله ایله معناسنه امر در (قیاس) کتاب وزتنده لغته برنسنه بی مثال اولان دیگر نسنه به تطبیق و مقابله ایدرک اوصاف و احوالی تقدیر ایتک و ایکی نسنه بی ذهنا بر برینه بکرتک معناسنه در و اصطلاح منطقیونده (هو قول مؤلف من اقوال متی سلمت ازم عن الذاتها قول آخر) تعریفله معرفدر (آزا) آئی (که) زیرا (اصغر) همزک قحیله اسم تفضیل اولوب زیاده صغیر و کوچک معناسنه در که بوراده علم منطق مراددر اکبر دخی زیاده بیوک معناسنه در که علوم فلسفه مراددر و اصطلاح منطقدن نتیجه تک موضوعنه یعنی جزو اولنه حد اصغر و محموله یعنی جزو ثانیسنه حد اکبر دینور (مندرج) اندراج مصدرندن ضم میم و کسر را ایله اسم فاعل اولوب برنسنه ایچنده محفوظ اولان نسنه به دینور

۸۲ ﴿ محصول بیت ﴾

منطقتک حانک حکمنیده ایسترایسک فلسفیدن قیاس ایله آئی که جزو کله داخل و مندرجدر * یعنی کسی اکتساب سیرت حسنه ایله بحلیه درون و استحصال علوم نافعده ایله کسب فضلت عمل ایتموده انجیق غیریلری الزام و اسکات ایدرک اظهار معلومات ایتک غرضیله علوم فلسفه دن بر قسم و بر جزو واقع اولان علم منطقه توغل و اشتغال ایلان منطقی بو افکار فاسده سنده تلف عمر

کرانبه ایلش اولور * خفی اولیه که بوفنده حکمای مقدمین بحث و تکلم ایدرلردی انجیق ابتسدا کلاملری پارچه پارچه و متفرق اولوب ارسطونک ظهور نسنه دک هنوز مباحثی تهذیب و مسائلی جمع اولنماشیدی ارسطو ظهور ایتد کده مباحثی تهذیب و مسائلی فصول اوزره ترتیب ایدوب فن مذکورلی علوم حکمیله تک اقدمی و فائحه سی قیلدی آتکچون مشار الیه معلم اول تسمیه اولندی * (معلوم اوله که) امام محمد غزالی رحه الله علیه زمانسنه کلنججه اکثر منکلمین علم منطقی کفره یقین عد ایلشرا ایکن اندنصکره کلان محققین فن مذکور فرض کفایه اولوب هر بلده ده عالم منطق اولان برذاتک بولنسی لازمه دندر دیملری محل عبرت و اوتنه دنبرو افکار و انظار علمانک بر برینه مخالف و معارض و بلکه برینک بروقنده اولان فکری وقت آخرده اولان فکرینه منافی و مناقص اوله کلدیکنه بر جتدر لکن علم مذکور مقصود بالذات اولوب مقاصدی تحصیله وسیله و آندر کذا فی ترجمه ابن خلدون * عرفی شیرازی رحه الله * بیت * کسی کر علم منطق دم زندی عشق می شاید * که بشماری بدون اندساب فصل حیوانش * فضولی بغدادی رحه الله * بیت * ایلسک طوطی به تعلیم ادای کلمات * سوزی انسان اولور اما اوزی انسان اولز *

۸۳ ﴿ آن بداحتر کش منجم کفته چون هر اثر ﴾

﴿ پیش اومسند باختر شد خدایش اخترست ﴾

(آن) او و اول معناسنه اسم اشارتدر (بداختر) بدبخت و او غرسز معناسنه آنک مشار الیه بدر (که) ادات رابط صفت (شین) ضمیر غائبی بداختره راجعدر (منجم) میک ضمی و نونک قحی و جیمک کسر یله تبجیمدن اسم فاعل اولوب نجومک طلوع و غروب و سایر اوضاعی فننه آشنا اولغله احوالی ضبط و تقویم ایدن آدمه دینور

(گفته) سوباش سین معناسنه ماضی مقید اولوب منجم مفعول
 قولدر (چون) چونکه (اثر) همزه نك و ناك قهقهه زبله برنسنه نك
 وجودینه دلالت ایدن نسنه به موضوعدر وحدیث و خبر معناسنده
 مستعملدر (پیش او) میچمك او كسنده (مسند) بر كلام
 و خبری بر آمده عزو ونسبت ایلک معناسنه اولان اسناددن ضم میله
 اسم مفعولدر (با) صله در (اخیز) یلسدزه دینور (شد)
 اولدی (خدایش) او منجمك خداسی دیمكدر مبتدا اختر خبری
 ﴿ محصول بیت ﴾ ۸۳

اول طالعسر که سن اکانجم دیمشین انک عندنده هر بر فعل و اثر
 کواکه اسناد اولمغله انک خداسی کویا یلدزدر ﴿ (ودخی)
 معلوم اوله که مقدمه ابن خلدونک فصل سادسی ترجمه سنده
 بر تفصیل بیان اولمشدر که کواکبک مانحنسه تأثیری باطلدر زیرا
 جناب اللهدن بشقه فاعل یوقدر و انبیاء عظام علیهم السلام
 حضراتی نجومک شان و تأثیراتی منکر در (شکم) هر و بدر که
 ولد مکرم مصطفوی حضرت ابراهیمک وفاتنده اتفاقا خسوف واقع
 اولغله بومصیت سماریه آنک وفاتندن ناشیدر دینلکین بونی رد
 ایچون افتدمن علیه الصلوة والسلام حضرتلری ﴿ ان الشمس
 والقمر لا یخسفان موت احد ولا حیاته ﴾ حدیث شریفنی
 بیورمشدر معنای منی شمس و قمر بر کیسه نك موت و حیاتی ایچون
 طوتلزلر دیمکدر ﴿ امام ابو یوسف رحمة الله علیه بیورمشدر که اوج
 علمسندن ماعداهر علمی تعلم ایت اول اوج علمسندن بریسی سلم
 نجومدر که موجب شامندر اینکجیسی ماده مخصوصه سندن باشقه
 ماده ایله تخلیق ذهبدن عبارت اولان کیسدر که افلاسی ابرات ایدر
 اوچجیسی دینده بحث وجدالدر که بودخی زندقه به بادی اولور ﴿
 ودخی فضلاء دین و علماء یقین ﴿ من آمن بالنجوم فقد كفر ﴾ حدیث

شریفنی تحقیق ایدوب حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم شول
 معنایه اشارت بیورزلر که شول کیسه که تدبیر عالمده نجوم و کواکب
 حق سبحانه و تعالی نك امرینه مسخر اولوب حاشا هربری امرند
 بانفسهامستغله در دیو اعتقاد ایلسه تحقیق اول کیسه کافر در ﴿
 امام محمد غزالی قدس سره العالی احیاء علومده بیورزلر که نجومده
 منهی عنده اولان ایکی امر در بریسی نجوم مستغله آثارینه فاعله در
 دیو تصدیق ایلکدر پس بو اعتقاد باطل و منهی در و بریسی
 دخی منجمنی تصدیق منهدر زیر انجمین احکامی عن جهل در
 علم نجوم ایسه بعض انبیایه معجزه در بعده اندراس بولغله محتاط
 اولان شیدن غیرنی باقی قالیوب ارباب نجوم آنک ایچون خطا-ن
 صوابی تشخیص و تمیز ایتماشدر در ﴿ لکن کواکب بامر الله تعالی اسباب
 آثار اولوب و آثار مذبوره حضرت حق و قادر مطلق جل شاننه نك
 خلق و تقدیری ایله حاصل اولور دیو اعتقاد اولسه قادیح دین
 اولوب بلکه حق اوزره اعتقاد ایتمش اولور

﴿ اختیاری نیست اورا اختیار ازوی میرس ﴾
 ۸۴ ﴿ اختیار جمله کم در اختیار داورست ﴾

(اختیار) اورندولک معناسنه مصدر دریاسی وحدت و یاتنکبدر
 (نیست) یوقدر اختیار مبتداسنک خبریدر (او) ضمیر غائب منفصلی
 بیت سابقده بی اختر کله سنه راجعدر (را) تخصیص ایچون (ازوی)
 منجمدن (میرس) ضم بآء فارسیه ایله پرسیدن مصدرندن صورتیه
 معناسنه نهی حاضر در اختیار مفعول صریحی و ازوی غیر صریحیدر
 اختیارک جمله به اضافتی لامیه در و مبتدا (داور) قح و او ایله
 بونده اسمیاء شریفه حاکم حقیقی جلت عظمتده دندر اصلی داد آور
 اولوب کثرت استعمال ایله دال ثابیه حدق اولندی عدالت کتوریحی
 معناسنه وصف ترکیبدر ادات خبر کم لفظنه مقیددر

(کم) کاف فارسیه نک ضمیمه ضایع معناسنه اولوب اختیاریک
خبریدر

﴿ محصول بیت ﴾ ۸۴

کواکبک سیر و حرکتی کند و اختیاریله اولوب آنجق آفریننده
آسمان وزمین اولان رب العالمین حضرت تریک اراده علیه سیه
اولدینغه مبنی منجمدن اختیارات صورمه زیرا اجرام علویه
واجسام سفلیه نک اختیاری اول حاکم حقیقی جلت عظمته
حضرت تریک مشیت آلهیه سنده محو اولشدر ﴿ نکم ابوالقاسم
الدحوی بر قصیده سنده دیشدر ﴿ نظم ﴿ ماهذو الانجم
السواری ﴿ الابداید او آماء ﴿ یقضى علیها وایس تقضى ﴿
ومالها فی الوری اقتضاء ﴿ یعنی بوکواکب سیاره آنجق قوالر
وجاریه لر یعنی عبودیت و محکومیت حالنده اوله رق انلره حکم
اولوب انلر حکم ایدمهز وانلرک خاق ایچنده برکونه حکم و تأثیر لری
بو قدر یعنی انلر دخی اجسام سائره کبی منفعل و متأثر اولوب مدبر
و مؤثر دکالردر

﴿ چرخ و انجم جن و مردم هر یک اینجا مضطربند ﴾
﴿ اختیار جمله پیش من یجیب المضطربست ﴾ ۸۵

(چرخ) جیم فارسیه نک قحیله فلک معناسنه در و مطلقا دوران
صاحبی اولان نسنه رده دینور مثلا ساعتک چرخنی کبی (انجم)
همره نک قحی ونونک سکونی و جیک ضمیمه نجمک جمیدر (نجم)
فتح نون ایله ستاره و یلدز معناسنه در (جن) جیک کسریله
مطلقا حواسک مجموعندن مستر اولان روحانیونه اطلاق اولوکه
انس مقابلیدر بو صورتده ملائکه و شیاطین داخل اولور ﴿
ایمدی ملائکه ایله جن بیننده عموم و خصوص مطلق واردر
هر ملائکه جن در و هر جن ملائکه دکالدر جن روحانیونک

﴿ بعضنه ﴾

بعضنه اطلاق اولور ﴿ زیرا روحانیون اوچ قسم اولوب قسم اول
(اختیاردر) که ملائکه کرامدر قسم ثانی (اشرا در) که شیاطین در قسم
ثالث (اوساط) در که اختیار و اشرا لری مشتملدر که جن طائفه سیدر ﴿
(مردم) فتح میم ایله آدم (هر یک) هر بریسی (اینجا)
فعل و حر کتنده (مضطر) احتیاج و مجبوریت معناسنه اولان
اضطرار مصدر نندن اسم فاعلسدر ﴿ ودخی چرخ و انجم و جن
و مردم لفظ لری مبتدا مضطر خبری (ند) است ادات
خبرینک جمیدر (پیش) پاء فارسیه بمدوده نک کسریله اوک
معناسنه در که مقابلی پس لفظیدر و ایلر و معناسنه ده کلور
ما بعدینه مضافدر (من) میم قحیله اسم موصولدر (الذی) معناسنه
اگر لری ذوی العقولده مستعملدر و تشدید نون ایله بطمان و قدرت
حلواسی و منت معنایینه در و فارسیده نفس متکلم و حده ضمیریدر
(یجیب) اجابت مصدر نندن ضم یا ایله فعل مضارع معلومدر سائک
نیازی قبول ایدر معناسنه فاعلی تحتند، مستر هو ضمیری من لفظنه
راجعدر و مفعولی المضطر لفظیدر اولنده کی الف و لام
حرف تعریفدر

﴿ محصول بیت ﴾ ۸۵

فلک و کواکب و جن وانسک هر بری افعال و حرکاتنده مضطربدر
زیرا جمله نک اختیاری اول مجیب المضطربین اولان خدای متعال
حضرت تریک نزد عظمت الوهیتنده در ﴿ یعنی شمس و قمر و نجوم
و طبایع بونلرک جمله سی فاطر السموات و الارض حضرت تریک امرینه
مسخر اولوب هیچ برینک بذاته فعل و حرکت لری اولدینغنی بیلوب
اعتقاد ایتلیدر ﴿ ع ﴿ عالم اسیر دست مشیت دکالدر ﴿ (ودخی) اخلاق
علائی نام کتاب حکمت نصابده مسطوردر که فلکیات انتظام
امر بی آدم ایچون و اول عالم بالا بو عالم اصلا ایچون محو قدر ﴿ نکم

❖ حدیث ❖ ❖ اولواک لولاک لما خلقت الافلاک ❖ دلالت ایدر
 ودبر که تورانده وارد اولدیکه ❖ یابی آدم خلقتک لاجلی
 و خلعت لاشیاء لاجلک ❖ اجرام سما بهنک خدمتترینه دلالت
 ایدر ❖ تنکم شیخ سعدی دیباجه کستانده بیسورمشدر
 ❖ قطعه ❖ ابر و بادومه و خورشید و فلک در کارند ❖ تا توانی
 بکف آری و بغفلت نشوری ❖ همه از بهر توست کشته و فرمان
 بردار ❖ شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبوی ❖ و جناب
 ناظم قدس سره دیوانلرنده بیسورر ❖ نظام ❖ مبین هیأت
 چرخ کردان که باشد ❖ بخومش که بی بازغ و گاه آفل ❖ خلیل الله
 آساز تا بید فطرت ❖ جز آیات فاطر مخوان زین هیا کل ❖ اگر
 قابلی فعل خود بیکطرف نه ❖ بدین نور فاعل عیان در قوابل ❖

❖ معنی معشر معیت باشد آمد زان سبب ❖
 ۸۶ ❖ نیست زین معشر کسی بی شرا که بو معشرست ❖

(معنی) از اسنه الفاظ وضع اولانان صورت زهنیه دن عبارتدر
 بوند، کسر تون ایله در زیر آخرتیه یا صورتسنده الف اولان اسملر
 فارسیده، یا ایله تلفظ اولان قاعده ذر مابعدینه اضافتی لامیه ذر ❖ خفی
 اولیه که آخرتیه هاء رسمیه یا خودیاء ممدوده بولانان کلمه یه حال اضفتنه
 برهمزه و اگر الف یا خود و او ممدوده بولنور ایسه بریا زیاده قلنور
 (خواجه جهان) (معنی بیت) (یکتای عالم) (کیسوی معتبر)
 کبی ❖ (معشر) مبیم و شینک فتحه لیه متحد الشان جماعته
 دینور مثلا برآمدک اهل و معتلاتی و نوع جن و نوع انسان
 کبی (معیت) فتح مبیم و کسر عین و فتح یا ایله برابرک معاستنه در
 (با) مصاحبه ایچسوندر (شر) متقابل خیردر (آمد)
 کلدی (زان سبب) اول سبیدن و دخی لسان عربده سبب شول
 جمله اطلاق اولنور که آنکله صویه ایریشه لبعده هر شول نسنه که

آنکله غیر شیئه وصول میسر اوله سبب آندن استعاره قیلندی ❖
 تنکم (السبب هو الجبل الذي يتوصل به الى الماء ثم استعير لكل
 ما يتوصل به الى شيء آخر) تعریفله معرفدر (نیست) دکلدر
 و یا خود بو قدر (زین معشر) بو جماعت منجمیندن (کسی)
 بر کیمسه (بی شر) شرسز (اگر) هر نقدر (بو معشر)
 ابو معشر ایسه ده (است) ادات خیردر
 ۸۶ ❖ محصول بیت ❖

معشر کلمه سنک معناسی شرایله برابرک کلدی اول سبیدن بو جماعته
 منجمیندن بر کیمسه شرسز دکلدر او کیمسه رئیس منجمین اولان
 ابو معشر ایسه ده ❖ یعنی معشر لفظی برابر معناسنه اولان (مع)
 لفظیله خیر متسابلی اولان (شر) لفظنندن مر کب اعتبار اولندیغینه
 نظر ا معنای ترکیبی شرایله برانکه دینک اولور بو صورتجه معنای
 بیت بو معشر منجمیندن هیچ بری شر و عقوبتدن خالی اولماز
 هر نقدر اول کیمسه فن نجومده ابو معشر کبی کسب مهارت ایش
 اولسه بیه زیرا فن سببیه قضا و قدر الهیدن فرار ایدوب نجات
 بولق ممکن دکلدر ❖ جناب شیخ عطار ❖ بیت ❖ هیچ کس از خود
 قضا را رد نکرد ❖ هر که راضی شد قضا را بد نکرد ❖ و دخی مومی ایله
 ابو معشر ک اسمی جعفر ابن محمد ابن عمر البخیدر که مقدا بغدادده
 اصحاب حدیثدن اولوب زمانک فیلسوف اولان بو عتوب ابن اسحاق
 الکندیبن حساب و هندسه دن بر مقدار مسائل نفیسه تعلم آنکله
 ابو معشر متلذذ اولوب تحصیل علوم ریاضیه یه طالب و تعلم
 و تکمیلدن صکره علوم نجومه اشتغال و تحصیل ایله اهل زمانه فائق
 اولدی ❖ و کندونک هیئت وزیچدن تضایف مقبوه سی واردر
 واحکام نجومده مهارت تامه ایله معروف اولوب حتی بر ماده بی
 وقوعندن اول خبر و بر دیکچسون خلیفه مستعین کندوبی

برخیلیجه قاهچن ایله ضرب ایتدیکنسدن (اصبت فعوقت)
دیر ایش دیومر ویدر وفاتی ایکسوزیتش ایکی سنه سنسده
وقوع بولشدر

❖ نور توحیدست در دل مشعر ادراك حق ❖
❖ معشر اختر پرستانرا کجا آن مشعرست ❖

(نور) ضم نون ایله ضیا و آیدنلق معناسنه در که ظلمتک ضدیدر
توحیده اضافتی لامیه اولوب مقدم خبردر (توحید) تفعیل باندن
مصدر در حق تعالینک وحدانیت حقیقه سنه ایمان و اقرار ایتک
و برسنه بی بر قلسق معناسنه (در) ادات ظرف (دل)
قلب (مشعر) قح میم و سکون شین و قح عین ایله محل ادراك
و شعور معناسنه در ادرا که مضاف اولوب مؤخر مبتدا در (ادراك)
افعال باندن عقل ایتک و ا کلامق و ایرشمتک معناسنه مصدر در
حقه اضافتی مصدرک مفعولنه در (حق) قح حایله اسماء حسندان
بر اسم شریفدر و مطابقت معناسنه ده کاور (اختر پرستان) اختر
پرستک جمعدر اختر پرست وصف ترکیبدر بلدیزه طایبچی معناسنه که
مجمعه اصطلاح اولشدر (را) ادات تعلیل (کجا) ضم کاف
ایله استفهام ایچوندر قنده معناسنه (آن) اسم اشارتیک مشار
الیهی نوردر (است) بنی هست

❖ ۸۷ ❖ محصول بیت ❖

❖ حق ادراك ایتکه محل ❖ ان لله عبادا قلوبهم انور من الشمس ❖
حدیث شریفی فحواسنجه انیحق قلبه لمعان ایلان توحید نوریدر
ایمسی معشر منجمین ایچون انور قنده حاصلدر ❖ یعنی کافه
امورنی جناب مسبب الاسبابه تقویض ایلان اهل توحیدک
دل آگاهلرند آفتاب عالم آراکی ضیا پاش و جمع ادواق روحانیه به
مبتدا اولان نور توحید اجرام علویه به تأثیر اسنادیله فاعل ومدبر

اطلاق ایلان شرزمه منجمین ایچون حاصل اولز حافظ ❖ ع ❖
❖ بین تفاوت ره کز کجاست تا کجا ❖

❖ حکمت یونانیاں پیغام نفست و هوای ❖
❖ حکمت ایمانیاں فرموده پیغمبرست ❖

(حکمت) کسر حایله صفت الهیه دن اولدیغی حایله (معرفه)
الانتیا و ایجادها علی غایه الاحکام والاعتقان (عنوانیله و حکمت
انسایه بی (معرفه الموجودات و فعل الخیرات) عبارتیله تعریف ایلدیلم
یونانیانه اضافتی لامیه در (یونان) ابن یافث ابن نوح علیه السلام
اولوب بحر رومی ساحلنده مکث و اقامت ایتکله بعض اروام ایله
مجاورت و الفت ایلشدر آخرنده بی یا ادات نسبت و الف و نون ادات
جمعدر (پیغام) پاء فارسینک قحی و یانک سکونیه خبر معناسنه در
نفسه اضافتی لامیه و الفسز پیغم دخی بومعتابه در (نفس) نونک
قحی و فانک سکونیه جان و روح معناسنه در حکمت مبتدا پیغام
خبری (است) ادات خبر (وای) عاطفه (هوی) قحیتله
برسنه به مفعولغه دینور عشق معناسنه و نفسک اراده و آرزوسنه
دینور که مراد شهواته آرزودر حکمتک ایمانیانه اضافتی لامیه در
(ایمانیاں) اهل ایمان و موحدلر دیمکدر (فرموده) قح فایله
فرمودن مصدرندن اسم مفعولدر بیورلمش معناسنه همزه مجتلبه
اضافت ایچوندر (پیغمبر) فی الاصل خبر کتورینی معناسنه
وصف ترکیبی اولوب صکره نبی و رسول معناسنه غالب اولدی حکمت
مبتدا فرموده خبریدر

❖ ۸۸ ❖ محصول بیت ❖

یونانولرک حکمتی نفس و هواینک خبریدر اهل توحیدک حکمتی ایسه
حضرت پیغمبر علیه السلامک بیورمش اولد قلمی احادیث شریفه در ❖
یعنی یونانیاںک علم حکمتی تلقاء نفسلرندن اولغله عندیات و فرضیات

قبیلند در لکن حکمای اسلامیہ تک علم حکمتی پیغمبر عز علیہ الصلوٰۃ
والسلام حضرت تریک اسان درر بارلندن ﴿ وما یطق عن الہوی
ان هو الا وحی یوحی ﴾ نظم جلیلی فحوائی عالیہ سبحہ وحی الہی ایلہ
صادر اولان کلمات حکمت آیاتلریدر ﴿ شیخ بہاء الدین آملی نان
و حلوانام کتابندہ بیورر ﴿ نظم ﴿ چند چند از حکمت یونانیان ﴿
حکمت ایمانیارہم بدان ﴿ خواجہ حافظ ﴿ ع ﴿ چراغ مرده
کے شمع آفتاب کجا ﴿ (معلوم اولہ کہ) یوناندن اول علوم حکمیہ بہ
رغبت ایدن ترک اقدمی قدمای اہل بابل ومصر اولوب آنلرہ دخی
بو علملرہنددن منتقل اولمشدر صکرہ فرسہ انتقال ایلوب انلردن
دخی اسکندر ابن فیلفوسک دارایہ غلبہ سیلہ ممالکنی استیلا ایتد کہ
اہل فرسک بی حساب کتابلرینہ مالک اولسیلہ علوم حکمیہ یونانہ
منتقل اولمشدر ﴿ پس جناب ناظمک دخی حکمتی یونانیانہ نسبت
ایدنک حکمت یونانیان بیورملری بوکا منیدر ﴿ خفی اولیہ کہ تاریخ
میلاددن اوچوزستہ مقدملری یونانستانک احوالی مختل اولہرق
علوم وفنون دخی انقراضہ یوزطوتوب صحیحاً حکما دینلہ جک ذوات
قالما مشدی ﴿ وقتا کہ دولت یونانہ منقرضہ سلطنت قیصرہ بہ منتقل
اولدیسہ آنلردخی بو علموی ترک ایدوب همان کتبہ مسطور اولہرق
خریشہ لندہ باقی قالدی صکرہ خلفاء عباسیہ دن یوز طقسان سکر
سنہ سنہ یدنجی خلیفہ اولان عبداللہ المؤمن بن ہارون الرشید کلوب
کندوسی دخی اہل علم اولق حسبیلہ علملر زیادہ رغبت واعتباری
اولدایغندن بو علوم حکمیہ بہ زیادہ حریض اولہرق علوم یونانیہ بی
استخراج و خط عربی ایلہ استنساخ ضمنندہ ملوک رومہ یک چوق
مترجملر ارسال ونسیر ایدنک علوم مذکورہ بی کاملاً جلب ایتدی
وابتدالی حکمانک اکثریسی نصاری یا خود یہود دن اولوب رفتہ
رفتہ ملت اسلامیہ دن ظہور ایدن حکما ملل سائرہ بی باصدمشدر

﴿ نامہ کش عنوان نہ قال اللہ یا قال النبی ست ﴾
﴿ حاصل مضمون آن خسران روز محشر ست ﴾ ۸۹

(نامہ) بونده کتاب معناسنہ در سعادتنامہ و ہماوننامہ کبی
(کش) کہادات رابطہ سیلہ شین ضمیر غائبندن مر کبدر ضمیر
عنوانہ مقید و نامہ بہ راجع اولوب نامہ کہ عنوانش قال اللہ نیست
تقدیرند: در (عنوان) ضم عین ایلہ مکذوب و کتابک سرنامہ و دیباچہ سنہ
دینور کال اصفہانی ﴿ بیت ﴿ جاودان رستی اگر حب رسول
واصحاب ﴿ بر سرنامہ اعمال تو عنوان کرد ﴿ (قال) قول
مصدر اجوفندن واوک لفظ قلبیلہ فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر
دیددی و بیوردی معناسنہ در اسم جلال فاعلیدر (یا) حرف تردید
الف لام حرف تعریف (نبی) قمع بالیلہ رسول و پیغمبر معناسنہ در
تفصیلی التمش ایکنجی بیتدہ مرور ایلدی (حاصل) اسم فاعل
مضمونہ اضافتی لامیہ در (مضمون) کلامک معنا و مفہومی و بر
معنای لطیف و خوبی مضمون اولان کلامدر اسم اشارتہ اضافتی
لامیہ در (خسران) ضم خا معجمہ ایلہ برکسہ بولندن از مق و کراہ
اولق معناسنہ روزہ مضافدر (محشر) حشر و جمع اولوب
طوبلتد جق محل روزک مضاف الیہدر

﴿ محصول بیت ﴾ ۸۹

برکہ ابکہ آنک دیباچہ سی قال اللہ تعالی و یا خود قال النبی علیہ السلام
دکدر اولہ کتابک حاصل معناسی روز محشر دہ خسراندر ﴿ یعنی
علم تفسیر و حدیث و فقہ و آثار سلف صالحین کبی تتبع و مطالعہ سی
و مقتضاسیلہ عمل ایتسی کسینک سبب سعادت سرمدیہ سی اولان کتب
شریفہ بی ترک ایدنک کند و سنک امر دین و دنیا سنہ تعلق اولمیان علوم
غیر نافعہ بہ اشتغال ایلہ ترضیع عمر عزیز ایلک روز جزا دہ موجب
خسران و ندامتدر ﴿ نکم حضرت ناظم قدس سرہ فرزند ارچندلری

یوسف اخصیاء الدین افندی به تحصیل علم ضروری ایلک حقنده کتاب
 بهارستانده بیوررل ﴿قطعه﴾ علمی که ناگزیر تو باشد بدان کرای ﴿
 وائرا کزان کزیر بود جست وجومکن ﴿واندام که حاصل تو شود علم
 ناگزیر ﴿غیر از عمل بموجب آن آرزو ممکن ﴿وسنبل زاده وهی افندی
 مرحوم نخبه سنده بیورر ﴿بیت﴾ علم بردر یادرا آنک آل ابو اینجولرینی ﴿
 یوخسه ممکن دکل انسانه کوره جمع علوم ﴿ودخی ﴿الحکمة ضالة المؤمن
 اخذها انما وجد ﴿حدیث شریفی مقتضاسنجه ایشنه یارایه جق واعلاء
 کلمة الله مدار اوله جق بالجملة اسبابی جمع وادخار ایتک مؤمن وموحد
 اوللرک فریضة ذمـ لریدر ﴿خندق وقعه سی یوبابده بزه بریوک
 دایلدردر مدینه منوره نك اطرافنه خندق چورلک خصوصنی سلمان
 فارسی رضی الله عنه حضرت تهری خاکبای حضرت رسالیناهی به
 عرض واطـ ارایتد کده بو کیفیت عربستانده مشهود اولماش
 وبعوسیدن روایت اولنمش ایکن بوکا طرف نیویدن مساعده بیورراق
 امته بریوک درسدر

﴿ نیست جز بوی نی رهبر ترا سوی علا ﴾
 ﴿ از علی آن جوکه بوی بو علی مستقدرست ﴾

(نیست) یوقدر (جز بوی نی) بوی قوقو و امید معناسنه در
 حضرت نبینک قوقوستدن غیری (رهبر) اصلندن برنده ره
 ایدی یوله کنسور بی معناسنه در که مرشد دیمکدر (ترا)
 سکا (سوی علا) عینک قحیله شرف جهتیله بلند مرتبه اولاق
 معناسنه در سویک علا به اضافتی موصوفک صفتنه در (از علی)
 حضرت علی دن (آن) اول رایحه عنبرین پیغمبری بی (جو)
 ضم جیمه طلب قبل معناسنه امر در آن مفعول صریحی واز علی غیر
 صریحیدر (که) ادات علت (بوی بو علی) ابو علی سینانک قوقوسی
 (مستقدر) ضم میله اسم مفعول اولوب مر دار وناپاک دیمکدر

﴿ محصول بیت ﴾ ۹۰

سکا جانب بالایه رهبر و مر شد رایحه طیبه حضرت پیغمبریدن غیری
 یوقدر ایدی اول بوی عنبر تر بنیده حضرت علی دن طلب قبل زیرا ابو علی
 ابن سینانک قوقوسی ناپاکدر ﴿ یعنی کشینک سعادت ابدیه سنه باعث
 وفوز و فلاحنه بادی انجق پیغمبر یمز علیه الصلوة والسلام حضرت تهرتک
 شرع شریفلرینه اقتداء و اثر نبویلرینه افتقاء ایله اولوب بوسعادت
 سرمدیه به تائلیت ایسه انجق شان ولایتناهیلرنده ﴿ انا مدینه العلم
 وعلی بایتها ﴿ بیور بلان حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله تعالی
 عنک کلمات حقیقت آیاتلرک کان محبت ایله تنبع وموجبیله عمل ایتکله مبسر
 اولور ﴿ یوخسه فلاسفه اسلامیه دن رئیس ابو علی ابن سینانک مؤلفات
 فلسفیه سنی مطسالعه ایله بوسعادت ووصول ممکن اوله من ﴿ نظم ﴿
 خلاف پیغمبر کسی ره کزید ﴿ که هر کزیمتزل نخواهد رسید ﴿ محالست
 سعدی که راه صفا ﴿ توان رفت جز بر بی مصطفی ﴿ ودخی بوی مطلق
 اوله رق ذکر اولند قده کامله مصروف اولوب رایحه طیبه مر اد اولور
 زیرا مقام مدح اکا قرینه در و بوی جنت وامثال رواج طیبه دندر
 بنا برین افندی علیه الصلوة والسلام رایحه طیبه به محبت بیورلردی ﴿
 حضرت یعقوب علیه السلام لطافت ذاتیه سی حسبیله رایحه قیص
 یوسف علیه السلامی مسافه بعیده دن حس ظاهر لریله استشمام
 بیوروب سائر استرواح ایده مرلردی ﴿ زیرا کثافت وجود و کدورت
 دلری مانع ایدی چونکه انسانده بینی معنوی اولدجه بینی ظاهر
 بومتوله رواج طیبه بی استشمام ایده من والاعوام وخواص مساوی
 اولاق لازم کلور بوی معنوی کشی به جناب حقک جانب معنویسنه
 دلیل ور رهبر اولور ﴿ زیرا استشمامدن مر اد مشموم اولان نسنه نك
 محلته وصولدر یعقوب علیه السلام رایحه قیصی استشمامدن نفس
 قیصه و نفس یوسف علیه السلامه واصل اولدینگی کی ﴿ و دیوان

خواجه حافظده کاور ﴿ بیت ﴾ کس ندانست که مترکه معشوق
 یکاست ﴿ این قدر هست که بانگ جرسی می آید ﴿ فی الحقیقه مترکه معشوق
 تعیین ایتک ممکن دکدر اما استشمام رایحه ایتک دلیل وشاهد مقوله سیدر ﴿
 پس بی دلیل سلوک ایتک مورث حیرت مذمومه وبادلیل سناک
 راه اولی موجب حیرت ممدوحه در ﴿ ودخی بوی اول بویدر که دینی اوله
 یوخسه دنیوی اولیه یعنی معتبر اولان بوی دینی ومعنوی وحقیقی در
 بوی دنیوی وصوروی واعتباری دکادر زیرا دنیوی اولان بوی
 ظاهر بوزنی استشمام ایدر وکیسه به اختصاصی اولماز فامادینی اولان
 بوی انجق باطن بوزنی استشمام ایدر که خواصک صفتیدر ﴿ ودخی
 مشاعر وحواسک هر بری حقدن نعمت جلیله در از جمله بو زون
 نعمتی که خاصیتی استشمام رواج ایتکدر وطبی استعمالده ایسه
 منافع کثیره واردر

۹۱ ﴿ دست بکسل از شفای او که دستور شفاست ﴿
 ﴿ پای یکسونه ز قانونش که کانون شرست ﴿

(دست) یعنی ال بکسل امر ینک مفعول مقدمیدر (بکسل) کاف
 فارسینک ضمی وسینک کسریله کسینختن مصدرندن فعل امر در که
 لازم ومتعدی اولسور اوزوقوبار واوزل وقوب معناسنه بونک
 مضارعی قیاس اوزره خانک زایه تبدیلیله کسزد وامری
 کسیر کله جک ایکن علی غیر القیاس مضارعی کسلده وامری کسل
 کمشدر اولنده بایه مکسوره تا کید ایچوندر (از شفای او) آنک
 شفاستندن یعنی مؤلفات ابن سینادن اشبو (منطلق) (علم طبیعی)
 (علم الهی) (هندسیه) (حساب) (موسیقی) (علم هیئت)
 علوم سبعة فلاسفه بی جامع بر کتابدر (دستور) دالک قبحیه
 اجازت وقانون معناسنه اولسوب وضم دال ایله عربیده وزیر
 وقوانین مملکتی مشتمل اولان کتاب معناسنه در (شفا)

عصا وزنده بر کیمسه بد بخت اولق معناسنه در (پای) ایاق
 (یکسو) بر طرفه (نه) کسرون ایله نهادن مصدرندن
 فعل امر در وضع ایله معناسنه پای مفعول صریحی (ز قانونش)
 غیر صریحیدر این سینانک قانون اسمیله مستمی اولان کتابندن دیمکدر
 (که) زیرا (کانون) قانون وزنده اوجاق و آتشدان و طرز
 وقاعده معناسنه در و سربانی لغتده شهرور رومیه دن معروف
 اینکی آیدر برینه کانون اول و برینه کانون ثانی دینور

۹۱ ﴿ محصول بیت ﴿

ابو علی سینانک شفا نام کتابندن الکی اوز زیر اشقاوت قانونی
 ونمونه سیدر آنک قانون استمنده اولان کتابندن دخی ایاغکی
 بر طرفه قو زیرا شر اوجاغیدر ﴿ امام محمد غزالی علیه رجه المتعالی
 (المنقذ من الضلال) نام رساله لرنده بیوردر معلوم اوله که فلاسفه
 طائفه سی فرقه لرینک ککرتی ومذهبلرینک اختلافی اوزره
 (دهریون) (طبیعیون) (الهیون) اسملیله اقسام ثلثه به
 منقسمدر لر صنف اول اولان (دهریون) متقدمیندن بر طائفه در که
 مدبر عالم اولان جناب صنایع قادری انکار ایدوب بو عالم من الازل
 بنفسه موجوددر بونی بر صنایع یایممشدر کذلک حیوان نطفه دن
 ونطفه دخی حیواندن حاصل اوله رق الی الابد بو جان اوزره کیدر
 دیوزعم ایدر لر بونلر زندیقیدر لر و صنف ثانی اولان (طبیعیون)
 دخی بر قومدر که عالم طبیعتدن وعجایب حیوان و نباتدن بحثری
 اکثار واعضاء حیوانانک تشریحی عملیه ده بحث ایلد کلرندن غایات
 امور ومقاصده مطلع اولان قادر حکیم حضرت لرینی اعترافه مضطر
 اولدیلر لکن بونلر نفوس انسانییه نک بعد لغوت بردها دیرلیه چکنه
 ذاهب اولدیلرندن آخرتی وجنت وجهنمی وقیامت وحسابی انکار
 ایلدیلر ﴿ بونلرده کذلک زندیقیدر لر ﴿ صنف ثالث اولان (الهیون)

فلاسفه دن متأخریندر اشبو (المیون) طائفه سی (دهریون) و (طبیعیون) طائفه زنی ردایدوب انلرک فضایحنی ایراد ایلدیلر صکره ارسططالیس دخی استادی افلاطونی وانک استادی سقراطی واندن اول کلان الهیوتی ردایدوب کتدوسی جعیسنمدن تبری ایلمش ایسه ده بوده انلرک رزائل کفردن بالکلیمه قورتیله مدی * پس بونلری واتلره اتباع ایلیان متقلسه فی تکفیر ایلمیدر * فارابی و ابن سینانک نقلرینه نظرا ارسططالیس الهیانه اولان مذهبنی مذاهب اسلامینه یاقلشدرمش انجق بونلرک مجموع غلطات اختلافاتی یکریمی مسئله در که بونلردن اوچنده انلرک تکفیری اون یدی مسئله ده تبدیعی لازمدر پس کافه مسلمینه مخالفت ایلدکلری مسائل ثلثه دن بیری انلرک اجساد حشر اولماز انجق مثاب ومعقب اولان ارواح مجرده در وعقوبات روحانیه در جسمانیه دکا سدر قوللریدر بونلر عقوباتک روحانی اولدیغنی اثباتده هر نقدر صادق ایسه زده چونکه عقوبات روحانیه اوله جقدر لیکن جسمانیی انکارده کاذب اولوب شریعتنه اینتاممش اولدیلر * مسائل مذکورده دن بریده انلرک الله تعالی کلیاتی یلور جزئیاتی حاشا بیلر دیرلر بودخی کذلک کنر صریحدر زیر اهیج برشی علم اللمهدن خارج دکلدر * مسائل ثلثه دن بریده انلرک عندنده عالمک قدیم اولمسی وازلیتدر * ایندی شو اوچ مسائلدن برینه بیله مسلمیندن هیج بری ذاهب اولدی * اما بویج مسئله نک ماعداسی اوله رق جناب حق علیم بالذاتدر ذاندعلی الذات بر علم ایله علیم دکلدر دیمک وبونک امثالی برطاقم ذهابلری فرق اسلامیه دن معتزله فرقه سی اعتقادلرینه یقین بر اعتقاددر بو مثلوا ایله معتزله فی تکفیر ایتمک ایجاب ایتمز انتهی بالخلاصه * بیت * امیر المؤمنین ابن بخت میکت * بالماس حقیقت درمی سفت * لامیر المؤمنین کرم الله وجهه * نظم * زعم المنجم والحکیم کلاهما * لانحشر الاجساد فتمت لهما * ان صح قولکمیا

فلیست بخاسر * وان صح قولی فالخسران علیکمما * نظم * چنین گفتست ابن سلطان حیدر * حکیم افضل وخویش پیمبر * کسی را کین سخن بهتریابد * چه گویم بر چنین نادان ابتر * معلوم اوله که حکیم ذوفنون ابن خلدون رحمه الله مقدمه سی فصل سادسده بووجهله تنبیه بیوررلر که علوم حکیمیه بی اوقویه جق کیمسه ل تفسیر وفقهه وطلع وعلوم شرعیه ایله ملو اولدقد نصکره اوقویوب علوم دینیه دن خالی ایکن بر کیمسه وعلومه مکب اولما ملیدر * زیرا بو حالده ضلالتدن رهیاب سلامت اولان پک نادر در جناب حق جمله مزنی حق وصوابه هدایت وارشاد ایلیه آمین * ودخی حکمای اسلامیه ایچنده فارابی ایله ابن سینا کی کسب تفرد ایتمش بو قدر * ابونصر فارابی اکبر فلاسفه اسلامیه اولوب انواع علوم حکیمیه به دأر آتمش قدر کتب ورسائل تألیف ایله مؤلفات سائر نک شهرتی باصد رمش وکندوسنه معلم ثانی دیدر مشدر وفاتی اوچوز طقوز سنه هجریه سی خلاننده در * ابوعلی بن سینا شیخ و رئیس حکماء اسلامیه اولوب اکادخی معلم ثالث دینلشدر فی الاصل قرای بخسارادن برقریه ده اوچوز ایتمش اوچ تاریخنده متواد اولوب بعده والدی عبدالله ایله بخاریه نقل ایلدی تحصیل علومه اشتغال ایدوب استعداد خداداد ایله تحصیلدن فارغ اولدقده اون سگریاشنده ایدی یکریمی ایکی یاشنه بالغ اولدقده پدری ارتحال ایتدی بعده سیر و سیاحت ایدرک همدانه کلوب دولت آل بویه به اتصال ایدوب شمس الدوله به وزیر اولدی ایکی دفعه وزارت ایتد کد نصکره عزل اولدقده اصفهانه توجه ایلدی بعده اصفهان حاکی علاء الدوله ایله همدانه عزیمت ایلد کده مرض قولنججه مبتلا اولوب غایت ضعفندن اختلال مزاجی قوت بولدقده ارتق کندودن مایوس اوله رق غسسل ایدوب جمع کاهلرینه توبه ایلدی * ویانسیده اولان مالنی فترایه تصدق

وقولرینی آزاد ایلدی و اوچ کونده بر ختم شریف ایلدوب بو جان
اوزره درتیو زیکر می سکر سنه سنه ارتحال دار بقا ایلد کده همدانده
دفن اولندی مشارالیه فوق العاده زکات و فطره به صاحبی بذات ستوده
صفات اولوب فلسفیه اولان انهما کنندن طاولانی ضعف اعتقاد ایله
مدخوادر لکن خسته ایی هنکامنده اولان توبه سندن و سائر
اعمال صالحه سندن فساد اعتقادینه دأر معنا حس اولمیشوب
قوی الاعتقاد بذات ایدوی کورینور * و دخی صوفیه ایله فلاسفه نیک
مشر بلری مبانیت اوزره اولدیفندن مشارالیه (امام محمد غزالی)
و (جناب ناظم مولانا جامی) قدس سرهما و بعضی علما لوم
ایلشردر * لکن بزه نسبتله هر بری * پدشوی راه دین و دنیا *
* أنه متبوع و متدادر * پس طرفیندن برینک حفته حد معزی
تجاوزله اطاله اسان ایتمک لایق دکادر * بز جمله سندنده استمداد
و استفاده به محتاجز * نفعنا الله بیرکانهم

﴿ صاحب علم لدنی راجه حاجت خط و لفظ ﴾
﴿ ۹۲ ﴾ صفحه دل مصحف است آنرا که قرآن از برست *

(صاحبك) علمه اضافتی لامیه درو علمك لدنی به اضافتی عامك
خاصه اضافتیدر (علم لدنی) طرف الهیدن وجه مخصوص
اوزره باطنا اعطا و احسان اولنان علم شریفدر (را) ادات
تعلیقدر (خط) یازویازمق (لفظ) افاده مراد ایچون مستعمل
اولان کله در (صفحه) صا.ك فقی و فانك سکونیه هر بصی
سنه نك یوزینه دینور کاغد یوزی کی تکم جناب ناظم قدس
سره نك به ارستائنده کاور * قطعه * صفحه دهر بود
دفتر عمر همه خلق * اینچنین گفت خرد مند چواندیشه
کاشت * خرم آنکس که برین دفتر پاک از همه حرف * رقم خیر کشید
و اثر خیر گذاشت * ده اضافتی بیاتیه اولوب مبتدادر (مصحف)

میک ضمی و صا.ك سکونی و حانك فقی و فایله بین لد فین مجتمع
اولان کتاب کریمه دینسور خبردر (است) ادات خبر (آن)
اسم اشارت بعید (را) ادات تخصیص (که) حرف ربط
﴿ قرآن ﴾ ضم قاف ایله زبحان کی مصدر در جمع و ضم ایلک
معناسنه بعده پیغمبر عز علیه الصلاة و السلام حضرت تیرینه نازل اولان
کتاب مبینده علم اولشدر سوره لری جمع و ضم ایلدی کیچون (ازبر) حیدر
وزنده خالرده طوتیق که برشی حفظ ایدوب او تمامتدر

۹۳ ﴿ محصول بیت ﴾

علم لدنی به مالک اولان ذات ایچون خط و لفظ نه حاجت یعنی
استاذدن او قیوب یازمغه احتیاج یوقدر کواکلی لوحه سی مصحفدر
اول کیمسه نك که قرآن عظیم الشان آنک حفظنددر * یعنی خدای
متعال حضرت تیرینک اصطفوا و اختیار ایدوب دریای بی پایان علم لدنندن
بر فطره احسان بیوردیغی بنده خاصینک بی استاذ و سبق کافه
سرا و حقایق علوم و فنون آینه قلبنده جلوه کرورونون اولور
خواجه حافظ * بیت * زمحف رخ دلدار آبی بر خوان *
که آن بیان مقامات کشف کسافت * حکایه * نقل صحیح
ایله روایت اولسور که حضرت مولانا نك مشوهی شریفده ثنا
بیوردیغی جناب حسام الدین چلبینک جد پاکری اولوب (امسیت
کردیا و اصبحت عربیسا) دیملکه عند العارفین محترم اولان شیخ
ابوالوفاء کردی حضرت تیری امی اولمغله زمانه سی خلقی ظاهرینه
نظر ایله سواد خوان اولیان شیخوخنه توجهله لایق اولوردیو
بطریق السخریه استدعاء موعظه ایتدکلرند، اول عارف آکا، دخی
انشالله یارین مراد کز اوزره و عطا ایدرم بیوردیلر * مر ویدر که
اول کیجه شیخ ابوالوفاء بارک، اعلایه دعا و روح مقدس حضرت
مصطفایه صلوات کثیره بعد الاهدا توجه تام ایله خوابه واردده

رؤیاسنده حضرت رسول مجتبی سید الکوینک نور آفتاب جمالریله
 دیده جانی روشنا اولغله اول زبده کائناته عرضه داشت مافی الضمیر
 اوله رق نالشرایلد کده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
 تبسم ایله یا بابا لوفانه غم اول ارحم الراحمین محض فضلندن سکا اسم
 ﴿علیم و حکیم﴾ ایله تجلی قیلدی دیو تبشیردن صکره ﴿و علمناه من لدنا
 علما﴾ معناسنی تعلیم و تفسیر بیوردیلر ﴿ا برتسی علماء فخام و اکثر
 انام هنکام صباحده مسجدده تجمع ایدوب دیده بصیرتتری اولدیسان
 بی اذعانلر اول زبده اصفیا ایچون بومر دامی نه سویلیه جک عجب
 تماشا دردیو کلام شیخه مترقب اولدی لر جباب شیخ بعد ادا الصلوة منبره
 صعود ایتد کده بدأ کلامری (امسبت کردیا و اصبحت عربیا)
 بیاننه مفتوح اولوب کتاب ربانیدن باب علم لدنی بی آچوب اولقدر
 جواهر حقایق بدل و نثار ایتدی لر که قطرات نیسان واردات الهیه دن
 اصداق اسماع مستعذین درر معارف ایله پر اولوب رحیق کلمات
 قدسیه دن مست لایعقل و تمسخر ایدنلر شرمنده و نجل اولدی لر ﴿
 بیت ﴿ عوام الناس این عرفان چه داند ﴿ طریق و حالت
 مستان چه داند ﴿ مشوی شریف ﴿ دانش آراستاندجان زجان ﴿
 نی زراه دفترونی از زبان ﴿ بینی اندردل عاوم انبیا ﴿ بی کتاب و بی معید
 وارستا ﴿ بحر علمی در نمی پنهان شده ﴿ درسه کزتن عالی
 پنهان شده ﴿ امدی قصه دن حصه بودر که راه خدا سالکری
 اولان اهل حاک صفحه ادرای حرف غردن پاک اولدیغندن مر ایای
 قلوبی ژنک و صهبای عشقیری رنگ طوتر ﴿ پس علم شریف فقط علوم
 رسمیه به منحصر در قیسیله ظاهره اقرار و باطنی انکار ایلک موجب
 بحالت و ندامتدر ﴿ امدی بعضیسنی امی دیو تحسیر و بعضنه کلمات
 نالایق ایله اذا و جفا ذوی العقوله زو ادکادر علی الخصوص
 ﴿ ما اتخذ الله وایا جاهلا و لو اتخذ له لعله ﴿ و فقیجه حق جل

و علی ولی اتخذ ایتدی بی عباد اصفیاسنه مدرسه نور حقیقت محمدیه ده
 تعلیم علوم لدنیه بیسورر ﴿ کما قال المولوی فی کتاب المثوی ﴿
 کفت پیغمبر که هست ازامتم ﴿ کو بود هم کوهر وهم همتم ﴿
 مر مر ازان نور بیندند جانشان ﴿ که من ایشانرا همی
 یتیم بدان ﴿ متعنا الله بحبهم آمین ﴿

﴿ جامی ﴾ احسنت این نه شعر از باغ رضوان روضه است ﴿
 ۹۳ ﴿ کاندرو هر حرف طرفی از شراب کو ترست ﴿

(جامی) ناظم قدس سره حضرت ترینسک مخلص لریدر اسم
 سامیبری (عبدالرحمن) درو مولد لری ولایت جامدر که شیخ
 الاسلام ﴿ احمد الجامی ﴾ قدس الله سره السامی مر قد شریقلری
 اوراددر ﴿ تکم بعض مؤلفاتنده بیور مشلدر ﴿ نظم ﴿ مولدم
 جام ورشحه قلم ﴿ جرعه جام شیخ الاسلامی است ﴿ لاجرم
 در جریده اشعار ﴿ بد و معنی تخلص جامی است ﴿ (احسنت)
 افعال بایندن ماضی معلوم مفرد مذکر مخاطبدر احسان ایلدک
 معناسنه (این) اسم اشارتک مشار الیهی لجة الاسراردر (نه شعر)
 شعر دکادر (شعر) کسر عینله موزون و متقی اولان کلامه دینور که
 جمعی قبح همزه ایله اشعار کلورودخی جناب ناظم قدس سره
 بهارستانده بیورر لر که (شعر) عرف قدمای حکماده بر شیه موجب
 اقبال و یارشدین موجب نفرت اولان معانی بی سامعک خیالنه القا
 شاندن اولان مقدمات مخیله دن مر کب پر کلامدر استرسه او کلام
 نغسنده صادق اولسون استرا اولسون و استرسه سامع طوغری اعتقاد
 طوتسون استرا نیسانسون ﴿ تکم دیرلر (نجر اعلیست مذبذب
 یا یا قوتیست سیال) یعنی نجرارینش لعلدر یا خود نجر اقیبی یا قوتدر
 اشبو کلام موجب اقبال سامع اولوب و (عسل چیرنیست تلخ

باشورقی کرده زبور) وبال آجی برنسنه اولوب ویاخود بولانق
 آری قوصموغیدر بو کلام دخی نفسک بالدن نفرتنه سبب اولور *
 ودخی متأخرین حکما مقدمات مخیله ایله وزن و قافییه بی اعتبار
 ایلسلردر * لیکن اصطلاح جه وورده اول کلامده وزن و قافییه مک
 غیر شی معتبر دکلسدر * ایمدی شعر بر کلامدر که موزون
 و مقفی اوله تخیل و صدق و عدم صدق آند، معتبر دکلسدر *
 (از) بمنی من (رضوان) کسررا ایله بوراد، دربان جنت معناسنه در
 خشنود و راضی اولق معناسنه ده کلور (روضه) فتح را وسکون و او ایله
 بغچه و بوستان معناسنه در کد فارسیده (پالیز) دینور جمعی کسررا ایله
 ریاض کلور (که) زیرا (اندر او) اوقصیده ده (هر حرف)
 هر بر حرف (ودخی) حرف بر کیفیت مخصوصه ایله اغزک مخرج
 معیندن چیقان صوتدر ایکی نوع اولوب نوع اولنه حروف مبانی
 و حروف هجا تسمیه و نوع ثانیه اصطلاح نحاطه کله نک اقسام
 ثلثه سندن (اسم) (و فعل) مقابلی اولان حروف معانی تسمیه
 ایدرلر و سوز ستمطن طوتمق و سوز معناسنه ده کلور (ظرفی) بر ظرفدر
 (ظرف) فتح ظا ایله قاب ایچنسه سنه قونمق ایچون استعمال
 اولان شی و مکتوب ظرفی کی (از) من بیایه معناسنه در (شراب)
 ایچله جک سنه کوثره اضافتی بیایه در (کوثر) فتح کاف ایله
 حیدر و زنده جنت اعلا ده واقع نهر مشهورک اسمیدر

﴿ ۹۳ ﴾ محصول بیت *

عادت شعرا غزلرنده بیت اخبرده تخلص ایلیوب لیکن طوبل ازیل
 اولان قصیده لرنده نهایته بر قاج بیت قاله رق تخلص ایلدکلی مثلاً
 جناب ناظم قدس سره دخی قصیده لرینک ختامنه چند بیت قاله
 اشبو بیت ایله تخلص بیورمشلردر که ای جامی احسان ایلسدک
 بو قصیده شعر دکلسدر بلکه رضوانک باغندن بر بغچه در زیرا قصیده

مد کورده هر بر حرف شراب کوژدن بر ظرفدر * یعنی ای جامی
 سراپا هریدی نیچه نصایح و عبری حازی و حقایق حکم آمیزی
 محتوی اولان سنک اشبو قصیده نک هر حرفی آب کوثر ایله مالامال
 کوس جنات عالیاتدن بر ظرفدر که انک آب ذلال معانی و مضامینه
 نشئه دل اولان یاران نکته داتان کویا انهار بهشت برین دن نوش
 این اهل سعادت مثللو نشئه یاب اوله جقلری بی سنک وارتیابد

﴿ ۹۴ ﴾ درسواد خط اوانوار حکمت مختفی است *
 ﴿ هر شب تاریک آبستن بصیح انور است ﴾ *

(در) حرف ظرف (سواد) فتح سین ایله یاز سنک مسوده سی
 و صورتی معناسنه در و سیاهلق و شهر و قصبه معناسنه ده کلور
 سوادک خط، و خطک او یه اضافتی لامیه در (انوار حکمت) حکمت
 نورلی مبتدا (مختفی) کیر لیمک معناسنه اولان اختتام مصدرندن اسم
 فاعلدر خبر مبتدا (شب تاریک) موصوفک صفتنه اضافتی در قر اکتق
 کیجه معناسنه مبتدا (آبستن) دانستن و زنده که و حامل معناسنه
 صورت مصدرده اسم جامد اولوب انسان و سار حیواندن اعمدر
 خبر مبتدا (شب آبستنست) امثال فارسیه دن اولوب عربیده
 (اللیله حلی) یعنی کیجه لر حامله در مثل مشهوردر * ابوالمعانی
 * بیت * حوادث رافلک آبستنست هر شام حکمت زای * که
 صد گونه حوادث زاید از وی پیش خورشیدش * (صبح انور)
 شب تاریک کی بیایه اولوب نورلی صباح دیمکدر

﴿ ۹۴ ﴾ محصول بیت *

اوقصیده نک هر بر خط و لفظند، حکمت نورلی کیرلوردر هر بر قر کاق
 کیجه صبح انوری حاملدر شیخ سعدی قدس سره * بیت *
 دل از بمرادی بفکرت مسوز * شب آبستنست است ای برادر بروز *
 یعنی هر شب تاریک عقینده خورشید عالم آرا جانب خاوردن رونما

اولسیله استار ظلماتی بر طرف ایدوب عالی ضیاسیله ضیادار قلدیغی
مثلاو بو قصیده مبارکدنک قوالیب انشاءنده مندرج و مندرج اولان
بویجه انوار معانی حکم دخی مطالعه سندن ذوقیاب اولان ذوات
سعادت سمانک دل و جانلرین منور ایلر

۹۵ ❖ همچو بکر فکر خسرو زاده است از لطف طبع ❖
❖ در کمال خوبی این یک خواهر آن یک خواهر است ❖

(همچو) ادات تشبیه دن اولوب دائماً مشبه به اولنه ادخال اولنور
(بکر) کسریا و سکون را ایله قیز اوغلان قیز و قیزک قیزلغی
معناسنده در فکره اضافتی مشبه بهک مشبه در (فکر) کسرفا ایله
دوشمک و اندیشه اتمک معناسنده در خسروه اضافتی لامیه ❖
(خسرو) خاء معجه نک ضمی و سینک سکونی و رانک قحی و واو
ایله یعنی پادشاه ذی قدرت همدخی اعلام رجالدندر بو مقامده
اولدیغی کی کدر ادیباجه کتابده مذکور اولان جناب امیر خسرو
دهلویدر ❖ پس جناب ناظم ایله میر مشارالیهک ترجمه احوالی ان شاء الله
تعالی زبده بیان اولنور (زاده است) طوغمشدر (از لطف طبع)
طبیعتک لطافتندن (در کمال خوبی) کوزلکک کالنده (این)
بولجاة الاسرار نام قصیده (یک خواهر) برهمشیره (آن) اودریای
ابرار (یک خواهر است) برهمشیره در ❖

۹۵ ❖ محصول بیت ❖

بو قصیده امیر خسروک بکر فکری کی لطافت طبیعتندن ظهور
ایلشدر کوزلکک کالنده، بو قصیده ام ایله او قصیده که با برهمشیره در لر

۹۶ ❖ ای بسا خواهر که با خواهر چو کردد جلوه کر ❖
❖ در جهان اکبر بود در سال اگر چه اصغر است ❖

(ای) کسر همز، ایله حرف ندا اولوب مناداسی مخذوفدر (بسا)
قبح با ایله یونده، بسیار کی کثیر معناسنده در (با) مصاحبت (چو)

ادات تعلیل (کردد) کاف فارسیه نک قحیله کستن و یا خود کر دیدن
مصدرندن اولور معناسنه فعل مضارعدر (جلوه کر) جلوه ایدیغی
(جلوه) دلبرک بعض کونه دلربا و سامان سوز اولان حرکتده دینور
(کر) کاف فارسیه نک قحیله ادات اسم فاعل اولوب دائماً آخره
لاحق اولور (در جمال) کوزلکک، (اکبر بود) زیاد، بیوک اولور
(در سال) بیلده یعنی باشده (اگر چه) هر نقدر (اصغر است)
زیاده کوچکدر

۹۶ ❖ محصول بیت ❖

ای کیسه چوق همشیره واردر که همشیره ایله برابر بو عالم فانی به جلوه کر
وظهور ایدیغی اولور هر نقدر سن و سال جهتیله کوچک ایسه ده
لکن خوب و زیبایغی کالنده در ❖ یعنی حضرت ناظم قدس
سره نک زاده طبع عالی لری اولان اشبو (لجة الاسرار) نام
قصیده بلغیه لریله بدیسوز بکرمی بش نارینخنده عازم
دارالسرور اولان امیر خسرو دهلوی علیه رحمة رب العالمینک
(دریای ابرار) نام قصیده سی ایکی قیز قرنداش کی در ❖ ودخی
میر مشارالیهک قصیده مذکور بی انشاد بیورد قلری تاریخه ظفر باب
اوله مدیغمر دن هنگام وفاتلرندن بش سنه اول انشاد بیورمش اولد قلری
فرض و اعتبار اولندی الله اعلم بالصواب ❖ و جناب ناظمک دخی اشبو
قصیده لری ریشه جواهر بیانه کشیده بیورد قلری زمان (فرخ)
لفظنک مدلولی اولان (سکر یوز سکسان) تاریخیدر پس اشبو ایکی زمان
بیننده بولنان یوز الشمس سنه فاصله معناری دوشیره طبع خسرو
اولان (دریای ابرار) نام قصیده اگر چه ناظمک (لجة الاسرار) نام
قصیده سندن سنا اکبر بولمش ایسه ده لکن مولانا جامی حضرت تلیرنک
قصیده رعنا لری حسن و ملاححت جهتیله جناب خسروک قصیده سندن
دها خوبتردر ❖ معنای الله بفیوضات انفا سهما المتبرکة آمین

﴿ لجة الاسرار کر سازم اتب آراسر است ﴾
 ﴿ زانکه از اسرار دین بحری اباب کوهراست ﴾

۹۷

(لجة) لامک ضمی و جیم قح و تشدیدیه بحر و نهرک انکین برینه
 دینور و آینه و کومش معنایینه ده کاور اسراره مضافدر (اسرار)
 همزه نک قحیه سرک جمعیدر (سر) کسر سین ایله در ونده کیرلو
 اولان شی در که فارسیده راز دیرلر (سازم) ساختن مصدرندن
 مضارع متکلم و حده در قیلارم و ایلمر معناسنه (اتب) قحینه
 بر آدمک اسم اصلیسندن ماعدا مسمی اولدیغی اسمدر اتمده جانب
 معنی مرعی اولوب اعلامده مرعی اولماز و اتب اوج کونه اولوب (اتب)
 تشریف و (اتب تعریف) و (لقب تسخیف) در مخلص شعرا نوع
 ثابنددر و منهی اولان نوع ثابندر (آن) اسم اشارتک مشار الیهی
 قصیده در (ارا) اادات مفعول (زانکه) زان سبب که تقدیرند در اسرارک
 دینه اضافتی لامیه در (اباب) کله سنده می الف مقابله و الف
 مساوتدر که بر جاسدن اولان ایکی کله نک ارالینه کلوب کله واحده
 حکمنی اجرا ایدر اغزینه برابر طولودیمکدر کوهرا معلوم

﴿ محصول بیت ﴾ ۹۷

جناب ناظم قدس سره قریحه عالیله زدن سراسر لائی نصایح و حکم
 ایله متبحون اوله رق سلاک سطورہ نظم بیورد قلمی اشبو قصیده
 مبارکدرینه لجة الاسرار تسخیمه سی وجهنی بیان صد دنده بیوررلر
 اکربن آنی لجة لاسرار انبیه ملتعب ایدر رسم سزا و لایقدر زرا بنم
 بو قصیده هم سرتاسر در اسرار دین مبین ایله مملو برعمان بی پایاندر
 جلعلنا الله من النازلین آمین

﴿ حجت الاحرار اکر با آن کنم ضم هم رواست ﴾
 ﴿ زانکه بر مطلوب هر آزاده حجت کسر است ﴾

۹۸

(حجت الاحرار) ترکیب اضافی اعر بیدر (حجت) حاک ضمی و جیم قح

﴿ و تشدیدیه ﴾

و تشدیدیه دلیل و برهن یعنی کلامک صحتی اثبات ایدن نسنده در (احرار)
 همزه نک قحیه حرک جمعیدر (حر) حاک ضمیله کشی زاده و آزاده
 معناسنه عید مقابلیدر (با آن) لجة الاسرار (کنم) ضم کاف ایله
 فعل مضارع نفس متکلم و حده در ایلمر معناسنه (ضم) ضادک
 قحیه علاوه ایتمکدر (هم روا) دخی لایق (بر مطلوب هر آزاده)
 یعنی قید و غائله دن فارغ اولان هر بر کیمسه نک مطلوبی اوزرینه (حجت
 کستر) برهان بسط ایدیچی معناسنه وصف ترکیبی اقسامندن اولوب
 اصلنده کاف فارسیه نک ضمیله کسترنده حجت ایدی

﴿ محصول بیت ﴾ ۹۸

اگر قصیده نک (لجة الاسرار) نامی اوزرینه (حجت الاحرار) نامیده
 ضم و علاوه ایدر رسم لایقدر ﴿ زیرا قصیده مذ کوره هر بر آزاده نک
 مطلوبی اوزرینه حجت و دلیل بسط و بیان ایدیچیدر

﴿ مر بود پنجاه چون ایسات او آمدد و مر ﴾
 ﴿ در صفا و محکمی شاید که کویم مر مرست ﴾

۹۹

(مر) هر وزنده (بود پنجاه) الی اولور یعنی الی دیمک اولور
 بود مضارع نک فاعلی مر و مفعولی پنجاه لفظیدر یعنی الی عدده (یک مر)
 و یوز عدده (دومر) و یوز الی به (سه مر) و هکذا اطلاق او انور
 و صابی و حساب معناسنه کاور و تشدید را ایله عرییده مرور
 ایتک و ضم را ایله یک آچی بر نوع علاج معناسنه در (چون) چونکه
 (ایسات) قح همزه ایله شعرده اولان بیتک جمعیدر خانه معناسنه
 کلان بیتک جمعی باویانک ضمه لریله بیسوت کسور (آمد)
 آمدن مصدرندن کادی معناسنه ماضیدر (دومر) مر مر که
 مانه یعنی یوز دیمکدر فارسیده (صد) دینور (در صفا) پاک
 و صافی اولغده (و محکمی) دخی متاننده (شاید) شایستن
 مصدرندن حذف سین ایله مضارع مفرد غائبدر لایق اولور معناسنه

(که) بیابیه (کویم) گفتن مصدر زدن علی خلاف العیاس فعل مضارع نفس متکلم وحده اولوب سو یلرم معناسنه در (مر مر) ترکیده دخی بو اسمله مشهور بر نوع سرت طا شد در که خارا دخی دیرل عرییده ضم را ایله رخام دینور

❀ محصول بیت ❀ ۹۹

الی عددده (مر) و یوز عدد دایله سنک خارا به (مر مر) اطلاق اولندیغی کبی نیم دخی کال صفوت و متسانده مانند سنک خارا الطیف و مستحکم و صدیقی مشتمل بولتان اشبو قصیده مه مر مر اطلاق لایق و شایاندر

❀ ۱۰۰ ❀ سال تاریخش اگر فرخ نویسم دور نیست ❀
❀ زانکه سال دولت تاریخ او فرخ فرست ❀

(سال) بیل و سنه معناسنه تاریخه اضافتی لامیه در اصلی همزه ایله تاریخ و یا خود و او ایله تور یخ اولوب تفعیل باینسدن مصدر در وقعه به تعیین وقت اتمک و وقعه تک و وقوعه وقت تعیین ایدن کلام و ارقام و وقوعات عالی زمانه نظراً ترتیبیه بیسان ایدن کتاب معنارینه در ضمیره اضافتی لامیه در (فرخ) فانک قیحی وراء مشدده تک ضمیه مبارک معناسنه (نویسم) ضم نون ایله نوستن مصدر زدن شاذ اوله رق مضارع متکلم وحده در بازارم معناسنه (دور) ضم دال ایله یعنی بعید (سال دولت تاریخ او) تسابع اضافات ایله آنک تاریخنی دولتک سنه سی دیمکدر (دولت) رتبه و اعتبار صاحبی اولق و کند و قانونلریله حکم و اداره اولتان ممالک مستقله در خواجه حافظ ❀ بیت ❀ سحر م دولت بیدار بیالین آمد ❀ گفت بر خیز که آن خسرو شیرین آمد ❀ (فر) فتح فاو تشدید ایله فارسیدر بوراده تخفیف اولندیغی وزن ایچوندر معناسی قوت و رونق و طراوت و فروغ دیمکدر عرییده فرار اتمک دینور (فرخ فر) مبارک شو کتلور و نقلور و شانلو معنارینه در

❀ محصول بیت ❀ ۱۰۰

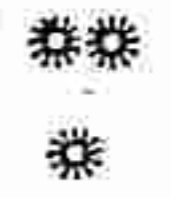
اگر (فرخ) لفظنی او قصیده به سال تاریخ بازار سم بعید دکادر ز بر آنک تاریخک دولتی سنه سی مبارک شانلو و رونقلودر ❀ یعنی جناب ناظم قدس سره اشبو قصیده مبارک کلمینی تسبیح دردانه کبی رشته بیانه نظم ایله خامه مشکین فاملرینسه آرام و بردکاری هنگام فرخنده انجم (فرخ) عدد نجه سکر یوز سکسان سنه هجریه سیدر ❀

پس تاریخ ختام قصیده تضیده ایله اوزرینه بو کبضاعه سید محمد صالح فقیرک قلم پریشان رقیله تحریری مبسر کرده رب المستان اولان و ختامی دخی ❀ غفور ❀ اسم جلیلی حسابجه سال مبارک فال هجرت نبویه تک اشبو بیک ایکیوز سکسان التیحی شهر رمضان شریفی او اخرنده و قوعیولان اشبو (مهججه الا برار) نام شرح حقیرانه مک مابینی (در تیوز التي) سنه دیمک اولمش اولور

❀ بیت ❀

❀ نیست بر طبع نازکت پنهان ❀
❀ نکته تحفیه الفقیر حقیر ❀

مولانا عبدالرحمن

الجای قدس سره السامی

حضرتلرینک جملہ قصائدندن

﴿ لجة الاسرار ﴾ نامیہ بنام فارسی العبارة

اولان قصیدہ نصیدہ لرینک اوزرینہ مکتب

اعدادی شاهانہ دہ فارسی خواجہ سی بولنان

بیکباشی السید محمد صالح افندینک ﴿ بعونہ تعالی زبان

عذب لیلان ترکی اوزرہ شرحہ موفق اولوب (مہجۃ الابرار)

اسمیلہ توسیم ایلدیکی کتاب معارفصائبک طبع و تالی شارح مومی

الہک اجر ابیوردقلری تصحیحاتی الہ مصحح اولدیغی حالده

(برنجی دفعہ) اولہ رق سایہ شاهانہ دہ مہند سخنانہ بری

ہمایون مطبعہ سندہ بیک ایکوز سکسان سکز سنہ

ہجریہ سی شعبان شریفی آواخرندہ

رسیدہ حسن ختام اولشدر

وباللہ الوفیق

﴿ مہجۃ الابرار ﴾

﴿ اشبو کتابک طبع ونشرینک حقوق امتیازی ﴾

﴿ بارادہ علیہ شارح مومی الہہ مخصوصدر ﴾

﴿ ترجمہ احوال علیہ حضرت مولانا عبدالرحمن ﴾

﴿ جای قدس سرہ السامی بروترہ اجال ﴾

اول صفا بخش بزم عرفانک پدر معارف پرور لری مولانا محمد

فی الاصل مملکت اصفہاندن اولوب حوادث جہان سبیلہ خراسان

جانبندہ رحلت وجام نام قصیدہ اقامت و تاهل ایلینوب سکز یوز

اون یدی سنہ سی شعبان شریفندہ اول مجلسدہ کوہر کرانہای

ذات معالی صفائری شرف افزای کہوارہ عالم شہود اولشدر ﴿

بش یاشتہ واردقدہ پدر لیلہ شہر ہراتہ عزیمت وازل بلدہ دہ اقامتلہ

تحصیل علوم شتایہ ہمت ایلشدر ﴿ ذات عالی لری وقت قلیلدہ

سرآمد علماء فحول اولشدر ایکن معرفت الہی بہ وصلت جایکیر قلب

صفوتلری اولغلہ شیخ بہاء الدین نقشبندی حضرتلرینک خلیفہ لری

شیخ سعد الدین محمد کاشغری حضرتلرین خرقہ پوش ارادت اولوب

سلوک و مجاہداتلہ دخی مقامات عالیہ بہ ارتقا ایلوب علم تصوفدہ

درجہ عالیہ موصول و پرتو آفتاب معارف و فضائل لری سرحد شرفدن

تا حد غربہ ایرشمش اولغلہ مسند نشین طریقت اولوب سلاطین و ارکان

دولندن و باخصوص سلطان حسین بایقرا و وزیر اعظمی اولان

علیشیر نوآئیدن شان عالیترینہ شایان اولان تعظیم و تجلیلرندہ ذرہ

قدر قصور ظاہر و نمایان اولماشدر ﴿ مدت عمر شریف لری

تصنیفاتلہ کذار ایتد کلرندن ﴿ آثار و نالیفات معارف شعار لری

بوسباق اوزرہ بیان ایلرلر ﴿ تفسیر آیت فایای فارہبون ﴿ شواہد

النبوۃ ﴿ نفحات الانس ﴿ رسالہ طریقت صوفیان ﴿ شرح فصوص

الحکم ﴿ شرح بعض آیات تائبہ فارضیہ ﴿ شرح رباعیات ﴿

شرح بیت چند متوی ﴿ شرح بیت خسرو دہاوی ﴿ سخنان

خواجہ پارسا ﴿ ترجمہ حدیث اربعین ﴿ مناقب حضرت مولوی

و شیخ الاسلام الانصاری ﴿ رسالہ تحقیق مذہب صوفیہ و متکلمین

و حکما * رساله لا اله الا الله * مناسک حج * هفت اورنگ مشتمل
 هفت کتاب * دیوان غزایات و رباعیات * بهارستان * رساله معما
 * و عروض * و قافیه * و موسیقی * و مکاتبات * فوائد الضیائیه
 فی الشرح الکافیسه * و تالیفات سائرہ سی کلیات مندرجہ *
 اشعار آبدار لریک دخی جہانہ کمال رونق و اشتہاری ظاہر و آشکار در
 سکز یوز طقسان بر تار بخندہ زیارت بیت اللہ عزوجلہ نائل سعادت
 اولاد قد نصکرہ سمیت عراقہ عازم اولاد قلمی اثنادہ سلاطین آل عثماندن
 جنتکان (سلطان بایزید ابن سلطان محمدخان) حضرت تلمی طرفلرندن
 اعزاز و توقیر و ہمت و دعاری اغتنام اولمشدر (سلسلہ الذهب) نام
 تالیفلرینک دیباجہ سنی اسم سامی پادشاہ مشار الیہلہ تزیین
 ایشلردر * اول یکانہ دھرک عمر عزیز لری سکسان برسالہ
 رسیدہ اولاد قدہ سکز یوز طقسان سکز سنہ سی
 محرم الحرامندہ تارک عالم خواب و خیال اولدیلر
 مدفن مبارک لری شہر ہراندہ زیارتگاہ
 انامسدر * اکرمہ اللہ تعالی بر و بیۃ الجمال *
 ونفعنا اللہ بعبوضاتہ *
 آمین

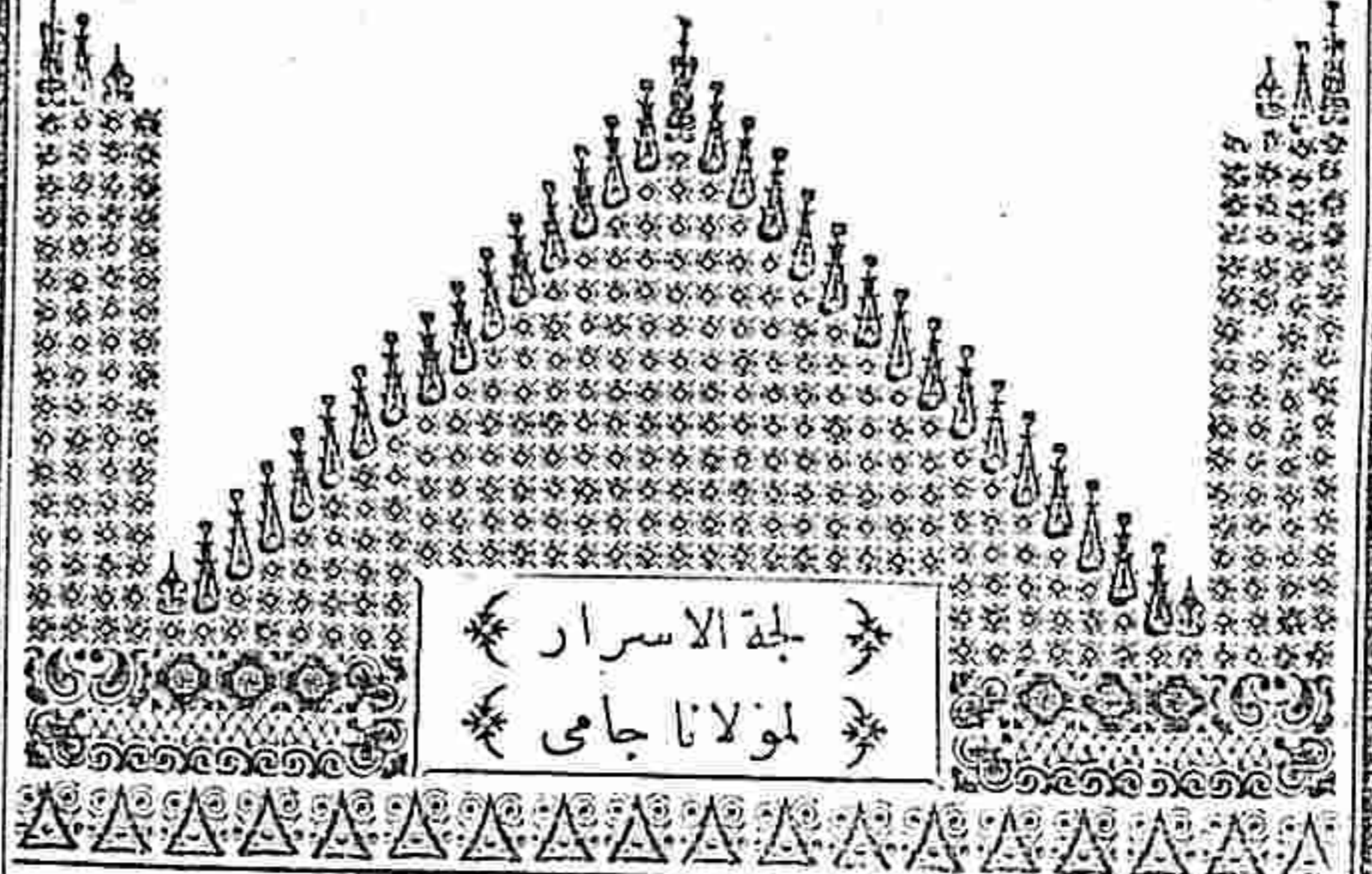
﴿ ترجمہ احوال دریای معنوی امیر خسرو ﴾

﴿ دہلوی علیہ رجاۃ النوی ﴾

جناب خسروک پدر سعد اختر لری امیر محمود عن اصل ماوراء
 النہردہ لاجپین امیرزادہ زندن اولوب چنکبیرخان معرکہ ستندہ
 ہندہ فرار دہلی پادشاہی اولان سلطان محمد تعلقشاہہ تقرب
 و بکک اعطاسیلہ درجہ علیاہ نائل اولوب بعد زمان غزای
 کفارہ شہید اولمشدر * فرزند ارجمندی (خواجہ خسرو) نہ
 امارتہ پدیری مقامندہ قائم و خدمتیلہ مشغول اولہرق انواع
 فضائلی تحصیل و تکمیل ایلدی * اشعار ملیحی دل عاشقانہ محض
 لطف و شفا و کف تار لطیفی ارباب عرفانہ عین صفادر * فضائل و کالاتی
 کما هو حقہا تحریر حد امکانہ اولمامقلہ ہمان بعض حالات و آثارینی
 تسطیر ایلہ اکتفا اولندی * بحر الابرار * وائیس القلوب * و مرآت
 الصفا * متلو فصائدی مشہور و مقبول و عصرینک فضلاسی
 نظیریلہ مشغول اولمشدر * از جملہ بوقبیر حقیر دخی محضاً ہم
 روحانیہ زندن استمداد امنیہ سیلہ عاجزاتہ ترجمہ ایلدیکی
 ﴿ جملۃ الاسرار ﴾ نام قصیدہ غرالینی حضرت (جامی) قدس
 سرالسامی میر مشار الیہک (بحر الابزار) نام قصیدہ لرینہ نظیرہ
 اولہرق انشاد بیورمش اولد قلمی دیباجہ بیان اولمشیدی *
 قصیدہ مذکورہ بہ امیرعلیشیرنوابی دخی نظیرہ سولمشدر کہ مطالعی
 اشبو * آتشین لعلی کہ تاج خسرو و اثر از یورست * اخگری بہر خیال
 خام بختن در سرست * بیتیدر میر مشار الیہک اون سکزینک بیت مقدری
 خستہ سی و موسیقی وغیریدہ منظوم و منشور رسائل کثیرہ سی وارد
 سلطان سعید امیر خسروک اپسانی جمع ایتکہ جدوسعی ایلوب
 یوزیکرمی بیک بیت جمع ایلدہ بپلشدر بوندتصکرہ دخی بیک بیت غزالیاتی
 بولنوب باقیسنہ دسترس اولنہ مدیفندن متروک تالمشدر * شیخ سعدی *

شیرازی پیرلکی حالند، امیرخسروی کورمک ایچون شیرازدن
 قاتوب کتشدر و ملاقات ایدوب بینلرنده مشاعره واقع اولشدر*
 او آخر حالند، صغر سندنبرو یایدیغی اشعاری درت قسمه تقسیم ایدوب
 هر برینه بر راسم تسمیه ایلشدر کجلیکی حالنده یایدیغی اشعاره
 (تحفة الصغر) هنوز بدأسلوسی حالنده سویلدیکتسه (وسط
 الحیوة) کمال و اوائل شیخوختی حالنده بی (قرۃ الکمال) ونهایت
 شیخوخت هر می وقتنده صدور ایدن اشعاری (بقیة البقیة) دیو
 یاد قلمشدر* نهایت حالده دنیا و مافیها نظر همتنده خار و خس اولوب
 کلین مشایخ هنددن شیخ نظام الحق و لدین حضر تلرینک خدمت
 و نظرنده مقامات علیه به پرواز ایتکده اولدی* امیرمشار ایهک اگرچه
 تاریخ مدت ولادتی معلوم دکل انجیق چوق معمر اوب (یدییوز بکرمی
 بش) سنه سی دهلیده وفات ایتشدر* شیخلرینک اشارت کرامت
 نشانلریله حضرت خضر علیه السلامه ملاقات ایدوب مبارک دهن
 شریفلریله دهن مشار الیهه صوالتنا ایللرینی التماس ایلدکارنده جناب
 خضر سعدی شیرازی معتمد بودوالله مشرف اولدی بیورملریله
 مشار الیه محزون اوله رق حضور شیخ، کلدکده همان شیخ
 مشار الیه مبارک دهنلریله امیرخسرو کتفه الفای بیوررلر
 اول آبت فیض و برکاتیله کتب کثیره تصنیف و تالیف
 ایدوب شیخ سعدی اقران اولشلردر قدس الله
 سرهم و متعنا الله بعبوضاتهم* آمین

- ❖ عاشق همیان شدی لاغر میانش کن ز بندل ❖ ۷
 ❖ حسن معشوقان رعنا در میان لاغرست ❖
 ❖ نیست سرخ از اصل کوهر تنگه زر کویا ❖ ۸
 ❖ بهر داغ بخل کیشان کرده سرخ از آذرست ❖
 ❖ زر بود در حیب مار و میل او در جان و بال ❖ ۹
 ❖ اهل آتش رنگ بر کف دردل او اخگرست ❖
 ❖ بگذر از ویرانه کیتی سلامت کر چه هست ❖ ۱۰
 ❖ کنجها در روی که بر هر یک طلسم دیگرست ❖
 ❖ هر یکجا بینی در کنجی و بر در حلقه ❖ ۱۱
 ❖ حلقه ماری حلقه کرده در دهان اثر درست ❖
 ❖ حرص کار مور باشد کر روی با آن بکور ❖ ۱۲
 ❖ حشو کور خویشتن بینی که مور بی مرست ❖
 ❖ شده دهان حرص سنجر پرولی از خاک مرو ❖ ۱۳
 ❖ این سخن بشنو که مروی از دهان سنجرست ❖
 ❖ معنی زر اترک آمد مقبلی کوزد تو ❖ ۱۴
 ❖ زامثال امر زرد ترک دنیا بو درست ❖
 ❖ ز ربه و ز فحش او لاد الزنار اب بند ❖ ۱۵
 ❖ دیده باشی قفل زراز بهر فرج آسترست ❖
 ❖ کر چه خوش باشد زرا برا کن که خود ابراست تاج ❖ ۱۶
 ❖ بهر ابراهیم وزر نعلین پای آزرست ❖
 ❖ از ریای پدشه مجو حاجت که جودش مارضست ❖ ۱۷
 ❖ میوکی آرد درخت خشک کز باران ترست ❖
 ❖ لب نیسلا بند اهل همت از خوان خسان ❖ ۱۸
 ❖ در خور دندان انجم کرده ماه و خورست ❖
 ❖ طاعنان از بهر طعمه پیش هر خس سر نهند ❖ ۱۹

❖ بسم الله الرحمن الرحيم ❖

- ❖ کنکر ایوان شه کز کاخ کیوان برترست ❖ ۱
 ❖ رخنه پادان کش بدیوار حصار دین درست ❖
 ❖ چون سلامت ماند از تاراج نقد این حصار ❖ ۲
 ❖ پاسبان در خواب و بر هر رخنه دزد دیگرست ❖
 ❖ چیست زرناب رنگین کشته خاکی ز آفتاب ❖ ۳
 ❖ هر که کرد افسر زرناب خاکش بر سرست ❖
 ❖ کر ندارد سیم و زرد انامنه نامش کدا ❖ ۴
 ❖ در برش دل بگردانش او شه بحر و برست ❖
 ❖ زننه مردی کن و دست کرم بکشا که زر ❖ ۵
 ❖ مرد را بهر کرم زرا برای زیورست ❖
 ❖ کیسه خالی باش بهر رفعت یوم الحساب ❖ ۶
 ❖ صفر چون خالیست زرقام عدد بالاترست ❖

- ❖ قانعانرا خنده بر شاه و وزیر کشورست ❖
 ❖ ما کبان از بهر دانه می برد سر زیر خاك ❖
 ❖ قهقهه بر کوه و بر در شیوه کبک ترست ❖
 ❖ نفع عامه را اولیست آری دم خر ❖
 ❖ خوش مکس را نیست لیکن کون خرد در خورست ❖
 ❖ مرد کاسب که مشقت می کند کفر درشت ❖
 ❖ بهر ناهمواری نفس دغل سوهان کرست ❖
 ❖ ساغر عشرت بود از کسب بر کف آبله ❖
 ❖ وقت آنکس خوش که راحت یافته زین ساغرست ❖
 ❖ فرج را بند از کلوکن کز زنان سعتری ❖
 ❖ فارغست آنکس که قوت او زنان و سعترست ❖
 ❖ هر که را خرساخت شهوت نیم خردل کو بعقل ❖
 ❖ خود بفهم خرده دانان نیم خردل هم خرست ❖
 ❖ سفله را منظور نتوان ساختن کو خوب روست ❖
 ❖ میخ را بر دیده نتوان کوفتن کواز زرست ❖
 ❖ شاهدان زر طلب را عارض بر خط و خال ❖
 ❖ در کف طامع بقصد مال مردم محض رست ❖
 ❖ روز کارت تیره دستت خالی و دل پرهوس ❖
 ❖ شب دراز و ناخنان افتاده اعضا پر کراست ❖
 ❖ دست ده بار استان در قطع پشیمای طبع ❖
 ❖ بی عصا مگذر که در راه تو صد جوی و جراست ❖
 ❖ باش دردین ثابت از ترسی ز قهر حق که پا ❖
 ❖ کرده محکم در زمین عرعر نیم صرصرست ❖
 ❖ نیکی آموز از همه ارکم ز خود آخر چه عیب ❖
 ❖ راستی در جدول زر کز چوپین مسطرست ❖

- ❖ نیست قدر عالی و دون جز بمقدار هنر ❖
 ❖ قصر شه را پاسبان بر بام و دربان بر درست ❖
 ❖ حکمت اندر ریختن تهنید عقل و جان تست ❖
 ❖ قصد و اعط زجر اصحاب و لکد بر منبرست ❖
 ❖ ناقص و کامل نه یکسانند در قطع امور ❖
 ❖ آنچه از شمشیر می آید نه حد خنجرست ❖
 ❖ چون کنند اهل حسد طوفان طریق حلم کبر ❖
 ❖ گاه موج آرام کشتی را از ثقل لشکرست ❖
 ❖ با حسودان لطف خوش باشد ولی نتوان بآب ❖
 ❖ کشتن آن آتش که اندر سنگ و آهن مضرست ❖
 ❖ کرئه همکار با نیکان ز همنامی چه سود ❖
 ❖ یک مسیح ابراً اداء کرد و دیگر اعورست ❖
 ❖ خلق نیکو کبر آن کز نیک کبر تربیت ❖
 ❖ شیر حکمت نوشد آن کام الکابش مادرست ❖
 ❖ فعل نیک از نیک خوبان جو که در تصرف دهر ❖
 ❖ مشتق اندر صورت و معنی بوفق مصدرست ❖
 ❖ خار خار شک درون دل بود جاز را چو کر ❖
 ❖ معنی آن کز برای شک بود زان رو کرست ❖
 ❖ هست مرد تیره دل در صورت اهل صفا ❖
 ❖ آن زن هندو که از جنس سفیدش چادرست ❖
 ❖ هر خلل کاندرا عمل بینی ز نقصان دلست ❖
 ❖ رخنه کاندرا قصر بینی از قصور قیصرست ❖
 ❖ نفس ظلمت رو بجهل الله ز جنبش باز ماند ❖
 ❖ رشته خو رشید بند بال مرغ شیرست ❖

- ❖ بی کناهی راز جرم دیگری از روی جهل ❖ ۴۴
- ❖ سرزنش کردن نه رسم عاقل و دانشورست ❖
- ❖ کرم را کش می توان عین کرم خواندن چه عیب ❖
- ❖ ۴۵ ❖ کربزعم مردمش ام الحباثت دخترست ❖
- ❖ هر چه می یابی زوی آن خاصیت کش ممکن است ❖
- ❖ ۴۶ ❖ طعن او بر فقد هر زمانه کنی مستنکر است ❖
- ❖ ۴۷ ❖ نیست کره از بهر همراهی که کوی مزمن است ❖
- ❖ نیست شر از بهر همغزایی که کوی ابترست ❖
- ❖ ۴۸ ❖ سفله کرجات کشد ز آثار فعل خود کشد ❖
- ❖ کلینی را روسیه از دود یا خاکستر است ❖
- ❖ ۴۹ ❖ کوش حکمت کن طلب نی دیده صورت پرست ❖
- ❖ ۵۰ ❖ حظ کور از شاهدان خوش نوایش از گرت ❖
- ❖ چون فتد ز آهنگ صحت تارک بر عودتن ❖
- ❖ زخم بهر ساز آن آهنگ زخم نشترست ❖
- ❖ ۵۱ ❖ نقش پهلو نسخه تفصیل رنج تن بست ❖
- ❖ ۵۲ ❖ جانه جانی را که تا صبح از حصیرش بست ❖
- ❖ خوش بود خوش بهر صورت که باشد چون عیب ❖
- ❖ کش بسهوار غافل تصحیف خواند عنبر است ❖
- ❖ ۵۳ ❖ کوس ناعوس از زنی از چرخ انجم بر گذر ❖
- ❖ چون دفر سوا نیست این پر جلاجل چنبرست ❖
- ❖ ۵۴ ❖ سوی معنی رو که گر ماند بصورت باسپند ❖
- ❖ می کند دفع کزند آن نقطه کاندر مجرست ❖
- ❖ ۵۵ ❖ کم نین ز امثال خود این که باشد در رقم ❖
- ❖ مثل خنجر خنجر اما بهر قطع خنجرست ❖
- ❖ ۵۶ ❖ طعن از کس خوش نباشد گر چه شیرین گو بود ❖

- ❖ زخمی بر دیده سختست ار همه نی شکرست ❖
- ❖ ۵۷ ❖ کر عروج نفس خواهی بال همت بر کشا ❖
- ❖ ۵۸ ❖ کاندن بنیاد دولت را بود سیل عظیم ❖
- ❖ رشحه کلک عوانان گر چه بس مستترست ❖
- ❖ ۵۹ ❖ نیست از مردی عجز ز دهر را کستن زبون ❖
- ❖ ۶۰ ❖ زنکه فائق گشت بر شوهر یعنی شوهرست ❖
- ❖ راه عزت پوی و خرم زی که چندین قهقهه ❖
- ❖ کبک از آن دارد که دور از خلق بر گوید درست ❖
- ❖ ۶۱ ❖ حبس نیل کنبدی از گریه می شو غرق آب ❖
- ❖ ۶۲ ❖ شب چومرغی کا شیانش غنچه نیلو فرست ❖
- ❖ منکر از اواردات عارفان نبود قبول ❖
- ❖ ۶۳ ❖ کافرا را مميزات انبیسای باورست ❖
- ❖ ۶۴ ❖ فتمره فقره از کلام شیرمر دان کوش کن ❖
- ❖ ۶۵ ❖ زانکه بر بوجمل جهل آن ذوالفقار حیدرست ❖
- ❖ نکته های بست کامل هست طالب را بلند ❖
- ❖ ۶۶ ❖ نقطه های پای حیدر تاج قافی قنبرست ❖
- ❖ ۶۷ ❖ خاک یاران شو که پشت کبر و کینت بشکند ❖
- ❖ ۶۸ ❖ کل اغبر چشم نصرت را غبار لشکرست ❖
- ❖ ۶۹ ❖ لشکر انعام نادیده بیانکی تفرقت ❖
- ❖ ۷۰ ❖ دفتر شیراز نا کرده بیسادی ابترست ❖
- ❖ ۷۱ ❖ ناپسندی کر رسد از یار روشن دل چه باک ❖
- ❖ ۷۲ ❖ نیست عیبی آب صافی را که خاشاک آورست ❖
- ❖ ۷۳ ❖ دل پیرو بهر فیض نونبوکز نخل خشک ❖
- ❖ ۷۴ ❖ می خورد خرما می تر مریم که عیسی پرورست ❖

- ❖ کافری دان نفس سرکش را که لازم آیدش ❖ ۷۹
 ❖ سرکشی چون سرکش کافی که اندر کافرست ❖
 ❖ ساغر عشرت مزین بازن که کرهست از نخست ❖
 ❖ راز دار سر عفت آخراز ساغر غرست ❖
 ❖ بهره از جنسیت افزاید که چون در فصل دی ❖ ۷۱
 ❖ مهر عریان باشد از وی حظ عریان او فرست ❖
 ❖ دل مکن بازند، پوشان بد که جاسوس داند ❖
 ❖ بهر جاسوسی خوشه کاندرباس جا کرست ❖ ۷۲
 ❖ چاره در دفع خواطر صحبت پیران بست ❖
 ❖ رخنه بر یا جوج بستن خاصه اسکندرست ❖ ۷۳
 ❖ جان پزمرده ز فیض پسر یابد زندگی ❖
 ❖ خضر از آن خضرست کز وی سبزه خشک اخضرست ❖ ۷۴
 ❖ بوی درویشان نداری خرقة پشمین چه سود ❖
 ❖ چند پیچی پشک در نافه که مشک از فرست ❖ ۷۵
 ❖ نازیر و ردر هوی بانفس نتواند غذا ❖
 ❖ زتکه باشد لایق معجز چه مرد مغرست ❖ ۷۶
 ❖ در جوانی سعی کن کربی خلیل خواهی عمل ❖
 ❖ میوی نقصان بود چون از درخت نوبرست ❖ ۷۷
 ❖ عالم عالی مقام از بهر جر خواند علوم ❖
 ❖ چون علی کش معنی استعلا و کار او جرست ❖ ۷۸
 ❖ مفتی تردامن از مستی نوازد همچو دوف ❖
 ❖ دفتر خود رادف تردامن آری دفترست ❖ ۷۹
 ❖ فلسفه چون اکثرش آمد سفته پس کل آن ❖
 ❖ هم سفته باشد که دارد حکم آنجا اکثرست ❖
 ❖ فلسفی از کنج حکمت چون بفلسی ره نیافت ❖ ۸۰
 ❖ ۸۱ ❖

- ❖ می ندانم دیگر براسوی آن چون رهبرست ❖
 ❖ حکم حال منطقی خواهی ز حال فلسفی ❖
 ❖ کن قیاس آنرا که اصغر مندرج در اکبرست ❖ ۸۲
 ❖ آن بد اختر کش منجم گفته چون هر اثر ❖
 ❖ پیش او مسند باختر شد خدایش اخترست ❖ ۸۳
 ❖ اختیاری نیست او را اختیار از وی میرس ❖
 ❖ اختیار جمله کم در اختیار داوورست ❖ ۸۴
 ❖ چرخ و انجم جن و مردم هر یک اینجا مضطربند ❖
 ❖ اختیار جمله پیش من بچیب المضطربست ❖ ۸۵
 ❖ معنی معشر معیت باشد آمد زان سبب ❖
 ❖ نیست زین معشر کسی بی شرا که بو معشرست ❖ ۸۶
 ❖ نور توحیدست در دل مشعر ادراک حق ❖
 ❖ معشر اختر پرستان را بجا آن مشعرست ❖ ۸۷
 ❖ حکمت یونانیان پیغام نفست و هوا ❖
 ❖ حکمت ایمانیان فرموده پیغمبرست ❖ ۸۸
 ❖ نامه کش عنوان نه قال الله یا قال النبیست ❖
 ❖ حاصل مضمون آن خسران روز محشرست ❖ ۸۹
 ❖ نیست جز بوی بی رهبر ترا سوی علا ❖
 ❖ از علی آن جو که بوی بو علی مستقدرست ❖ ۹۰
 ❖ دست بکسل از شفای او که دستور سفاست ❖
 ❖ پای یکسونه ز قانونش که کانون شرست ❖ ۹۱
 ❖ صاحب علم لدنی را چه حاجت خط و لفظ ❖
 ❖ صفحه دل مصحف است آنرا که قرآن از پرست ❖ ۹۲
 ❖ جامی احسن ابن نه شعر از باغ رضوان روضه است ❖
 ❖ کاندر و هر حرف ظرفی از شراب کوثرست ❖ ۹۳

- ❖ ۹۴ ❖ درسواد خط او انوار حکمت مخفی ست ❖
 ❖ هر شب تاریک آبتن بصبح انور ست ❖
 ❖ همچو بکر فکر خسرو زاده است از لطف طبع ❖
 ❖ ۹۵ ❖ در کمال خوبی این یک خواهر آن یک خواهر است ❖
 ❖ ای بسا خواهر که با خواهر چو کردد جلوه کر ❖
 ❖ ۹۶ ❖ در جمال اکبر بود در سال اگر چه اصغر ست ❖
 ❖ لجة الاسرار ❖ اگر سازم اتعب آنرا سزاست ❖
 ❖ ۹۷ ❖ زانکه از اسرار دین بحری لبالب کوهراست ❖
 ❖ ۹۸ ❖ حجت الاجرار ❖ اگر با آن کنم ضم هم رواست ❖
 ❖ زانکه بر مطلوب هر آزاده حجت کستر ست ❖
 ❖ ۹۹ ❖ مر بود پنجاه چون ایسات او آمد دومی ❖
 ❖ در صفا و محکمی شاید که گویم مر مر ست ❖
 ❖ ۱۰۰ ❖ سال تاریخش اگر (فرخ) نویسم دور نیست ❖
 ❖ زانکه سال دوات تاریخ او فرخ فرست ❖

❖ مهندسخانه بری همایون مطبعه سنده ❖

❖ طبع و تمثیل قلمشدر ❖

فی ۲۷ سنه ۱۲۸۸ شعبان